

Sisukord

I Seadusandlikud aktid

DIREKTIIVID

- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2016/800, 11. mai 2016, mis käsitleb kriminaalmenetluses kahtlustatavate või süüdistatavate laste menetluslikke tagatise 1
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2016/801, 11. mai 2016, kolmandate riikide kodanike teadustegevuse, õpingute, praktika, vabatahtliku teenistuse, õpilasvahetuseprogrammides või haridusprojektides osalemise ja *au pair*'ina töötamise eesmärgil riiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta 21
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2016/802, 11. mai 2016, mis käsitleb väävlisalduse vähendamist teatavates vedelkütustes 58

II Muud kui seadusandlikud aktid

RAHVUSVAHELISED LEPINGUD

- ★ Nõukogu otsus (EL) 2016/803, 7. mai 2015, protokoll, millega muudetakse Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning Jordaania Hašimiidi Kuningriigi valitsuse vahelist Euroopa – Vahemere piirkonna lennunduslepingut, et võtta arvesse Horvaatia Vabariigi ühinemist Euroopa Liiduga, liidu ja selle liikmesriikide nimel allkirjastamise ja selle ajutise kohaldamise kohta 79
- Protokoll, millega muudetakse Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning Jordaania Hašimiidi Kuningriigi valitsuse vahelist Euroopa – Vahemere piirkonna lennunduslepingut, et võtta arvesse Horvaatia Vabariigi ühinemist Euroopa Liiduga 81

MÄÄRUSED

- ★ Nõukogu määrus (EL, Euratom) 2016/804, 17. mai 2016, millega muudetakse määrust (EL, Euratom) nr 609/2014 meetodite ja menetluse kohta, millega tehakse kättesaadavaks traditsioonilised, käibemaksupõhised ja kogurahvatulul põhinevad omavahendid, ning muude sularahvajaduste rahuldamiseks vajalike meetmete kohta 85
- ★ Komisjoni määrus (EL) 2016/805, 20. mai 2016, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 396/2005 IV lisa seoses *Streptomyces* K61 (varem *S. griseoviridis*), *Candida oleophila* O-tüve, FEN 560 (lambaläätse seemnetest jahvatatud pulber), metüüldekanaadi (CAS 110-42-9), metüül-oktanaadi (CAS 111-11-5) ja terpenoidide seguga QRD 460 ⁽¹⁾ 95
- Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2016/806, 20. mai 2016, millega kehtestatakse kindlad impordiväärtused, et määrata kindlaks teatava puu- ja köögivilja hind piiril 97

OTSUSED

- ★ Nõukogu otsus (EL) 2016/807, 15. märts 2016, seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) mereliikluse hõlbustamise komitee 40. istungjärgul, merekeskkonna kaitse komitee 69. istungjärgul ja meresõiduohutuse komitee 96. istungjärgul rahvusvahelise mereliikluse hõlbustamise konventsiooni, MARPOLi konventsiooni IV lisa, SOLASi konventsiooni reeglite II-2/13 ja II-2/18, tuleohutussüsteemide koodeksi ja 2011. aasta laiendatud kontrolli programmi koodeksi muudatuste vastuvõtmise suhtes 99
- ★ Poliitika- ja julgeolekukomitee otsus (ÜVJP) 2016/808, 18. mai 2016, Somaalia ranniku lähedal aset leidvate piraatlusjuhtumite ja relvastatud röövimiste tõkestamiseks, ennetamiseks ja ohjamiseks läbi viidava Euroopa Liidu sõjalise operatsiooni (Atalanta) ELi operatsiooni ülema nimetamise kohta (ATALANTA/2/2016) 103
- ★ Komisjoni otsus (EL) 2016/809, 20. mai 2016, milles käsitletakse Suurbritannia ja Põhja-liri Ühendkuningriigi teatamist oma soovist osaleda teatavates politseikoostöö valdkonna liidu õigusaktides, mis on võetud vastu enne Lissaboni lepingu jõustumist ja mis ei ole Schengeni *acquis'* osa 105
- ★ Euroopa Keskpanga otsus (EL) 2016/810, 28. aprill 2016, suunatud pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide teise seeria kohta (EKP/2016/10) 107
- ★ Euroopa Keskpanga otsus (EL) 2016/811, 28. aprill 2016, millega muudetakse otsust EKP/2014/34 sihtotstarbeliste pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonidega seotud meetmete kohta (EKP/2016/11) 129

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

I

(Seadusandlikud aktid)

DIREKTIIVID

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV (EL) 2016/800,

11. mai 2016,

mis käsitleb kriminaalmenetluses kahtlustatavate või süüdistatavate laste menetluslikke tagatise

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 82 lõike 2 punkti b,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Käesoleva direktiivi eesmärk on kehtestada menetluslikud tagatised selleks, et lapsed, st alla 18-aastased isikud, kes on kriminaalmenetluses kahtlustatavad või süüdistatavad, oleksid võimelised asjaomasest menetlusest aru saama ja seda jälgima ning kasutama oma õigust õiglasele kohtulikule arutamisele ning et ära hoida uute õigusrikkumiste toimepanemist laste poolt ja edendada nende lõimumist ühiskonda.
- (2) Käesoleva direktiivi eesmärk on kahtlustatavate või süüdistatavate laste menetlusõiguste kaitse ühiste miinimumnormide kehtestamisega suurendada liikmesriikide usaldust üksteise kriminaalõiguse süsteemide vastu, aidates sellega kaasa kriminaalasjades tehtavate otsuste vastastikuse tunnustamise hõlbustamisele. Sellised ühised miinimumnormid peaksid kõrvaldama ka takistused kodanike vabalt liikumiselt liikmesriikide territooriumil.
- (3) Kuigi liikmesriigid on Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni (edaspidi „konventsioon“), kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti ning ÜRO lapse õiguste konventsiooni osalised, näitavad kogemused, et ainuüksi see asjaolu ei tekita alati piisavat usaldust teiste liikmesriikide kriminaalõiguse süsteemide vastu.
- (4) Nõukogu võttis 30. novembril 2009 vastu resolutsiooni teekaardi kohta, mille eesmärk on tugevdada kahtlustatavate või süüdistatavate menetlusõigusi kriminaalmenetluses ⁽³⁾ (edaspidi „teekaart“). Järgjärgulise lähenemisviisi kohaselt nõutakse teekaardis meetmete võtmist, mis käsitlevad õigust kirjalikule ja suulisele tõlkele (meede A), õigust teabele õiguste ja süüdistuse kohta (meede B), õigust õigusabile ja õigusnõustamisele (meede C), õigust suhelda sugulaste, tööandjate ja konsulaarasutustega (meede D) ning eriomaseid kaitsemeetmeid selliste kahtlustatavate või süüdistatavate jaoks, kes kuuluvad kaitsetute isikute kategooriasse (meede E). Teekaardis

⁽¹⁾ ELT C 226, 16.7.2014, lk 63.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 9. märtsi 2016. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 21. aprilli 2016. aasta otsus.

⁽³⁾ ELT C 295, 4.12.2009, lk 1.

rõhutatakse, et esitatud õiguste järjekord on soovituslik, mis tähendab, et seda võib vastavalt prioriteetidele muuta. Teekaart on koostatud sellisel, et see toimiks tervikuna, selle kasu avaldub täielikult vaid kõigi osade rakendamisel.

- (5) Euroopa Ülemkogu avaldas 11. detsembril 2009 heameelt teekaardi vastuvõtmise üle ja lisas selle Stockholmi programmi „Avatud ja turvaline Euroopa kodanike teenistuses ja nende kaitsel⁽¹⁾“ (punkt 2.4). Euroopa Ülemkogu rõhutas, et teekaart ei ole täielik, ning kutsus komisjoni üles analüüsima kahtlustatavate ja süüdistatavate minimaalsete menetlusõiguste muid aspekte ning hindama, kas parema koostöö edendamiseks selles valdkonnas on vaja käsitleda muid küsimusi, näiteks süütuse presumptsiooni.
- (6) Neli õigusakti on teekaardi alusel tänaseks juba vastu võetud, nimelt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivid 2010/64/EL, ⁽²⁾ 2012/13/EL, ⁽³⁾ 2013/48/EL ⁽⁴⁾ ning (EL) 2016/343 ⁽⁵⁾.
- (7) Käesoleva direktiiviga edendatakse lapse õigusi, võttes arvesse Euroopa Nõukogu suuniseid lapsesõbraliku õigusemõistmise kohta.
- (8) Kui laps on kriminaalmenetluses kahtlustatav või süüdistatav või tema suhtes kohaldatakse Euroopa vahistamis määrusega seotud menetlust kooskõlas nõukogu raamotsusega 2002/584/JSK ⁽⁶⁾ (edaspidi „isik, kelle üleandmist taotletakse“), peaksid liikmesriigid tagama, et esmalt võetakse alati arvesse lapse parimaid huvisid kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artikli 24 punktiga 2.
- (9) Lapsele, kes on kriminaalmenetluses kahtlustatav või süüdistatav, tuleks pöörata erilist tähelepanu, et säilitada lapse arengupotentsiaal ja ühiskonda taasloimumise väljavaated.
- (10) Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada lastele, kes on kriminaalmenetluses kahtlustatavad või süüdistatavad, ja lastele, kelle üleandmist taotletakse. Lastel, kelle üleandmist taotletakse, tuleks käesoleva direktiivi asjakohaseid sätteid kohaldada alates hetkest, mil nad võetakse vahistamismäärust täitvas liikmesriigis vahi alla.
- (11) Käesolevat direktiivi või selle teatavaid sätteid tuleks kohaldada ka sellistele kriminaalmenetluses kahtlustatavatele või süüdistatavatele, kes olid menetluse algatamise ajal lapsed, kuid kes on pärast seda saanud 18-aastaseks, ning kui käesoleva direktiivi kohaldamine on asjakohane, võttes arvesse kõiki kriminaalasjaga seotud asjaolusid, sealhulgas asjaomase isiku küpsust ja kaitsetust.
- (12) Kui isik on ajal, mil temast saab kriminaalmenetluses kahtlustatav või süüdistatav, saanud 18-aastaseks, kuid kuritegu pandi toime ajal, mil isik oli laps, julgustatakse liikmesriike kohaldama käesoleva direktiiviga ette nähtud menetluslikke tagatisi, kuni kõnealune isik saab 21-aastaseks, vähemalt seoses kuritegudega, mille on toime pannud sama kahtlustatav või süüdistatav ning mida uuritakse ja menetletakse koos, sest need on lahutamatu seotud kriminaalmenetlusega, mis algatati asjaomase isiku suhtes enne tema 18-aastaseks saamist.
- (13) Liikmesriigid peaksid võtma lapse vanuse kindlakstegemisel aluseks lapse enda väited, kontrollima lapse perekonnaseisu, uurima dokumente ja muid tõendeid ning kui sellised tõendid puuduvad või ei ole veenvad, tuginema arstlikule kontrollile. Arstlik kontroll tuleks läbi viia viimase abinõuna ning ranges kooskõlas lapse õiguste, füüsilise puutumatuse ja inimväärikusega. Kui säilib kahtlus, et isik võib olla alaealine, tuleks käesoleva direktiivi kohaldamisel eeldada, et ta on laps.

⁽¹⁾ ELT C 115, 4.5.2010, lk 1.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta direktiiv 2010/64/EL õiguse kohta suulisele ja kirjalikule tõlkele kriminaalmenetluses (ELT L 280, 26.10.2010, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta direktiiv 2012/13/EL, milles käsitletakse õigust saada kriminaalmenetluses teavet (ELT L 142, 1.6.2012, lk 1).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2013. aasta direktiiv 2013/48/EL, mis käsitleb õigust kaitsjale kriminaalmenetluses ja Euroopa vahistamismäärusega seotud menetluses ning õigust lasta teavitada vabaduse võtmisest kolmandat isikut ja suhelda vabaduse võtmise ajal kolmandate isikute ja konsulaarasutustega (ELT L 294, 6.11.2013, lk 1).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/343, millega tugevdatakse süütuse presumptsiooni teatavaid aspekte ja õigust viibida kriminaalmenetluses kohtulikul arutelul (ELT L 65, 11.3.2016, lk 1).

⁽⁶⁾ Nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsus 2002/584/JSK Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta (EÜT L 190, 18.7.2002, lk 1).

- (14) Käesolevat direktiivi ei tuleks kohaldada mõningate vähem tähtsate süütegude korral. Direktiivi tuleks sellegipoolest kohaldada juhul, kui lapselt, kes on kahtlustatav või süüdistatav, võetakse vabadus.
- (15) Mõnes liikmesriigis on suhteliselt vähem tähtsate süütegude korral muu kui vabadusekaotusliku karistuse mõistmise pädevus muul asutusel kui kriminaalasjades pädeval kohtul. See võib nii olla näiteks liikluseeskirja ulatusliku rikkumise korral, mis võidakse avastada maanteeliikluse kontrolli käigus. Sellistel juhtudel ei oleks mõistlik nõuda, et pädevad asutused peaksid tagama kõik käesoleva direktiivi kohased õigused. Kui liikmesriigi õiguses on sätestatud vähem tähtsate süütegude eest karistuste mõistmine sellise asutuse või ametiisiku poolt ja õigus edasi kaevata või võimalus asjaomasel juhul muul viisil kriminaalasjades pädevasse kohtusse pöörduda, tuleks käesolevat direktiivi seega kohaldada üksnes kõnealuses kohtus pärast sellist edasikaebamist või kohtusse pöördumist toimuvate menetluste suhtes.
- (16) Mõnes liikmesriigis loetakse kuriteoks teatavad vähem tähtsad süüteod, eeskätt liikluseeskirja, kohalike omavalitsusüksuste määruste ning avaliku korra piserikkumised. Sellistel juhtudel ei ole mõistlik nõuda, et pädevad asutused peaksid tagama kõik käesoleva direktiivi kohased õigused. Kui liikmesriigi õiguses on vähem tähtsate süütegude puhul sätestatud, et vabadusekaotuslikku karistust ei saa mõista, tuleks käesolevat direktiivi kohaldada üksnes kriminaalasjades pädeva kohtu menetluste suhtes.
- (17) Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada ainult kriminaalmenetlusele. Seda ei tohiks kohaldada muud liiki menetlustele, eelkõige sellistele menetlustele, mis on mõeldud spetsiaalselt laste jaoks ja mille tulemuseks võivad olla kaitse-, paranduslikud või kasvatuslikud meetmed.
- (18) Käesoleva direktiivi rakendamisel tuleks arvesse võtta direktiive 2012/13/EL ja 2013/48/EL. Käesolevas direktiivis sätestatakse täiendavad tagatised seoses lastele ja vanemliku vastutuse kandjale esitatava teabega, et võtta arvesse laste erivajadusi ja haavatavust.
- (19) Lapsed peaksid saama teavet menetluse käigu üldiste aspektide kohta. Selleks tuleks neile eelkõige lühidalt selgitada menetluse järgmisi etappe, niivõrd kui see on kriminaalmenetluse huvisid arvesse võttes võimalik, ning menetlusega seotud ametiasutuste rolli. Antav teave peaks sõltuma kriminaalasja asjaoludest.
- (20) Lastele tuleks menetluse võimalikult varases sobivas staadiumis teatada õigusest arstlikule kontrollile ja seda hiljemalt vabaduse võtmisel, kui selline meede lapse suhtes võetakse.
- (21) Kui lapselt võetakse vabadus, peaks lapsele vastavalt direktiivile 2012/13/EL antav õiguste deklaratsioon sisaldama selget teavet lapse käesoleva direktiivi kohaste õiguste kohta.
- (22) Liikmesriigid peaksid vanemliku vastutuse kandjat suuliselt või kirjalikult või mõlemal viisil teavitama kohaldatavatest menetlusõigustest. See teave tuleks esitada niipea kui võimalik ja nii üksikasjalikult kui vaja, et tagada õiglane menetlus ja lapse õiguste tõhus rakendamine.
- (23) Teatavatel tingimustel, mis võivad olla seotud ka ainult ühega vanemliku vastutuse kandjast, tuleks teavitada muud sobivat täiskasvanut, kelle laps on nimetanud ja kelle pädev asutus on sellisena heaks kiitnud. Üheks selliseks juhuks võib olla olukord, kus objektiivsed ja faktilised asjaolud viitavad või annavad alust kahtlusele, et teabe andmine vanemliku vastutuse kandjale võib kriminaalmenetlust oluliselt kahjustada, eelkõige, kui tõendeid võidakse hävitada või muuta või tunnistajaid mõjutada või kui vanemliku vastutuse kandja võib olla koos lapsega väidetava kriminaalse tegevusega seotud.
- (24) Kui asjaolud, mille tõttu pädev asutus edastas teavet vanemliku vastutuse kandja asemel muule sobivale täiskasvanule, ära langevad, tuleks igasugune teave, mille laps käesoleva direktiivi kohaselt saab ja mis on menetluse käigus endiselt asjakohane, edastada vanemliku vastutuse kandjale. See nõue ei tohiks kriminaalmenetlust tarbetult pikendada.

- (25) Lapsel, kes on kahtlustatav või süüdistatav, on õigus kaitsjale kooskõlas direktiiviga 2013/48/EL. Kuna lapsed on kaitsetud ega ole alati võimelised kriminaalmenetlusest täielikult aru saama ja seda jälgima, peaks neid käesolevas direktiivis osutatud olukordades abistama kaitsja. Niisugustes olukordades peaksid liikmesriigid korraldama, et asjaomast last abistaks kaitsja, kui laps ise või vanemliku vastutuse kandja ei ole kaitsja abi korraldanud. Liikmesriigid peaksid vajaduse korral andma õigusabi tagamaks, et last abistab tulemuslikult kaitsja.
- (26) Käesoleva direktiivi kohase kaitsja abi kasutamise eeldus on, et lapsel on õigus kaitsjale kooskõlas direktiiviga 2013/48/EL. Seetõttu, kui direktiivi 2013/48/EL sätte kohaldamine ei võimaldaks lapsel käesoleva direktiivi kohaselt kaitsja abi kasutada, ei tuleks seda sätet kohaldada lapse õiguse suhtes direktiivi 2013/48/EL kohaselt kaitsja abile. Teisest küljest ei tohiks käesolevas direktiivis kaitsja abi kohta sätestatud erandid mõjutada direktiivi 2013/48/EL kohast õigust kaitsja abile ega harta ja konventsiooni ning liikmesriikide ja muu liidu õiguse kohast õigust õigusabile.
- (27) Käesoleva direktiivi sätteid kaitsja abi kohta tuleks asjatu viivitusega kohaldada niipea, kui lapsele on teatatud, et ta on kahtlustatav või süüdistatav. Käesoleva direktiivi kohaldamisel tähendab kaitsja abi seda, et kaitsja annab õigusabi ja esindab last kriminaalmenetluses. Kui käesolevas direktiivis nähakse ette, et kaitsja abistab last küsitlemise ajal, peaks kaitsja olema kohal. Ilma et see piiraks lapse õigust kaitsjale vastavalt direktiivile 2013/48/EL, ei tähenda kaitsja abi seda, et kaitsja peaks viibima iga uurimis- või tõendite kogumise toimingu juures.
- (28) Tingimusel, et see on kooskõlas õigusega õiglasele kohtulikule arutamisele, ei hõlma liikmesriigi kohustus tagada lapsele, kes on kahtlustatav või süüdistatav, käesoleva direktiivi kohaselt kaitsja abi järgmisi olukordi: lapse isiku kindlakstegemine; otsus uurimise alustamise üle; relvade olemasolu või muude selliste turvalisusaspektide kontrollimine; uurimis- või tõendite kogumise toimingud, välja arvatud need, millele on käesolevas direktiivis konkreetselt osutatud, nagu kehaline kontroll, füüsiline läbivaatus, vere-, alkoholi- või muu selline test, fotode tegemine või sõrmejälgede võtmine või lapse toomine pädeva asutuse või ametiisiku ette või üleandmine vanemliku vastutuse kandjale või muule sobivale täiskasvanule kooskõlas liikmesriigi õigusega.
- (29) Kui lapsest, kes algselt ei olnud kahtlustatav ega süüdistatav, vaid näiteks tunnistaja, saab kahtlustatav või süüdistatav, peaks sellel lapsel olema õigus ennast mitte süüstada ja keelduda ütluste andmisest kooskõlas liidu õiguse ja konventsiooniga, nagu seda on tõlgendanud Euroopa Liidu Kohus (Euroopa Kohus) ja Euroopa Inimõiguste Kohus. Seetõttu osutatakse käesolevas direktiivis otsesõnu tegelikule olukorrale, kus politseis või muus õiguskaitseasutuses kriminaalmenetluse käigus toimuva küsitlemise ajal saab lapsest kahtlustatav või süüdistatav. Kui lapsest, kes ei olnud kahtlustatav või süüdistatav, saab niisuguse küsitlemise ajal kahtlustatav või süüdistatav, tuleks küsitlemine katkestada, kuni lapsele selgitatakse, et ta on kahtlustatav või süüdistatav, ja kuni ta saab käesoleva direktiivi kohaselt kaitsja abi.
- (30) Tingimusel, et see on kooskõlas õigusega õiglasele kohtulikule arutamisele, peaks liikmesriikidel olema võimalik teha erand kaitsja abi tagamise kohustusest, kui kaitsja abi ei ole kriminaalasja asjaolusid arvestades proportsionaalne, mida tuleks mõista nii, et alati tuleks esikohale seada lapse parimad huvid. Igal juhul peaks last abistama kaitsja, kui laps tuuakse pädeva kohtu või kohtuniku ette, et otsustada vahi all pidamise üle käesoleva direktiivi kohaldamisalas oleva menetluse mis tahes staadiumis, samuti vahi all pidamise ajal. Peale selle ei tohiks kriminaalkaristusena mõista vabadusekaotuslikku karistust, välja arvatud juhul, kui last on abistanud kaitsja, nii et ta on saanud tõhusalt kasutada oma kaitseõigust, ja igal juhul ülekuulamise ajal kohtuistungil. Liikmesriikidel peaks olema võimalik sätestada sellega seotud praktiline kord.
- (31) Liikmesriikidel peaks olema võimalik teha kaalukal põhjusel kaitsja abi tagamise kohustusest ajutine erand kohtueelses staadiumis, nimelt, kui ilmneb tungiv vajadus hoida ära oluline kahju isiku elule, vabadusele või füüsilisele puutumatusse või kui uurimisasutustel tuleb kiiresti tegutseda, et ennetada raske kuriteoga seotud kriminaalmenetluse olulist kahjustamist, muu hulgas selleks, et saada teavet raske kuriteo väidetavate kaasosaliste kohta või hoida ära raske kuriteoga seotud tähtsa tõendi kaotsimine. Ühel sellisel kaalukal põhjusel tehtud ajutise erandi kohaldamise ajal peaks pädevatel asutustel olema võimalik last küsitleda ilma kaitsja kohalolekuta,

tingimusel et teda on teavitatud, et tal on õigus keelduda ütluste andmisest, ja tal on võimalik seda õigust kasutada, ning kui küsitlemine ei kahjusta kaitseõigust, sealhulgas õigust ennast mitte süüstada. Küsitlemist peaks olema võimalik läbi viia vajalikus ulatuses üksnes teabe saamiseks, mis on hädavajalik, et hoida ära oluline kahju isiku elule, vabadusele või füüsilisele puutumatusle või hoida ära kriminaalmenetluse oluline kahjustamine. Selle ajutise erandi kuritarvitamine kahjustaks põhimõtteliselt pöördumatult kaitseõigust.

- (32) Liikmesriigid peaksid oma õiguses selgelt sätestama sellise ajutise erandi alused ja kriteeriumid ning neid piiratud määral kasutama. Iga ajutine erand peaks olema proportsionaalne, ajaliselt rangelt piiratud, see ei tohiks põhineda üksnes väidetava kuriteo liigil või raskusastmel ega tohiks kahjustada õiglast menetlust üldiselt. Liikmesriigid peaksid tagama, et kui loa käesoleva direktiivi kohase erandi tegemiseks on andnud pädev asutus, kes ei ole kohtunik ega kohus, võib kohus asjaomast otsust hinnata vähemalt kohtumenetluse staadiumis.
- (33) Lapse ja tema kaitsja vahelise suhtluse konfidentsiaalsus on kaitseõiguste tõhusa teostamise seisukohast määrava tähtsusega ning oluline osa õigusest õiglasele kohtulikule arutamisele. Seetõttu peaksid liikmesriigid seoses käesoleva direktiivi kohaselt sätestatud õigusega kaitsja abile austama kaitsja ja lapse kohtumiste ja muude suhtlusvormide konfidentsiaalsust ilma erandeid tegemata. Käesolev direktiiv ei piira menetlusi sellises olukorras, kus objektiivsed ja faktilised asjaolud annavad alust kahtlustada, et kaitsja on kuriteo toimepanemisega seotud koos lapsega. Kaitsja mis tahes kuritegelikkude tegevust ei tohiks pidada lapsele õiguspärase abi andmiseks käesoleva direktiivi raames. Kohustus austada konfidentsiaalsust ei eelda üksnes seda, et liikmesriigid hoiduvad sellisesse suhtlusesse sekkumast või seda takistamast, vaid ka seda, et kui lapselt võetakse vabadus või ta asub muul viisil riigi kontrolli all olevas kohas, tagavad liikmesriigid, et suhtluse kord tagab sellise konfidentsiaalsuse ja kaitseb seda. See ei tohiks piirata kinnipidamisasutustes kehtivat korda (näiteks kirjavahetuse jälgimine), mille eesmärk on ära hoida kinnipeetavatele keelatud esemete saatmine, tingimisel et selline kord ei võimalda pädevatel asutustel lugeda lapse ja tema kaitsja vahelist kirjavahetust. Käesoleva direktiiviga ei piirata ka liikmesriigi õiguses ette nähtud menetlusi, mille kohaselt võidakse kirjade edasisaatmisest keelduda, kui saatja ei nõustu sellega, et kirjad esitatakse kõigepealt pädevale kohtule.
- (34) Käesoleva direktiiviga ei piirata konfidentsiaalsusnõude rikkumist, mis tuleneb pädevate asutuste teostatavast seaduslikust järelevalvest. Samuti ei piirata käesoleva direktiiviga tööd, mida teevad näiteks liikmesriikide luureteenistused liikmesriikide julgeoleku kaitsmisel kooskõlas Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artikli 4 lõikega 2, või tööd, mis kuulub Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 72 reguleerimisalasse, mille kohaselt ei tohi vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala käsitleva ELi toimimise lepingu V jaotise III osa mõjutada liikmesriikide selliste kohustuste täitmist, mis on seotud avaliku korra säilitamise ja sisejulgeoleku kaitsmisega.
- (35) Lapsel, kes on kriminaalmenetluses kahtlustatav või süüdistatav, peaks olema õigus individuaalsele hindamisele, et tuvastada tema erivajadused seoses kaitse, hariduse, koolituse ja ühiskonda lõimumisega, et teha kindlaks, kas ja kui suures ulatuses ta vajaks kriminaalmenetluses erimeetmeid, ning et määrata kindlaks tema kriminaalvastutuse ulatus ja tema suhtes kohaldatava konkreetse karistuse või kasvatusliku meetme sobivus.
- (36) Individuaalse hindamise käigus tuleks eelkõige arvesse võtta lapse isiksust ja küpsust, lapse majanduslikku, sotsiaalset ja perekondlikku tausta, sealhulgas tema elukeskkonda, ning lapse erilist kaitsetust põhjustavaid asjaolusid, nagu õpi- ja suhtlemisraskused.
- (37) Individuaalse hindamise ulatust ja üksikasju peaks olema võimalik kohandada vastavalt kriminaalasja asjaoludele, võttes arvesse väidetava kuriteo raskust ja meetmeid, mis võidakse võtta, kui laps sellises kuriteos süüdi mõistetakse. Sama lapse kohta hiljuti koostatud individuaalset hinnangut saab kasutada, kui see ajakohastatakse.
- (38) Pädevad asutused peaksid individuaalsel hindamisel saadud teavet arvesse võtma, kui nad otsustavad, kas lapse suhtes võetakse konkreetseid meetmeid, nagu praktilise abi osutamine, lapse suhtes võetud ennetavate meetmete, näiteks ajutise vahi all pidamise või alternatiivsete meetmete asjakohasuse ja tõhususe hindamine, ning lapse iseloomuomadusi ja olukorda tuleks arvesse võtta mis tahes otsuse või toimingu puhul kriminaalmenetluse käigus, sealhulgas kohtuotsuse tegemisel. Kui individuaalne hindamine ei ole veel valmis, ei tohiks see takistada

pädevaid asutusi niisuguseid meetmeid võtmast või otsuseid tegemast, kui täidetakse käesolevas direktiivis sätestatud tingimusi, sealhulgas seda, et individuaalne hindamine peaks toimuma menetluse varaseimas asjakohases staadiumis. Kui individuaalne hindamine on valmis, võidakse enne individuaalset hindamist võetud meetmete või tehtud otsuste asjakohasust ja tõhusust uuesti kaaluda.

- (39) Individuaalne hindamine peaks toimuma menetluse varaseimas asjakohases staadiumis ja õigel ajal, et prokurör, kohtunik või muu pädev ametiisik võiks selle käigus saadud teavet arvesse võtta, enne kui esitatakse süüdistus kohtulikuks aruteluks. Kui individuaalset hindamist ei ole läbi viidud, peaks olema siiski võimalik süüdistus esitada, kui see on lapse parimates huvides. Nii võidakse toimida näiteks juhul, kui laps viibib eelvangistuses ja individuaalse hindamise ootamine võiks eelvangistust tarbetult pikendada.
- (40) Liikmesriikidel peaks olema võimalik teha individuaalse hindamise kohustusest erand, kui niisugune erand on kriminaalasja asjaoludega põhjendatud, võttes muu hulgas arvesse väidetava süüteo raskust ja meetmeid, mida võidakse võtta, kui laps sellises süüteoos süüdi tunnistatakse, ning tingimused, et selline erand on kooskõlas lapse parimate huvidega. Seejuures tuleks arvesse võtta kõiki asjakohaseid asjaolusid, sealhulgas asjaolu, kas lapse kohta on hiljuti kriminaalmenetluse käigus läbi viidud individuaalne hindamine või võib asjaomasel juhul menetleda ilma süüdistuseta.
- (41) Hoolekandjate suhtes, kes on kahtlustatavad või süüdistatavad, toetab õiglast kohtumõistmist, eelkõige kui lapselt võetakse vabadus ja ta on seetõttu eriti kaitsetus olukorras. Et tagada lapse, kellelt võetakse vabadus, isikupuutumatus, peaks lapsel olema õigus arstlikule kontrollile. Sellise arstliku kontrolli peaks tegema arst või muu kvalifitseeritud spetsialist kas pädevate asutuste algatusel, eelkõige juhul, kui lapse konkreetsed tervisenäitajad selliseks kontrolliks põhjust annavad, või lapse, vanemliku vastutuse kandja või lapse kaitsja taotlusel. Liikmesriigid peaksid kehtestama praktilise korra käesoleva direktiivi kohaselt tehtava arstliku kontrolli ja lapse juurdepääsu kohta sellisele arstlikule kontrollile. Niisugune kord võiks muu hulgas hõlmata ka olukordi, kus sama lapse kohta esitatakse lühikese aja jooksul kaks või rohkem arstliku kontrolli taotlust.
- (42) Lapsed, kes on kriminaalmenetluses süüdistatavad või kahtlustatavad, ei ole alati võimelised mõistma küsitlemise sisu. Sellistele lastele piisava kaitse tagamiseks tuleks seetõttu laste küsitlemine politsei või muu õiguskaitseasutuse poolt audiovisuaalselt salvestada, kui see on proportsionaalne, võttes muu hulgas arvesse seda, kas kaitsja viibib kohal ja kas lapselt võetakse vabadus, mida tuleks mõista nii, et esikohale tuleks alati seada lapse parimad huvid. Käesoleva direktiiviga ei nõuta liikmesriikidelt audiovisuaalsete salvestiste tegemist laste küsitlemisest kohtuniku poolt või kohtus.
- (43) Kui käesoleva direktiivi kohaselt tuleks teha audiovisuaalne salvestis, kuid ettenägematu tehniline probleem muudab sellise salvestise tegemise võimatuks, peaks politseil või muul õiguskaitseasutusel olema võimalik küsitleda last ilma audiovisuaalse salvestamiseta, tingimusel et on tehtud mõistlikke pingutusi tehnilise probleemi lahendamiseks, küsitlemist ei ole asjakohane edasi lükata ning see on kooskõlas lapse parimate huvidega.
- (44) Vaatamata sellele, kas lapse küsitlemist audiovisuaalselt salvestatakse, tuleks küsitlemine igal juhul läbi viia viisil, mis arvestab asjaomase lapse vanust ja küpsust.
- (45) Lapsed on iseäranis kaitsetud, kui neilt võetakse vabadus. Seetõttu tuleks teha erilisi jõupingutusi vältimaks vabaduse võtmist ja eelkõige laste vahi all pidamist menetluse mis tahes staadiumis enne seda, kui kohus on teinud lõpliku otsuse küsimuses, kas asjaomane laps on kuriteo toime pannud, võttes arvesse võimalikke riske laste füüsilisele, vaimsele ja sotsiaalsele arengule ja kuna vabaduse võtmine võib raskendada nende taasloomumist ühiskonda. Liikmesriigid võivad kehtestada praktilise korra, nagu suunised või juhised politseiametnikele, käesoleva nõude kohaldamiseks politsei kinnipidamise juhtudele. Mingil juhul ei välista see nõue politsei või muu õiguskaitseasutuse võimalust laps kinni pidada, kui see näib esmapilgul vajalik, nagu teolt tabamisel või vahetult pärast kuriteo toimepanemist.

- (46) Pädevad asutused peaksid alati kaaluma vahi all pidamisele alternatiivseid meetmeid (alternatiivsed meetmed) ja võimaluse korral selliseid meetmeid rakendama. Sellised alternatiivsed meetmed võivad hõlmata keeldu lapsel teatavates kohtades viibida, kohustust elada teatavas kohas, piiranguid suhtlemisel teatavate isikutega, kohustust teavitada pädevaid asutusi, osalemist haridusprogrammides või tingimusel, et laps sellega nõus on, osalemist teraapia või sõltuvusravi programmides.
- (47) Kohus peaks lapse vahi all pidamise korrapäraselt läbi vaatama ning seda võib teha ka kohtunik ainuisikuliselt. Kohus peaks saama sellise korrapärase läbivaatamise teha *ex officio* või lapse, lapse kaitsja või muu õigusasutuse kui kohtu, eelkõige prokuröri taotlusel. Liikmesriigid peaksid kehtestama selle kohta praktilise korra, muu hulgas olukorra puhuks, kus kohus on juba *ex officio* korrapärase läbivaatamise teinud ning laps või lapse kaitsja taotleb uut läbivaatamist.
- (48) Laste vahi all pidamise korral tuleks neile tagada spetsiaalsed kaitsemeetmed. Eelkõige tuleks neid hoida täiskasvanutest lahus, välja arvatud juhul, kui vastavalt ÜRO lapse õiguste konventsiooni artikli 37 punktile c leitakse, et lapse eraldamata jätmine on lapse parimates huvides. Kui kinnipeetav laps saab 18-aastaseks, peaks säilima võimalus teda kinni pidada täiskasvanutest eraldi, kui see on asjaomase isiku asjaolusid arvestades põhjendatud. Arvestades nende loomuoast kaitsetust, tuleks erilist tähelepanu pöörata sellele, kuidas kinnipeetavaid lapsi koheldakse. Lastel peaks olema juurdepääs oma vajadustele vastavatele võimalustele haridust omandada.
- (49) Liikmesriigid peaksid ühtlasi tagama, et politsei poolt kinni peetud lapsed, kes on kahtlustatavad või süüdistatavad, hoitaks täiskasvanutest lahus, välja arvatud juhul, kui leitakse, et lapse eraldamata jätmine on lapse parimates huvides, või kui erakorralistel asjaoludel ei ole võimalik seda teha, tingimusel et lapsi hoitakse täiskasvanutega koos viisil, mis on kooskõlas lapse parimate huvidega. Näiteks hõredalt asustatud aladel peaks politseil olema võimalik lapsi erandkorras kinni pidada koos täiskasvanutega, välja arvatud juhul, kui see on lapse parimate huvidega vastuolus. Sellisel juhul tuleks pädevatelt asutustelt nõuda erilist valvsust, et kaitsta lapse füüsilist puutumatumust ja heaolu.
- (50) Lapsi peaks olema võimalik kinni pidada koos noorte täiskasvanutega, välja arvatud juhul, kui see on lapse parimate huvidega vastuolus. Liikmesriigid peaksid kindlaks määrama, millised isikud loetakse vastavalt nende riigisisesele õigusele ja menetlustele noorteks täiskasvanuteks. Liikmesriikidel soovitatatakse kindlaks määrata, et vanemaid kui 24-aastaseid isikuid ei saa liigitada noorteks täiskasvanuteks.
- (51) Laste vahi all pidamise korral peaksid liikmesriigid võtma käesolevas direktiivis sätestatud asjakohased meetmed. Nende meetmetega tuleks muu hulgas tagada perekonnaelu õiguse tõhus ja järjepidev rakendamine. Lastel peaks eelkõige olema õigus säilitada külastuste ja kirjavahetuse kaudu regulaarne kontakt oma vanemate, muude pereliikmete ja sõpradega, välja arvatud juhul, kui erakorralised piirangud on vajalikud lapse parimates huvides või õigusemõistmise huvides.
- (52) Samuti peaksid liikmesriigid võtma asjakohaseid meetmeid, et tagada lapse usu- ja veendumusvabaduse austamine. Selleks peaksid liikmesriigid eelkõige hoiduma lapse usutunnistusse ja veendumustesse sekkumast. Liikmesriikidel ei ole aga kohustust võtta aktiivseid meetmeid, et lapsi usukommete täitmisel aidata.
- (53) Kohasel juhul peaksid liikmesriigid võtma asjakohaseid meetmeid ka muudes vabaduse võtmise olukordades. Meetmed peaksid olema proportsionaalsed ja sobivad vabaduse võtmise laadiga, nagu politsei kinnipidamine või vahi all pidamine, ning selle kestusega.
- (54) Ametiisikud, kes puutuvad lastega vahetult kokku, peaksid arvesse võtma eri vanuserühmadesse kuuluvate laste konkreetseid vajadusi ja tagama, et menetlust kohandatakse vastavalt nende vajadustele. Seepärast peaksid need spetsialistid olema saanud erivaljaõppe lastega töötamiseks.
- (55) Lapsi tuleks kohelda vastavalt nende vanusele, erivajadustele, küpsusele ja arusaamisvõimele ja võtta arvesse kõiki erivajadusi, sealhulgas suhtlemisraskusi, mis neil võivad olla.

- (56) Võttes arvesse liikmesriikide õigustraditsioonide ja -süsteemide erinevusi, tuleks tagada laste eraelu puutumatus kriminaalmenetluses parimal võimalikul viisil, eesmärgiga muu hulgas hõlbustada laste taasloomist ühiskonda. Liikmesriigid peaksid sätestama, et lapsed puudutavad kohtuistungid on üldjuhul kinnised, või peaksid lubama kohtutel või kohtunikel kuulutada sellised kohtuistungid kinnisteks. See ei piira kohtuotsuste avalikku kuulutamist kooskõlas konventsiooni artikliga 6.
- (57) Lapsel peaks olema õigus sellele, et teda saadab kohtuistungil, mis teda puudutab, vanemliku vastutuse kandja. Kui vanemlik vastutus sama lapse eest on rohkem kui ühel isikul, peaks lapsel olema õigus sellele, et teda saadavad kohtuistungil kõik vanemliku vastutuse kandjad, välja arvatud juhul, kui see ei ole pädevate asutuste mõistlikele jõupingutustele vaatamata võimalik. Liikmesriigid peaksid sätestama praktilise korra seoses laste õigusega viibida neid puudutaval kohtuistungil koos vanemliku vastutuse kandjaga, ning tingimused, mille korral vanemliku vastutuse kandja võib ajutiselt kohtuistungilt eemaldada. Selline kord võiks muu hulgas hõlmata olukorda, kus vanemliku vastutuse kandja ei saa ajutiselt last saata või ei taha lapse saatmise võimalust kasutada, tingimisel et võetakse arvesse lapse parimaid huvisid.
- (58) Teatavas olukorras, mis võib olla seotud ka ainult ühe vanemliku vastutuse kandjaga, peaks lapsel olema õigus sellele, et teda saadab kohtuistungil muu sobiv täiskasvanu kui vanemliku vastutuse kandja. Üks niisugune olukord on siis, kui last saatev vanemliku vastutuse kandja võib kriminaalmenetlust oluliselt kahjustada, eelkõige siis, kui objektiivsed ja faktilised asjaolud viitavad või annavad alust kahtlustada, et võidakse hävitada või muuta tõendeid, võidakse mõjutada tunnistajaid või kui vanemliku vastutuse kandja võis olla väidetava kriminaalse tegevusega seotud koos lapsega.
- (59) Käesoleva direktiivi kohaselt peaks lapsel olema õigus sellele, et teda saadab vanemliku vastutuse kandja, ka menetluse muudes staadiumides, kus ta kohal viibib, nagu politseiküsitlusel.
- (60) Süüdistatava õigus osaleda isiklikult kohtulikult arutelul põhineb harta artiklis 47 ja konventsiooni artiklis 6 sätestatud õigusel õiglasele kohtulikule arutamisele, nagu seda on tõlgendanud Euroopa Kohus ja Euroopa Inimõiguste Kohus. Liikmesriigid peaksid võtma asjakohaseid meetmeid, et ergutada lapsi neid puudutaval kohtulikult arutelul kohal viibima, muu hulgas kutsudes neid sinna isiklikult ja saates kutse koopia vanemliku vastutuse kandjale või, kui see oleks vastuolus lapse parimate huvidega, muule sobivale täiskasvanule. Liikmesriigid peaksid sätestama praktilise korra seoses lapse viibimisega teda puudutaval kohtulikult arutelul. See kord võiks sisaldada sätteid, milles käsitletakse tingimusi, mille kohaselt võib lapse kohtulikult arutelult ajutiselt eemaldada.
- (61) Teatavaid käesolevas direktiivis sätestatud õigusi tuleks lastele, kelle üleandmist taotletakse, kohaldada alates hetkest, mil nad võetakse vahistamismäärust täitvas liikmesriigis vahi alla.
- (62) Euroopa vahistamismäärusega seotud menetlused on liikmesriikide kriminaalasju puudutavas koostöös otsustava tähtsusega. Raamotsuses 2002/584/JSK esitatud tähtaegadest kinnipidamine on sellise koostöö puhul väga oluline. Seetõttu tuleks nendest tähtaegadest kinni pidada, kuigi lapsel, kelle üleandmist taotletakse, peaks samal ajal olema võimalik Euroopa vahistamismäärusega seotud menetlustes oma käesoleva direktiivi kohaseid õigusi täiel määral kasutada.
- (63) Liikmesriigid peaksid võtma asjakohaseid meetmeid tagamaks, et kohtunikel ja prokuröridel, kes tegelevad lapsi puudutavate kriminaalmenetlustega, oleks selles valdkonnas eripädevus või tõhus juurdepääs erikoolitusele, eelkõige seoses laste õiguste, sobivate küsitlemisvõtete, lastepsühholoogia ning lapse jaoks kohandatud keelekasutusega. Liikmesriigid peaksid ühtlasi võtma sobivaid meetmeid, et edendada niisuguse erikoolituse korraldamist kaitsjatele, kes tegelevad lapsi puudutavate kriminaalmenetlustega.
- (64) Selleks et jälgida ja hinnata käesoleva direktiivi tõhusust, tuleb kättesaadavate andmete hulgest koguda direktiivis sätestatud õiguste rakendamise kohta asjakohaseid andmeid. Sellised andmed hõlmavad õigus- ja õiguskaitseasutuste registreeritud andmeid ning vastavalt võimalusele tervishoiu- ja sotsiaalteenistuste kogutud haldusandmeid, mis puudutavad direktiivis sätestatud õigusi, eelkõige laste arv, kellele anti võimalus kasutada kaitsja abi, läbi viidud individuaalsete hindamiste arv, audiovisuaalselt salvestatud küsitlemiste arv ning laste arv, kellelt võeti vabadus.

- (65) Liikmesriigid peaksid austama käesolevas direktiivis sätestatud õigusi ja tagama nende järgimise ilma igasuguse diskrimineerimiseta mis tahes alusel, nagu rass, nahavärv, sugu, seksuaalne sättumus, keel, usutunnistus, poliitilised või muud seisukohad, kodakondsus, etniline või sotsiaalne päritolu, varaline seis, puue või sünnipära.
- (66) Käesolev direktiiv on kooskõlas hartas ning konventsioonis tunnustatud põhiõiguste ja põhimõtete, nagu piinamise ning ebainimliku või alandava kohtlemise keeld, õigus vabadusele ja turvalisusele, õigus austusele era- ja perekonnaelu vastu, õigus isikupuutumatusel, lapse õigused, puudega inimeste lõimumine ühiskonda, õigus tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele ning süütuse presumptsioon ja kaitseõigus. Käesolevat direktiivi tuleks rakendada vastavalt nendele õigustele ja põhimõtetele.
- (67) Käesolevas direktiivis sätestatakse miinimumnormid. Liikmesriikidel peaks olema võimalik käesolevas direktiivis sätestatud õigusi laiendada, et tagada kaitse kõrgem tase. Selline kaitse kõrgem tase ei tohiks takistada kohtuotsuste vastastikust tunnustamist, mida kõnealused miinimumnormid peaksid hõlbustama. Liikmesriikide pakutav kaitse tase ei tohiks kunagi langeda allapoole nõuetest, mis on sätestatud hartas või konventsioonis, nagu seda on tõlgendanud Euroopa Kohus ja Euroopa Inimõiguste Kohus.
- (68) Arvestades et liikmesriigid ei suuda piisavalt saavutada käesoleva direktiivi eesmärke kehtestada ühised miinimumnormid selliste laste menetluslike tagatiste kohta, kes on kriminaalmenetluses kahtlustatavad või süüdistatavad, ning et meetme ulatuse ja mõju tõttu on seda parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (69) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokoll nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artiklite 1 ja 2 kohaselt ning ilma et see piiraks nimetatud protokoll artikli 4 kohaldamist, ei osale need liikmesriigid käesoleva direktiivi vastuvõtmisel ning see ei ole nende suhtes siduv ega kohaldatav.
- (70) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokoll nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (71) Vastavalt liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühisele poliitilisele deklaratsioonile selgitavate dokumentide kohta ⁽¹⁾ on liikmesriigid kohustunud põhjendatud juhtudel lisama oma ülevõtmismeetmeid käsitlevatele teadetele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja liikmesriigi ülevõtvate õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et selliste dokumentide edastamine on põhjendatud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesolevas direktiivis sätestatakse ühised miinimumnormid selliste laste teatavate õiguste kohta,

- a) kes on kriminaalmenetluses kahtlustatavad või süüdistatavad või
- b) kelle suhtes vastavalt raamotsusele 2002/584/JSK rakendatakse Euroopa vahistamismäärusega seotud menetlust (edaspidi „isik, kelle üleandmist taotletakse“).

⁽¹⁾ ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

*Artikkel 2***Kohaldamisala**

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse lapsele, kes on kriminaalmenetluses kahtlustatav või süüdistatav. Direktiivi kohaldatakse kuni lõpliku otsuse tegemiseni küsimuses, kas kahtlustatav või süüdistatav on süüteo toime pannud, sealhulgas asjakohasel juhul karistuse mõistmine ja edasikaebuse lahendamine.
2. Käesolevat direktiivi kohaldatakse kooskõlas artikliga 17 lapsele, kes on isik, kelle üleandmist taotletakse, alates hetkest, mil ta vahistamismäärust täitvas liikmesriigis vahi alla võetakse.
3. Välja arvatud artiklit 5, artikli 8 lõike 3 punkti b ja artiklit 15, niivõrd kui neis sätetes osutatakse vanemliku vastutuse kandjale, kohaldatakse käesolevat direktiivi või selle teatavaid sätteid käesoleva artikli lõikes 1 ja 2 osutatud sellisele isikule, kes oli laps ajal, mil tema suhtes menetlus algatati, kuid kes on pärast seda saanud 18-aastaseks, ning kui käesoleva direktiivi või selle teatavate sätete kohaldamine on kriminaalasja asjaolude puhul asjakohane, võttes arvesse muu hulgas isiku küpsust ja kaitsetust. Liikmesriigid võivad otsustada käesolevat direktiivi mitte kohaldada, kui asjaomane isik saab 21-aastaseks.
4. Käesolevat direktiivi kohaldatakse lapsele, kes ei olnud algselt kahtlustatav ega süüdistatav, ent kellest sai kahtlustatav või süüdistatav politsei või muu õiguskaitseasutuse poolt küsitlemise käigus.
5. Käesolev direktiiv ei mõjuta liikmesriikide õigusnorme, mis määravad kindlaks kriminaalvastutuse ea.
6. Ilma et see piiraks õigust õiglasele kohtulikule arutamisele vähem tähtsate süütegude puhul,
 - a) kui liikmesriigi õiguses on sätestatud, et karistust võib mõista muu asutus kui kriminaalasjades pädev kohus ja niisuguse karistuse mõistmise võib sellisele kohtule edasi kaevata või sellega võib pöörduda sellisesse kohtusse, või
 - b) kui karistusena ei saa mõista vabadusekaotust,

kohaldatakse käesolevat direktiivi üksnes kriminaalasjades pädeva kohtu menetluste suhtes.

Olenemata kriminaalmenetluse staadiumist, kohaldatakse käesolevat direktiivi alati täiel määral, kui lapselt võetakse vabadus.

*Artikkel 3***Mõisted**

Käesoleva direktiivi kohaldamisel kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „laps“ – alla 18-aastane isik;
- 2) „vanemliku vastutuse kandja“ – iga isik, kellel on lapse suhtes vanemlik vastutus;
- 3) „vanemlik vastutus“ – kõik lapse isiku või varaga seotud õigused ja kohustused, mis antakse füüsilisele või juriidilisele isikule kohtuotsusega, seaduse alusel või õiguslike tagajärgedega kokkuleppe alusel, sealhulgas eestkosteõigus ja suhtlusõigus.

Kui seoses esimese lõigu punktiga 1 ei ole kindel, kas isik on saanud 18-aastaseks, eeldatakse, et kõnealune isik on laps.

*Artikkel 4***Õigus teabele**

1. Liikmesriigid tagavad, et niipea, kui lapsele on teatatud, et ta on kriminaalmenetluses kahtlustatav või süüdistatav, teavitatakse teda vastavalt direktiivile 2012/13/EL viivitamata tema õigustest ja menetluse käigu üldistest aspektidest.

Liikmesriigid tagavad samuti, et last teavitatakse käesoleva direktiiviga ette nähtud õigustest. Viimati nimetatud teave esitatakse

- a) kohe, kui lapsele on teatatud, et ta on kahtlustatav või süüdistatav, ning talle teatatakse, et tal on
 - i) õigus vanemliku vastutuse kandja teavitamisele vastavalt artiklile 5;
 - ii) õigus kaitsja abile vastavalt artiklile 6;
 - iii) õigus eraelu puutumatusel vastavalt artiklile 14;
 - iv) õigus sellele, et teda saadab vanemliku vastutuse kandja peale kohtuistungite ka teistes menetlusstaadiumides vastavalt artikli 15 lõikele 4;
 - v) õigus saada õigusabi, nagu on sätestatud artiklis 18;
- b) menetluse võimalikult varases sobivas staadiumis ja talle teatatakse, et tal on
 - i) õigus individuaalsele hindamisele vastavalt artiklile 7;
 - ii) õigus arstlikule kontrollile, sealhulgas õigus arstiabile, vastavalt artiklile 8;
 - iii) õigus vabaduse võtmise piiramisele ja alternatiivsete meetmete kasutamisele, sealhulgas õigus vahistamisotsuse korrapärasele läbivaatamisele, vastavalt artiklitele 10 ja 11;
 - iv) õigus sellele, et kohtuistungil saadab teda vanemliku vastutuse kandja, vastavalt artikli 15 lõikele 1;
 - v) õigus viibida isiklikult kohtulikul arutelul vastavalt artiklile 16;
 - vi) õigus tõhusatele õiguskaitsevahenditele vastavalt artiklile 19;
- c) vabaduse võtmise korral ja talle teatatakse, et tal on õigus erikohtlemisele vastavalt artiklile 12.

2. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 osutatud teave antakse kirjalikult, suuliselt või mõlemal viisil, lihtsas ja mõistetavas sõnastuses ja et teabe andmine dokumenteeritakse, kasutades liikmesriigi õiguse kohast dokumenteerimiskorda.

3. Liikmesriigid tagavad, et kui lastele antakse direktiivi 2012/13/EL kohaselt õiguste deklaratsioon, siis sisaldab see deklaratsioon viidet käesolevas direktiivis sätestatud õigustele.

*Artikkel 5***Lapse õigus vanemliku vastutuse kandja teavitamisele**

1. Liikmesriigid tagavad, et vanemliku vastutuse kandjale edastatakse niipea kui võimalik teave, mida lapsel on õigus saada vastavalt artiklile 4.

2. Lõikes 1 osutatud teave antakse muule sobivale lapse nimetatud täiskasvanule, kelle pädev asutus on sellisena heaks kiitnud, kui kõnealuse teabe andmine vanemliku vastutuse kandjale

- a) oleks vastuolus lapse parimate huvidega;
- b) ei ole võimalik, sest pärast mõistlike pingutuste tegemist ei ole vanemliku vastutuse kandjat leitud või tema isik ei ole teada;
- c) võib objektiivsete ja faktiliste asjaolude alusel kriminaalmenetlust oluliselt kahjustada.

Kui laps ei ole nimetanud muud sobivat täiskasvanut või kui lapse nimetatud täiskasvanu ei ole pädevale asutusele vastuvõetav, määrab pädev asutus lapse parimaid huvisid arvesse võttes muu isiku ning annab teabe talle. Nimetatud isik võib olla ka laste kaitse või heaolu eest vastutava asutuse või muu institutsiooni esindaja.

3. Kui lõike 2 punkti a, b või c kohaldamise alused ära langevad, tuleb igasugune teave, mille laps artikli 4 kohaselt saab ja mis on menetluse käigus endiselt asjakohane, edastada vanemliku vastutuse kandjale.

Artikkel 6

Kaitsja abi

1. Lapsel, kes on kriminaalmenetluses kahtlustatav või süüdistatav, on õigus kaitsjale kooskõlas direktiiviga 2013/48/EL. Seda õigust ei piira ükski käesoleva direktiivi ega eelkõige käesoleva artikli säte.

2. Liikmesriigid tagavad, et kooskõlas käesoleva artikliga aitab last kaitsja, et tal oleks võimalik oma kaitseõigust tõhusalt kasutada.

3. Liikmesriigid tagavad, et kaitsja aitab last ilma põhjendamatu viivitusega niipea, kui lapsele on teatatud, et ta on kahtlustatav või süüdistatav. Igal juhul abistab kaitsja last alates järgmisest ajast, vastavalt sellele, milline neist saabub varem:

- a) enne, kui teda küsitleb politsei või muu õiguskaitseasutus;
- b) siis, kui uurimis- või muud pädevad asutused teevad uurimis- või muid tõendite kogumise toiminguid kooskõlas lõike 4 punktiga c;
- c) põhjendamatu viivitusega pärast vabaduse võtmist;
- d) aegsasti enne seda, kui ta ilmub kriminaalasjades pädeva kohtu ette, kui ta on saanud kutse nimetatud kohtu ette ilmuda.

4. Kaitsja abi hõlmab järgmist:

- a) liikmesriigid tagavad, et lapsel on õigus suhelda ja kohtuda privaatsetl teda esindava kaitsjaga, sealhulgas enne seda, kui teda küsitleb politsei või muu õiguskaitseasutus;
- b) liikmesriigid tagavad, et kaitsja abistab last küsitlemise ajal ja et kaitsja saab küsitlemises tõhusalt osaleda. Selline osalemine toimub kooskõlas liikmesriigi õiguses sätestatud menetlustega, tingimusel et need menetlused ei piira asjaomase õiguse tõhusat või sisulist kasutamist. Kui kaitsja osaleb küsitlemisel, dokumenteeritakse asjaolu, et selline osalemine toimus, kasutades liikmesriigi õigusega kooskõlas olevat dokumenteerimiskorda;

c) liikmesriigid tagavad, et kaitsja abistab last vähemalt järgmiste uurimis- või tõendite kogumise toimingute juures, kui need toimingud on sätestatud liikmesriigi õiguses ja kui kahtlustatav või süüdistatav peab asjaomase toimingu juures olema või võib seal olla:

- i) äratundmiseks esitamine,
- ii) vastastamine,
- iii) uurimiseksperiment.

5. Liikmesriigid austavad lapse ja tema kaitsja vahelise suhtluse konfidentsiaalsust, kui laps kasutab käesolevas direktiivis sätestatud õigust kaitsjale. Selline suhtlus hõlmab kohtumisi, kirjavahetust, telefonivestlusi ja liikmesriigi õiguses lubatud muid suhtlusvorme.

6. Tingimusel, et see on kooskõlas õigusega õiglasele kohtulikule arutamisele, võivad liikmesriigid lõikes 3 sätestatud kohustustest erandi teha, kui kaitsja abi ei ole kriminaalasja asjaolusid arvestades proportsionaalne, arvestades väidetava kuriteo raskust, asja keerukust ja meetmeid, mida sellise kuriteo puhul saab võtta, mida tuleb mõista nii, et alati tuleb esikohale seada lapse parimad huvid.

Liikmesriigid tagavad igal juhul, et kaitsja abistab last järgmistes olukordades:

- a) kui ta tuuakse pädeva kohtu või kohtuniku ette, et otsustada vahi all pidamise üle menetluse mis tahes staadiumis käesoleva direktiivi kohaldamisala raames, ja
- b) vahistamise ajal.

Lisaks tagavad liikmesriigid, et vabaduse võtmist ei mõisteta kriminaalkaristusena, välja arvatud juhul, kui kaitsja on abistanud last viisil, et ta on saanud tõhusalt oma kaitseõigust kasutada, ning igal juhul ülekuulamise ajal kohtuistungil.

7. Kui kooskõlas käesoleva artikliga peab kaitsja last küsitlemise ajal abistama, kuid kaitsjat ei ole kohal, lükkavad pädevad asutused lõike 4 punktis c osutatud lapse küsitlemise või muu uurimis- või tõendite kogumise toimingu edasi mõistlikuks ajavahemikuks, et ära oodata kaitsja saabumist, või korraldada lapsele kaitsja, kui laps ei ole kaitsjat nimetanud.

8. Liikmesriigid võivad erandjuhtudel ja üksnes kohtueelses staadiumis teha lõikes 3 sätestatud õiguste kohaldamisest ajutise erandi sellises ulatuses, mis on kriminaalasja konkreetseid asjaolusid arvestades põhjendatud ühe või enama järgmise kaaluka põhjusega:

- a) kui on kiireloomuline vajadus hoida ära tõsiseid negatiivseid tagajärgi isiku elule, vabadusele või füüsilisele puutumatusse;
- b) kui uurimisasutuste viivitamatu tegutsemine on hädavajalik selleks, et hoida ära olulist kahju kriminaalmenetlusele raskes kuriteos.

Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused võtavad käesoleva lõike kohaldamisel arvesse lapse parimaid huvisid.

Käesoleva lõike kohase otsuse viia küsitlemine läbi kaitsja juuresolekuta võib teha üksnes igal üksikul juhul eraldi õigusasutus või muu pädev asutus tingimusel, et otsust on võimalik kohtus läbi vaadata.

Artikkel 7

Õigus individuaalsele hindamisele

1. Liikmesriigid tagavad, et võetakse arvesse laste erivajadusi kaitse, hariduse, koolituse ja ühiskonda lõimumise vallas.

2. Selleks viiakse läbi kriminaalmenetluses kahtlustatavate või süüdistatavate laste individuaalne hindamine. Individuaalse hindamise käigus võetakse eeskätt arvesse lapse isiksust ja küpsust, lapse majanduslikku, sotsiaalset ja perekondlikku tausta ning lapse võimalikku erilist kaitsetust.
3. Individuaalse hindamise ulatus ja üksikasjad võivad varieeruda sõltuvalt kriminaalasja asjaoludest, meetmetest, mida võidakse võtta, kui laps mõistetakse väidetavas kuriteos süüdi, ning sellest, kas lapse kohta on hiljuti individuaalne hindamine läbi viidud.
4. Individuaalse hindamise eesmärk on kooskõlas asjaomase liikmesriigi dokumenteerimiskorraga teha kindlaks ja dokumenteerida selline teave lapse isikuomaduste ja olukorra kohta, millest pädeval asutusel võib olla abi, kui ta
 - a) määrab kindlaks, kas lapse suhtes tuleb võtta erilisi kaitseabinõusid;
 - b) hindab lapsele kohaldatavate võimalike ennetusmeetmete asjakohasust ja tõhusust;
 - c) teeb mis tahes otsuseid või toiminguid kriminaalmenetluses, sealhulgas karistuse mõistmisel.
5. Individuaalne hindamine viiakse läbi menetluse võimalikult varases staadiumis ja lõiget 6 arvesse võttes enne süüdistuse esitamist.
6. Kui individuaalset hindamist ei ole läbi viidud, võidakse süüdistus ikkagi esitada, kui see vastab lapse parimatele huvidele ning tingimusel, et individuaalse hindamise tulemused peaksid igal juhul olema kättesaadavad kohtuistungil ülekuulamise alguseks.
7. Individuaalsesse hindamisse kaasatakse aktiivselt ka laps. Individuaalse hindamise viivad läbi kvalifitseeritud isikud, kasutades võimalikult ulatuslikult multidistsiplinaarset lähenemisviisi, kaasates asjakohasel juhul artiklites 5 ja 15 osutatud vanemliku vastutuse kandja või muu sobiva täiskasvanu ja/või erialaspetsialisti.
8. Kui individuaalse hindamise aluseks olevad asjaolud oluliselt muutuvad, tagavad liikmesriigid, et individuaalset hinnangut kriminaalmenetluse käigus uuendatakse.
9. Liikmesriigid võivad teha individuaalse hindamise kohustusest erandi, kui selline erand on kriminaalasja asjaolusid arvestades vajalik, kui see on kooskõlas lapse parimate huvidega.

Artikkel 8

Õigus arstlikule kontrollile

1. Liikmesriigid tagavad, et lastel, kellelt võetakse vabadus, on õigus arstlikule kontrollile ilma põhjendamatu viivitusega, et hinnata eelkõige tema üldist vaimset ja füüsilist seisundit. Arstlik kontroll on võimalikult mitteinvasiivne ja selle viib läbi arst või muu kvalifitseeritud spetsialist.
2. Arstliku kontrolli tulemusi võetakse arvesse, kui hinnatakse, kas last saab küsitleda või kas ta on võimeline osalema muudes uurimis- või tõendite kogumise toimingutes või mis tahes abinõudes, mida lapse suhtes on võetud või kavatakse võtta.
3. Selline arstlik kontroll viiakse läbi kas pädevate asutuste algatusel, eelkõige juhul, kui lapse konkreetsed tervisenäitajad selliseks kontrolliks alust annavad, või järgmise isiku taotlusel:
 - a) laps;
 - b) artiklites 5 ja 15 osutatud vanemliku vastutuse kandja või muu asjakohane täiskasvanu;
 - c) lapse kaitsja.

4. Arstliku kontrolli järeldused dokumenteeritakse kirjalikult. Vajaduse korral osutatakse meditsiinilist abi.
5. Liikmesriigid tagavad, et vajaduse korral viiakse läbi täiendav arstlik kontroll.

Artikkel 9

Küsitlemise audiovisuaalne salvestamine

1. Liikmesriigid tagavad, et kui politsei või muu õiguskaitseasutus küsitleb last kriminaalmenetluses, siis salvestatakse see audiovisuaalselt, kui see on kriminaalasja asjaolusid arvestades proportsionaalne, võttes muu hulgas arvesse seda, kas kaitsja viibib juures ja kas lapselt võetakse vabadus, tingimusel et alati võetakse arvesse lapse parimaid huvisid.
2. Kui küsitlemist ei salvestata audiovisuaalselt, tuleb see salvestada muul asjakohasel viisil, näiteks kirjalikus protokollis, mida saab kontrollida.
3. Käesolev artikkel ei piira võimalust esitada küsimusi ainult selleks, et tuvastada lapse isik, ilma audiovisuaalse salvestamiseta.

Artikkel 10

Vabaduse võtmise piiramine

1. Liikmesriigid tagavad, et lapselt võetakse vabadus menetluse mis tahes staadiumis võimalikult lühikeks ajaks. Asjakohaselt tuleb arvesse võtta lapse vanust ja individuaalset olukorda ning kriminaalasja konkreetseid asjaolusid.
2. Liikmesriigid tagavad, et lastelt võetakse vabadus, iseäranis kui rakendatakse vahi all pidamist, vaid viimase abinõuna. Liikmesriigid tagavad, et vahi all pidamine põhineb põhjendatud otsusel, mida saab kohtus läbi vaadata. Kohus vaatab korrapäraselt ja mõistlike ajavahemike järel selle otsuse läbi kas *ex officio* või lapse, lapse kaitsja või sellise õigusasutuse taotlusel, mis ei ole kohus. Ilma et see piiraks kohtulikku sõltumatust, tagavad liikmesriigid, et käesoleva lõike kohased otsused võetakse vastu ilma põhjendamatu viivitusega.

Artikkel 11

Alternatiivsed meetmed

Liikmesriigid tagavad, et kui võimalik, rakendavad pädevad asutused vahi all pidamisele alternatiivseid meetmeid (alternatiivsed meetmed).

Artikkel 12

Erikohtlemine vabaduse võtmise korral

1. Liikmesriigid tagavad, et kinnipeetavaid lapsi hoitakse täiskasvanutest lahus, välja arvatud juhul, kui see ei ole lapse parimates huvides.

2. Liikmesriigid tagavad ühtlasi, et politsei poolt kinnipeetud lapsi hoitakse täiskasvanutest lahus, välja arvatud juhul,
 - a) kui leitakse, et lapse eraldamata jätmine on lapse parimates huvides, või
 - b) kui erakorralistel asjaoludel ei ole võimalik seda teha, tingimusel et lapsi hoitakse koos täiskasvanutega viisil, mis on kooskõlas lapse parimate huvidega.
3. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, näevad liikmesriigid juhul, kui kinnipeetav laps saab 18-aastaseks, ette võimaluse hoida kõnealust isikut jätkuvalt teistest täiskasvanud kinnipeetavatest lahus, kui see on põhjendatud, võttes arvesse asjaomase isiku olukorda, ning kui see on kooskõlas kõnealuse isikuga koos kinnipeetavate laste parimate huvidega.
4. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist ja võttes arvesse lõiget 3, võib last kinni pidada koos noorte täiskasvanutega, välja arvatud juhul, kui see ei ole lapse parimates huvides.
5. Lapse vahi all pidamise korral võtavad liikmesriigid tarvitusele asjakohased abinõud, et
 - a) hoida tema tervist ning tagada tema füüsiline ja vaimne areng;
 - b) tagada tema õigus haridusele ja koolitusele, sealhulgas kui lapsel on füüsiline või sensoorne puue või õpiraskused;
 - c) tagada, et ta saab tõhusalt ja korrapäraselt kasutada oma õigust pereelule;
 - d) tagada juurdepääs programmidele, mis edendavad tema arengut ja tema tulevast taaslõimumist ühiskonda, ja
 - e) tagada tema usu- ja veendumusvabaduse austamine.

Kooskõlas käesoleva lõikega võetavad meetmed on vahi all pidamise kestust arvestades proportsionaalsed ja sobivad.

Esimese lõigu punkte a ja e kohaldatakse ka muude vabaduse võtmist hõlmavate olukordade puhul kui vahi all pidamine. Võetavad meetmed on vabaduse võtmise olukorra kestust arvestades proportsionaalsed ja sobivad.

Esimese lõigu punkte b, c ja d kohaldatakse muude vabaduse võtmist hõlmavate olukordade kui vahi all pidamise puhul ainult sellises ulatuses, mis on sellise olukorra olemust ja kestust arvestades sobiv ja proportsionaalne.

6. Liikmesriigid püüavad tagada, et lapsed, kellelt võetakse vabadus, saavad võimalikult kiiresti kohtuda vanemliku vastutuse kandjaga, juhul kui selline kohtumine ei lähe vastuollu uurimislaste ja operatiivsete nõuetega. Käesolev lõige ei piira muu sobiva täiskasvanu nimetamist või määramist artikli 5 või 15 kohaselt.

Artikkel 13

Kriminaalasja õigeaegne ja hoolikas menetlemine

1. Liikmesriigid võtavad kõik asjakohased meetmed tagamaks, et lapsi puudutavat kriminaalmenetlust toimetatakse kiireloomulisena ja nõuetekohase hoolega.
2. Liikmesriigid võtavad asjakohased meetmed tagamaks, et lapsi koheldakse alati nende väärrikust kaitsval viisil ning vastavalt nende vanusele, küpsusele ja arusaamisvõimele ning pidades silmas erivajadusi, sealhulgas suhtlemisraskusi, mis neil võivad olla.

*Artikkel 14***Õigus eraelu puutumatus kaitstmisele**

1. Liikmesriigid tagavad, et laste eraelu puutumatus on kriminaalmenetluses kaitstud.
2. Selleks sätestavad liikmesriigid, et lastega seotud kohtuistungid on üldjuhul kinnised, või lubavad kohtutel või kohtunikel sellised kohtuistungid kinniseks kuulutada.
3. Liikmesriigid võtavad asjakohased meetmed tagamaks, et artiklis 9 osutatud salvestisi ei levitata avalikult.
4. Liikmesriigid ergutavad meediat võtma käesolevas artiklis seatud eesmärkide saavutamiseks eneseregulatsiooni meetmeid, austades seejuures sõna- ja teabevabadust ning meediavabadust ja meedia mitmekesisust.

*Artikkel 15***Lapse õigus sellele, et teda saadab menetluse käigus vanemliku vastutuse kandja**

1. Liikmesriigid tagavad, et lapsel on õigus sellele, et kohtuistungil, mis teda puudutab, saadab teda vanemliku vastutuse kandja.
2. Lapsel on õigus sellele, et teda saadab tema nimetatud muu sobiv täiskasvanu, kelle pädev asutus on sellisena heaks kiitnud, juhul kui last saatva vanemliku vastutuse kandja kohalviibimine kohtulikult arutelul
 - a) oleks vastuolus lapse parimate huvidega,
 - b) ei ole võimalik, sest pärast mõistlike pingutuste tegemist ei ole vanemliku vastutuse kandjat leitud või tema isik ei ole teada, või
 - c) kui see võib objektiivsete ja faktiliste asjaolude alusel kriminaalmenetlust oluliselt kahjustada.

Kui laps ei ole nimetanud muud sobivat täiskasvanut või kui lapse nimetatud täiskasvanu ei ole pädevale asutusele vastuvõetav, määrab pädev asutus lapse parimaid huvisid arvesse võttes lapse saatjaks muu isiku. Nimetatud isik võib olla ka laste kaitse või heaolu eest vastutava asutuse või muu institutsiooni esindaja.

3. Kui lõike 2 punkti a, b või c kohaldamise aluseid enam ei ole, on lapsel õigus, et vanemliku vastutuse kandja saadab teda ka kõigil järgnevatel kohtuistungitel.
4. Lisaks lõikes 1 sätestatud õigusele tagavad liikmesriigid, et lapsel on õigus sellele, et vanemliku vastutuse kandja või muu lõikes 2 osutatud sobiv täiskasvanu saadab teda muudel menetluse staadiumidel kui kohtulik arutelu, kus laps kohal viibib, juhul kui pädev asutus on seisukohal, et
 - a) asjaolu, et kõnealune isik teda saadab, on lapse parimates huvides ja
 - b) kõnealuse isiku juuresolek ei takista kriminaalmenetlust.

Artikkel 16

Lapse õigus viibida isiklikult kohtulik arutelul ja sellele osaleda

1. Liikmesriigid tagavad, et lapsel on õigus viibida kohtulik arutelul, ning võtavad kõik asjakohased meetmed, et võimaldada tal kohtulik arutelul tulemuslikult osaleda, sealhulgas andes talle võimaluse olla ärakuulatud ja avaldada arvamust.
2. Liikmesriigid tagavad, et lapsel, kes ei viibinud kohtulik arutelul, on õigus uuele kohtulikule arutelule või muule õiguskaitsevahendile, kooskõlas direktiiviga (EL) 2016/343 ja vastavalt selles sätestatud tingimustele.

Artikkel 17

Euroopa vahistamismäärusega seotud menetlus

Liikmesriigid tagavad, et artiklites 4, 5, 6, 8, 10–15 ja artiklis 18 osutatud õigusi kohaldatakse lapsele, kelle üleandmist taotletakse, *mutatis mutandis*, kui ta Euroopa vahistamismäärusega seotud menetluse raames määrust täitvas liikmesriigis vahi alla võetakse.

Artikkel 18

Õigus õigusabile

Liikmesriigid tagavad, et nende õigusabi reguleeriv riigisisene õigus kindlustab selle, et vastavalt artiklile 6 on õigust kaitsjale võimalik tõhusalt kasutada.

Artikkel 19

Õiguskaitsevahendid

Liikmesriigid tagavad, et lapsele, kes on kriminaalmenetluses kahtlustatav või süüdistatav, ja lapsele, kes on isik, kelle üleandmist taotletakse, on riigisiseses õiguses ette nähtud tõhus õiguskaitsevahend juhuks, kui rikutakse tema käesolevast direktiivist tulenevaid õigusi.

Artikkel 20

Koolitus

1. Liikmesriigid tagavad, et õiguskaitseasutuste ning kinnipidamisasutuste töötajaid, kes tegelevad lastega seotud juhtumitega, koolitatakse asjakohasel tasemel, mis vastab nende kokkupuutele lastega, laste õiguste, sobivate küsitlemisvõtete, lapse psühholoogia ja suhtlemise teemal lapsele kohandatud keeles.
2. Ilma et see piiraks kohtute sõltumatust ja kohtusüsteemi korralduse erisusi liikmesriikides ning austades kohtunike ja süüdistajate koolitamise eest vastutavate isikute rolli, võtavad liikmesriigid asjakohaseid meetmeid tagamaks, et kohtunikel ja süüdistajatel, kes tegelevad lastega seotud kriminaalmenetlustega, oleks selles valdkonnas eripädevus, tõhus juurdepääs erikoolitusele, või mõlemad.

3. Kohtulikku sõltumatust ja kaitsjate koolitamise eest vastutavate isikute rolli austades võtavad liikmesriigid asjakohaseid meetmeid, et edendada lõikes 2 osutatud erikoolituse korraldamist kaitsjatele, kes tegelevad lastega seotud kriminaalmenetlustega.

4. Liikmesriigid toetavad oma avalike teenuste või lapsi toetavate organisatsioonide rahastamise kaudu algatusi, mis võimaldavad saada isikutel, kes pakuvad lastele tugiteenuseid ja taastava õigusemõistmise teenuseid, piisavat asjakohast koolitust, et suhelda lastega ja järgida kutsenõudeid tagamaks, et selliseid teenuseid pakutakse erapooletult, lugupidavalt ja professionaalselt.

Artikkel 21

Andmete kogumine

Liikmesriigid saavad 11. juuniks 2021 ja pärast seda iga kolme aasta järel komisjonile kättesaadavad andmed käesolevas direktiivis sätestatud õiguste rakendamise kohta.

Artikkel 22

Kulud

Liikmesriigid kannavad artiklite 7, 8 ja 9 kohaldamisel tekkivad kulud, olenemata menetluse tulemusest, välja arvatud juhul, kui artikli 8 kohaldamisest tulenevad kulud katab ravikindlustus.

Artikkel 23

Kaitse taseme säilitamine

Ühtki käesoleva direktiivi sätet ei tohi tõlgendada viisil, mis piiraks selliseid õigusi või menetluslikke tagatisi või mis looks erandi sellistest õigustest või menetluslikest tagatistest, mis hartas, konventsioonis või rahvusvahelise õiguse muudes asjakohastes sätetes, iseäranis ÜRO lapse õiguste konventsioonis, või mis tahes liikmesriigi õiguses on paremini kaitstud.

Artikkel 24

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 11. juuniks 2019. Liikmesriigid teatavad sellest viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse normidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste õigus- ja haldusnormide teksti.

*Artikkel 25***Aruanne**

Komisjon esitab hiljemalt 11. juuniks 2022 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hinnatakse, millises ulatuses on liikmesriigid võtnud käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikke meetmeid, sealhulgas hinnang artikli 6 kohaldamise kohta, ning millele lisatakse vajaduse korral seadusandlikud ettepanekud.

*Artikkel 26***Jõustumine**

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

*Artikkel 27***Adressaadid**

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele kooskõlas aluslepingutega.

Strasbourg, 11. mai 2016

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
J. A. HENNIS-PLASSCHAERT

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV (EL) 2016/801,**11. mai 2016,****kolmandate riikide kodanike teadustegevuse, õpingute, praktika, vabatahtliku teenistuse, õpilasvahetuseprogrammides või haridusprojektides osalemise ja *au pair*ina töötamise eesmärgil riiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta****(uuesti sõnastatud)**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 79 lõike 2 punkte a ja b,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu direktiivides 2004/114/EÜ ⁽⁴⁾ ja 2005/71/EÜ ⁽⁵⁾ tuleb teha mitmeid muudatusi. Selguse huvides tuleks kõnealused direktiivid uuesti sõnastada.
- (2) Käesolev direktiiv peaks vastama direktiivide 2004/114/EÜ ja 2005/71/EÜ kohaldamise aruannetes kindlaks tehtud vajadusele kõrvaldada leitud puudujäägid, tagada suurem läbipaistvus ja õiguskindlus ning pakkuda ühtset õiguslikku raamistikku liitu saabuvate kolmandate riikide kodanike eri kategooriate jaoks. Seega peaks direktiiv kõnealuste kodanike kategooriate suhtes kehtivaid sätteid lihtsustama ning koondama need ühte õigusakti. Käesoleva direktiiviga hõlmatud kodanike kategooriate mitmekesisusest olenemata on neil siiski teatavad ühisomadused, tänu millele on neid võimalik käsitleda liidu tasandil ühtses õiguslikus raamistikus.
- (3) Käesolev direktiiv peaks aitama kaasa Stockholmi programmi eesmärgile lähendada liikmesriikide õigusakte kolmandate riikide kodanike riiki sisenemise ja seal elamise kohta. Sisseränne väljastpoolt liitu on üks võimalus suurendada kõrge kvalifikatsiooniga inimeste hulka ning järjest enam vajatakse just üliõpilasi ja teadlasi. Neil on kaalukas roll liidu ühe põhivara, nimelt inimkapitali kujunemises ja aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu tagamises, aidates seeläbi kaasa strateegia „Euroopa 2020“ eesmärkide saavutamisele.
- (4) Direktiivide 2004/114/EÜ ja 2005/71/EÜ kohaldamise aruannetes tõsteti esile teatavaid puudusi, peamiselt seoses riiki lubamise tingimuste, õiguste, menetluslike tagatiste, üliõpilaste juurdepääsuga tööturule nende õpingute ajal ning ELi-sisest liikuvust käsitlevate sätetega. Samuti peeti vajalikuks paranduste tegemist seoses kolmandate riikide kodanike valikuliste kategooriatega. Hilisem laiem konsulteerimine on toonud ka ilmsiks vajaduse pakkuda paremaid tööleidmisvõimalusi teadlastele ja üliõpilastele ning paremat kaitset *au pair*idele, keda direktiivid 2004/114/EÜ ja 2005/71/EÜ ei hõlmanud.

⁽¹⁾ ELT C 341, 21.11.2013, lk 50.⁽²⁾ ELT C 114, 15.4.2014, lk 42.⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 25. veebruari 2014. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 10. märtsi 2016. aasta esimese lugemise seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).⁽⁴⁾ Nõukogu 13. detsembri 2004. aasta direktiiv 2004/114/EÜ kolmandate riikide kodanike riiki lubamise kohta õpingute, õpilasvahetuse, tasustamata praktika või vabatahtliku teenistuse eesmärgil (ELT L 375, 23.12.2004, lk 12).⁽⁵⁾ Nõukogu 12. oktoobri 2005. aasta direktiiv 2005/71/EÜ kolmandate riikide kodanike teadusuuringute eesmärgil riiki lubamise erimenetluse kohta (ELT L 289, 3.11.2005, lk 15).

- (5) Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala järkjärguliseks loomiseks sätestab Euroopa Liidu toimimise leping (ELi toimimise leping) meetmed, mis tuleb võtta varjupaiga, sisserände ja kolmandate riikide kodanike õiguste kaitse valdkonnas.
- (6) Ka peaks käesoleva direktiivi eesmärk olema inimestevaheliste kontaktide ja liikuvuse toetamine liidu välispoliitika olulise osana, eelkõige suhetes Euroopa naabruspoliitikas osalevate riikide ja liidu strateegiliste partneritega. Ühtlasi peaks direktiiv võimaldama anda suurema panuse rännet ja liikuvust käsitlevasse üldisesse lähenemisviisi ja liikuvuspartnerlusse, mis moodustavad konkreetse raamistiku dialoogiks ja koostööks liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel, sealhulgas hõlbustades ja korraldades seaduslikku rännet.
- (7) „Ränne“ käesoleva direktiivi mõistes peaks edendama teadmiste ja oskuste tekkimist ja omandamist. See moodustab asjaomaste rändajate, nende päritoluriigi ja asjaomase liikmesriigi jaoks vastastikuse rikastumise keskkonna, tugevdades kultuurilisi sidemeid ja edendades kultuurilist mitmekesisust.
- (8) Käesolev direktiiv peaks edendama liidu atraktiivsust teaduse ja innovatsiooni keskusena, tugevdama tema positsiooni üleilmses konkurentsivõime pärast ning tagama seeläbi liidu üldise konkurentsivõime suurenemise ja majanduskasvu hoogustumise, luues töökohad, mis annavad SKP kasvuks suurema panuse. Liidu avamine kolmandate riikide kodanikele, kellel võidakse lubada riiki siseneda teadustegevuse eesmärgil, moodustab ka osa juhtalgatusest „Innovaatiline liit“. Avatud tööturu loomine nii liidu kui ka kolmandatest riikidest tulnud teadlaste jaoks on sätestatud ka Euroopa teadusruumi – teadlaste, teadmiste ja tehnoloogia ühtse vaba liikumise ruumi – peaesmärgina.
- (9) Asjakohane on hõlbustada teadustegevuse eesmärgil taotluse esitanud kolmandate riikide kodanike riiki lubamist riiki lubamise menetluse kaudu, mis ei sõltu teadlase õigussuhetest vastuvõtva teadusasutusega, ning loobudes tööloa nõudmisest lisaks riiki lubamisele. Nimetatud menetlus peaks põhinema liikmesriikide teadusasutuste ja sisserändeasutuste koostööl. Teadustegevuse eesmärgil taotluse esitanud kolmandate riikide kodanike liitu sisenemise hõlbustamiseks ja kiirendamiseks peaks see andma teadusasutustele tähtsa rolli riiki lubamise menetluses, kuid säilitama liikmesriikidele eesõigused sisserändepoliitika vallas. Teadusasutustel, kelle liikmesriigid peaksid saama eelnevalt heaks kiita, peaks olema õigus allkirjastada kolmanda riigi kodanikuga teadustegevuse eesmärgil võõrustamisleping või muu leping. Liikmesriigid peaksid väljastama võõrustamislepingu või muu lepingu alusel loa, kui sisenemis- ja elamistingimused on täidetud.
- (10) Kuna püüe saavutada eesmärki investeerida 3 % SKPst teadusesse on suures osas seotud erasektoriga, tuleks kõnealust sektorit vajaduse korral julgustada võtma järgnevatel aastatel tööle rohkem teadlasi.
- (11) Liidu atraktiivsemaks muutmiseks liidus teadustegevusega tegeleda soovivate kolmandate riikide kodanike jaoks tuleks nõukogu direktiivis 2003/86/EÜ⁽¹⁾ määratletud pereliikmed lubada nendega koos riiki ning võimaldada neil kasutada ELi-sisese liikuvuse võimalusi. Kõnealustel pereliikmetel peaks olema juurdepääs esimese liikmesriigi ning pikaajalise liikuvuse puhul teise liikmesriigi tööturule, välja arvatud erandjuhtudel, näiteks väga kõrge tööpuuduse korral – sel juhul peaks liikmesriikidel olema võimalik kontrollida, et töökohta ei olnud võimalik täita isikuga riigisisestelt tööturult kindla perioodi jooksul, mis ei ületa 12 kuud. Kohaldatavad peaksid olema kõik direktiivi 2003/86/EÜ sätted, sealhulgas loa tagasilükkamise või kehtetuks tunnistamise või pikendamise keeldumise tingimused, välja arvatud käesolevas direktiivis ette nähtud erandid. Seetõttu võidakse teadlase loa lõppedes teadlasega koos riiki lubatud pereliikmete elamisload tunnistada kehtetuks või nende pikendamisest keelduda juhul, kui pereliikmetel ei ole iseseisvat elamisloa.
- (12) Asjakohasel juhul tuleks liikmesriike julgustada käesoleva direktiivi rakendamisel kohtlema doktorante võrdselt teadlastega.
- (13) Käesoleva direktiivi rakendamine ei tohiks soodustada ajude äravoolu tärkava turumajandusega maadest või arengumaadest. Meetmed teadlaste taasintegreerimiseks nende päritoluriikidesse tuleks võtta koostöös päritoluriikidega, et kehtestada laiaulatuslik rändepoliitika.

(¹) Nõukogu 22. septembri 2003. aasta direktiiv 2003/86/EÜ perekonna taasühinemise õiguse kohta (ELT L 251, 3.10.2003, lk 12).

- (14) Selleks et kogu Euroopast saaks ülemaailmne õpingute ja praktika tippkeskus, tuleks täiustada ja lihtsustada neil eesmärkidel liitu tulla soovivate isikute suhtes kohaldatavaid riiki sisenemise ja seal elamise tingimusi. See on kooskõlas Euroopa kõrgharidussüsteemide ajakohastamise tegevuskava eesmärkidega, eelkõige Euroopa kõrghariduse rahvusvaheliseks muutmise kontekstis. Asjakohaste liikmesriikide õigusaktide lähendamine on osa sellest püüdlusest. Seoses sellega ja kooskõlas nõukogu järelustega kõrghariduse ajakohastamise kohta ⁽¹⁾ hõlmab mõiste „kõrgharidus“ kõiki kolmanda taseme haridusasutusi, mis võivad muu hulgas hõlmata ülikoole, rakendus-kõrgkoole, tehnikainstituute, *grandes écoles*'e, ärikoole, tehnikakoole, tehnikaülikoole, kolledžeid, kutsekoole, polütehnikume ja akadeemiaid.
- (15) Euroopa haridusministrite 19. juuni 1999. aasta Bologna ühisdeklaratsiooniga algatatud Bologna protsessi laiendamine ja süvendamine on andnud tulemuseks võrreldavamad, ühtsemad ja sidusamad kõrgharidussüsteemid nii osalevates riikides kui ka mujal. Seda tänu asjaolule, et liikmesriigid on toetanud üliõpilaste liikuvust ning kõrgkoolid on integreerinud liikuvuse oma õppekavasse. See peab kajastuma ka täiustatud sätetes üliõpilaste ELi-sisese liikuvuse kohta. Euroopa kõrghariduse atraktiivseks ja konkurentsivõimeliseks muutmine on üks Bologna deklaratsiooni eesmarke. Bologna protsess on viinud Euroopa kõrgharidusruumi loomiseni. Selle kergesti loetavate programmide ja kraadidega kolmeastmeline struktuur ning kvalifikatsiooniraamistiku kasutuselevõtmine on muutnud Euroopas õppimise kolmandate riikide kodanike jaoks atraktiivsemaks.
- (16) Käesoleva direktiiviga hõlmatud üliõpilaste ettevalmistuskursuste kestus ja muud tingimused tuleks kindlaks määrata liikmesriikidel kooskõlas nende õigusega.
- (17) Kolmanda riigi kodaniku vastuvõttu kõrgkooli võiks muude võimaluste hulgas tõendada ka kirja või tõendiga üliõpilaste nimekirja kandmise kohta.
- (18) Kolmandate riikide kodanikud, kes taotlevad riiki lubamist praktikantidena, peaksid esitama tõendi selle kohta, et nad on omandanud kahe aasta jooksul enne taotluse esitamist kolmandas riigis kõrghariduskraadi või omandavad seal kõrgharidust. Samuti peaksid nad esitama praktikalepingu, mis sisaldab järgmist teavet: praktikaprogrammi kirjeldus, hariduslik eesmärk või õppelemendid, praktika kestus ning praktikantide juhendamise tingimused, millest nähtub, et neid tõepoolest õpetatakse välja, mitte ei kasutata tavatöötajatena. Lisaks võidakse vastuvõtvatel üksuselt nõuda kinnitust selle kohta, et praktikaga ei asendata töökohta. Kui liikmesriigi õigus, kollektiivlepingud või praktikajuhendid juba sisaldavad eritingimusi, peaks liikmesriikidel olema võimalik nõuda praktikakohta taotlevatelt kolmandate riikide kodanikelt nimetatud eritingimuste täitmist.
- (19) Liitu tööle saabuvad ettevõtjasiseselt üleviidavad praktikandid ei kuulu käesoleva direktiivi kohaldamisalasse, kuna nende suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/66/EL ⁽²⁾.
- (20) Käesolev direktiiv peaks toetama Euroopa vabatahtliku teenistuse eesmärki arendada noorte seas ja neid ümbritsevas ühiskonnas solidaarsust, vastastikust mõistmist ja sallivust, aidates samal ajal suurendada sotsiaalset ühtekuuluvust ning edendades noorte kodanikuaktiivsust. Et tagada kogu liidus püsiv juurdepääs Euroopa vabatahtlikule teenistusele, peaksid liikmesriigid kohaldama käesoleva direktiivi sätteid kolmandate riikide kodanikele, kes taotlevad Euroopa vabatahtlikus teenistuses osalemist.
- (21) Liikmesriikidel peaks olema võimalik kohaldada käesolevat direktiivi kooliõpilaste, muude kui Euroopa vabatahtlikus teenistuses osalevate vabatahtlike ning *au pair*'ide suhtes, et hõlbustada nende riiki sisenemist ja seal elamist ning tagada nende õigused.
- (22) Kui liikmesriigid otsustavad kohaldada käesolevat direktiivi kooliõpilaste suhtes, julgustatakse neid tagama, et riiki lubamise menetlus, mida kohaldatakse õpilasvahetusprogrammi või haridusprojekti raames õpilastega kaasas olevate õpetajate suhtes, on sidus käesolevas direktiivis kooliõpilaste suhtes ette nähtud menetlusega.

⁽¹⁾ ELT C 372, 20.12.2011, lk 36.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/66/EL kolmandate riikide kodanike liikmesriiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta ettevõtjasisese üleviimise korral (ELT L 157, 27.5.2014, lk 1).

- (23) *Au pair'i* süsteem aitab edendada inimestevahelisi kontakte, andes kolmandate riikide kodanikele võimaluse parandada oma keeleoskust ja arendada teadmisi ning kultuurisidemeid liikmesriikidega. Samas on oht, et kolmandate riikide kodanikest *au pair'*e võidakse ära kasutada. Et tagada *au pair'*ide õiglane kohtlemine ja arvestada nende konkreetsetele vajadustega, peaks liikmesriikidel olema võimalik kohaldada käesoleva direktiivi sätteid *au pair'*ide riiki sisenemisele ja seal elamisele.
- (24) Kui kolmanda riigi kodanik on võimeline tõendama, et tal on kogu oma asjaomasel liikmesriigis viibimise ajal olemas vahendid, mis tagatakse kas toetuse või stipendiumi, kehtiva töölepingu või siduva tööpakkumise või tema suhtes võetud finantsvastutusega õpilasvahetusprogrammi organisatsiooni, praktikante vastuvõtva üksuse, vabatahtliku teenistuse programmi organisatsiooni, vastuvõtva perekonna või *au pair'*ide vahendusorganisatsiooni poolt, peaksid liikmesriigid vahendite piisavuse hindamisel selliseid vahendeid arvesse võtma. Liikmesriigid peaksid saama kehtestada hinnangulise lähtesumma, mida nad peavad „piisavateks vahenditeks“ ja mis võib olla iga kolmandate riikide kodanike taotlejakategooria puhul erinev.
- (25) Liikmesriike julgustatakse lubama taotlejal esitada dokumente ja teavet liidu ametlikus keeles, mis ei ole asjaomase liikmesriigi ametlik keel või üks ametlikest keeltest, kusjuures lubatavad muud keeled määrab kindlaks asjaomane liikmesriik.
- (26) Liikmesriikidel peaks olema võimalik näha ette menetlus selliste avalik- ja eraõiguslike teadusastutuste või kõrgkoolide heakskiitmiseks, kes soovivad võõrustada vastavalt kolmanda riigi kodanikest teadlasi või üliõpilasi. Heakskiit tuleks anda vastavalt asjaomase liikmesriigi õiguses või haldustavades sätestatud menetlustele. Taotluse esitamine heakskiidetud teadusastutustesse või kõrgkoolidesse peaks olema lihtsam ning kiirendama kolmandate riikide kodanike teadustegevuse või õpingute eesmärgil liitu sisenemist.
- (27) Liikmesriikidel peaks olema võimalik näha ette menetlus kolmanda riigi kodanikest kooliõpilasi, praktikante või vabatahtlikke vastu võtta soovivate üksuste heakskiitmiseks. Liikmesriikidel peaks olema võimalik kohaldada nimetatud menetlust kas vastuvõtva üksuse mõne või iga kategooria suhtes. Heakskiit tuleks anda vastavalt asjaomase liikmesriigi õiguses või haldustavades sätestatud menetlustele. Taotluse esitamine heakskiidetud vastuvõtvale üksusele peaks kiirendama kolmandate riikide kodanike liitu sisenemist praktika, vabatahtliku teenistuse, õpilasvahetusprogrammides või haridusprojektides osalemise eesmärgil.
- (28) Vastuvõtivate üksuste heakskiitmise menetluse kehtestamise korral peaksid liikmesriigid saama otsustada lubada taotlejaid riiki kas üksnes heakskiidetud vastuvõtivate üksuste vahendusel või kehtestada heakskiitmise menetluse, kuid lubades taotlejaid riiki ka muude kui heakskiidetud vastuvõtivate üksuste vahendusel.
- (29) Käesolev direktiiv ei tohiks piirata liikmesriikide õigust anda välja muid, käesoleva direktiiviga reguleerimata lubasid õppe-, teadustegevuse- või praktika eesmärgil kolmandate riikide kodanikele, kes ei kuulu selle kohaldamisalasse.
- (30) Kui kõik riiki lubamise üld- ja eritingimused on täidetud, peaksid liikmesriigid kindlaksmääratud tähtaja jooksul andma välja loa. Kui liikmesriik annab elamisloa välja üksnes oma territooriumil ja kõik käesoleva direktiivi tingimused riiki lubamiseks on täidetud, peaks liikmesriik asjaomasele kolmanda riigi kodanikule andma vajaliku viisa ning tagama pädevate asutuste sellealase töhuga koostöö. Kui liikmesriik viisasis ei väljasta, tuleks asjaomasele kolmanda riigi kodanikule anda riiki sisenemist võimaldav samaväärne luba.
- (31) Loal tuleks märkida asjaomase kolmanda riigi kodaniku staatus. Liikmesriikidel peaks olema võimalik esitada lisateave paber kandjal või säilitada seda elektroonilisel kujul, kui see ei loo lisatingimusi.
- (32) Käesoleva direktiivi kohaste lubade erinev ajaline kestus peaks kajastama iga käesoleva direktiiviga hõlmatud kolmanda riigi kodaniku kategooria riigis viibimise laadi.

- (33) Liikmesriikidel peaks olema õigus määrata, et õpingute tõttu riigis viibimise kestus kokku ei tohi olla pikem kui õpingute maksimaalne pikkus, mis on sätestatud liikmesriigi õiguses. Seoses sellega võib õpingute maksimaalne pikkus sisaldada ka ühe või mitme õppeaasta kordamise eesmärgil pikendatud õppeaega, kui asjaomase liikmesriigi õiguses on selline võimalus ette nähtud.
- (34) Liikmesriikidel peaks olema võimalik võtta taotlejalt loataotluste ja teavituste läbivaatamise eest tasu. Tasu ei tohiks olla ebaproportsionaalne ega ülemäärane, et mitte takistada käesoleva direktiivi eesmärkide saavutamist.
- (35) Käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvatele kolmandate riikide kodanikele antud õigused ei tohiks sõltuda sellest, millisel kujul on liikmesriik loa välja andnud.
- (36) Käesoleva direktiivi kohaldamisel peaks olema võimalik nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel riiki lubamisest keelduda. Eelkõige peaks olema võimalik riiki lubamisest keelduda, kui liikmesriik leiab üksikjuhtumipõhiselt asjaolusid hinnates ning proportsionaalsuse põhimõttest lähtuvalt, et asjaomane kolmanda riigi kodanik kujutab võimalikku ohtu avalikule korrale, avalikule julgeolekule või rahvatervisele.
- (37) Käesoleva direktiivi eesmärk ei ole reguleerida kolmandate riikide kodanike töötamise eesmärgil riiki lubamist ja seal elamist ega ühtlustada liikmesriikide õigust ja tavasid töötajate staatuse kohta. Siiski on võimalik, et mõnes liikmesriigis käsitatakse teatavaid käesoleva direktiiviga hõlmatud kolmandate riikide kodanike erikategooriatesse kuuluvaid isikuid liikmesriigi õiguse, kollektiivlepingute või tavade kohaselt töösuhtes olevana. Kui liikmesriik käsitab kolmanda riigi kodanikust teadlast, vabatahtlikku, praktikanti või *au pair*'i töösuhtes olevana, peaks kõnealusele liikmesriigile jääma õigus otsustada, kui palju lubatakse riigi territooriumile asjaomas(t)e kategooria (te) taotlejaid kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 79 lõikega 5.
- (38) Kui kolmanda riigi kodanikust teadlane, vabatahtlik, praktikant või *au pair* taotleb töösuhte alustamist liikmesriigis, peaks kõnealusel liikmesriigil olema võimalik kontrollida, et töökohta ei olnud võimalik täita isikuga riigisisiselt tööturul.
- (39) Üliõpilaste riiki lubamise arvu ei tuleks reguleerida, sest isegi kui neil on kooskõlas käesolevas direktiivis sätestatud tingimustega lubatud õpingute ajal töötada, on nende eesmärk liikmesriigi territooriumile sisenemise taotlemisel osaleda täiskoormusega õppes, mis võib sisaldada kohustuslikku praktikat.
- (40) Kui teadlane (välja arvatud teadlane, kes jätkab töösuhet samas vastuvõtvast üksuses), vabatahtlik, praktikant või *au pair* taotleb pärast seda, kui tal on lubatud siseneda asjaomase liikmesriigi territooriumile, sisenemisloa pikendamist või töösuhte jätkamist samas liikmesriigis, peaks kõnealusel liikmesriigil olema võimalik kontrollida, et töökohta ei olnud võimalik täita isikuga riigisisiselt tööturul.
- (41) Riiki lubamise taotluse põhjuseid käsitlevate kahtluste korral peaks liikmesriik saama teha kohaseid kontrollid või nõudma tõendeid, et hinnata iga üksikjuhtumi puhul taotleja kavandatava teadustegevuse, õpingu, praktika, vabatahtliku teenistuse, õpilasvahetusprogrammis või haridusprojektis osalemise või *au pair*'ina töötamise eesmärki ning võidelda käesolevas direktiivis sätestatud menetluse kuri- ja väärarvitamise vastu.
- (42) Kui esitatud teave on puudulik, peaksid liikmesriigid teatama taotlejale mõistliku aja jooksul, millist täiendavat teavet on vaja esitada, ning määravad selle esitamiseks mõistliku tähtaja. Kui täiendavat teavet ei ole nimetatud tähtaja jooksul esitatud, võib taotluse tagasi lükata.
- (43) Riigi ametiasutused peaksid teavitama taotlejat taotluse kohta tehtud otsusest. Nad peaksid seda tegema kirjalikult niipea kui võimalik ja hiljemalt käesolevas direktiivis sätestatud tähtaja jooksul.
- (44) Käesoleva direktiivi eesmärk on hõlbustada teadlaste ja üliõpilaste ELi-sisest liikuvust, muu hulgas tänu liikuvusega seotud halduskoormuse vähendamisele mitmes liikmesriigis. Sel eesmärgil nähakse käesolevas

direktiivis ette spetsiaalne ELi-sisese liikuvuse süsteem, mille kohaselt isik, kellel on esimese liikmesriigi poolt väljastatud teadustegevuse või õpingute luba, tohib siseneda ühte või mitmesse teise liikmesriiki, seal elada ning tegeleda seal teadustegevusega või õppida vastavalt käesoleva direktiivi liikuvust reguleerivatele sätetele.

- (45) Et teadlased saaksid teadustegevuse eesmärgil liikuda hõlpsasti ühest teadusasutusest teise, peaks neil olema lühiajalise liikuvuse puhul õigus viibida teises liikmesriigis kuni 180 päeva iga 360 päevase ajavahemiku jooksul liikmesriigi kohta. Teadlaste pikaajalise liikuvuse puhul peaks neil olema õigus viibida ühes või mitmes teises liikmesriigis rohkem kui 180 päeva liikmesriigi kohta. Teadlaste pereliikmetel tuleks lubada liikuvusvõimaluse kasutamist koos teadlasega. Nende suhtes kohaldatav liikuvust käsitlev menetlus tuleks ühtlustada menetlusega, mida kohaldatakse teadlase suhtes, kellega nad kaasas on.
- (46) Liidu või mitmepoolsete programmide või kahe või enama kõrgkooli vahel sõlmitud lepinguga hõlmatud üliõpilaste õpingute järjepidevuse tagamiseks tuleks käesoleva direktiiviga näha ette liikumisvõimalus ühte või mitmesse teise liikmesriiki, kusjuures selles viibimise aeg on kuni 360 päeva liikmesriigi kohta.
- (47) Kui teadlane või üliõpilane liigub teise liikmesriiki teavitamismenetluse alusel ning tal on vaja dokumenti, mis lihtsustab juurdepääsu teenustele ja õiguste kasutamisele, peaks teisel liikmesriigil olema võimalik väljastada dokument, milles kinnitatakse teadlase või üliõpilase õigust nimetatud liikmesriigi territooriumil viibida. Nimetatud dokument ei peaks kujutama endast lisatingimust käesolevas direktiivis ette nähtud õiguste kasutamiseks ning see peaks olema üksnes deklaratiivset laadi.
- (48) Kuigi käesolevas direktiivis ette nähtud spetsiaalse liikuvussüsteemi raames tuleks kehtestada sõltumatud eeskirjad, millega reguleeritakse teadustegevuse või õpingute eesmärgil muusse kui algse loa väljastanud liikmesriiki sisenemist ja seal elamist, peaks samal ajal jääma kehtima ka kõik muud asjaomastes Schengeni *acquis*' sätetes ette nähtud isikute piiriülest liikumist reguleerivad eeskirjad.
- (49) Kui loa on väljastanud liikmesriik, kes ei kohalda Schengeni *acquis*'d täielikult, ning teadlane, tema pereliikmed või üliõpilane ületab/ületavad ELi-sisese liikuvuse raames teise liikmesriiki sisenemiseks välispiiri Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/399 ⁽¹⁾ tähenduses, peaks liikmesriigil olema õigus nõuda tõendite esitamist selle kohta, et teadlane või üliõpilane siseneb tema territooriumile teadustegevuse või õpingute eesmärgil või et pereliikmed sisenevad tema territooriumile teadlasega liikuvuse raames kaasa tulemise eesmärgil. Lisaks peaksid välispiiri ületamisel määruse (EL) 2016/399 tähenduses Schengeni *acquis*'d täielikult kohaldavad liikmesriigid tegema päringu Schengeni infosüsteemis ning keelduma riiki lubamast isikuid või esitama vastuväiteid selliste isikute liikuvusele, kelle kohta on nimetatud süsteemi sisestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1987/2006 ⁽²⁾ kohane hoiatusteade riiki sisenemise või riigis viibimise keelamiseks.
- (50) Käesoleva direktiiviga tuleks lubada teisel liikmesriigil nõuda teadlase või üliõpilase lahkumist oma territooriumilt, kui esimese liikmesriigi välja antud loa alusel tema territooriumile sisenenud teadlane või üliõpilane ei täida enam liikuvuse suhtes kehtestatud tingimusi. Kui teadlasel või üliõpilasel on esimese liikmesriigi välja antud kehtiv luba, peaks teisel liikmesriigil olema õigus nõuda teadlaselt või üliõpilaselt esimesse liikmesriiki naasmist kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2008/115/EÜ ⁽³⁾. Kui teine liikmesriik lubab liikuvust esimese liikmesriigi välja antud loa alusel ning see luba tunnistatakse kehtetuks või selle kehtivusaeg lõpeb liikuvuse ajal, peaks teine liikmesriik saama otsustada vastavalt direktiivile 2008/115/EÜ, kas teadlane või üliõpilane kolmandasse riiki tagasi saata või nõuda esimeselt liikmesriigilt viivitamatult, et see lubaks teadlasel või üliõpilasel tema territooriumile tagasi pöörduda. Viimasel juhul peaks esimene liikmesriik väljastama teadlasele või üliõpilasele tema territooriumile tagasi pöördumist lubava dokumendi.
- (51) Liidu sisserändepoliitika ja -eeskirjad ühelt poolt ning teadlaste ja üliõpilaste liikuvust liidus soodustav poliitika ja programmid teiselt poolt peaksid üksteist rohkem täiendama. Teadlastele ja üliõpilastele väljastatavate lubade kehtivusaja määramisel peaksid liikmesriigid võtma arvesse teistesse liikmesriikidesse sisenemise kavatsust

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märts 2016. astaa määrus (EL) 2016/399, mis käsitleb isikute üle piiri liikumist reguleerivaid liidu eeskirju (Schengeni piirieskirjad) (ELT L 77, 23.3.2016, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1987/2006, mis käsitleb teise põlvkonna Schengeni infosüsteemi (SIS II) loomist, toimimist ja kasutamist (ELT L 381, 28.12.2006, lk 4).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/115/EÜ ühiste nõuete ja korra kohta liikmesriikides ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmisel (ELT L 348, 24.12.2008, lk 98).

kooskõlas liikuvussätetega. Liikuvuse meetmeid sisaldavate liidu või mitmepoolsete programmidega või kahe või enama kõrgkooli vahel sõlmitud lepingutega hõlmatud teadlastel ja üliõpilastel peaks olema õigus saada vähemalt kaheaastane luba, tingimusel et nad täidavad asjaomase ajavahemiku puhul kehtivaid riiki lubamise tingimusi.

- (52) Selleks et võimaldada üliõpilastel katta osa oma õppekuludest ning saada võimaluse korral praktilisi kogemusi, tuleks neile anda juurdepääs tööturule liikmesriigis, kus õpingud toimuvad, lähtudes käesolevas direktiivis sätestatud tingimustest. Selleks tuleks üliõpilastel võimaldada töötada käesolevas direktiivis sätestatud minimaalne arv töötunde. Põhimõte, et üliõpilastele võimaldatakse juurdepääs tööturule, peaks olema üldine reegel. Siiski peaks liikmesriikidel olema erandolukordades võimalik võtta arvesse olukorda nende tööturul.
- (53) Osana püüdest tagada tulevikus kvalifitseeritud tööjõud, peaks liidus kõrgkooli lõpetanud üliõpilastel olema võimalik jääda käesolevas direktiivis sätestatud ajavahemikuks asjaomase liikmesriigi territooriumile, eesmärgiga leida töövõimalusi või asutada ettevõtte. Ka teadlastele tuleks pärast võrustuslepingus osutatud teadustegevuse lõpuleviimist anda sama võimalus. Sel eesmärgil elamisloa väljastamiseks võidakse üliõpilastelt ja teadlastelt nõuda tõendeid vastavalt käesoleva direktiivi nõuetele. Pärast seda, kui liikmesriigid on väljastanud neile elamisloa, ei käsitata neid enam teadlase ega üliõpilase käesoleva direktiivi tähenduses. Liikmesriikidel peaks olema võimalik kontrollida käesolevas direktiivis kehtestatud minimaalse ajavahemiku vältel, kas neil on reaalseid töö- või ettevõtte asutamise võimalusi. Nimetatud võimalus ei mõjuta liikmesriigi õiguses muudel eesmärkidel kehtestatud aruandluskohustusi. Töövõimaluste leidmise või ettevõtte asutamise eesmärgil välja antud luba ei kujuta automaatselt õigust pääseda tööturule või asutada ettevõtte. Liikmesriikidele peaks jääma õigus võtta arvesse oma tööturu olukorda, kui kolmanda riigi kodanik, kellele väljastati luba jääda nende territooriumile töö leidmise või ettevõtte asutamise eesmärgil, taotleb tööloba töökohale asumiseks.
- (54) Kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 79 tuleks tagada käesoleva direktiiviga hõlmatud kolmandate riikide kodanike õiglane kohtlemine. Teadlastel peaks olema õigus asjaomase liikmesriigi kodanikega võrdsele kohtlemisele, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/98/EL⁽¹⁾ artikli 12 lõigetes 1 ja 4, tingimusel et kõnealune liikmesriik võib võrdset kohtlemist piirata käesolevas direktiivis sätestatud erijuhtudel. Üliõpilaste suhtes tuleks jätkata direktiivi 2011/98/EL, sealhulgas selles ette nähtud piirangute kohaldamist. Direktiivi 2011/98/EL tuleks kohaldada praktikantide, vabatahtlike ja *au pair*'ide suhtes, keda käsitatakse asjaomases liikmesriigis töösuhtes olevana. Praktikantidel, vabatahtlikel ja *au pair*'idel, keda ei käsitata asjaomases liikmesriigis töösuhtes olevana, aga ka kooliõpilastel, peaks olema õigus asjaomase liikmesriigi kodanikega võrdsele kohtlemisele käesolevas direktiivis ette nähtud minimaalsete õiguste osas. See hõlmab juurdepääsu kaupadele ja teenustele, mis ei hõlma õppe- või kutseõppestipendiume või -laenusid.
- (55) Teadlaste ja üliõpilaste, aga ka praktikantide, vabatahtlike ja *au pair*'ide, keda käsitatakse asjaomases liikmesriigis töösuhtes olevana, võrdne kohtlemine hõlmab võrdset kohtlemist Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 883/2004⁽²⁾ artiklis 3 loetletud sotsiaalkindlustusliikide mõistes. Käesoleva direktiiviga ei ühtlusta liikmesriikide sotsiaalkindlustusalaseid õigusakte. Käesolevas direktiivis piirdatakse sotsiaalkindlustusvaldkonnas võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamisega selle kohaldamisalasse kuuluvate kolmandate riikide kodanike suhtes. Lisaks sellele ei loo käesolev direktiiv õigusi olukordades, mis jäävad liidu õiguse kohaldamisalast välja, näiteks seoses kolmandas riigis elavate pereliikmetega. See ei tohiks siiski mõjutada käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate kolmanda riigi kodanike kaudu õigusi omavate ülalpeetavate isikute õigust saada kolmandas riigis elades toitjakaotuspensioni, kui see on kohaldatav.
- (56) Paljudes liikmesriikides on perehüvitiste saamise õiguse eeltingimuseks teatav seos asjaomase liikmesriigiga, sest hüvitiste eesmärk on toetada positiivset demograafilist arengut, et tagada liikmesriigis tulevikus tööjõu olemasolu. Kuna teadlane ja temaga kaasasolevad pereliikmed viibivad liikmesriigis ajutiselt, ei tohiks käesolev direktiiv mõjutada kõnealuse liikmesriigi õigust piirata teatavatel tingimustel võrdset kohtlemist perehüvitiste valdkonnas.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/98/EL kolmandate riikide kodanikele liikmesriigis elamist ja töötamist võimaldava ühtse loa taotlemise ühtse menetluse ning liikmesriigis seaduslikult elavate kolmandatest riikidest pärit töötajate ühiste õiguste kohta (ELT L 343, 23.12.2011, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta (ELT L 166, 30.4.2004, lk 1).

- (57) Liikmesriikide vahelise liikuvuse puhul kohaldub Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1231/2010 ⁽¹⁾. Käesoleva direktiiviga ei tohiks kolmandate riikide kodanikele, kellel on liikmesriikidevahelisi piiriüleseid huvisid, anda sotsiaalkindlustuse valdkonnas ulatuslikumaid õigusi kui need, mis on ette nähtud kehtiva liidu õigusega.
- (58) Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada liidu õiguse ja kohaldatavate rahvusvaheliste aktide soodsamate sätete kohaldamist piiramata.
- (59) Liikmesriikide pädevad asutused peaksid andma käesolevas direktiivis ette nähtud elamisloa välja ühtsel elamisloavormil, mis on ette nähtud nõukogu määruses (EÜ) nr 1030/2002 ⁽²⁾.
- (60) Iga liikmesriik peaks tagama, et avalikkusele on eelkõige interneti kaudu kättesaadav asjakohane ja korrapäraselt ajakohastatud teave käesoleva direktiivi kohaldamiseks heaks kiidetud vastuvõtivate üksuste kohta ning käesoleva direktiivi kohaldamiseks sätestatud kolmanda riigi kodanike sisenemist liikmesriigi territooriumile ja seal elamist käsitlevate tingimuste ja korra kohta.
- (61) Käesolevas direktiivis peetakse kinni põhiõigustest ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga tunnustatud põhimõtetest kooskõlas Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artikliga 6.
- (62) Liikmesriigid peaksid kohaldama käesoleva direktiivi sätteid kedagi soo, rassi, nahavärvuse, etnilise või sotsiaalse päritolu, geneetiliste omaduste, keele, usutunnistuse või veendumuste, poliitiliste või muude arvamuste, rahvusvähemusse kuulumise, varalise seisundi, sünnipära, puuete, vanuse või seksuaalse sättumuse tõttu diskrimineerimata.
- (63) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta ⁽³⁾ kohustuvad liikmesriigid põhjendatud juhtudel lisama ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja liikmesriigi ülevõtivate õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et nimetatud dokumentide edastamine on põhjendatud.
- (64) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki, nimelt sätestada tingimused kolmandate riikide kodanike riiki sisenemiseks ja seal elamiseks teadustegevuse, õpingute, praktika ja Euroopa vabatahtliku teenistuse eesmärgil (kohustuslikud sätted), ning õpilasvahetuse, muu vabatahtliku teenistuse kui Euroopa vabatahtlik teenistus või *au pair*ina töötamise eesmärgil (valikulised sätted), ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid meetmeid ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealusel artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (65) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokoll nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artiklite 1 ja 2 ning artikli 4a lõike 1 kohaselt, ja ilma et see piiraks kõnealuse protokoll nr 4 kohaldamist, ei osale kõnealused liikmesriigid käesoleva direktiivi vastuvõtmisel ning see ei ole nende suhtes siduv ega kohaldatav.
- (66) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokoll nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva direktiivi vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (67) Kohustus võtta käesolev direktiiv liikmesriigi õigusesse üle peaks piirduma sätetega, mida on võrreldes direktiividega 2004/114/EÜ ja 2005/71/EÜ oluliselt muudetud. Muutmata sätete ülevõtmise kohustus tuleneb nimetatud direktiividest.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1231/2010, millega laiendatakse määrust (EÜ) nr 883/2004 ja määrust (EÜ) nr 987/2009 kolmandate riikide kodanikele, keda nimetatud määrused veel ei hõlma üksnes nende kodakondsuse tõttu (ELT L 344, 29.12.2010, lk 1).

⁽²⁾ Nõukogu 13. juuni 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1030/2002, millega kehtestatakse ühtne elamisloavorm kolmandate riikide kodanike jaoks (EÜT L 157, 15.6.2002, lk 1).

⁽³⁾ ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

- (68) Käesolev direktiiv ei peaks mõjutama liikmesriikide kohustusi, mis on seotud I lisa B osas osutatud direktiivide liikmesriigi õigusesse ülevõtmise tähtpäevade ja kohaldamise alguskuupäevadega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesolevas direktiivis sätestatakse:

- a) tingimused, mis käsitlevad kolmandate riikide kodanike, ja kui see on kohaldatav, nende pereliikmete liikmesriigi territooriumile sisenemist ja seal elamist kauem kui 90 päeva teadustegevuse, õpingute, praktika või Euroopa vabatahtlikus teenistuses vabatahtliku teenistuse, ning kui liikmesriigid nii otsustavad, õpilasvahetusprogrammides või haridusprojektides osalemise, muu vabatahtliku teenistuse kui Euroopa vabatahtlik teenistus või *au pair*ina töötamise eesmärgil, ning nende õigused;
- b) tingimused, mis käsitlevad punktis a osutatud teadlaste (ja kui see on kohaldatav, nende pereliikmete) ning üliõpilaste riiki sisenemist ja elamist muus liikmesriigis kui see liikmesriik, kes annab esimesena kolmanda riigi kodanikule loa käesoleva direktiivi alusel, ning nende õigused.

Artikkel 2

Kohaldamisala

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse kolmandate riikide kodanike suhtes, kes taotlevad liikmesriigi territooriumile lubamist või on liikmesriigi territooriumile lubatud teadustegevuse, õpingute, praktika või Euroopa vabatahtlikus teenistuses vabatahtliku teenistuse eesmärgil. Liikmesriigid võivad samuti otsustada kohaldada käesoleva direktiivi sätteid kolmandate riikide kodanike suhtes, kes taotlevad riiki lubamist õpilasvahetusprogrammis või haridusprojektis osalemise, muu vabatahtliku teenistuse kui Euroopa vabatahtlik teenistus või *au pair*ina töötamise eesmärgil.
2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata kolmandate riikide kodanike suhtes,
 - a) kes taotlevad liikmesriigis rahvusvahelist kaitset või on selle saanud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2011/95/EL⁽¹⁾ või kes on saanud ajutise kaitse vastavalt nõukogu direktiivile 2001/55/EÜ⁽²⁾;
 - b) kelle riigist väljasaatmine on peatatud faktidele või õigusele tuginedes;
 - c) kes on liidu piires vaba liikumise õigust kasutanud liidu kodanike pereliikmed;
 - d) kellel on liikmesriigis pikaajalise elaniku staatus vastavalt nõukogu direktiivile 2003/109/EÜ⁽³⁾;
 - e) kellel endal ja kelle pereliikmetel on kodakondsusest olenemata liidu ja selle liikmesriikide ning kolmandate riikide või liidu ja kolmandate riikide vahel sõlmitud lepingute alusel samasugune õigus vabale liikumisele nagu liidu kodanikel;
 - f) kes saavad liitu praktikandina ettevõtjasisese üleviimise raames vastavalt direktiivile 2014/66/EL;
 - g) kes lubatakse riiki kõrge kvalifikatsiooniga töötajatena vastavalt nõukogu direktiivile 2009/50/EÜ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/95/EL, mis käsitleb nõudeid, millele kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad vastama, et kvalifitseeruda rahvusvahelise kaitse saajaks, ning nõudeid pagulaste või täiendava kaitse saamise kriteeriumidele vastavate isikute ühetaolisele seisundile ja antava kaitse sisule (ELT L 337, 20.12.2011, lk 9).

⁽²⁾ Nõukogu 20. juuli 2001. aasta direktiiv 2001/55/EÜ miinimumnõuete kohta ajutise kaitse andmiseks ümberasustatud isikute massilise sissevoolu korral ning meetmete kohta liikmesriikide jõupingutuste tasakaalustamiseks nende isikute vastuvõtmisel ning selle tagajärgede kandmisel (EÜT L 212, 7.8.2001, lk 12).

⁽³⁾ Nõukogu 25. novembri 2003. aasta direktiiv 2003/109/EÜ pikaajalistest elanikest kolmandate riikide kodanike staatuses (ELT L 16, 23.1.2004, lk 44).

⁽⁴⁾ Nõukogu 25. mai 2009. aasta direktiiv 2009/50/EÜ kolmandate riikide kodanike kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil riiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta (ELT L 155, 18.6.2009, lk 17).

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „kolmanda riigi kodanik“ – isik, kes ei ole liidu kodanik ELi toimimise lepingu artikli 20 lõike 1 tähenduses;
- 2) „teadlane“ – kolmanda riigi kodanik, kellel on doktorikraad või asjakohane kõrghariduskvalifikatsioon, mis võimaldab kõnealusel kolmanda riigi kodanikul astuda doktoriõppesse, ning kelle valib teadusasutus ja kes lubatakse liikmesriigi territooriumile teadustegevuse eesmärgil, mille jaoks sellist kvalifikatsiooni tavaliselt nõutakse;
- 3) „üliõpilane“ – kolmanda riigi kodanik, kes on vastu võetud kõrgkooli ja lubatud liikmesriigi territooriumile, kus ta põhitegevuseks on täiskoormusega õpe kõnealusel liikmesriigis tunnustatud kõrgharidusele vastava kvalifikatsiooni, sealhulgas diplomi, tunnistuse või doktorikraadi omandamiseks, mis võib hõlmata sellisele haridusele eelnevat ettevalmistuskursust kooskõlas liikmesriigi õigusega või kohustuslikku praktikat;
- 4) „kooliõpilane“ – kolmanda riigi kodanik, kes on liikmesriigi territooriumile lubatud osalemiseks tunnustatud riiklikus või piirkondlikus üldharidusprogrammis, mis vastab rahvusvahelise ühtse hariduse liigituse 2. või 3. tasemele, õpilasvahetuse programmi või haridusprojekti raames, mida korraldab haridusasutus vastavalt liikmesriigi õigusele või haldustavadele;
- 5) „praktikant“ – kolmanda riigi kodanik, kellel on kõrgharidus või kes omandab kolmandas riigis kõrgharidust ning kes on lubatud liikmesriigi territooriumile osalemiseks praktikaprogrammis teadmiste, praktika ja kogemuste omandamiseks erialases keskkonnas;
- 6) „vabatahtlik“ – kolmanda riigi kodanik, kes on lubatud liikmesriigi territooriumile vabatahtliku teenistuse programmis osalemiseks;
- 7) „vabatahtliku teenistuse programm“ – asjaomase liikmesriigi või liidu tunnustatud süsteemil põhinev solidaarsuse tegevusprogramm, millega järgitakse üldisi huvisid, mis ei ole seotud rahalise kasu saamisega, mille puhul tegevusi ei tasustata, v.a kulude hüvitamine ja/või taskuraha andmine;
- 8) „*au pair*“ – kolmanda riigi kodanik, kellel lubatakse siseneda liikmesriigi territooriumile perekonnas ajutiselt elamiseks vastutasuna kergete majapidamistöde ja lastehoidmise eest, et ta saaks parandada keeleoskust ja teadmisi asjaomasest liikmesriigist;
- 9) „teadustegevus“ – süstemaatiline loominguine tegevus selleks, et suurendada teadmiste, sealhulgas inimest, kultuuri ja ühiskonda käsitlevate teadmiste hulka ning kasutada neid teadmisi uute rakenduste leidmiseks;
- 10) „teadusasutus“ – avalik-õiguslik või eraasutus, mis tegeleb teadustegevusega;
- 11) „haridusasutus“ – keskhariidust andev avalik- või eraõiguslik haridusasutus, mida asjaomane liikmesriik tunnustab või mille õppekavad on tunnustatud läbipaistvate kriteeriumide alusel vastavalt liikmesriigi õigusele või haldustavadele ning mis osaleb õpilasvahetusprogrammis või haridusprojekti käesolevas direktiivis sätestatud eesmärkidel;
- 12) „haridusprojekt“ – hariduslike tegevuste kogum, mille on välja töötanud liikmesriigi haridusasutus koostöös kolmanda riigi sarnaste asutustega eesmärgiga õppida tundma üksteise kultuuri ja omandada teadmisi;
- 13) „kõrgkool“ – liikmesriigi õiguse kohaselt tunnustatud või sellisena käsitatav kõrgkool, mis annab liikmesriigi õiguse ja tavade kohaselt tunnustatud kõrghariduskraadi või muu tunnustatud kolmanda taseme kvalifikatsiooni, ükskõik kuidas selliseid asutusi nimetatakse, või asutus, mis pakub liikmesriigi õiguse ja tavade kohaselt kutseharidust või -koolitust kolmandal tasemel;
- 14) „vastuvõttev üksus“ – teadusasutus, kõrgkool, haridusasutus, vabatahtliku teenistuse programmi eest vastutav organisatsioon või praktikante vastu võttev üksus, mille juurde kolmanda riigi kodanik määratakse käesoleva direktiivi kohaldamisel ning mis asub asjaomase liikmesriigi territooriumil vastavalt liikmesriigi õigusele ja olenemata selle õiguslikust vormist;
- 15) „vastuvõttev perekond“ – perekond, kes võtab *au pair*'i ajutiselt vastu ja laseb tal liikmesriigi territooriumil saada osa pere igapäevaelust kõnealusel perekonna ja *au pair*'i vahel sõlmitud lepingu alusel;

- 16) „töötamine“ – liikmesriigi õigusega või kohaldatavate kollektiivlepingutega reguleeritud või kehtiva tava kohane mis tahes vormis tööd hõlmav tegevus tööandja tarbeks või tema juhtimisel või järelevalve all;
- 17) „tööandja“ – füüsiline või juriidiline isik, kelle tarbeks või kelle juhtimisel või järelevalve all tööd tehakse;
- 18) „esimene liikmesriik“ – liikmesriik, kes väljastab käesoleva direktiivi alusel kolmanda riigi kodanikule loa esimesena;
- 19) „teine liikmesriik“ – muu kui esimene liikmesriik;
- 20) „liikuvusmeetmeid sisaldavad liidu või mitmepoolsed programmid“ – liidu või liikmesriikide rahastatavad programmid, millega edendatakse kolmandate riikide kodanike liidu või vastavates programmides osalevate liikmesriikide suunalist liikuvust;
- 21) „luba“ – elamisluba, või kui see on liikmesriigi õiguses ette nähtud, pikaajaline viisa, mis on väljastatud käesoleva direktiivi kohaldamise eesmärgil;
- 22) „elamisluba“ – luba, mis on väljastatud vastavalt määruses (EÜ) nr 1030/2002 sätestatud vormile ning mis annab selle omanikule seadusliku õiguse liikmesriigi territooriumil viibimiseks;
- 23) „pikaajaline viisa“ – luba, mille liikmesriik on väljastanud Schengeni konventsiooni⁽¹⁾ artikli 18 kohaselt või mis on väljastatud kooskõlas nende liikmesriikide õigusega, kes ei kohalda Schengeni *acquis*'d täielikult;
- 24) „pereliikmed“ – kolmandate riikide kodanikud direktiivi 2003/86/EÜ artikli 4 lõike 1 tähenduses.

Artikkel 4

Soodsamad sätted

1. Käesolev direktiiv ei piira järgmiste õigusaktide soodsamate sätete kohaldamist:
 - a) kahe- või mitmepoolsed lepingud, mis on sõlmitud liidu või liidu ja selle liikmesriikide ning ühe või mitme kolmanda riigi vahel, või
 - b) kahe- või mitmepoolsed lepingud, mis on sõlmitud ühe või mitme liikmesriigi ning ühe või mitme kolmanda riigi vahel.
2. Käesolev direktiiv ei piira liikmesriikide õigust seoses artikli 10 lõike 2 punktiga a ja artiklitega 18, 22, 23, 24, 25, 26, 34 ja 35 võtta vastu või jätta kehtima sätteid, mis on soodsamad käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate kolmandate riikide kodanike suhtes.

II PEATÜKK

RIIKI LUBAMINE

Artikkel 5

Põhimõtted

1. Käesoleva direktiivi alusel kolmanda riigi kodaniku riiki lubamisel tuleb kontrollida dokumentaalseid tõendeid, mis kinnitavad, et kolmanda riigi kodanik vastab
 - a) artiklis 7 sätestatud üldtingimustele ja
 - b) artiklites 8, 11, 12, 13, 14 või 16 sätestatud asjakohastele eritingimustele.
2. Liikmesriigid võivad nõuda, et taotleja esitaks lõikes 1 osutatud dokumentaalsed tõendid asjaomase liikmesriigi ametlikus keeles või kõnealuse liikmesriigi poolt määratud mõnes muus liidu ametlikus keeles.

⁽¹⁾ Konventsioon, millega rakendatakse 14. juuni 1985. aasta Schengeni lepingut Beneluxi Majandusliidu riikide, Saksamaa Liitvabariigi ja Prantsuse Vabariigi valitsuste vahel sõlmitud Schengeni lepingut kontrolli järkjärgulise kaotamise kohta nende ühispiiridel (EÜT L 239, 22.9.2000, lk 19).

3. Kui kõik riiki lubamise üldtingimused ja asjakohased eritingimused on täidetud, on kolmanda riigi kodanikul õigus saada luba.

Kui liikmesriik väljastab elamislubasid üksnes oma territooriumil ning kui kõik käesolevas direktiivis sätestatud riiki lubamise tingimused on täidetud, väljastab asjaomane liikmesriik kolmanda riigi kodanikule nõutava viisa.

Artikkel 6

Riiki lubatavate kodanike arv

Käesolev direktiiv ei mõjuta ELi toimimise lepingu artikli 79 lõikest 5 tulenevat liikmesriigi õigust määrata kindlaks käesoleva direktiivi artikli 2 lõikes 1 osutatud riiki lubatavate kolmandate riikide kodanike (v.a üliõpilased) arv, kui asjaomane liikmesriik leiab, et nad teevad või hakkavad tegema tasustatud tööd. Selle põhjal võib liikmesriik jätta loa taotluse läbi vaatamata või selle tagasi lükata.

Artikkel 7

Üldtingimused

1. Käesoleva direktiivi alusel kolmanda riigi kodaniku riiki lubamisega seoses esitab taotleja
 - a) liikmesriigi õiguses ettenähtud kehtiva reisidokumendi ning, kui see on nõutav, viisataotluse või kehtiva viisa või, kui see on kohaldatav, kehtiva elamisloa või kehtiva pikaajalise viisa; liikmesriigid võivad nõuda, et reisidokument peab olema kehtiv vähemalt kavandatud riigis viibimise aja jooksul;
 - b) vanemate antud loa või samaväärse dokumendi kavandatud riigis viibimise kohta, kui kolmanda riigi kodanik on asjaomase liikmesriigi õiguse kohaselt alaealine;
 - c) tõendi, mille kohaselt kolmanda riigi kodanik omab või, kui nii on ette nähtud liikmesriigi õiguses, mille kohaselt ta on taotlenud ravikindlustust, mis katab kõiki selliseid riske, mille vastu asjaomase liikmesriigi kodanikud on tavaliselt kindlustatud; kindlustus peab kehtima kavandatud riigis viibimise aja jooksul;
 - d) liikmesriigi nõudmisel tõendi, mille kohaselt artiklis 36 sätestatud taotluse läbivaatamise tasu on makstud;
 - e) asjaomase liikmesriigi nõutavad tõendid, mille kohaselt kolmanda riigi kodanikul on kavandatud riigis viibimise ajal piisavad vahendid elamiskulude katmiseks ilma liikmesriigi sotsiaalabisüsteemi kasutamata, ja tagasisõidukulude katmiseks. Vahendite piisavust hinnatakse igal üksikjuhul eraldi ja võetakse arvesse vahendeid, mis tagatakse muu hulgas toetuse või stipendiumi, kehtiva töölepingu või siduva tööpakkumise või tema suhtes võetud finantsvastutusega õpilasvahetusprogrammi organisatsiooni, praktikante vastuvõtva üksuse, vabatahtliku teenistuse programmi organisatsiooni, vastuvõtva perekonna või *au pair*'ide vahendusorganisatsiooni poolt.
2. Liikmesriik võib nõuda, et taotleja esitaks kolmanda riigi kodaniku aadressi tema territooriumil.

Kui liikmesriigi õigus näeb ette, et taotluse esitamise ajal tuleb märkida aadress, aga kolmanda riigi kodanik veel ei tea tulevast aadressi, peab liikmesriik piisavaks ajutist aadressi. Sellisel juhul esitab kolmanda riigi kodanik oma alalise aadressi hiljemalt artikli 17 kohase loa väljastamise ajal.

3. Liikmesriigid võivad määrata lähtesumma, mida nad peavad piisavateks vahenditeks lõike 1 punkti e tähenduses. Vahendite piisavust hinnatakse igal üksikjuhul eraldi.

4. Taotlus esitatakse ja seda hinnatakse nii juhul, kui asjaomane kolmanda riigi kodanik elab väljaspool selle liikmesriigi territooriumi, kuhu kolmanda riigi kodanik soovib siseneda, kui ka juhul, kui kolmanda riigi kodanik juba elab kehtiva elamisloa või pikaajalise viisa omanikuna kõnealuse liikmesriigi territooriumil.

Kui asjaomasel kolmanda riigi kodanikul ei ole kehtivat elamisloa ega pikaajalist viisat, kuid ta viibib seaduslikult liikmesriigi territooriumil, võib liikmesriik erandina rahuldada esitatud taotluse kooskõlas liikmesriigi õigusega.

5. Liikmesriigid määravad kindlaks, kas taotluse esitab kolmanda riigi kodanik, vastuvõttev üksus või kumbki nimetatutest.

6. Kolmanda riigi kodanikku, keda peetakse ohuks avalikule korrale, avalikule julgeolekule või rahvatervisele, riiki ei lubata.

Artikkel 8

Teadlaste eritingimused

1. Lisaks artiklis 7 sätestatud üldtingimustele esitab taotleja seoses teadustegevuse eesmärgil kolmanda riigi kodaniku riiki lubamisega artikli 10 kohase võõrustamislepingu, või kui see on ette nähtud liikmesriigi õiguses, muu lepingu.

2. Liikmesriik võib kooskõlas siseriikliku õigusega nõuda, et teadusasutus võtaks kirjalikult kohustuse hüvitada teadlase riigis viibimise ja tagasipöördumisega seotud kulutused, mis on kaetud riiklikest vahenditest juhul, kui teadlane jääb seadusevastaselt asjaomase liikmesriigi territooriumile. Teadusasutuse rahaline vastutus lõppeb hiljemalt kuus kuud pärast võõrustamislepingu lõppemist.

Kui teadlase elamisõigust pikendatakse vastavalt artiklile 25, lõppeb käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud teadusasutuse vastutus hiljemalt tööotsinguks või ettevõtlusega tegelemiseks saadud elamisloa alguskuupäeval.

3. Liikmesriik, kes on kehtestanud teadusasutuste heakskiitmismenetluse vastavalt artiklile 9, vabastab taotlejad ühe või mitme käesoleva artikli lõikes 2 või artikli 7 lõike 1 punktides c, d või e ja artikli 7 lõikes 2 osutatud dokumendi või tõendi esitamisest, kui kolmanda riigi kodanikke võtavad vastu heakskiidetud teadusasutused.

Artikkel 9

Teadusasutuste heakskiitmine

1. Liikmesriigid võivad otsustada kehtestada heakskiitmismenetluse avalik-õiguslikele ja/või eraõiguslikele teadusasutustele, kes soovivad võtta vastu teadlasi käesolevas direktiivis sätestatud vastuvõtumenetluse kohaselt.

2. Teadusasutused kiidetakse heaks vastavalt asjaomase liikmesriigi õiguses või haldustavades sätestatud menetlustele. Teadusasutuste heakskiitmise taotlused esitatakse vastavalt nimetatud menetlustele ja need peavad põhinema kas nende põhikirjajärgsetel ülesannetel või eesmärkidel ning nendes tuleb tõendada, et kõnealused asutused tegelevad teadustegevusega.

Teadusasutusele antakse heakskiit vähemalt viieks aastaks. Erandjuhtudel võivad liikmesriigid anda heakskiidu lühemaks ajavahemikuks.

3. Lisaks teistele meetmetele võib liikmesriik heakskiidu pikendamise keelduda või otsustada heakskiit lõpetada, kui

a) teadusasutus ei vasta enam käesoleva artikli lõikes 2, artikli 8 lõikes 2 või artikli 10 lõikes 7 sätestatule;

b) heakskiitmine saavutati pettusega või

c) teadusasutus on kolmanda riigi kodanikuga sõlminud võõrustamislepingu pettuse või hooletuse tõttu.

Kui heakskiidu pikendamise taotlust ei rahuldatud või kui heakskiit on lõpetatud, võib asjaomasel asutusel keelata uuesti heakskiitmise taotlemise kuni viieks aastaks alates heakskiidu pikendamata jätmise või heakskiidu lõpetamise otsuse avaldamise kuupäevast.

Artikkel 10

Võõrustamisleping

1. Teadusasutus, kes soovib kolmanda riigi kodanikku vastu võtta teadustegevuse eesmärgil, allkirjastab temaga võõrustamislepingu. Liikmesriigid võivad näha ette, et lõikes 2 ja kui see on kohaldatav, lõikes 3 osutatud elemente sisaldavat muud lepingut käsitatakse käesoleva direktiivi kohaldamisel võõrustamislepinguga samaväärsena.
2. Võõrustamisleping sisaldab järgmist:
 - a) teadustegevuse pealkiri või eesmärk või teadustegevuse valdkond;
 - b) kolmanda riigi teadlase kohustus püüda teadustegevus lõpule viia;
 - c) teadusasutuse kinnitus, et ta kohustub võtma vastu kolmanda riigi kodaniku teadustegevuse lõpule viimiseks;
 - d) teadustegevuse algus- ja lõppkuupäev või hinnanguline kestus;
 - e) teave kavandatud liikuvuse kohta ühes või mitmes teises liikmesriigis, kui liikuvus on esimeses liikmesriigis taotluse tegemise ajal teada.
3. Liikmesriigid võivad samuti nõuda, et võõrustamisleping sisaldaks järgmist:
 - a) teave teadusasutuse ja teadlase vahelise õigussuhte kohta;
 - b) teave teadlase töötingimuste kohta.
4. Teadusasutused võivad võõrustamislepingud allkirjastada üksnes juhul, kui nende asjakohased organid on teadustegevuse heaks kiitnud pärast järgmiste punktide läbivaatamist:
 - a) teadustegevuse eesmärk ja hinnanguline kestus ning selleks vajalike rahaliste vahendite olemasolu;
 - b) teadustegevuse eesmärkidest lähtudes kolmanda riigi kodanikust teadlase kvalifikatsioon, mida tõendab kvalifikatsioonitorunnistuse tõestatud koopia.
5. Võõrustamisleping muutub automaatselt kehtetuks, kui kolmanda riigi kodanikku ei lubata riiki või kui õigussuhe teadlase ja teadusasutuse vahel lõpetatakse.
6. Teadusasutused teavitavad viivitamata asjaomase liikmesriigi pädevaid asutusi kõikidest asjaoludest, mis võivad võõrustamislepingu täitmist takistada.
7. Liikmesriigid võivad sätestada, et kaks kuud enne asjaomase võõrustamislepingu kehtivuse lõppu esitab teadusasutus selleks määratud pädevatele asutustele kinnituse teadustegevuse toimumise kohta.
8. Liikmesriigid võivad oma siseriiklikus õiguses sätestada heakskiidu lõpetamise või heakskiidu pikendamisest keeldumise tagajärjed kehtivatele võõrustamislepingutele, mis on sõlmitud kooskõlas käesoleva artikliga, ning samuti tagajärjed asjaomaste teadlaste lubadele.

Artikkel 11

Üliõpilaste eritingimused

1. Lisaks artiklis 7 sätestatud üldtingimustele ja seoses kolmanda riigi kodaniku õpingute eesmärgil riiki lubamisega esitab taotleja
 - a) tõendi, mille kohaselt kolmanda riigi kodanik on vastu võetud kõrgkooli õpingutes osalemiseks;
 - b) liikmesriigi nõudmisel tõendi, mille kohaselt kõrgkooli nõutavad tasud on makstud;
 - c) liikmesriigi nõudmisel tõendi õppekeele piisava oskuse kohta;
 - d) esitab liikmesriigi nõudmisel tõendi, mille kohaselt kolmanda riigi kodanikul on piisavalt vahendeid õppekulude katmiseks.
2. Kolmandate riikide kodanikud, kellel on seoses nende kõrgkooli üliõpilaste nimekirja kandmisega automaatselt õigus ravikindlustusele, mis katab kõiki riske, mis asjaomase liikmesriigi kodanike puhul tavaliselt on kaetud, loetakse artikli 7 lõike 1 punkti c tingimustele vastavaks.

3. Liikmesriik, kes on kehtestanud kõrgkoolide heakskiitmise menetluse vastavalt artiklile 15 vabastab taotlejad ühe või mitme käesoleva artikli lõike 1 punktides b, c või d, artikli 7 lõike 1 punktis d või artikli 7 lõikes 2 osutatud dokumendi või tõendi esitamisest, kui kolmanda riigi kodanikke võtavad vastu heakskiidetud kõrgkoolid.

Artikkel 12

Kooliõpilaste eritingimused

1. Lisaks artiklis 7 sätestatud üldtingimustele ja seoses kolmanda riigi kodaniku õpilasvahetusprogrammis või haridusprojektis osalemise eesmärgil riiki lubamisega esitab taotleja

- a) tõendi, mille kohaselt kolmanda riigi kodanik ei ületa asjaomase liikmesriigi kehtestatud vanuse ega klassi alam- ega ülempiiri;
- b) tõendi haridusasutusse vastuvõtmise kohta;
- c) tõendi tunnustatud riiklikus või piirkondlikus haridusprogrammis osalemise kohta õpilasvahetusprogrammi või haridusprojekti raames, mida juhib haridusasutus vastavalt liikmesriigi õigusele või haldustavadele;
- d) tõendi, mille kohaselt haridusasutus või kui see on ettenähtud liikmesriigi õiguses, kolmas isik võtab vastutuse kolmanda riigi kodaniku eest asjaomase liikmesriigi territooriumil viibimise ajal, eelkõige seoses õppekuludega;
- e) tõendi, mille kohaselt kolmanda riigi kodanik majutatakse kogu liikmesriigis viibimise aja jooksul kas perekonna juures, eriotstarbelises majutusasutuses haridusasutuse juures või kui see on ettenähtud liikmesriigi õiguses, mõnes muus asjaomase liikmesriigi sätestatud tingimustele vastavas majutusasutuses, mis valitakse vastavalt selle õpilasvahetusprogrammi või haridusprojekti reeglitele, milles kolmanda riigi kodanik osaleb.

2. Liikmesriigid võivad otsustada õpilasvahetusprogrammis või haridusprojektis osalemiseks riiki lubada ainult selliste kolmandate riikide kodanikke, kes pakuvad sama võimalust nende kodanikele.

Artikkel 13

Praktikantide eritingimused

1. Lisaks artiklis 7 sätestatud üldtingimustele ja seoses kolmanda riigi kodaniku praktika eesmärgil riiki lubamisega esitab taotleja

- a) vastuvõtva üksusega sõlmitud praktikalepingu, mille eesmärk on teoreetiline ja praktiline koolitus. Liikmesriigid võivad nõuda, et sellise praktikalepingu oleks heaks kiitnud pädev asutus ja et lepingu tingimused vastaksid asjaomase liikmesriigi õiguses, kollektiivlepingutes või haldustavades sisalduvatele tingimustele. Praktikaleping sisaldab järgmist:
 - i) praktikaprogrammi kirjeldus, sh hariduslik eesmärk või õppe elemendid;
 - ii) praktika kestus;
 - iii) praktika koht ja juhendamise tingimused;
 - iv) praktikatundide arv ja
 - v) õiguslik suhe praktikandi ja vastuvõtva üksuse vahel;
- b) tõendi, mille kohaselt kolmanda riigi kodanik on omandanud kõrghariduse kahe aasta jooksul enne taotlemist või et ta omandab kõrghariduse;
- c) liikmesriigi nõudmisel tõendi, mille kohaselt riigis viibimise ajal on kolmanda riigi kodanikul piisavad vahendid praktikakulude katmiseks;
- d) liikmesriigi nõudmisel tõendi, mille kohaselt kolmanda riigi kodanik on osalenud või osaleb keelekoolitusel, et omandada praktika sooritamiseks vajalikud teadmised;
- e) liikmesriigi nõudmisel tõendi, mille kohaselt vastuvõttev üksus võtab vastutuse kolmanda riigi kodaniku eest kogu tema asjaomase liikmesriigi territooriumil viibimise ajal, eelkõige seoses tema elamis- ja majutuskuludega;
- f) liikmesriigi nõudmisel tõendi selle kohta, et kui kolmanda riigi kodanik majutatakse riigis viibimise ajal vastuvõtva üksuse poolt, vastab majutus asjaomase liikmesriigi kehtestatud tingimustele.

2. Liikmesriigid võivad nõuda, et praktika toimuks samas valdkonnas ja samal kvalifikatsioonitasemel löike 1 punktis b osutatud kõrghariduse või õpingutega.
3. Liikmesriigid võivad nõuda vastuvõtva üksuse kinnitust selle kohta, et praktikaga ei asendata töökohta.
4. Liikmesriigid võivad vastavalt siseriiklikule õigusele nõuda vastuvõtvalt üksuselt kirjalikku kohustust, et juhul, kui praktikant jääb seadusevastaselt asjaomase liikmesriigi territooriumile, on vastuvõttev üksus kohustatud tagasi maksuma riigis viibimise ja tagasipöördumisega seotud kulutused, mis kaeti riiklikest vahenditest. Vastuvõtva üksuse rahaline vastutus lõppeb hiljemalt kuus kuud pärast praktikalepingu lõppemist.

Artikkel 14

Vabatahtlike eritingimused

1. Lisaks artiklis 7 sätestatud üldtingimustele ja seoses kolmanda riigi kodaniku vabatahtlikus teenistuses osalemise eesmärgil riiki lubamiseга esitab taotleja
 - a) lepingu vastuvõtva asutusega või kui see on ettenähtud liikmesriigi õiguses, muu asutusega, kes on asjaomases liikmesriigis vastutav vabatahtliku teenistuse programmi eest, milles kolmanda riigi kodanik osaleb. Leping sisaldab järgmist:
 - i) vabatahtliku teenistuse programmi kirjeldus;
 - ii) vabatahtliku teenistuse kestus;
 - iii) vabatahtliku teenistuse koht ja juhendamise tingimused;
 - iv) vabatahtliku töö tundide arv;
 - v) olemasolevad vahendid kolmanda riigi kodaniku elamis- ja majutuskulude katmiseks ja minimaalseks taskurahaks kogu riigis viibimise ajal ning,
 - vi) kui see on kohaldatav, kolmanda riigi kodanikule vabatahtliku teenistuse paremaks sooritamiseks antav koolitus;
 - b) liikmesriigi nõudmisel tõendi selle kohta, et kui kolmanda riigi kodanik majutatakse kogu riigis viibimise ajal vastuvõtva üksuse poolt, vastab majutus asjaomase liikmesriigi kehtestatud tingimustele;
 - c) tõendi, mille kohaselt vastuvõttev üksus, või kui see on ettenähtud asjaomase liikmesriigi õiguses, muu asutus, kes vastutab vabatahtliku teenistuse programmi eest, on sõlminud vastutuskindlustuse;
 - d) liikmesriigi nõudmisel tõendi, mille kohaselt kolmanda riigi kodanikule on algtasemel tutvustatud või tutvustatakse asjaomase liikmesriigi keelt, ajalugu, poliitilisi ja sotsiaalseid struktuure.
2. Liikmesriigid võivad kindlaks määrata vanuse alam- ja ülempiiri kolmandate riikide kodanikele, kes esitavad taotluse vabatahtliku teenistuse programmi raames vastuvõtmiseks, ilma et see piiraks Euroopa vabatahtliku teenistuse eeskirjade kohaldamist.
3. Euroopa vabatahtlikus teenistuses osalevad vabatahtlikud ei pea esitama löike 1 punktis c, ja kui see on kohaldatav, punktis d sätestatud tõendit.

Artikkel 15

Kõrgkoolide, haridusasutuste, vabatahtliku teenistuse programmi eest vastutavate organisatsioonide või praktikante vastuvõtivate üksuste heakskiitmine

1. Käesoleva direktiivi kohaldamisel võivad liikmesriigid otsustada kehtestada kõrgkoolide, haridusasutuste, vabatahtliku teenistuse programmi eest vastutavate organisatsioonide või praktikante vastuvõtivate üksuste heakskiitmismenetluse.
2. Heakskiit antakse vastavalt asjaomase liikmesriigi õiguses või haldustavades sätestatud menetlustele.

3. Kui liikmesriik otsustab kehtestada vastavalt lõigetele 1 ja 2 heakskiitmismenetluse, peab ta andma asjaomastele vastuvõtivatele üksustele selget ja läbipaistvat teavet, muuhulgas heakskiidu andmise tingimuste ja kriteeriumite, kehtivusaja, mittevastavuse tagajärgede, sh võimaliku heakskiidu lõpetamise ja selle pikendamisest keeldumise ning samuti kõigi rakendatavate karistuste kohta.

Artikkel 16

Au pair'ide eritingimused

1. Lisaks artiklis 7 sätestatud üldtingimustele ja seoses kolmanda riigi kodaniku *au pair'*ina töötamise eesmärgil riiki lubamisega kolmanda riigi kodanik
 - a) esitab kolmanda riigi kodaniku ja vastuvõtva perekonna vahelise lepingu, milles on kirjas kolmanda riigi kodaniku õigused ja kohustused *au pair'*ina, sealhulgas talle makstav taskuraha ja asjakohane korraldus, mis võimaldab tal käia kursustel, ning perekonnas töökohustuste täitmisele kuluv maksimaalne tundide arv;
 - b) on 18–30-aastane. Erandjuhtudel võib liikmesriik *au pair'*ina riiki lubada ka vanema kui 30-aastase kolmanda riigi kodaniku;
 - c) esitab tõendi, mille kohaselt vastuvõttev perekond või *au pair'*ide vahendusorganisatsioon võtab, kui see on ettenähtud liikmesriigi õiguses, vastutuse kolmanda riigi kodaniku eest kogu tema asjaomase liikmesriigi territooriumil viibimise ajal, eelkõige seoses elamiskulude ja majutusega ning õnnetusjuhtumite riskidega.
2. Liikmesriigid võivad nõuda, et kolmanda riigi kodanik, kes taotleb *au pair'*ina vastuvõtmist, esitaks tõendi, mille kohaselt
 - a) ta oskab algtasemel asjaomase liikmesriigi keelt või
 - b) tal on keskharidus, kutsequalifikatsioon, või kui see on kohaldatav, ta täidab reguleeritud kutsealal töötamiseks vajalikke tingimusi, nagu on sätestatud liikmesriigi õiguses.
3. Liikmesriigid võivad kindlaks määrata, et tööle asumine *au pair'*ina toimub üksnes *au pair'*ide vahendusorganisatsiooni kaudu liikmesriigi õiguses sätestatud tingimustel.
4. Liikmesriigid võivad nõuda, et vastuvõtva perekonna liikmed oleksid teisest rahvusest kui kolmanda riigi kodanik, kes taotleb *au pair'*ina töötamise eesmärgil riiki lubamist, ja et neil ei oleks asjaomase kolmanda riigi kodanikuga perekondlikke sidemeid.
5. *Au pair'* täidab oma töökohustusi maksimaalselt 25 tundi nädalas. *Au pair'*il peab olema nädalas vähemalt üks oma töökohustustest vaba päev.
6. Liikmesriigid võivad sätestada minimaalse taskurahasumma, mis *au pair'*ile makstakse.

III PEATÜKK

LOAD JA RIIGIS ELAMISE KESTUS

Artikkel 17

Load

1. Kui luba antakse elamisloa vormis, kasutavad liikmesriigid määruses (EÜ) nr 1030/2002 sätestatud loavormi ning lisavad elamisloale märke „teadlane“, „üliõpilane“, „kooliõpilane“, „praktikant“, „vabatahtlik“ või „*au pair'*“.
2. Kui luba antakse pikaajalise viisa vormis, märgivad liikmesriigid viisakleebise märkuste andmeväljale, et viisa omanik on vastavalt kas „teadlane“, „üliõpilane“, „kooliõpilane“, „praktikant“, „vabatahtlik“ või „*au pair'*“.

3. Kui teadlased ja üliõpilased sisenevad liitu konkreetse liidu või mitmepoolse programmi raames, mis sisaldab liikuvuse meetmeid, või kahe või enama heakskiidetud kõrgkooli vahelise lepingu raames, märgitakse loale viide konkreetsele programmile või lepingule.

4. Kui teadlasele antakse pikaajalise liikuvuse luba elamisloa vormis, kasutavad liikmesriigid määruses (EÜ) nr 1030/2002 sätestatud loavormi ning lisavad elamisloale märke „teadlaste liikuvus“. Kui teadlasele antakse pikaajalise liikuvuse luba pikaajalise viisa vormis, märgivad liikmesriigid viisakleebise märkuste andmeväljale „teadlaste liikuvus“.

Artikkel 18

Loa kehtivusaeg

1. Teadlase loa kehtivusaeg on vähemalt üks aasta või võrdne võõrustamislepingu kestusega, kui see on lühem. Luba pikendatakse, kui artikkel 21 ei kohaldu.

Liikuvuse meetmeid sisaldavates liidu või mitmepoolsetes programmides osaleva teadlase loa kehtivusaeg on vähemalt kaks aastat või võrdne võõrustamislepingu kestusega, kui see on lühem. Kui artiklis 7 sätestatud üldtingimused ei ole kahe aasta või võõrustamislepingu kogu kestuse ajal täidetud, kohaldatakse käesoleva lõike esimest lõiku. Liikmesriikidele jääb õigus kontrollida, et artiklis 21 sätestatud loa kehtetuks tunnistamise alused ei kohaldu.

2. Üliõpilase loa kehtivusaeg on vähemalt üks aasta või võrdne õpingute ajaga, kui see on lühem. Luba pikendatakse, kui artikkel 21 ei kohaldu.

Loa kehtivusaeg üliõpilastele, kelle suhtes kehtivad liikuvuse meetmeid sisaldavad liidu või mitmepoolsed programmid või kahe või enama kõrgkooli vaheline leping, on vähemalt kaks aastat või võrdne õpingute ajaga, kui see on lühem. Kui artiklis 7 sätestatud üldtingimused ei ole kahe aasta või õpingute ajal täidetud, kohaldatakse käesoleva lõike esimest lõiku. Liikmesriikidele jääb õigus kontrollida, et artiklis 21 sätestatud loa kehtetuks tunnistamise alused ei kohaldu.

3. Liikmesriigid võivad kindlaks määrata, et õpingute tõttu riigis elamise aeg kokku ei tohi olla pikem kui liikmesriigi õiguses sätestatud õpingute maksimaalne pikkus.

4. Kooliõpilase loa kehtivusaeg on maksimaalselt üks aasta või võrdne õpilasvahetusprogrammi või haridusprojekti kestusega, kui see on lühem. Liikmesriigid võivad otsustada luba ühekordselt pikendada ajavahemikuks, mis on vajalik õpilasvahetusprogrammi või haridusprojekti lõpuleviimiseks juhul, kui artikkel 21 ei kohaldu.

5. *Au pair'i* loa kehtivusaeg on maksimaalselt üks aasta või võrdne *au pair'i* ja vastuvõtva perekonna vahelise lepingu kestusega, kui see on lühem. Liikmesriigid võivad otsustada vastuvõtva perekonna taotluse korral luba ühekordselt pikendada maksimaalselt kuueks kuuks, kui artikkel 21 ei kohaldu.

6. Praktikandi loa kehtivusaeg on maksimaalselt kuus kuud või võrdne praktikalepingu kestusega, kui see on lühem. Kui lepingu kestus on pikem kui kuus kuud, võib luba kooskõlas liikmesriigi õigusega kehtida lepingu lõpuni.

Liikmesriigid võivad otsustada luba ühekordselt pikendada ajavahemikuks, mis on vajalik praktika lõpuleviimiseks juhul, kui artikkel 21 ei kohaldu.

7. Vabatahtlikuna tegutseva isiku loa kehtivusaeg on maksimaalselt üks aasta või võrdne artikli 14 lõike 1 punktis a osutatud lepingu kestusega, kui see on lühem. Kui lepingu kestus on pikem kui üks aasta, võib luba kooskõlas liikmesriigi õigusega kehtida lepingu lõpuni.

8. Liikmesriigid võivad kindlaks määrata, et kui asjaomase kolmanda riigi kodaniku reisidokumendi kehtivus on lühem kui üks aasta või kaks aastat vastavalt lõigetes 1 ja 2 osutatud juhtudel, ei kehti luba kauem kui reisidokument.
9. Kui liikmesriigid lubavad riiki siseneda ja seal elada esimesel aastal pikaajalise viisa alusel, tuleb esitada elamisloa taotlus enne pikaajalise viisa kehtivuse lõppu. Elamisluba väljastatakse, kui artikkel 21 ei kohaldu.

Artikkel 19

Lisateave

1. Liikmesriigid võivad esitada lisateavet paber kandjal või säilitada sellist teavet elektroonilisel kujul, nagu on osutatud määruse (EÜ) nr 1030/2002 artiklis 4 ja selle lisa punkti a alapunktis 16. Nimetatud teave võib hõlmata residentsust ja käesoleva direktiivi artiklis 24 sätestatud juhtudel üliõpilase majandustegevust ning sisaldada eelkõige nende liikmesriikide täielikku nimekirja, kuhu teadlane või üliõpilane kavatseb liikuvuse raames minna, või asjakohast teavet konkreetse liidu või mitmepoolse programmi kohta, mis sisaldab liikuvusmeetmeid, või kahe või enama kõrgkooli vahelist lepingut.
2. Liikmesriigid võivad samuti sätestada, et käesoleva artikli lõikes 1 osutatud teave tuleb märkida pikaajalisele viisale, nagu on osutatud nõukogu määruse (EÜ) nr 1683/95⁽¹⁾ lisa punktis 12.

IV PEATÜKK

TAOTLUSTE TAGASILÜKKAMISE, LUBADE KEHTETUKS TUNNISTAMISE VÕI PIKENDAMATA JÄTMISE ALUSED

Artikkel 20

Taotluse tagasilükkamise alused

1. Liikmesriigid lükkavad taotluse tagasi, kui
- artiklis 7 sätestatud üldtingimused või artiklites 8, 11, 12, 13, 14 või 16 sätestatud asjakohased eritingimused ei ole täidetud;
 - esitatud dokumendid on omandatud pettusega, need on võltsitud või neid on omavoliliselt muudetud;
 - asjaomane liikmesriik lubab isikuid riiki üksnes heakskiidetud vastuvõtva üksuse kaudu ja vastuvõtval üksusel heakskiit puudub.
2. Liikmesriigid võivad lükata taotluse tagasi, kui
- vastuvõttev üksus, artikli 14 lõike 1 punktis a osutatud muu asutus, artikli 12 lõike 1 punktis d osutatud kolmas isik, vastuvõttev perekond või *au pair*'ide vahendusorganisatsioon ei täida oma juriidilisi kohustusi seoses sotsiaal-kindlustuse, maksustamise, töötaja õiguste või töötingimustega;
 - (kui see on kohaldatav) vastuvõttev üksus või vastuvõttev perekond, kes kolmanda riigi kodaniku tööle võtab, ei täida asjaomase liikmesriigi õiguses, kollektiivlepingutes või tavades sisalduvaid tingimusi;
 - vastuvõtvat üksust, artikli 14 lõike 1 punktis a osutatud muud asutust, artikli 12 lõike 1 punktis d osutatud kolmandat isikut, vastuvõtvat perekonda või *au pair*'ide vahendusorganisatsiooni on kooskõlas liikmesriigi õigusega karistatud deklareerimata töö või ebaseadusliku töölevõtmise eest;
 - vastuvõttev üksus on loodud peamiselt käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate kolmandate riikide kodanike riiki sisenemise hõlbustamiseks või tegutseb peamiselt sellega;
 - (kui see on kohaldatav) tööandja või vastuvõtva üksuse äritegevus lõpetatakse või on lõpetatud riiklike maksejõuetusalaste õigusaktide alusel või kui majandustegevust ei toimu;
 - liikmesriigil on tõendeid või tõsised ja objektiivsed alused arvata, et kolmanda riigi kodanik kavatseb elada riigis muul eesmärgil kui see, milleks ta riiki sisenemiseks luba taotleb.

⁽¹⁾ Nõukogu 29. mai 1995. aasta määrus (EÜ) nr 1683/95 ühtse viisavormi kohta (EÜT L 164, 14.7.1995, lk 1).

3. Kui kolmanda riigi kodanik taotleb luba riiki sisenemiseks, et astuda asjaomases liikmesriigis töösuhtesse, võib kõnealune liikmesriik kontrollida, kas kõnealust töökohta ei saa täita asjaomase liikmesriigi kodanike või teiste liidu kodanikega või kõnealuses liikmesriigis seaduslikult elavate kolmandate riikide kodanikega, ning sellisel juhul võib ta taotluse tagasi lükata. Käesoleva lõike kohaldamine ei piira liidu kodanike eelistamise põhimõtet, mida on kirjeldatud asjaomaste ühinemisaktide vastavates sätetes.

4. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, võetakse igas taotluse tagasilükkamise otsuses arvesse juhtumi konkreetseid asjaolusid ning austatakse proportsionaalsuse põhimõtet.

Artikkel 21

Loa kehtetuks tunnistamise või pikendamata jätmise alused

1. Liikmesriigid tunnistavad loa kehtetuks, või kui see on kohaldatav, keelduvad loa pikendamisest, kui
 - a) kolmanda riigi kodanik ei täida enam artiklis 7 sätestatud üldtingimusi (v.a. artikli 7 lõige 6) või artiklites 8, 11, 12, 13, 14, 16 sätestatud asjakohaseid eritingimusi või artiklis 18 sätestatud tingimusi;
 - b) luba või esitatud dokumendid on omandatud pettusega, on võltsitud või luba või esitatud dokumente on omavoliliselt muudetud;
 - c) asjaomane liikmesriik lubab riiki üksnes heakskiidetud vastuvõtva üksuse kaudu ja vastuvõtval üksusel heakskiit puudub;
 - d) kolmanda riigi kodanik elab riigis muul eesmärgil kui see, milleks talle elamisluba anti.
2. Liikmesriigid võivad tunnistada loa kehtetuks või loa pikendamisest keelduda, kui
 - a) vastuvõttev üksus, artikli 14 lõike 1 punktis a osutatud muu asutus, artikli 12 lõike 1 punktis d osutatud kolmas isik, vastuvõttev perekond või *au pair*'ide vahendusorganisatsioon ei täida oma juriidilisi kohustusi seoses sotsiaalkindlustuse, maksustamise, töötaja õiguste või töötajadokumentidega;
 - b) (kui see on kohaldatav) vastuvõttev üksus või vastuvõttev perekond, kes kolmanda riigi kodanikule tööd annab, ei täida asjaomase liikmesriigi õiguses, kollektiivlepingutes või tavades sisalduvaid tingimusi;
 - c) vastuvõtvat üksust, artikli 14 lõike 1 punktis a osutatud muud asutust, artikli 12 lõike 1 punktis d osutatud kolmandat isikut, vastuvõtvat perekonda või *au pair*'ide vahendusorganisatsiooni on kooskõlas liikmesriigi õigusega karistatud deklareerimata töö või ebaseadusliku töölevõtmise eest;
 - d) vastuvõttev üksus on loodud peamiselt käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate kolmandate riikide kodanike riiki sisenemise hõlbustamiseks või tegutseb peamiselt sellega;
 - e) (kui see on kohaldatav) tööandja või vastuvõtva üksuse äritegevus lõpetatakse või on lõpetatud riiklike maksejõuetusalaste õigusaktide alusel või kui majandustegevust ei toimu;
 - f) üliõpilaste puhul ei järgita artikli 24 alusel majandustegevusele kehtestatud ajalisi piiranguid või kui üliõpilane ei saavuta vastavalt liikmesriigi õigusele või haldustavadele oma õpingutes küllaldast edu.
3. Kui luba tunnistatakse kehtetuks põhjusel, et õpingutes ei ole tehtud piisavalt edusamme, nagu on osutatud lõike 2 punktis f, võib liikmesriik konsulteerida vastuvõtva üksusega.
4. Liikmesriigid võivad tunnistada loa kehtetuks või selle pikendamisest keelduda avaliku korra, avaliku julgeoleku või rahvatervise kaalutlusel.

5. Kui kolmanda riigi kodanik taotleb liikmesriigis töösuhete alustamiseks või jätkamiseks loa pikendamist, välja arvatud teadlane, kes jätkab töösuhet samas vastuvõtvast üksuses, võib kõnealune liikmesriik kontrollida, kas kõnealust töökohta ei saa täita kõnealuse liikmesriigi kodanike või teiste liidu kodanikega või kõnealuses liikmesriigis seaduslikult elavate kolmandate riikide kodanikega, ning sellisel juhul võivad nad loa pikendamisest keelduda. Käesoleva lõike kohaldamine ei piira liidu kodanike eelistamise põhimõtet, mida on kirjeldatud asjaomaste ühinemisaktide vastavates sätetes.

6. Kui liikmesriigil on kavas üliõpilase luba kooskõlas lõike 2 punktidega a, c, d või e tunnistada kehtetuks või seda mitte pikendada, lubatakse üliõpilasel esitada taotlus vastuvõtuks mõnda muusse kõrgkooli samaväärse õppekava alusel, et võimaldada õpingud lõpetada. Üliõpilasel lubatakse viibida asjaomase liikmesriigi territooriumil, kuni pädevad asutused on taotluse suhtes otsuse teinud.

7. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, võetakse igas loa kehtetuks tunnistamise või selle pikendamisest keeldumise otsuses arvesse juhtumi konkreetseid asjaolusid ning austatakse proportsionaalsuse põhimõtet.

V PEATÜKK

ÕIGUSED

Artikkel 22

Võrdne kohtlemine

1. Teadlastel on õigus asjaomase liikmesriigi kodanikega võrdsele kohtlemisele, nagu on sätestatud direktiivi 2011/98/EL artikli 12 lõigetes 1 ja 4.

2. Liikmesriigid võivad piirata teadlaste võrdset kohtlemist

- a) direktiivi 2011/98/EL artikli 12 lõike 1 punkti c alusel, jättes välja õppe- ja toimetulekustipendiumid ning -laenuid või muud toetused ja laenuid;
- b) direktiivi 2011/98/EL artikli 12 lõike 1 punkti e alusel, mitte andes perehüvitisi teadlastele, kellel on luba elada asjaomase liikmesriigi territooriumil ajavahemikul, mis ei ületa kuut kuud;
- c) direktiivi 2011/98/EL artikli 12 lõike 1 punkti f alusel, piirates selle kohaldamist juhtudega, kus teadlase pereliikmete, kellele ta soodustusi taotleb, registreeritud või alaline elukoht on asjaomase liikmesriigi territooriumil;
- d) direktiivi 2011/98/EL artikli 12 lõike 1 punkti g alusel, piirates juurdepääsu eluasemele.

3. Praktikantidel, vabatahtlikel ja *au pair*idel, keda käsitatakse asjaomases liikmesriigis töösuhetes olevana, ning üliõpilastel on õigus asjaomase liikmesriigi kodanikega võrdsele kohtlemisele, nagu on sätestatud direktiivi 2011/98/EL artikli 12 lõigetes 1 ja 4, võttes arvesse kõnealuse artikli lõikes 2 sätestatud piiranguid.

4. Praktikantidel, vabatahtlikel ja *au pair*idel, keda ei käsitata asjaomases liikmesriigis töösuhetes olevana, ning kooliõpilastel on õigus võrdsele kohtlemisele seoses juurdepääsuga kaupadele ja teenustele ning üldsusele kättesaadavate kaupade ja teenuste pakkumisele vastavalt liikmesriigi õigusele, ning kui see on kohaldatav, ka seoses diplomite, tunnistuste ja muude kutsekvalifikatsiooni tõendavate dokumentide tunnustamisega asjaomaste riiklike menetluste kohaselt.

Liikmesriigid võivad otsustada mitte võimaldada neile võrdset kohtlemist seoses liikmesriigi õiguse kohaselt elamispinna ja/või riiklike tööhõiveametite pakutavate teenuste saamise menetlustega.

Artikkel 23

Teadlaste õpetamistegevus

Lisaks teadustegevusele võivad teadlased õpetada kooskõlas liikmesriigi õigusega. Liikmesriigid võivad kehtestada õpetamisele ettenähtud tundide või päevade maksimaalse arvu.

Artikkel 24

Üliõpilaste majandustegevus

1. Üliõpilastel on õigus töötada ja nad võivad tegeleda majandustegevusega füüsilisest isikust ettevõtjana väljaspool õppeaega ja vastavalt asjaomases liikmesriigis vastava tegevuse suhtes kohaldatavatele normidele ja tingimustele, võttes arvesse lõikes 3 ettenähtud piiranguid.
2. Vajaduse korral annavad liikmesriigid üliõpilastele ja/või tööandjatele kooskõlas liikmesriigi õigusega eelneva loa.
3. Iga liikmesriik määrab selliseks tegevuseks lubatud tundide arvu nädalas või päevade või kuude arvu aastas, mis ei tohi olla vähem kui 15 tundi nädalas või vastav arv päevi või kuid aastas. Arvesse võidakse võtta olukorda asjaomase liikmesriigi tööturul.

Artikkel 25

Teadlaste ja üliõpilaste riigis viibimine tööotsingute või ettevõtluse eesmärgil

1. Pärast teadustegevuse või õpingute lõppu on teadlastel ja üliõpilastel võimalus viibida artikli 17 kohaselt loa väljastanud liikmesriigi territooriumil käesoleva artikli lõikes 3 osutatud elamisloa alusel töö otsimise või ettevõtte asutamise eesmärgil vähemalt üheksa kuud.
2. Liikmesriigid võivad otsustada määrata kindlaks kvalifikatsiooni miinimumtaseme, mille üliõpilane peab olema omandanud, et tema suhtes kohaldataks käesolevat artiklit. See tase ei tohi olla kõrgem kui Euroopa kvalifikatsiooni-
raamistiku ⁽¹⁾ 7. tase.
3. Lõikes 1 osutatud riigis viibimise eesmärgil väljastavad liikmesriigid teadlase või üliõpilase taotluse korral kõnealusele kolmanda riigi kodanikule elamisloa kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1030/2002, kui käesoleva direktiivi artikli 7 lõike 1 punktides a, c, d ja e ning artikli 7 lõikes 6 sätestatud tingimused, ja kui see on kohaldatav, käesoleva direktiivi artikli 7 lõikes 2 sätestatud tingimused on endiselt täidetud. Teadlaste puhul nõuavad liikmesriigid teadusametusest kinnitust teadustegevuse lõpuleviimise kohta, või üliõpilaste puhul tõendit kõrgharidust tõendava diplomi, tunnistuse või muu kvalifikatsiooni tõendava dokumendi saamise kohta. Kui see on kohaldatav ning kui artikli 26 sätted on endiselt täidetud, pikendatakse vastavalt kõnealuses artiklis ettenähtud elamisluba.
4. Liikmesriigid võivad käesoleva artikli kohase taotluse tagasi lükata, kui
 - a) lõikes 3 sätestatud tingimused, ning kui need on kohaldatavad, lõigetes 2 ja 5 sätestatud tingimused, ei ole täidetud;
 - b) esitatud dokumendid on omandatud pettusega, on võltsitud või neid on omavaliselt muudetud.
5. Liikmesriigid võivad nõuda, et teadlase või üliõpilase, ja kui see on kohaldatav, teadlase pereliikmete käesoleva artikli kohased taotlused esitataks vähemalt 30 päeva enne artikli 17 või 26 alusel välja antud loa kehtivuse lõppu.
6. Kui tõendit kõrgharidust tõendava diplomi, tunnistuse või muu kvalifikatsiooni tõendava dokumendi saamise kohta või teadusametuse kinnitust teadustegevuse lõpuleviimise kohta ei esitata enne artikli 17 alusel välja antud loa kehtivuse lõppu ja kõik muud tingimused on täidetud, lubavad liikmesriigid kolmanda riigi kodanikul viibida oma territooriumil kõnealuste tõendite esitamiseks mõistliku aja jooksul kooskõlas liikmesriigi õigusega.
7. Vähemalt kolm kuud pärast käesoleva artikli kohase elamisloa väljastamist asjaomase liikmesriigi poolt võib viimane nõuda, et kolmandate riikide kodanikud tõestaksid, et neil on reaalne võimalus saada tööd või alustada ettevõtlust.

Liikmesriigid võivad nõuda, et töö, mida kolmanda riigi kodanik otsib, või ettevõtlus, mille alustamist ta kavandab, vastaksid lõpuleviidud teadustegevuse või lõpetatud õpingute tasemele.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta soovitus Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku loomise kohta elukestva õppe valdkonnas (ELT C 111, 6.5.2008, lk 1).

8. Kui lõigetes 3 või 7 sätestatud tingimused ei ole enam täidetud, võivad liikmesriigid kolmanda riigi kodaniku, ning kui see on kohaldatav, tema pereliikmete elamisloa kooskõlas liikmesriigi õigusega kehtetuks tunnistada.
9. Teised liikmesriigid võivad kohaldada käesolevat artiklit teadlaste (ning kui see on kohaldatav, nende pereliikmete) ja üliõpilaste suhtes, kes elavad või on elanud asjaomases teises liikmesriigis kooskõlas artikliga 28, 29, 30 või 31.

Artikkel 26

Teadlaste pereliikmed

1. Selleks et teadlase pereliikmed saaksid teadlasega esimeses liikmesriigis või pikaajalise liikuvuse korral teises liikmesriigis ühineda, kohaldavad liikmesriigid direktiivi 2003/86/EÜ sätteid käesolevas artiklis sätestatud eranditega.
2. Erandina direktiivi 2003/86/EÜ artikli 3 lõikest 1 ja artiklist 8 ei seata pereliikmetele elamisloa andmise eeltingimuseks nõuet, mille kohaselt teadlasel peab olema põhjust eeldada, et ta saab alalise elamise õiguse, ega nõuet, et ta peab olema riigis elanud teatava minimaalse aja.
3. Erandina direktiivi 2003/86/EÜ artikli 4 lõike 1 viimasest lõigust ja artikli 7 lõikest 2, võib seal osutatud integreatsioonitingimusi ja -meetmeid hakata kohaldama alles pärast seda, kui asjaomastele isikutele on antud elamisluba.
4. Erandina direktiivi 2003/86/EÜ artikli 5 lõike 4 esimesest lõigust väljastab liikmesriik perekonna taasühinemise tingimuste täitmisel pereliikmetele elamisloa 90 päeva jooksul alates täieliku taotluse esitamise kuupäevast. Asjaomase liikmesriigi pädev asutus menetleb pereliikmete taotlust samal ajal teadlase riiki lubamise või pikaajalise liikuvuse loa taotlusega, juhul kui pereliikmete elamislubade taotlus esitatakse samal ajal. Pereliikmetele väljastatakse elamisluba üksnes juhul, kui teadlasele on väljastatud luba kooskõlas artikliga 17.
5. Erandina direktiivi 2003/86/EÜ artikli 13 lõigetest 2 ja 3 lõpeb pereliikmete elamisloa kehtivus üldjuhul teadlase loa kehtivuse lõppemise kuupäeval. See hõlmab, kui see on kohaldatav, lube, mis on väljastatud teadlasele vastavalt artiklile 25 töötötsingute või ettevõtluse eesmärgil. Liikmesriigid võivad nõuda, et pereliikme reisidokument peab olema kehtiv vähemalt kavandatud riigis viibimise aja jooksul.
6. Erandina direktiivi 2003/86/EÜ artikli 14 lõike 2 teisest lausest ei kohalda esimene liikmesriik, või pikaajalise liikuvuse korral teine liikmesriik, pereliikmete tööturule juurdepääsu suhtes ajalisi piiranguid, välja arvatud erandjuhtudel, näiteks väga kõrge tööpuuduse korral.

VI PEATÜKK

LIIKMESRIIKIDEVAHELINE LIIKUVUS

Artikkel 27

ELi-sisene liikuvus

1. Kolmanda riigi kodanik, kellele esimene liikmesriik on väljastatud kehtiva loa õpinguteks liidu või mitmepoolse programmi raames, mis hõlmab liikuvusmeetmeid, või kahe või enama kõrgkooli vahelise lepingu raames või teadustegevuse eesmärgil, võib kõnealuse loa ja kehtiva reisidokumendi alusel siseneda ühte või mitmesse teise liikmesriiki ja seal viibida, et sooritada seal osa õpingutest või teadustegevusest artiklites 28, 29 ja 31 sätestatud tingimustel, võttes arvesse artiklit 32.
2. Lõikes 1 osutatud liikuvuse ajal võivad teadlased lisaks teadustegevusele õpetada ja üliõpilased lisaks õpingutele töötada ühes või mitmes teises liikmesriigis kooskõlas vastavalt artiklites 23 ja 24 sätestatud tingimustega.

3. Kui teadlane kolib kooskõlas artikliga 28 või 29 teise liikmesriiki, on pereliikmetel, kellel on artikli 26 kohaselt väljastatud elamisluba, lubatud teadlasega teadlase liikuvuse raames kaasa minna artiklis 30 sätestatud tingimustel.

Artikkel 28

Teadlaste lühiajaline liikuvus

1. Teadlastel, kellel on esimese liikmesriigi väljastatud kehtiv luba, lubatakse viibida ühes või mitmes teises liikmesriigis, et sooritada seal osa oma teadustegevusest mis tahes teadusasutuses, kuni 180 päeva iga 360-päevase ajavahemiku jooksul liikmesriigi kohta, tingimusel et käesolevas artiklis sätestatud tingimused on täidetud.

2. Teine liikmesriik võib nõuda, et teadlane või esimese liikmesriigi või teise liikmesriigi teadusasutus teavitaksid esimese ja teise liikmesriigi pädevaid asutusi teadlase kavatsusest sooritada osa teadustegevusest teise liikmesriigi teadusasutuses.

Sellistel juhtudel näeb teine liikmesriik ette, et teavitamine võib toimuda

- a) esimeses liikmesriigis taotluse esitamise ajal, kui liikuvus teise liikmesriiki on selles etapis juba kavandatud, või
- b) pärast teadlase lubamist esimesse liikmesriiki, niipea kui on teada kavandatav liikuvus teise liikmesriiki.

3. Kui teavitamine on toimunud kooskõlas lõike 2 punktiga a ja teine liikmesriik ei ole esitanud esimesele liikmesriigile vastuväiteid kooskõlas lõikega 7, võib teadlase liikumine teise liikmesriiki toimuda mis tahes hetkel loa kehtivusaja jooksul.

4. Kui teavitamine on toimunud kooskõlas lõike 2 punktiga b, võib liikuvuse algatada kohe pärast teise liikmesriigi teavitamist või hiljem mis tahes hetkel loa kehtivusaja jooksul.

5. Teavitamine hõlmab kehtivat reisidokumenti, nagu on sätestatud artikli 7 lõike 1 punktis a, ja esimese liikmesriigi väljastatud kehtivat luba, mis katab liikuvuse perioodi.

6. Teine liikmesriik võib nõuda, et teavitamine hõlmaks järgmiste dokumentide ja teabe edastamist:

- a) võõrustamisleping esimeses liikmesriigis, nagu on osutatud artiklis 10, või kui teine liikmesriik seda nõuab, teise liikmesriigi teadusasutusega sõlmitud võõrustamisleping;
- b) liikuvuse kavandatav kestus ja kuupäevad, kui neid ei ole võõrustamislepingus täpsustatud;
- c) tõend, mille kohaselt teadlasel on tervisekindlustus, mis katab kõiki riske, mis on tavaliselt kaetud asjaomase liikmesriigi kodanike puhul, nagu on sätestatud artikli 7 lõike 1 punktis c;
- d) tõend, mille kohaselt tema riigis viibimise ajal on teadlasel piisavad vahendid elamiseks ilma liikmesriigi sotsiaalabisüsteemi kasutamata, nagu on sätestatud artikli 7 lõike 1 punktis e, ning piisavad vahendid, et katta oma esimesse liikmesriiki tagasisõidukulud artikli 32 lõike 4 punktis b osutatud juhtudel.

Teine liikmesriik võib nõuda, et teavitaja esitaks enne liikuvuse algust asjaomase teadlase aadressi teise liikmesriigi territooriumil.

Teine liikmesriik võib nõuda, et teavitaja esitaks dokumendid kõnealuse liikmesriigi ametlikus keeles või kõnealuse liikmesriigi poolt määratud mõnes muus liidu ametlikus keeles.

7. Lõikes 2 osutatud teavituse alusel võib teine liikmesriik 30 päeva jooksul pärast täieliku teavituse kättesaamist esitada vastuväiteid teadlase liikumise suhtes tema territooriumile, kui

- a) lõikes 5, või kui see on kohaldatav, lõikes 6 sätestatud tingimused ei ole täidetud;
- b) kohaldatakse ühte artikli 20 lõike 1 punktis b või c või nimetatud artikli lõikes 2 sätestatud taotluse tagasilükkamise alustest;
- c) lõikes 1 osutatud maksimaalne riigis viibimise kestus on saavutatud.

8. Teadlastel, keda peetakse ohtlikuks avalikule korrale, avalikule julgeolekule või rahvatervisele, ei lubata teise liikmesriigi territooriumile siseneda ega seal viibida.

9. Teise liikmesriigi pädevad asutused teavitavad viivitamata esimese liikmesriigi pädevaid asutusi ja teavitajat kirjalikult oma vastuväidetest liikuvusele. Kui teine liikmesriik on liikuvusele vastu kooskõlas lõikega 7 ja liikuvus ei ole veel toimunud, ei lubata teadlasel sooritada osa teadustegevusest teise liikmesriigi teadusasutuses. Kui liikuvus on juba aset leidnud, kohaldatakse artikli 32 lõiget 4.

10. Kui vastuväidete esitamise aeg on lõppenud, võib teine liikmesriik väljastada teadlasele dokumendi, mis kinnitab, et tal on õigus viibida kõnealuse riigi territooriumil ja kasutada käesolevast direktiivist tulenevaid õigusi.

Artikkel 29

Teadlaste pikaajaline liikuvus

1. Seoses teadlastega, kellel on esimese liikmesriigi väljastatud kehtiv luba ja kes kavatsevad viibida ühes või mitmes teises liikmesriigis, et sooritada seal osa oma teadustegevusest mis tahes teadusasutuses pikemalt kui 180 päeva liikmesriigi kohta, tegutseb teine liikmesriik järgmiselt:

- a) kohaldab artiklit 28 ning lubab teadlasel viibida oma territooriumil esimese liikmesriigi väljastatud loa alusel ja selle kehtivusaja jooksul või
- b) kohaldab lõiget 2–7 sätestatud menetlust.

Teine liikmesriik võib määrata kindlaks teadlase pikaajalise liikuvuse maksimaalse ajavahemiku, mis ei ole lühem kui 360 päeva.

2. Pikaajalise liikuvuse taotluse esitamise korral

- a) võib teine liikmesriik nõuda teadlaselt või esimese liikmesriigi või teise liikmesriigi teadusasutusest, et ta edastaks järgmised dokumendid:
 - i) kehtiv reisidokument, nagu on sätestatud artikli 7 lõike 1 punktis a, ja esimese liikmesriigi väljastatud kehtiv luba;
 - ii) tõend, mille kohaselt teadlasel on tervisekindlustus, mis katab kõiki riske, mis on tavaliselt kaetud asjaomase liikmesriigi kodanike puhul, nagu on sätestatud artikli 7 lõike 1 punktis c;
 - iii) tõend, mille kohaselt teadlase riigis viibimise ajal on tal piisavad vahendid elamiskulude katmiseks ilma liikmesriigi sotsiaalabisüsteemi kasutamata, nagu on sätestatud artikli 7 lõike 1 punktis e, ning piisavad vahendid, et katta esimesse liikmesriiki tagasisõidukulud artikli 32 lõike 4 punktis b osutatud juhtudel;
 - iv) võõrustamisleping esimeses liikmesriigis, nagu on osutatud artiklis 10, või kui teine liikmesriik seda nõuab, teise liikmesriigi teadusasutusega sõlmitud võõrustamisleping;
 - v) liikuvuse kavandatav kestus ja kuupäevad, kui neid ei ole taotleja esitatud dokumentides täpsustatud.

Teine liikmesriik võib nõuda, et taotleja esitaks asjaomase teadlase aadressi tema territooriumil. Kui teise liikmesriigi õigus näeb ette, et taotluse esitamise ajal tuleb märkida aadress, aga asjaomane teadlane veel ei tea oma tulevast aadressi, peab kõnealune liikmesriik piisavaks ajutist aadressi. Sellisel juhul esitab teadlane oma alalise aadressi hiljemalt pikaajalise liikuvuse loa väljastamise ajal.

Teine liikmesriik võib nõuda, et taotleja esitaks dokumendid kõnealuse liikmesriigi ametlikus keeles või kõnealuse liikmesriigi poolt määratud mõnes muus liidu ametlikus keeles;

- b) teine liikmesriik võtab vastu pikaajalise liikuvuse taotlust käsitleva otsuse ja teavitab taotlejat sellest otsusest kirjalikult nii kiiresti kui võimalik, aga mitte hiljem kui 90 päeva pärast täieliku taotluse esitamist teise liikmesriigi pädevatele asutustele;
- c) taotluse esitamiseks ei pea teadlane liikmesriikide territooriumilt lahkuma ja temalt ei nõuta viisat;

- d) teadlasel lubatakse sooritada osa oma teadustegevusest teise liikmesriigi teadusasutuses, kuni pädevad asutused on võtnud vastu pikaajalist liikuvust käsitleva otsuse, tingimusel et
- i) artikli 28 lõikes 1 osutatud ajavahemik ja esimese liikmesriigi väljastatud loa kehtivusaeg ei ole lõppenud ning
 - ii) teisele liikmesriigile on, kui ta seda nõuab, esitatud täielik taotlus vähemalt 30 päeva enne teadlase pikaajalise liikuvuse algust;
- e) pikaajalise liikuvuse loa taotlust ei või esitada samal ajal lühiajalise liikuvuse teavitusega. Kui vajadus pikaajalise liikuvuse järele tekib pärast seda, kui teadlase lühiajaline liikuvus on alanud, võib teine liikmesriik nõuda, et pikaajalise liikuvuse taotlus esitataks vähemalt 30 päeva enne lühiajalise liikuvuse lõppemist.
3. Teine liikmesriik võib pikaajalise liikuvuse taotluse tagasi lükata, kui
- a) lõike 2 punktis a sätestatud tingimused ei ole täidetud;
 - b) kohaldatakse ühte artiklis 20 sätestatud taotluse tagasilükkamise alustest, välja arvatud kõnealuse artikli lõike 1 punkt a;
 - c) teadlasele esimese liikmesriigi väljastatud loa kehtivusaeg lõppeb menetluse ajal või
 - d) kui see on kohaldatav, on saavutatud lõike 1 teises lõigus kindlaks määratud maksimaalne riigis viibimise kestus.
4. Teadlastel, keda peetakse ohtlikuks avalikule korrale, avalikule julgeolekule või rahvatervisele, ei lubata teise liikmesriigi territooriumile siseneda ega seal viibida.
5. Kui teine liikmesriik teeb käesoleva artikli lõikes 2 osutatud pikaajalise liikuvuse taotluse kohta positiivse otsuse, väljastatakse teadlasele luba kooskõlas artikli 17 lõikega 4. Pikaajalise liikuvuse loa väljastamise korral teavitab teine liikmesriik esimese liikmesriigi pädevaid asutusi.
6. Teine liikmesriik võib pikaajalise liikuvuse loa kehtetuks tunnistada, kui
- a) käesoleva artikli lõike 2 punktis a või lõikes 4 sätestatud tingimused ei ole või ei ole enam täidetud või
 - b) kohaldatakse ühte artiklis 21 sätestatud loa kehtetuks tunnistamise alustest, välja arvatud kõnealuse artikli lõike 1 punkt a, lõike 2 punkt f ning lõiked 3, 5 ja 6.
7. Kui liikmesriik võtab vastu otsuse pikaajalise liikuvuse kohta, kohaldatakse vastavalt artikli 34 lõikeid 2–5.

Artikkel 30

Teadlaste pereliikmete liikuvus

1. Esimese liikmesriigi väljastatud kehtivat elamisluba omava teadlase pereliikmetel lubatakse teadlasega kaasaminemiseks siseneda ühte või mitmesse teise liikmesriiki ja seal viibida.
2. Kui teine liikmesriik kohaldab artikli 28 lõikes 2 osutatud teavitamismenetlust, nõuab ta järgmiste dokumentide ja teabe edastamist:
- a) artikli 28 lõike 5 ja lõike 6 punktides b, c ja d nõutud dokumendid ja teave seoses teadlasega kaasas olevate pereliikmetega;
 - b) tõend, mille kohaselt pereliige on elanud teadlase pereliikmena esimeses liikmesriigis vastavalt artiklile 26.

Teine liikmesriik võib nõuda, et teavitaja esitaks dokumendid kõnealuse liikmesriigi ametlikus keeles või kõnealuse liikmesriigi poolt määratud mõnes muus liidu ametlikus keeles.

Teine liikmesriik võib esitada vastuväiteid pereliikme liikumise suhtes tema territooriumile, kui esimeses lõigus sätestatud tingimused ei ole täidetud. Kõnealuste pereliikmete suhtes kohaldatakse vastavalt artikli 28 lõike 7 punkte b ja c ning lõiget 9.

3. Kui teine liikmesriik kohaldab artikli 29 lõike 1 punktis b osutatud menetlust, esitavad teadlane või teadlase pereliikmed taotluse teise liikmesriigi pädevatele asutustele. Teine liikmesriik nõuab, et taotleja edastaks seoses pereliikmetega järgmised dokumendid ja teabe:

- a) artikli 29 lõike 2 punkti a alapunktides i, ii, iii ja v nõutud dokumendid ja teave seoses teadlasega kaasas olevate pereliikmetega;
- b) tõend, mille kohaselt pereliige on elanud teadlase pereliikmena esimeses liikmesriigis vastavalt artiklile 26.

Teine liikmesriik võib nõuda, et taotleja esitaks dokumendid kõnealuse liikmesriigi ametlikus keeles või kõnealuse liikmesriigi poolt määratud mõnes muus liidu ametlikus keeles.

Teine liikmesriik võib pereliikme taotluse seoses liikuvusega tema territooriumile tagasi lükata, kui esimeses lõigus sätestatud tingimused ei ole täidetud. Kõnealuste pereliikmete suhtes kohaldatakse vastavalt artikli 29 lõike 2 punkte b ja c, lõike 3 punkte b, c ja d, lõiget 5, lõike 6 punkti b ning lõiget 7.

Pereliikmete pikaajalise liikuvuse loa kehtivus lõpeb üldjuhul teise liikmesriigi väljastatud teadlase loa kehtivuse lõppemise kuupäeval.

Teadlasega koos riiki lubatud pereliikmete pikaajalise liikuvuse load võidakse tunnistada kehtetuks või nende pikendamise keelduda juhul, kui asjaomase teadlase pikaajalise liikuvuse luba tunnistatakse kehtetuks või selle pikendamisest keeldutakse ning kui pereliikmetel ei ole iseseisvat elamisloa.

4. Pereliikmetel, keda peetakse ohtlikuks avalikule korrale, avalikule julgeolekule või rahvatervisele, ei lubata teise liikmesriigi territooriumile siseneda ega seal viibida.

Artikkel 31

Üliõpilaste liikuvus

1. Üliõpilastel, kellel on esimese liikmesriigi väljastatud kehtiv luba ja kelle suhtes kehtivad liikuvuse meetmeid sisaldavad liidu või mitmepoolsed programmid või kahe või enama kõrgkooli vaheline leping, lubatakse siseneda ühte või mitmesse liikmesriiki ja seal viibida, et sooritada sealses kõrgkoolis osa oma õpingutest kuni 360 päeva jooksul liikmesriigi kohta, võttes arvesse lõigetes 2–10 sätestatud tingimusi.

Üliõpilane, kelle suhtes ei kehti liikuvuse meetmeid sisaldavad liidu või mitmepoolsed programmid või kahe või enama kõrgkooli vaheline leping, esitab taotluse teise liikmesriiki sisenemiseks ja seal viibimiseks, et sooritada sealses kõrgkoolis osa õpingutest kooskõlas artiklitega 7 ja 11.

2. Teine liikmesriik võib nõuda, et esimese või teise liikmesriigi kõrgkool või üliõpilane teavitaksid esimese ja teise liikmesriigi pädevaid asutusi üliõpilase kavatsusest sooritada osa õpingutest teise liikmesriigi kõrgkoolis.

Sellistel juhtudel näeb teine liikmesriik ette, et teavitamine võib toimuda

- a) esimeses liikmesriigis taotluse esitamise ajal, kui liikuvus teise liikmesriiki on selles etapis juba kavandatud, või
- b) pärast üliõpilase lubamist esimesse liikmesriiki, niipea kui on teada kavandatav liikuvus teise liikmesriiki.

3. Kui teavitamine on toimunud kooskõlas lõike 2 punktiga a ja teine liikmesriik ei ole esitanud esimesele liikmesriigile vastuväiteid kooskõlas lõikega 7, võib üliõpilase liikumine teise liikmesriiki toimuda mis tahes hetkel loa kehtivusaja jooksul.

4. Kui teavitamine on toimunud kooskõlas lõike 2 punktiga b ja teine liikmesriik ei ole esitanud esimesele liikmesriigile kirjalikke vastuväiteid üliõpilase liikuvusele kooskõlas lõigetega 7 ja 9, loetakse liikuvus heakskiidetuks ning liikumine teise liikmesriiki võib toimuda.

5. Teavitus hõlmab kehtivat reisidokumenti, nagu on sätestatud artikli 7 lõike 1 punktis a, ja esimese liikmesriigi väljastatud kehtivat luba, mis katab kogu liikuvuse perioodi.

6. Teine liikmesriik võib nõuda, et teavitamine hõlmaks järgmiste dokumentide ja teabe edastamist:

- a) tõend selle kohta, et üliõpilane sooritab osa õpingutest teises liikmesriigis liikuvuse meetmeid sisaldava liidu või mitmepoolse programmi või kahe või enama kõrgkooli vahelise lepingu raames, ning tõend selle kohta, et teise liikmesriigi kõrgkool on üliõpilase vastu võtnud;
- b) liikuvuse kavandatav kestus ja kuupäevad, kui neid ei ole vastavalt punktile a täpsustatud;
- c) tõend selle kohta, et üliõpilasel on tervisekindlustus, mis katab kõiki riske, mis on tavaliselt kaetud asjaomase liikmesriigi kodanike puhul, nagu on sätestatud artikli 7 lõike 1 punktis c;
- d) tõend selle kohta, et riigis viibimise ajal on üliõpilasel piisavad vahendid elamiskulude katmiseks ilma liikmesriigi sotsiaalsüsteemi kasutamata, nagu on sätestatud artikli 7 lõike 1 punktis e, ning piisavad vahendid, et katta õppekulud ning esimesse liikmesriiki tagasisõidukulud artikli 32 lõike 4 punktis b osutatud juhtudel;
- e) tõend selle kohta, et juhul kui need on kohaldatavad, on kõrgkooli nõutavad tasud makstud.

Teine liikmesriik võib nõuda, et teavitaja esitaks enne liikuvuse algust asjaomase üliõpilase aadressi teise liikmesriigi territooriumil.

Teine liikmesriik võib nõuda, et teavitaja esitaks dokumendid kõnealuse liikmesriigi ametlikus keeles või kõnealuse liikmesriigi poolt määratud mõnes muus liidu ametlikus keeles.

7. Lõikes 2 osutatud teavituse alusel võib teine liikmesriik 30 päeva jooksul pärast täieliku teavituse kättesaamist esitada vastuväiteid üliõpilase liikumise suhtes tema territooriumile, kui

- a) lõikes 5 või 6 sätestatud tingimused ei ole täidetud;
- b) kohaldatakse ühte artikli 20 lõike 1 punktis b või c või nimetatud artikli lõikes 2 sätestatud taotluse tagasilükkamise alustest;
- c) lõikes 1 osutatud maksimaalne riigis viibimise kestus on saavutatud.

8. Üliõpilastel, keda peetakse ohtlikuks avalikule korrale, avalikule julgeolekule või rahvatervisele, ei lubata teise liikmesriigi territooriumile siseneda ega seal viibida.

9. Teise liikmesriigi pädevad asutused teavitavad viivitamata esimese liikmesriigi pädevaid asutusi ja teavitajat kirjalikult oma vastuväidetest liikuvusele. Kui teine liikmesriik on liikuvusele vastu kooskõlas lõikega 7, ei lubata üliõpilasel sooritada osa õpingutest teise liikmesriigi kõrgkoolis.

10. Kui vastuväidete esitamise aeg on lõppenud, võib teine liikmesriik väljastada üliõpilasele dokumendi, mis kinnitab, et tal on õigus viibida kõnealuse riigi territooriumil ja kasutada käesolevast direktiivist tulenevaid õigusi.

Artikkel 32

Tagatised ja karistused liikuvuse puhul

1. Kui loa teadustegevuse või õpingute eesmärgil on väljastanud sellise liikmesriigi pädevad asutused, kes ei kohalda Schengeni *acquis*'d täielikult, ning teadlane või üliõpilane ületab liikuvuse raames teise liikmesriiki sisenemiseks välispiiri, võivad teise liikmesriigi pädevad asutused nõuda liikuvuse tõendina esimese liikmesriigi väljastatud kehtivat luba ning

- a) teavituse koopiat kooskõlas artikli 28 lõikega 2 või artikli 31 lõikega 2 või
- b) kui teine liikmesriik lubab liikuvust ilma teavituseta, tõendit selle kohta, et üliõpilane sooritab osa õpingutest teises liikmesriigis liikuvuse meetmeid sisaldava liidu või mitmepoolse programmi või kahe või enama kõrgkooli vahelise lepingu raames, või teadlaste puhul koopiat võõrustamislepingust, kus täpsustatakse teadlaste liikuvuse üksikasjad, või kui liikuvuse üksikasjad ei ole võõrustamislepingus täpsustatud, kirja teise liikmesriigi teadusasutuselt, kus täpsustatakse vähemalt ELI-sisese liikuvuse kestus ja teise liikmesriigi teadusasutuse asukoht.

Teadlase pereliikmete puhul võivad teise liikmesriigi pädevad asutused nõuda liikuvuse tõendina esimese liikmesriigi väljastatud kehtivat luba ja teavituse koopiat kooskõlas artikli 30 lõikega 2 või tõendit selle kohta, et nad on teadlasega koos.

2. Kui esimese liikmesriigi pädevad asutused tunnistavad loa kehtetuks, teavitavad nad, kui see on kohaldatav, viivitamata teise liikmesriigi asutusi.
3. Teine liikmesriik võib nõuda, et teise liikmesriigi vastuvõttev üksus või teadlane või üliõpilane teavitaks teda igast muudatusest, mis mõjutab tingimusi, mille alusel liikuvust lubati.
4. Kui teadlane (ja kui see on kohaldatav, tema pereliikmed) või üliõpilane ei vasta enam liikuvuse tingimustele,
 - a) võib teine liikmesriik nõuda, et teadlane (ja kui see on kohaldatav, tema pereliikmed) või üliõpilane lõpetaks viivitamata igasuguse tegevuse ja lahkuks tema territooriumilt;
 - b) esimene liikmesriik lubab teise liikmesriigi taotluse korral teadlasel (ja kui see on kohaldatav, tema pereliikmetel) või üliõpilasel ilma formaalsusteta ja viivitamata riiki naasta. Seda kohaldatakse ka juhul, kui esimese liikmesriigi väljastatud loa kehtivusaeg on lõppenud või luba on tunnistatud kehtetuks teises liikmesriigis aset leidnud liikuvuse ajal.
5. Kui teadlane või tema pereliikmed või üliõpilane ületab Schengeni *acquis*'d täielikult kohaldava liikmesriigi välispiiri, teeb see liikmesriik Schengeni infosüsteemis tema kohta päringu. Kõnealune liikmesriik keeldub riiki lubamast isikuid, kelle kohta on Schengeni infosüsteemi sisestatud hoiatusteade riiki sisenemise või riigis viibimise keelamise eesmärgil, või esitab vastuväiteid selliste isikute liikuvusele.

VII PEATÜKK

MENETLUS JA LÄBIPAISTVUS

Artikkel 33

Vastuvõtivate üksuste karistused

Liikmesriigid võivad näha ette karistused vastuvõtivate üksustele või artikliga 24 hõlmatud juhtudel tööandjatele, kes ei ole täitnud oma käesolevast direktiivist tulenevaid kohustusi. Kõnealused karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Artikkel 34

Menetlustagatised ja läbipaistvus

1. Asjaomase liikmesriigi pädevad asutused võtavad vastu otsuse loa väljastamist või selle pikendamist käsitleva taotluse kohta ning teavitavad taotlejat otsusest kirjalikult kooskõlas liikmesriigi õiguses sätestatud teavitamismenetlusega niipea kui võimalik, kuid mitte hiljem kui 90 päeva jooksul alates täieliku taotluse esitamise kuupäevast.
2. Erandina käesoleva artikli lõikest 1, kui riiki lubamise menetlus on seotud heakskiidetud vastuvõtva üksusega, nagu on osutatud artiklites 9 ja 15, võetakse täielikku taotlust käsitlev otsus vastu nii kiiresti kui võimalik, kuid hiljemalt 60 päeva jooksul.
3. Kui taotlusega seoses esitatud teave või dokumendid on puudulikud, teatavad pädevad asutused taotlejale mõistliku aja jooksul, millist täiendavat teavet on vaja esitada ning määravad selle esitamiseks mõistliku tähtaja. Lõigetes 1 ja 2 osutatud tähtaja kulgemine peatatakse seniks, kuni pädevad asutused on nõutava täiendava teabe saanud. Kui täiendavat teavet või dokumente ei esitata määratud tähtjaks, võib taotluse tagasi lükata.
4. Taotluse läbivaatamata jätmise, tagasilükkamise või loa pikendamisest keeldumise otsuse põhjused esitatakse taotlejale kirjalikult. Loa kehtetuks tunnistamise otsuse põhjused esitatakse kolmanda riigi kodanikule kirjalikult. Loa kehtetuks tunnistamise otsuse põhjused võidakse esitada kirjalikult ka vastuvõtvale üksusele.

5. Otsust, millega jäetakse loa taotlus läbi vaatamata, lükatakse see tagasi, keeldutakse luba pikendamast või tunnistatakse luba kehtetuks, on võimalik vaidlustada asjaomase liikmesriigi kohtus kooskõlas siseriikliku õigusega. Kirjalikus teates täpsustatakse kohus või haldusasutus, kuhu otsuse saab edasi kaevata, ja edasikaebuse esitamise tähtaeg.

Artikkel 35

Läbipaistvus ja teabele juurdepääs

Liikmesriigid teevad taotlejatele hõlpsasti kättesaadavaks teabe kõikide taotluse esitamiseks vajalike tõendavate dokumentide kohta ning riiki sisenemise ja seal elamise tingimuste, sealhulgas käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate kolmandate riikide kodanike ja, kui see on asjakohane, nende pereliikmete õiguste, kohustuste ning menetlus-tagatiste kohta. See hõlmab, kui see on kohaldatav, igakuiste piisavate vahendite suurust, sealhulgas piisavaid vahendeid õppe- või praktikakulude katmiseks, ilma et see piiraks iga juhtumi eraldi läbivaatamist, ning kohaldatavaid tasusid.

Kõigi liikmesriikide pädevad asutused avaldavad käesoleva direktiivi kohaldamiseks heakskiidetud vastuvõtivate üksuste nimekirjad. Kui neid nimekirju on muudetud, avaldatakse selliste nimekirjade ajakohastatud versioonid nii kiiresti kui võimalik.

Artikkel 36

Tasud

Liikmesriigid võivad nõuda, et kolmandate riikide kodanikud, sealhulgas, kui see on kohaldatav, nende pereliikmed, või vastuvõtavad üksused maksaksid tasu teavituste ja taotluste käesoleva direktiivi kohase läbivaatamise eest. Sellise tasu suurus ei tohi olla ebaproportsionaalne ega ülemäärane.

VIII PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 37

Kontaktpunktide vaheline koostöö

1. Liikmesriigid nimetavad kontaktpunktid, kes teevad tõhusat koostööd ja vastutavad artiklite 28–32 rakendamiseks vajaliku teabe vastuvõtmise ja edastamise eest. Liikmesriigid eelistavad elektroonilist teabe vahetamist.
2. Iga liikmesriik teavitab teisi liikmesriike lõikes 1 osutatud riiklike kontaktpunktide kaudu järgmisest:
 - a) artiklites 28–31 osutatud liikuvusele kohaldatavad menetlused;
 - b) kas kõnealune liikmesriik lubab üliõpilasi ja teadlasi riiki ainult heakskiidetud teadusasutuste või kõrgkoolide kaudu;
 - c) liikuvuse meetmeid sisaldavad mitmepoolsed programmid ja lepingud kahe või enama kõrgkooli vahel.

*Artikkel 38***Statistilised andmed**

1. Liikmesriigid edastavad komisjonile statistilised andmed käesoleva direktiivi kohaldamiseks väljastatud lubade arvu ja artikli 28 lõike 2 või artikli 31 lõike 2 kohaselt saadud teavituste kohta, ning niivõrd kui see on võimalik, kolmandate riikide kodanike arvu kohta, kelle load on pikendatud või kehtetuks tunnistatud. Samal viisil esitatakse statistilised andmed riiki lubatud teadlaste pereliikmete kohta. Kõnealused statistilised andmed esitatakse kodakondsuse, ning kui see on võimalik, lubade kehtivusaja kaupa.
2. Lõikes 1 osutatud statistiliste andmete vaatlusperiood on üks kalendriaasta ning need edastatakse komisjonile kuue kuu jooksul pärast vaatlusaasta lõppu. Esimene vaatlusaasta on 2019.
3. Lõikes 1 osutatud statistilised andmed esitatakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 862/2007 ⁽¹⁾.

*Artikkel 39***Aruandlus**

Komisjon esitab korrapäraselt ja esimest korda 23. maiks 2023 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva direktiivi kohaldamise kohta liikmesriikides ning teeb vajaduse korral muudatusettepanekuid.

*Artikkel 40***Direktiivi ülevõtmine**

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 23. maiks 2018. Nad edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Samuti lisavad liikmesriigid märkuse, et kehtivates õigus- ja haldusnormides esinevaid viiteid käesoleva direktiiviga kehtetuks tunnistatud direktiividele käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi ja kõnealuse märkuse sõnastuse näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

*Artikkel 41***Kehtetuks tunnistamine**

Direktiivid 2004/114/EÜ ja 2005/71/EÜ tunnistatakse liikmesriikide suhtes, kelle jaoks käesolev direktiiv on siduv, kehtetuks alates 24. maist 2018, ilma et see piiraks liikmesriikide kohustusi seoses kõnealuste direktiivide liikmesriigi õigusesse ülevõtmise tähtpäevadega, mis on esitatud käesoleva direktiivi I lisa B osas.

Liikmesriikide puhul, kelle jaoks käesolev direktiiv on siduv, käsitatakse viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile viidetena käesolevale direktiivile ning neid loetakse vastavalt II lisas esitatud vastavustabelitele.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrus (EÜ) nr 862/2007, mis käsitleb ühenduse rände- ja rahvusvahelise kaitse statistikat ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 311/76 võõrtöötajaid käsitleva statistika koostamise kohta (ELT L 199, 31.7.2007, lk 23).

*Artikkel 42***Jõustumine**

Käesolev direktiiv jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

*Artikkel 43***Adressaadid**

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele kooskõlas aluslepingutega.

Strasbourg, 11. mai 2016

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
J. A. HENNIS-PLASSCHAERT

I LISA

A osa

Kehtetuks tunnistatud direktiivid

(osutatud artiklis 41)

Nõukogu direktiiv 2004/114/EÜ

(ELT L 375, 23.12.2004, lk 12)

Nõukogu direktiiv 2005/71/EÜ

(ELT L 289, 3.11.2005, lk 15)

B osa

Liikmesriigi õigusesse ülevõtmise tähtpäevad ja kohaldamise alguskuupäevad

(osutatud artiklis 41)

Direktiiv	Ülevõtmise tähtpäev	Kohaldamise alguskuupäev
2004/114/EÜ	12.1.2007	
2005/71/EÜ	12.10.2007	

II LISA

Vastavustabelid

Direktiiv 2004/114/EÜ	Käesolev direktiiv
Artikli 1 punkt a	Artikli 1 punkt a
Artikli 1 punkt b	—
—	Artikli 1 punkt b
Artikli 2 sissejuhatav osa	Artikli 3 sissejuhatav osa
Artikli 2 punkt a	Artikli 3 punkt 1
Artikli 2 punkt b	Artikli 3 punkt 3
Artikli 2 punkt c	Artikli 3 punkt 4
Artikli 2 punkt d	Artikli 3 punkt 5
—	Artikli 3 punkt 6
Artikli 2 punkt e	Artikli 3 punktid 11 ja 13
Artikli 2 punkt f	Artikli 3 punkt 7
Artikli 2 punkt g	Artikli 3 punkt 22
—	Artikli 3 punkt 8
—	Artikli 3 punkt 12
—	Artikli 3 punktid 14–21
—	Artikli 3 punktid 23 ja 24
Artikli 3 lõige 1	Artikli 2 lõige 1
Artikli 3 lõike 2 punktid a–d	Artikli 2 lõike 2 punktid a–d
Artikli 3 lõike 2 punkt e	—
—	Artikli 2 lõike 2 punktid e–g
Artikkel 4	Artikkel 4
Artikkel 5	Artikli 5 lõige 1
—	Artikli 5 lõiked 2 ja 3
—	Artikkel 6
Artikli 6 lõike 1 punktid a–c ja e	Artikli 7 lõike 1 punktid a–d
Artikli 6 lõike 1 punkt d	Artikli 7 lõige 6
Artikli 6 lõige 2	—
—	Artikli 7 lõiked 2 ja 3
Artikli 7 lõike 1 sissejuhatav osa	Artikli 11 lõike 1 sissejuhatav osa
Artikli 7 lõike 1 punkt a	Artikli 11 lõike 1 punkt a
Artikli 7 lõike 1 punkt b	Artikli 7 lõike 1 punkt e ja artikli 11 lõike 1 punkt d
Artikli 7 lõike 1 punkt c	Artikli 11 lõike 1 punkt c
Artikli 7 lõike 1 punkt d	Artikli 11 lõike 1 punkt b

Direktiiv 2004/114/EÜ	Käesolev direktiiv
Artikli 7 lõige 2	Artikli 11 lõige 2
—	Artikli 11 lõige 3
Artikkel 8	Artikkel 31
Artikli 9 lõiked 1 ja 2	Artikli 12 lõiked 1 ja 2
Artikli 10 sissejuhatav osa	Artikli 13 lõike 1 sissejuhatav osa
Artikli 10 punkt a	Artikli 13 lõike 1 punkt a
—	Artikli 13 lõike 1 punkt b
Artikli 10 punkt b	Artikli 7 lõike 1 punkt e ja artikli 13 lõike 1 punkt c
Artikli 10 punkt c	Artikli 13 lõike 1 punkt d
—	Artikli 13 lõike 1 punktid e ja f
—	Artikli 13 lõiked 2–4
Artikli 11 sissejuhatav osa	Artikli 14 lõike 1 sissejuhatav osa
Artikli 11 punkt a	Artikli 14 lõige 2
Artikli 11 punkt b	Artikli 14 lõike 1 punkt a
—	Artikli 14 lõike 1 punkt b
Artikli 11 punkt c	Artikli 14 lõike 1 punkt c
Artikli 11 punkt d	Artikli 14 lõike 1 punkt d
Artikli 12 lõige 1	Artikli 18 lõige 2
Artikli 12 lõige 2	Artikli 21 lõike 2 punkt f
Artikkel 13	Artikli 18 lõige 4
Artikkel 14	Artikli 18 lõige 6
Artikkel 15	Artikli 18 lõige 7
—	Artikli 18 lõiked 3, 5, 8 ja 9
—	Artiklid 16, 17 ja 19
Artikli 16 lõige 1	Artikli 21 lõike 1 punktid a ja b
—	Artikli 21 lõike 1 punktid c ja d
Artikli 16 lõige 2	Artikli 21 lõige 4
—	Artikkel 21 lõike 2 punktid a–e
—	Artikli 21 lõige 3
—	Artikli 21 lõiked 5–7
—	Artikli 22 lõiked 3 ja 4
Artikli 17 lõike 1 esimese lõigu esimene lause	Artikli 24 lõige 1
Artikli 17 lõike 1 esimese lõigu teine lause	Artikli 24 lõige 3
Artikli 17 lõike 1 teine lõik	Artikli 24 lõige 2
Artikli 17 lõige 2	Artikli 24 lõige 3
Artikli 17 lõiked 3 ja 4	—
—	Artikkel 24
—	Artikkel 27

Direktiiv 2004/114/EÜ	Käesolev direktiiv
—	Artikkel 30
—	Artiklid 32 ja 33
Artikli 18 lõige 1	Artikli 34 lõige 1
—	Artikli 34 lõige 2
Artikli 18 lõiked 2, 3 ja 4	Artikli 34 lõiked 3, 4 ja 5
Artikkel 19	—
—	Artikli 35 esimene lõik
Artikkel 20	Artikkel 36
—	Artiklid 37 ja 38
Artikkel 21	Artikkel 39
Artiklid 22–25	—
—	Artiklid 40–42
Artikkel 26	Artikkel 43
—	I ja II lisa

Direktiiv 2005/71/EÜ	Käesolev direktiiv
Artikkel 1	Artikli 1 punkt a
Artikli 2 sissejuhatav osa	Artikli 3 sissejuhatav osa
Artikli 2 punkt a	Artikli 3 punkt 1
Artikli 2 punkt b	Artikli 3 punkt 9
Artikli 2 punkt c	Artikli 3 punkt 10
Artikli 2 punkt d	Artikli 3 punkt 2
Artikli 2 punkt e	Artikli 3 punkt 22
Artikli 3 lõige 1	Artikli 2 lõige 1
Artikli 3 lõike 2 punkt a	Artikli 2 lõike 2 punkt a
Artikli 3 lõike 2 punkt b	—
Artikli 3 lõike 2 punkt c	Artikli 2 lõike 2 punkt b
Artikli 3 lõike 2 punkt d	—
Artikkel 4	Artikkel 4
Artikli 5 lõige 1	Artikli 9 lõige 1
Artikli 5 lõige 2	Artikli 9 lõige 2
Artikli 5 lõige 3	Artikli 8 lõige 2
Artikli 5 lõige 4	Artikli 10 lõige 7
Artikli 5 lõige 5	Artikli 35 teine lõik
Artikli 5 lõige 6	Artikli 9 lõige 3
Artikli 5 lõige 7	Artikli 10 lõige 8

Direktiiv 2005/71/EÜ	Käesolev direktiiv
Artikli 6 lõige 1	Artikli 10 lõige 1
—	Artikli 10 lõige 2
Artikli 6 lõike 2 punkt a	Artikli 10 lõige 4
Artikli 6 lõike 2 punkt b	Artikli 7 lõike 1 punkt e
Artikli 6 lõike 2 punkt c	Artikli 7 lõike 1 punkt c
Artikli 6 lõike 2 punkt d	Artikli 10 lõige 3
Artikli 6 lõige 3	—
Artikli 6 lõiked 4 ja 5	Artikli 10 lõiked 5 ja 6
Artikli 7 lõike 1 punkt a	Artikli 7 lõike 1 punkt a
Artikli 7 lõike 1 punkt b	Artikli 8 lõige 1
Artikli 7 lõike 1 punkt c	Artikli 8 lõige 2
Artikli 7 lõike 1 punkt d	Artikli 7 lõige 6
Artikli 7 lõike 1 viimane lõik	—
Artikli 7 lõige 2	—
Artikli 7 lõige 3	Artikli 5 lõige 3
Artikkel 8	Artikli 18 lõige 1
Artikkel 9	Artikkel 26
Artikli 10 lõige 1	Artikli 21 lõike 1 punktid a, b ja d
Artikli 10 lõige 2	Artikli 21 lõige 4
Artikli 11 lõiked 1 ja 2	Artikkel 23
Artikkel 12	Artikli 22 lõiked 1 ja 2
Artikkel 13	Artiklid 28 ja 29
Artikli 14 lõige 1	Artikli 7 lõige 5
Artikli 14 lõiked 2 ja 3	Artikli 7 lõige 4
Artikli 14 lõige 4	Artikli 5 lõige 3
Artikli 15 lõige 1	Artikli 34 lõige 1
—	Artikli 34 lõige 2
Artikli 15 lõige 2	Artikli 34 lõige 3
Artikli 15 lõige 3	Artikli 34 lõige 4
Artikli 15 lõige 4	Artikli 34 lõige 5
Artikkel 16	Artikkel 39
Artiklid 17–20	—
Artikkel 21	Artikkel 43

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV (EL) 2016/802,**11. mai 2016,****mis käsitleb väävlisisalduse vähendamist teatavates vedelkütustes****(kodifitseeritud tekst)**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu direktiivi 1999/32/EÜ ⁽³⁾ on korduvalt oluliselt muudetud ⁽⁴⁾. Selguse ja otstarbekuse huvides tuleks kõnealune direktiiv kodifitseerida.
- (2) Keskkonnaalastes tegevusprogrammides ja eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 1600/2002/EÜ ⁽⁵⁾ vastu võetud kuuendas keskkonnaalases tegevusprogrammis ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 1386/2013/EL ⁽⁶⁾ vastu võetud seitsmendas keskkonnaalases tegevusprogrammis sätestatud liidu keskkonnapoliitika üks eesmärk on saavutada selline õhukvaliteedi tase, mis ei kahjustaks ega ohustaks märkimisväärselt inimeste tervist ega keskkonda.
- (3) Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 191 lõikes 2 sätestatakse, et liidu keskkonnapoliitika seab eesmärgiks kaitstuse kõrge taseme, võttes arvesse liidu eri piirkondade olukorra mitmekesisust.
- (4) Käesolevas direktiivis sätestatakse liidus kasutatava raske kütteõli, gaasiõli, laeva kerge kütteõli ja laeva diislikütuse maksimaalne lubatud väävlisisaldus.
- (5) Suure väävlisisaldusega laevakütuse põletamise tõttu laevanduses tekkiv heide saastab õhku vääveldioksiidi ja tahkete osakestega, mis kahjustavad inimeste tervist ja keskkonda ning tekitavad happevihma. Käesolevas direktiivis sätestatud meetmete puudumisel oleks laevanduses tekkiv heide peagi suurem kui kõikidest maapealsetest allikatest tekkiv heide.

⁽¹⁾ ELT C 12, 15.1.2015, lk 117.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 9. märtsi 2016. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 11. aprilli 2016. aasta otsus.

⁽³⁾ Nõukogu 26. aprilli 1999. aasta direktiiv 1999/32/EÜ, mis käsitleb väävlisisalduse vähendamist teatavates vedelkütustes ja millega muudetakse direktiivi 93/12/EMÜ (EÜT L 121, 11.5.1999, lk 13).

⁽⁴⁾ Vt III lisa A osa.

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuli 2002. aasta otsus nr 1600/2002/EÜ, millega võetakse vastu kuues keskkonnaalane tegevusprogramm (EÜT L 242, 10.9.2002, lk 1).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. novembri 2013. aasta otsus nr 1386/2013/EL, milles käsitletakse liidu üldist keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2020 „Hea elu maakera võimaluste piires“ (ELT L 354, 28.12.2013, lk 171).

- (6) Hapestumine ja atmosfääris leiduv vääveldioksiid kahjustavad tundlikke ökosüsteeme, vähendavad bioloogilist mitmekesisust ja puhkamiseks sobivate kohtade väärtust ning kahjustavad taimekasvatust ja metsade kasvu. Linnades sadavad happelihmad võivad oluliselt kahjustada ehitisi ning arhitektuuripärandit. Vääveldioksiidi saaste võib märkimisväärselt mõjutada ka inimeste tervist, eriti nende inimrühmade tervist, kes põevad hingamisteede haigusi.
- (7) Hapestumine on piiriülene nähtus, mis nõuab nii liidu, riigi kui ka kohaliku tasandi lahendusi.
- (8) Vääveldioksiidihaitmed aitavad kaasa tahkete osakeste moodustumisele atmosfääris.
- (9) Kai ääres seisvate laevade tekitatud õhusaaste on suur probleem paljude sadamalinnade jaoks, kes teevad pingutusi, et vastata liidu õhukvaliteedi piirnormidele.
- (10) Liikmesriigid peaksid edendama kaldal toodetava elektrienergia kasutamist, sest tavaliselt toodetakse tänapäeva laevadel elektrienergiat lisamootoriga.
- (11) Liit ja üksikud liikmesriigid on ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni 13. novembri 1979. aasta piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni lepinguosalised. ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni teises protokollis piiriülese vääveldioksiidisaaste kohta sätestatakse, et lepinguosalised peaksid vääveldioksiidi heitmeid vähendama vastavalt 30 % või enam, nagu see oli määratletud esimeses protokollis, ning ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni teine protokoll põhineb eeldusel, et mõnel tundlikul alal jätkatakse kriitilise saastekoormuse ja -taseme ületamist. Vääveldioksiidihaitmete vähendamiseks tuleb võtta täiendavaid meetmeid. Seetõttu peaksid osalisriigid edaspidi märkimisväärselt vähendama vääveldioksiidihaitmeid.
- (12) Õlis ja söes vähesel hulgal looduslikult esinevat väävlit on aastakümnete jooksul peetud vääveldioksiidihaitmete valdavaks allikaks, need heitmed on happelihmade peamised tekitajad ning paljudes linna- ja tööstuspiirkondades esineva õhusaaste suurimad põhjustajad.
- (13) Uuringud on näidanud, et see kasu, mida saadakse väävliahaitmete vähendamisel kütuste väävlisisalduse vähendamise teel, on tihti märkimisväärselt suurem kui käesolevast direktiivist tööstusele tulenevad hinnangulised kulud. Vedelkütuste väävlisisalduse vähendamise tehnoloogia on olemas ning see on ennast hästi tõestanud.
- (14) Kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 193 ei tohiks käesolev direktiiv takistada liikmesriikidel säilitamast või kasutusele võtmast karmimaid kaitsemeetmeid, et ergutada laevakütuse maksimaalset väävlisisaldust käsitlevate normide kiiret rakendamist, kasutades näiteks heitevähendusmeetodeid väljapool SO_x-heitkoguste kontrolli piirkondi. Selliste meetmete puhul on nõutav kooskõla aluslepingutega ja neist tuleb teatada komisjonile.
- (15) Enne uute ja karmimate kaitsemeetmete võtmist peaks liikmesriik teatama komisjonile uute meetmete eelnõud kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2015/1535 ⁽¹⁾.
- (16) Vastavalt ELi toimimise lepingule tuleb arvesse võtta liidu territooriumi äärepoolseimate piirkondade, nimelt Prantsuse ülemeredepartemangude, Assooride, Madeira ja Kanaari saarte eripära.
- (17) Raske kütteõli väävlisisalduse piirmäära kehtestamisel on kohane sätestada erandid nendele liikmesriikidele ja piirkondadele, mille keskkonnatingimused seda võimaldavad.
- (18) Raske kütteõli väävlisisalduse piirmäära kehtestamisel on kohane sätestada erandid ka nende kasutamisele põletusseadmetes, mis vastavad heitmete piirväärtustele, mis on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2001/80/EÜ ⁽²⁾ või Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL ⁽³⁾ V lisas.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. septembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/1535, millega nähakse ette tehnilistest eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord (ELT L 241, 17.9.2015, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2001. aasta direktiiv 2001/80/EÜ teatavate suurtest põletusseadmetest õhku eralduvate saasteainete piiramise kohta (EÜT L 309, 27.11.2001, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiiv 2010/75/EL tööstusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll) (ELT L 334, 17.12.2010, lk 17).

- (19) Käesoleva direktiivi artikli 3 lõike 2 punkti d või artikli 3 lõike 3 punkti c kohaldamisalast välja jäetud rafineerimistehaste põletusseadmete puhul ei tohiks selliste seadmete vääveldioksiidiheitmete keskmine ületada direktiivis 2001/80/EÜ või direktiivi 2010/75/EL V lisas või kõnealuste direktiivide mis tahes tulevases muudatuses kehtestatud piirmäärasid. Käesoleva direktiivi kohaldamisel peaksid liikmesriigid pidama silmas, et muude kui artiklis 2 osutatud kütustega asendamine ei tohiks tuua kaasa hapestavate saasteainete heitmete suurenemist.
- (20) 2008. aastal võttis Rahvusvaheline Mereorganisatsioon (IMO) vastu resolutsiooni muuta 1978. aasta protokolliga muudetud 1973. aasta rahvusvahelist laevade põhjustatava merereostuse vältimise konventsiooni („MARPOL“) muutmise 1997. aasta protokolliga VI lisa, milles on esitatud laevade õhusaaste vältimise eeskirjad. MARPOLi muudetud VI lisa jõustus 1. juulil 2010.
- (21) MARPOLi muudetud VI lisaga kehtestatakse muu hulgas laevakütustele rangemad väävlisalduse piirnormid nii SO_x-heitkoguste kontrolli piirkondades (1,00 % alates 1. juulist 2010 ja 0,10 % alates 1. jaanuarist 2015) kui ka väljaspool nimetatud piirkondi asuvatel merealadel (3,50 % alates 1. jaanuarist 2012 ja põhimõtteliselt 0,50 % alates 1. jaanuarist 2020). Oma rahvusvahelistest kohustustest tulenevalt peab enamik liikmesriike nõudma laevadelt alates 1. juulist 2010 SO_x-heitkoguste kontrolli piirkondades maksimaalselt 1,00 % väävlisaldusega kütuse kasutamist. Selleks, et tagada järjepidevus rahvusvahelise õigusega ja uute üleilmset kehtestatud väävlisalduse normide nõuetekohane täitmise tagamine liidus, peaks käesolev direktiiv olema kooskõlas MARPOLi muudetud VI lisaga. Laevades kasutatava kütuse minimaalse kvaliteedi tagamiseks kooskõlas kütuse- või tehnoloogiapõhise nõude täitmisega ei tohiks lubada liidus kasutada laevakütust, mille väävlisaldus ületab üldist normi 3,50 massiprotsenti, välja arvatud kütused, mida tarnitakse suletud süsteemides heitevähendusmeetodeid kasutavate laevade tankimiseks.
- (22) MARPOLi VI lisa on võimalik muuta SO_x-heitkoguste kontrolli piirkondade osas IMO menetluste kohaselt. Juhul kui MARPOLi VI lisas tehakse SO_x-heitkoguste kontrolli piirkondade piirnormide osas muudatusi, sh erandeid, peaks komisjon selliseid muudatusi arvesse võtma ja asjakohasel juhul esitama viivitamata vajaliku ettepaneku vastavalt ELi toimimise lepingule, et viia käesolev direktiiv täielikult kooskõlla IMO eeskirjadega SO_x-heitkoguste kontrolli piirkondade osas.
- (23) Uute heitekontrolli piirkondade määramine peaks toimuma vastavalt MARPOLi VI lisa kohasele IMO menetlusele ja tuginema põhjendatud argumentidele, mis lähtuvad keskkonna- ja majanduslikest põhjendustest ja mida toetavad teadusandmed.
- (24) Vastavalt MARPOLi muudetud VI lisa reeglile 18 peaksid liikmesriigid püüdma tagada käesoleva direktiivi nõuetele vastavate laevakütuste kättesaadavuse.
- (25) Arvestades keskkonnapoliitika ning laevanduses tekkiva saaste ülemaailmselt ulatust, tuleks ülemaailmsel tasandil sätestada ambitsioonikad heitenormid.
- (26) Liit jätkab IMO SO_x-heitmete suhtes tundlike piirkondade tõhusama kaitse ja laevamasuudi normaalse piirväärtuse vähendamise toetamist.
- (27) Reisilaevad tegutsevad enamjaolt sadamates või ranniku lähedal ning neil on märkimisväärne mõju inimeste tervisele ja keskkonnale. Selleks et parandada sadama- ja rannikualade õhu kvaliteeti, peavad kõnealused laevad kasutama maksimaalselt 1,50 % väävlisaldusega laevakütust, kuni hakkavad kehtima rangemad väävlisalduse normid kõigi laevade suhtes liikmesriikide territoriaalvetes, majandusvööndis ja heitekontrolli piirkonnas.
- (28) Märkimisväärse heite vähendamise potentsiaaliga uutele mootoritehnoloogiatele ülemineku hõlbustamiseks merendussektoris peaks komisjon täiendavalt uurima viise, kuidas võimaldada ja ergutada laevades gaasimootorite kasutamist.
- (29) Käesoleva direktiivi eesmärkide saavutamiseks peab laevakütuste väävlisaldusega seotud kohustuste täitmine olema nõuetekohaselt tagatud. Direktiivi 1999/32/EÜ rakendamisel saadud kogemused on näidanud vajadust jõulisema kontrolli- ja täitesüsteemi järele, et tagada käesoleva direktiivi nõuetekohane rakendamine. Selleks peab liikmesriik tagama nii turule lastavast kui ka laevades kasutatavast laevakütusest piisavalt sagedase ja nõuetekohase proovivõtmise kui ka laevade logiraamatute ja kütusemahuti saatelehtede kontrollimise. Samuti peab liikmesriik kehtestama tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate karistuste süsteemi käesoleva direktiivi sätete täitmata jätmise puhuks. Teabe suurema läbipaistvuse tagamiseks on asjakohane näha ette, et laevakütuse kohalike tarnijate register tehakse avalikult kättesaadavaks.

- (30) Eriti SO_x-heitekoguste kontrolli piirkondades võib laevakütuse väävlisisalduse madalate piirnormide järgimine tuua vähemalt lühiajaliselt kaasa kõnealuse kütuse hinna märkimisväärse tõusu ning kahjustada nii lähimereveo konkurentsivõimet võrreldes muude transpordiliikidega kui ka SO_x-heitekoguste kontrolli piirkondadega piirnevate riikide tööstuse konkurentsivõimet. Mõjutatud tööstusel tekkivate nõuetele vastavuse kulude vähendamiseks tuleb leida sobilikud lahendused, näiteks lubada kasutada alternatiivseid kulutõhusamaid nõuetele vastavuse tagamise meetodeid kui nõuetele vastavuse tagamine kütuse valimisega, ning seda vajaduse korral toetada. Komisjon peaks hoolikalt, sealhulgas liikmesriikide aruannete kaudu, jälgima, kuidas laevandussektor täidab kütuse uusi kvaliteedinorme, eelkõige seoses sellega, kas meretransport võib asendada maanteeveoga, ning peaks tegema asjakohasel juhul ettepaneku sobivate meetmete kohta sellise suundumuse peatamiseks.
- (31) Oluline on piirata meretranspordilt maanteeveole üleminekut, sest kui suureneb maanteedel transporditavate kaupade osakaal, läheks see paljudel juhtudel vastuollu liidu kliimamuutuse valdkonna eesmärkidega ning saageneksid liiklusummikud.
- (32) Uute vääveldioksiidi heite vähendamise nõuetega kaasnevad kulud võivad viia meretranspordilt maanteeveole üleminekuni ja sellel võib olla negatiivne mõju tööstuse konkurentsivõimele. Komisjon peaks selliste vahendite nagu Marco Polo programmi või üleeuroopalise transpordivõrgu pakutavad võimalused täielikult ära kasutama, et teistele transpordivahenditele ümbersuunamise riski vähendamiseks sihipärast abi pakkuda. Liikmesriigid võivad pidada vajalikuks toetada käesolevast direktiivist mõjutatud ettevõtjaid kooskõlas kehtivate riigiabi eeskirjadega.
- (33) Vastavalt kehtivatele suunistele keskkonnakaitseks antava riigiabi kohta ja piiramata tulevikus neis muudatuste tegemist, võivad liikmesriigid anda riigiabi käesolevast direktiivist mõjutatud ettevõtjatele, sealhulgas anda abi olemasolevate laevade moderniseerimiseks, kui sellised abimeetmed sobivad kokku siseturuga vastavalt ELi toimimise lepingu artiklitele 107 ja 108, eelkõige arvestades kehtivaid suuniseid keskkonnakaitseks antava riigiabi kohta. Sellega seoses võib komisjon võtta arvesse, et teatavate heitevähendusmeetodite kasutamine on ulatuslikum kui käesoleva direktiivi nõuded, kuna lisaks vääveldioksiidi heitele vähendatakse ka muid heiteid.
- (34) Hõlbustada tuleks heitevähendusmeetodite kasutamist. Selliste meetoditega on võimalik saavutada vähemalt samaväärne või isegi suurem heite vähenemine kui väikese väävlisisaldusega kütuse kasutamise korral, tingimusel et need meetodid ei avalda keskkonnale, näiteks mere ökosüsteemile, märkimisväärset kahjulikku mõju ning et nende väljatöötamisel on rakendatud asjakohaseid heakskiitmis- ja kontrollimehhanisme. Liit peaks tunnustama juba väljatöötatud alternatiivseid meetodeid, näiteks pardal paiknevaid heitgaaside puhastussüsteeme või kütuse ja veeldatud maagaasi segu või biokütuste kasutamist. Tähtis on edendada uute heitevähendusmeetodite katsetamist ja arendamist, et muu hulgas piirata meretranspordilt maanteeveole üleminekut.
- (35) Heitevähendusmeetodite abil on võimalik heiteid vähendada olulisel määral. Komisjon peaks seega edendama selliste tehnoloogiate katsetamist ja arendamist ning kaaluma muu hulgas tööstussektoriga kaasrahastatava ühisprogrammi loomist, mis põhineb samalaadsete programmide (näiteks Clean Sky Programme) põhimõtetel.
- (36) Komisjon peaks koostöös liikmesriikide ja sidusrühmadega arendama edasi meetmeid, mis on kindlaks määratud komisjoni 16. septembri 2011. aasta töödokumendis meretranspordist tulenevate heitekoguste vähendamise ja säästva veetranspordi vahendite paketi kohta.
- (37) Häirete tekkimisel toorõli, petrooleumitoodete või muude süsivesinike tarnimisel võib komisjon lubada liikmesriigi territooriumil kõrgema piirmäära kohaldamist.
- (38) Liikmesriigid peaksid looma käesoleva direktiivi sätete täitmise järelevalveks asjakohased mehhanismid. Aruanded vedelkütuste väävlisisalduse kohta tuleks esitada komisjonile.
- (39) Käesolev direktiiv peaks ühtlustatud aruandluse tagamiseks üksikasjalikult täpsustama aruannete sisu ja vormi.

- (40) Komisjonil peaks olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et kohandada käesoleva direktiivi I ja II lisaga kehtestatud heitevähendusmeetodites kasutatavate samaväärsete heite piirnormide ja heitevähendusmeetodite kasutamise kriteeriume teaduse ja tehnika arenguga viisil, mis tagab täieliku kooskõla IMO asjakohaste instrumentidega, ja käesoleva direktiivi artikli 2 punktide a–e ja p, artikli 13 lõike 2 punkti b alapunkti i ja artikli 13 lõike 3 muutmise kohta, et kohandada neid sätteid teaduse ja tehnika arenguga. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (41) Selleks et tagada käesoleva direktiivi ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisolulised. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁽¹⁾.
- (42) On asjakohane, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 2099/2002⁽²⁾ loodud laevade põhjustatud merereostuse vältimise ja meresõiduohutuse komitee abistaks komisjoni nende heitevähendusmeetodite heakskiitmisel, mida ei ole käsitletud nõukogu direktiivis 96/98/EÜ⁽³⁾.
- (43) Käesoleva direktiivi rakendamise seisukohalt on olulised tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused. Liikmesriigid peaksid lisama karistuste hulka trahvid, mille arvutamise viisi abil tagatakse, et rikkumisest majanduslikku tulu saanud isik jääb tulust ilma ja et trahvid suurenevad järk-järgult korduvate rikkumiste puhul. Liikmesriigid teatavad komisjonile karistusi käsitlevad sätted.
- (44) Käesolev direktiiv ei tohiks mõjutada liikmesriikide kohustusi, mis on seotud III lisa B osas esitatud direktiivide liikmesriigi õigusesse ülevõtmise tähtpäevadega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Eesmärk ja kohaldamisala

1. Käesoleva direktiivi eesmärk on vähendada teatavate vedelkütuste põletamisel tekkivaid vääveldioksiidiheitmeid ning sel teel nõrgendada kõnealuste heitmete kahjulikku toimet inimestele ja keskkonnale.
2. Teatavate toornaftast saadud vedelkütuste põletamisel tekkivate vääveldioksiidi heitmete vähendamine saavutatakse siis, kui kõnealuste kütuste kasutamise eeldusena liikmesriikide territooriumil, territoriaalvetes, majandusvööndites ja heitkoguste kontrolli piirkondades kehtestatakse nende väävlisisalduse piirmäärad.

Käesolevas direktiivis kehtestatud toornaftast saadud vedelkütuste väävlisisalduse piirmäärasid ei kohaldata:

- a) kütuste suhtes, mida kasutatakse teadusuuringute või katsetamise eesmärgil;
- b) enne lõplikku põletamist töötlemiseks mõeldud kütuste suhtes;
- c) rafineerimistehastes töödeldavate kütuste suhtes;
- d) kütuste suhtes, mida kasutatakse ja lastakse turule liidu äärepoolseimates piirkondades, kui asjaomased liikmesriigid tagavad, et kõnealustes piirkondades:
 - i) peetakse kinni õhu kvaliteedi normidest;
 - ii) ei kasutata raskeid kütteõlisid, mille väävlisisaldus ületab 3 % massist;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisoluliste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. novembri 2002. aasta määrus (EÜ) nr 2099/2002, millega asutatakse laevade põhjustatud merereostuse vältimise ja meresõiduohutuse komitee (COSS) ning muudetakse määrusi, mis käsitlevad laevade põhjustatud merereostuse vältimist ja meresõiduohutust (EÜT L 324, 29.11.2002, lk 1).

⁽³⁾ Nõukogu 20. detsembri 1996. aasta direktiiv 96/98/EÜ laevavarustuse kohta (EÜT L 46, 17.2.1997, lk 25).

- e) kütuste suhtes, mida kasutatakse sõjalaevadel või muudeks sõjaväelisteks eesmärkideks kasutatavatel laevadel. Iga liikmesriik püüab siiski tagada, et kõnealuste laevade käitamine, niivõrd kui see on mõttekas ja teostatav, oleks kooskõlas käesoleva direktiiviga, võttes asjakohaseid meetmeid, mis ei mõjuta selliste laevade käitamist ega opereerimisvõimet;
- f) kütuse igasuguse kasutamise suhtes laeval, kui see on spetsiaalselt vajalik laeva ohutuseks või elupäästmiseks merel;
- g) kütuse igasuguse kasutamise suhtes laeval, mis on tingitud laeva või selle seadmete kahjustusest, kui kahjustuse tekkimisel on võetud tarvitusele kõik mõistlikud abinõud, et vältida liigseid heitkoguseid või neid nii palju kui võimalik vähendada, ja kui abinõud kahjustuse kõrvaldamiseks on võetud nii kiiresti kui võimalik. Käesolevat sätet ei kohaldata, kui reeder või kapten tegutses kahju tekitamise tahtlusega või kergemeelselt;
- h) kütuste suhtes, mida kasutatakse laevadel, kus rakendatakse heitevähendusmeetodeid vastavalt artiklitele 8 ja 10, ilma et see piiraks artikli 5 kohaldamist.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „raske kütteõli“:

- i) toornaftast saadud vedelkütus, välja arvatud laevakütus, mis vastab CN-koodidele 2710 19 51 – 2710 19 68, 2710 20 31, 2710 20 35 või 2710 20 39, või
- ii) toornaftast saadud vedelkütus, välja arvatud punktis b määratletud gaasiõli ning punktides c, d ja e määratlemata laevakütus, mis oma destillatsiooniuulatusetõttu kuulub kütusena kasutatavate raskeõlide kategooriasse, mille mahust üle 65 % (kaasa arvatud destillatsioonikaod) destilleerub temperatuuril 250 °C ASTM D86 meetodi järgi. Kui destillatsiooni ei saa ASTM D86 meetodi järgi kindlaks määrata, klassifitseeritakse naftasaadus samuti raske kütteõlina;

b) „gaasiõli“:

- i) toornaftast saadud vedelkütus, välja arvatud laevakütus, mis vastab CN-koodile 2710 19 25, 2710 19 29, 2710 19 47, 2710 19 48, 2710 20 17 või 2710 20 19, või
- ii) toornaftast saadud vedelkütus, välja arvatud laevakütus, mille mahust destilleerub ASTM D86 meetodi järgi temperatuuril 250 °C vähem kui 65 % (kaasa arvatud destillatsioonikaod) ja temperatuuril 350 °C vähemalt 85 % (kaasa arvatud destillatsioonikaod).

Käesolev määratlus ei hõlma diislikütust, mis on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 98/70/EÜ⁽¹⁾ artikli 2 punktis 2. Käesolev määratlus ei hõlma ka kütuseid, mida kasutatakse väljaspool teid kasutatavates liikurmasinates ja põllumajandustraktorites;

- c) „laevakütus“ – laeval kasutamiseks ette nähtud ja/või laeval kasutatav toornaftast saadud vedelkütus, sealhulgas kütus, mis vastab ISO 8217 määratlusele. See hõlmab toornaftast saadud vedelkütust, mida kasutatakse siseveelaevadel või väikelaevadel, mis on määratletud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 97/68/EÜ⁽²⁾ artiklis 2 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 94/25/EÜ⁽³⁾ artikli 1 lõikes 3, kui sellised laevad on merel;
- d) „laeva diislikütus“ – laevakütus, mis vastab ISO 8217 I tabelis esitatud DMB kvaliteediklassi määratlusele, välja arvatud väävlisisaldust käsitleva viite osas;
- e) „laeva kerge kütteõli“ – laevakütus, mis vastab ISO 8217 I tabelis esitatud DMX, DMA ja DMZ kvaliteediklassi määratlusele, välja arvatud väävlisisaldust käsitleva viite osas;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 1998. aasta direktiiv 98/70/EÜ bensiini ja diislikütuse kvaliteedi ning nõukogu direktiivi 93/12/EMÜ muutmise kohta (EÜT L 350, 28.12.1998, lk 58).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 1997. aasta direktiiv 97/68/EÜ väljaspool teid kasutatavatele liikurmasinatele paigaldatavate sisepõlemismootorite heitgaaside ja tahkete heitmete vähendamise meetmeid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 59, 27.2.1998, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. juuni 1994. aasta direktiiv 94/25/EÜ väikelaevu käsitlevate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta (EÜT L 164, 30.6.1994, lk 15).

- f) „MARPOL“ – 1978. aasta protokolliga muudetud 1973. aasta rahvusvaheline konventsioon laevade põhjustatud merereostuse vältimise kohta;
- g) „MARPOLi VI lisa“ – 1997. aasta protokolliga MARPOLi konventsiooni lisatud lisa „Laevade põhjustatud õhusaaste vältimise reeglid“;
- h) „SO_x-heitkoguste kontrolli piirkonnad“ – Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) poolt MARPOLi VI lisas sellistena määratletud piirkonnad;
- i) „reisilaev“ – laev, mis veab rohkem kui 12 reisijat, kusjuures reisijaks loetakse iga isikut, välja arvatud:
 - i) kapten ja laevapere liikmed või muud isikud, kes on laeva huvides tööle võetud või laeva pardal tegevad, ja
 - ii) alla 1-aastased lapsed;
- j) „liinivedu“ – reisilaevade järjestikused ülesõidud kahe või enama sama sadama vahel või ilma vahepeatuseta järjestikused ülesõidud väljumise ja saabumisega ühes ja samas sadamas kas
 - i) avaldatud sõiduplaani alusel või
 - ii) nii regulaarselt või sageli, et ülesõite võib pidada süstemaatilisteks;
- k) „sõjalaev“ – riigi relvajõudude hulka kuuluv laev, mis kannab oma riigi sõjalaevade riikkondsuse väliseid tunnuseid; laeva käsutab ohvitser, kes on vastava riigi teenistuses ja kelle nimi esineb relvajõudude vastavas auastmete nimekirjas või mõnes samaväärses nimekirjas; laeva meeskond on allutatud sõjaväelisele distsipliinile;
- l) „laevad sadamakai ääres“ – laevad, mis on kindlalt kinnitatud või ankrus liidu sadamas lasti pealevõtmiseks või mahalaadimiseks või reisijate majutamiseks, kaasa arvatud aeg, mil neid ei lastita;
- m) „turule laskmine“ – pardal põletamiseks ette nähtud laevakütuse tarnimine või kättesaadavaks tegemine kolmandatele isikutele tasu eest või tasuta liikmesriikide jurisdiktsiooni kuuluval alal. Selle hulka ei loeta laevakütuse tarnimist või kättesaadavaks tegemist kütuse väljaveo eesmärgil laeva tankides;
- n) „äärepoolseimad piirkonnad“ – Prantsuse ülemeredepartemangud, Assoorid, Madeira ja Kanaari saared vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 349;
- o) „heitevähendusmeetod“ – laevale paigaldatav seadmestik, materjal, seade või aparaat või muu protseduur, alternatiivne kütus või nõuete täitmise meetod, mida kasutatakse alternatiivina väikese väävlisaldusega laevakütusele ning mis vastab käesoleva direktiivi nõuetele ning on kontrollitav, mõõdetav ja jõustatav;
- p) „ASTM meetod“ – *American Society for Testing and Materials*'i standardimääratluste ning nafta ja määrdeainete spetsifikatsioonide 1976. aasta väljaandes sätestatud meetodid;
- q) „põletusseade“ – tehniline seade, milles oksüdeeritakse kütuseid tekkiva soojuse kasutamiseks.

Artikkel 3

Raske kütteõli maksimaalne väävlisaldus

1. Liikmesriik tagab, et tema territooriumil ei kasutata rasket kütteõli, mille väävlisaldus on suurem kui 1,00 massiprotsent.
2. Tingimusel et pädevad asutused teostavad kohast heiteseiret, ei kohaldata lõiget 1 kuni 31. detsembrini 2015 selliste raskete kütteõlide suhtes,
 - a) mida kasutatakse põletusseadmetes, mis kuuluvad direktiivi 2001/80/EÜ kohaldamisalasse, mille suhtes kehtib kõnealuse direktiivi artikli 4 lõige 1 või 2 või artikli 4 lõike 3 punkt a ning mis vastavad kõnealuses direktiivis selliste seadmete kohta kehtestatud vääveldioksiidi lubatud heitele;
 - b) mida kasutatakse direktiivi 2001/80/EÜ kohaldamisalasse kuuluvates põletusseadmetes, mille suhtes kehtivad kõnealuse direktiivi artikli 4 lõike 3 punkt b ja artikli 4 lõige 6 ning mille kuu keskmine vääveldioksiidi heide ei ületa 1 700 mg/Nm⁽¹⁾, kusjuures suitsugaasi hapnikusisaldus on 3 % kuivaine mahust;

(¹) Nõukogu 26. aprilli 1999. aasta direktiiv 1999/32/EÜ, mis käsitleb väävlisalduse vähendamist teatavates vedelkütustes ja millega muudetakse direktiivi 93/12/EMÜ (EÜTL 121, 11.5.1999, lk 13).

- c) mida kasutatakse muudes põletusseadmetes, mis ei kuulu punkti a ega b kohaldamisalasse ning mille kuu keskmine vääveldioksiidi heide ei ületa 1 700 mg/Nm⁽¹⁾, kusjuures suitsugaasi hapnikusisaldus on 3 % kuivaine mahust;
- d) mis on ette nähtud põletamiseks rafineerimistehastes, kui tehase kõikide seadmete, välja arvatud punktide a ja b kohaldamisalasse kuuluvad põletusseadmed, gaasiturbiinid ja gaasimootorid, kuu keskmine vääveldioksiidi heide ei ületa, olenemata kasutatavast kütuseliigist või kütusekombinatsioonist, 1 700 mg/Nm⁽¹⁾, kusjuures suitsugaasi hapnikusisaldus on 3 % kuivaine mahust.
3. Tingimusel et pädevad asutused teostavad kohast heiteseiret, ei kohaldata lõiget 1 alates 1. jaanuarist 2016 raskete kütteõlide suhtes,
- a) mida kasutatakse põletusseadmetes, mis kuuluvad direktiivi 2010/75/EL III peatüki kohaldamisalasse ning mis vastavad kõnealuse direktiivi V lisas selliste seadmete kohta sätestatud vääveldioksiidi heite piirnormidele või, kui kõnealused heite piirnormid ei ole vastavalt nimetatud direktiivile kohaldatavad, mille kuu keskmine vääveldioksiidi heide ei ületa 1 700 mg/Nm⁽¹⁾, kusjuures suitsugaasi hapnikusisaldus on 3 % kuivaine mahust;
- b) mida kasutatakse põletusseadmetes, mis ei kuulu punkti a kohaldamisalasse ning mille kuu keskmine vääveldioksiidi heide ei ületa 1 700 mg/Nm⁽¹⁾, kusjuures suitsugaasi hapnikusisaldus on 3 % kuivaine mahust;
- c) mis on ette nähtud põletamiseks rafineerimistehastes, kui tehase kõikide seadmete, välja arvatud punkti a kohaldamisalasse kuuluvad põletusseadmed, gaasiturbiinid ja gaasimootorid, kuu keskmine vääveldioksiidi heide ei ületa, olenemata kasutatavast kütuseliigist või kütuste kombinatsioonist, 1 700 mg/Nm⁽¹⁾, kusjuures suitsugaasi hapnikusisaldus on 3 % kuivaine mahust.

Liikmesriik võtab vajalikud meetmed, et ilma pädeva asutuse loata, milles on kindlaks määratud lubatud heite piirnorm, ei käitata ühtegi rasket kütteõli kasutatavat põletusseadet, mille väävlisisaldus ületab lõikes 1 osutatut.

Artikkel 4

Gaasiõli maksimaalne väävlisisaldus

Liikmesriik tagab, et tema territooriumil ei kasutata gaasiõlisid, mille väävlisisaldus ületab 0,10 massiprotsenti.

Artikkel 5

Laevakütuse maksimaalne väävlisisaldus

Liikmesriik tagab, et tema territooriumil ei kasutata laevakütust, mille väävlisisaldus ületab 3,50 massiprotsenti, välja arvatud kütused, mida tarnitakse artiklis 8 osutatud heitevähendusmeetodeid kasutavate laevade tankimiseks suletud süsteemides.

Artikkel 6

Liikmesriigi territoriaalvetes, majandusvööndis ja heitekontrolli piirkondades, sealhulgas SO_x-heitkoguste kontrolli piirkondades, ja liidu sadamatesse või sadamatest liinivedusid teostavatel reisilaevadel kasutatava laevakütuse maksimaalne väävlisisaldus

1. Liikmesriik võtab kõik vajalikud meetmed tagamaks, et tema territoriaalvetes, majandusvööndis ja heitekontrolli piirkondades ei kasutata laevakütust, mille väävlisisaldus ületab:

- a) 3,50 massiprotsenti alates 18. juunist 2014;
- b) 0,50 massiprotsenti alates 1. jaanuarist 2020.

Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõigete 2 ja 5 ning artikli 7 kohaldamist, kohaldatakse käesolevat lõiget kõikide lippude all sõitvate kõikide laevade suhtes, kaasa arvatud need, mis alustasid sõitu väljaspool liitu.

(¹) Nõukogu 26. aprilli 1999. aasta direktiiv 1999/32/EÜ, mis käsitleb väävlisisalduse vähendamist teatavates vedelkütustes ja millega muudetakse direktiivi 93/12/EMÜ (EÜTL 121, 11.5.1999, lk 13).

2. Liikmesriik võtab kõik vajalikud meetmed tagamaks, et tema territoriaalvetes, majandusvööndis ja heitekontrolli piirkondades, mis moodustavad osa SO_x-heitekoguste kontrolli piirkondadest, ei kasutata laevakütust, mille väävlisisaldus on suurem kui:

- a) 1,00 massiprotsenti kuni 31. detsembrini 2014;
- b) 0,10 massiprotsenti alates 1. jaanuarist 2015.

Käesolevat lõiget kohaldatakse kõikide lippude all sõitvate kõikide laevade suhtes, kaasa arvatud need, mis alustasid sõitu väljaspool liitu.

Komisjon võtab nõuetekohaselt arvesse kõiki hilisemaid muudatusi MARPOLi VI lisa sätestatud nõuetes, mida kohaldatakse SO_x-heitekoguste kontrolli piirkonnas, ja kui see on asjakohane, teeb põhjendamatu viivitusega asjakohaseid ettepanekuid muuta vastavalt käesolevatele direktiividele.

3. Lõike 2 kohaldamise alguskuupäev kõigis uutes merepiirkondades, kaasa arvatud sadamad, mille IMO määrab vastavalt MARPOLi VI lisa reegli 14 punkti 3 alapunktile b SO_x-heitekoguste kontrolli piirkonnaks, on 12 kuud pärast nimetatud määramise jõustumise kuupäeva.

4. Liikmesriigid vastutavad lõike 2 rakendamise eest vähemalt järgmiste laevade suhtes:

- laevade suhtes, kes sõidavad nende lipu all, ja
- SO_x-heitekoguste kontrolli piirkondadega piirnevad liikmesriigid kõikide lippude all sõitvate laevade suhtes ajal, mil laevad viibivad nende sadamates.

Liikmesriigid võivad kooskõlas rahvusvahelise mereõigusega võtta lisameetmeid ka muude laevade suhtes.

5. Liikmesriik võtab kõik vajalikud meetmed tagamaks, et liidu sadamatesse või sadamatest liinivedusid teostavad reisilaevad ei kasuta SO_x-heitekoguste kontrolli piirkonnast väljapoole jäävates tema territoriaalvetes, majandusvööndis ega heitekontrolli piirkonnas laevakütust, mille väävlisisaldus ületab 1,50 massiprotsenti, kuni 1. jaanuarini 2020.

Liikmesriigid vastutavad käesolevate sätete rakendamise eest vähemalt laevade osas, mis sõidavad nende lipu all, ja kõikide lippude all sõitvate laevade osas ajal, mil laevad viibivad nende sadamates.

6. Liikmesriik nõuab logiraamatu nõuetekohast pidamist, kusjuures logiraamatus esitatakse ka andmed kütuse vahetamise kohta.

7. Liikmesriik püüab tagada käesoleva direktiivi nõuetele vastavate laevakütuste kättesaadavuse ning teavitab komisjoni nõuetele vastavate laevakütuste kättesaadavusest oma sadamates ja terminalides.

8. Kui liikmesriik leiab, et laeval kasutatav laevakütus ei vasta käesoleva direktiiviga laevakütuse kohta kehtestatud nõuetele, on liikmesriigi pädeval asutusel õigus nõuda, et laev:

- a) esitaks dokumendi meetmete kohta, mida on võetud nõuetele vastavuse saavutamiseks, ning
- b) esitaks tõendid selle kohta, et vastavalt reisikavale on püütud osta käesoleva direktiivi nõuetele vastavat laevakütust ning kui see ei olnud kavandatud kohas kättesaadav, püüti leida alternatiivseid allikaid sellise laevakütuse saamiseks ning vaatamata kõigile käesoleva direktiivi nõuetele vastava laevakütuse saamiseks tehtud jõupingutustele polnud sellist laevakütust võimalik osta.

Laevalt ei nõuta nõuetele vastavuse saavutamiseks kavandatud marsruudilt kõrvalekaldumist ega tarbetut viivitamist.

Kui laev esitab esimeses lõigus osutatud teabe, võtab asjaomane liikmesriik arvesse kõiki olulisi asjaolusid ja esitatud tõendeid, et kindlaks määrata asjakohased meetmed, sealhulgas jätta kontrollimeetmed võtmata.

Kui käesoleva direktiivi nõuetele vastavat laevakütust osta ei õnnestu, teavitab laev sellest oma lipuriiki ja asjaomast sihtsadama pädevat asutust.

Kui laev on esitanud tõendid selle kohta, et käesoleva direktiivi nõuetele vastav laevakütus pole kättesaadav, teavitab sadamariik sellest komisjoni.

9. Vastavalt MARPOLi VI lisa reeglile 18 liikmesriik:

- a) peab avalikult kättesaadavat kohalike laevakütuse tarnijate registrit;
- b) tagab, et tarnija märgib kõikide tema territooriumil müüdavate laevakütuste väävlisisalduse kütusemahuti saatelehele, millega on kaasas vastuvõtva laeva esindaja allkirjastatud pitseeritud proov;
- c) rakendab meetmeid laevakütuse tarnija suhtes, kes on tabatud kütusemahuti saatelehele märgitud spetsifikatsioonile mittevastava kütuse tarnimiselt;
- d) tagab nõuetele mittevastava laevakütuse avastamisel meetmete võtmise laevakütuse nõuetega kooskõlla viimiseks.

10. Liikmesriik tagab, et tema territooriumil ei lasta turule laeva diislikütust, mille väävlisisaldus ületab 1,50 massiprotsenti.

Artikkel 7

Liidu sadamates kai ääres seisvate laevade kasutatava kütuse maksimaalne väävlisisaldus

1. Liikmesriik võtab kõik vajalikud meetmed tagamaks, et liidu sadamakaide ääres seisvad laevad ei kasuta laevakütust, mille väävlisisaldus ületab 0,10 massiprotsenti, kusjuures meeskonnale jäetakse piisavalt aega, et pärast kai äärde saabumist nii kiiresti kui võimalik ja enne ärasõitu nii hilja kui võimalik vahetada nõutavalt kütust.

Liikmesriik nõuab, et iga kütusevahetuse aeg kantaks laeva logiraamatusse.

2. Lõiget 1 ei kohaldata:

- a) laevade suhtes, mis seisavad avaldatud sõiduplaani kohaselt sadamakai ääres vähem kui kaks tundi;
 - b) laevade suhtes, mis lülitavad välja kõik mootorid ja kasutavad sadamakai ääres seistes maa pealt saadavat elektrienergiat.
3. Liikmesriik tagab, et tema territooriumil ei lasta turule laeva kerget kütteõli, mille väävlisisaldus ületab 0,10 massiprotsenti.

Artikkel 8

Heitevähendusmeetodid

1. Liikmesriik lubab oma sadamates, territoriaalvetes, majandusvööndis ja heitekontrolli piirkondades mis tahes lipu all sõitval laeval kasutada artiklite 6 ja 7 nõuetele vastava laevakütuse kasutamise alternatiivina heitevähendusmeetodeid, kui on täidetud käesoleva artikli lõigetes 2 ja 4 sätestatud tingimused.

2. Lõikes 1 osutatud heitevähendusmeetodit kasutav laev peab pidevalt saavutama vääveldioksiidi heite vähenemise, mis on vähemalt samaväärne artiklite 6 ja 7 nõuetele vastava laevakütuse kasutamise korral saavutatava vähenemisega. Samaväärsed heite piirnormid määratakse kindlaks vastavalt I lisale.

3. Liikmesriigid soodustavad heite vähendamise alternatiivse lahendusena kaldal asuvate energiavarustussüsteemide kasutamist sildunud laevade poolt.

4. Lõikes 1 osutatud heitevähendusmeetodid vastavad II lisas osutatud õigusaktides täpsustatud kriteeriumidele.

5. Kui see on põhjendatud teadusliku ja tehnilise arenguga heite vähendamise alternatiivsete meetodite osas ning tagamaks täielikku kooskõla IMO kehtestatud asjakohaste instrumentide ja nõuetega:

- a) on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 16 vastu delegeeritud õigusakte I ja II lisa muutmiseks;
- b) võtab komisjon vastu rakendusakte, millega kehtestatakse üksikasjalikud heiteseire nõuded, kui see on asjakohane. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 17 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 9

Liikmesriigi lipu all sõitva laeva pardal kasutatava heitevähendusmeetodi heakskiitmine

1. Direktiivi 96/98/EÜ kohaldamisalasse kuuluv heitevähendusmeetod kiidetakse heaks kooskõlas kõnealuse direktiiviga.
2. Käesoleva artikli lõikega 1 hõlmamata heitevähendusmeetod kiidetakse heaks kooskõlas määruse (EÜ) nr 2099/2002 artikli 3 lõikes 2 osutatud menetlusega, võttes arvesse:
 - a) IMO koostatud suuniseid;
 - b) artikli 10 kohaselt läbi viidud katsete tulemusi;
 - c) mõju keskkonnale, sealhulgas saavutatavat heite vähenemist, ning mõju ökosüsteemidele suletud sadamates ja jõesuudmetes, ja
 - d) järelevalve ja kontrolli teostatavust.

Artikkel 10

Uute heitevähendusmeetodite katsetamine

Liikmesriik võib, asjakohasel juhul koostöös teiste liikmesriikidega, anda loa laeva heitevähendusmeetodi katsetamiseks tema lipu all sõitval laeval või tema jurisdiktsiooni kuuluval merealal. Kõnealuste katsetuste ajal ei ole artiklite 6 ja 7 nõuetele vastava laevakütuse kasutamine kohustuslik, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

- a) komisjoni ja asjaomast sadamariiki teavitatakse kirjalikult vähemalt kuus kuud enne katsetuste algust;
- b) katsetuste korraldamise load ei kehti kauem kui 18 kuud;
- c) igale asjaomasele laevale paigaldatakse manipuleerimist välistavad seadmed pidevaks järelevalveks korstnast eralduva heite üle ja neid kasutatakse kogu katsetusperioodi vältel;
- d) igal asjaomasel laeval saavutatakse heite vähenemine, mis on vähemalt võrdne käesolevas direktiivis täpsustatud kütuse väävlisisalduse piirnormide järgimisel saavutatava vähenemisega;
- e) kogu katsetusperioodi vältel on olemas sobiv jäätmekäitlussüsteem jäätmete jaoks, mis tekivad heitevähendusmeetodi kasutamise tõttu;
- f) kogu katsetusperioodi vältel kontrollitakse mõju merekeskkonnale, eriti suletud sadamate ja jõesuudmete ökosüsteemidele, ja
- g) kuue kuu jooksul pärast katsetuste lõpetamist esitatakse täielikud tulemused komisjonile ning tehakse avalikkusele kättesaadavaks.

*Artikkel 11***Finantsmeetmed**

Liikmesriik võib käesolevast direktiivist mõjutatud ettevõtjate kasuks vastu võtta finantsmeetmed, kui need on kooskõlas riigiabi eeskirjadega, mida kohaldatakse või mis kehtestatakse kõnealuses valdkonnas.

*Artikkel 12***Muutused kütuste tarnimisel**

Kui seoses järsu muutusega toornafta, naftatoodete või muude süsivesinike tarnimisel tekib liikmesriigil raskusi artiklites 3 ja 4 osutatud maksimaalsete väävlisisaldusmäärade kohaldamisel, teatab liikmesriik sellest komisjonile. Komisjon võib lubada kõnealuse liikmesriigi territooriumil kohaldada kõrgemat määra ajavahemikul, mis ei ületa kuut kuud. Ta teatab nõukogule ja liikmesriikidele oma otsustest. Iga liikmesriik võib selle otsuse ühe kuu jooksul nõukokku läbivaatamiseks saata. Nõukogu võib kahe kuu jooksul kvalifitseeritud häälteenamusega vastu võtta teistsuguse otsuse.

*Artikkel 13***Proovivõtmine ja analüüs**

1. Liikmesriik võtab kõik vajalikud meetmed, et proovivõtmise teel kontrollida kasutatava kütuse väävlisisalduse vastavust artiklitele 3–7. Proovivõtmine algab kuupäeval, mil jõustub asjakohane kütuse väävlisisalduse piirnorm. Proove võetakse korrapäraselt, piisavalt sageli ja sellisel arvul, et proovid on representatiivsed uuritava kütuse suhtes, ning laevakütuste puhul sellise kütuse suhtes, mida laevad kasutavad asjaomastel merealadel või sadamates. Proove analüüsitakse põhjendamatu viivitusega.
2. Rakendatakse järgmisi laevakütuse proovide võtmise ning nende analüüsi ja kontrolli viise:
 - a) logiraamatute ja kütusemahuti saatelehtede kontroll ning
 - b) asjakohasel juhul järgmised proovide võtmise ja analüüside tegemise moodused:
 - i) laevakütusest, mis tarnitakse laevale laeva pardal põletamiseks, võetakse proov tarnimise ajal vastavalt kütteõli proovide võtmist käsitlevatele suunistele, et teha kindlaks kütteõli vastavus IMO merekeskkonna kaitse komitee poolt 17. juulil 2009. aastal resolutsiooniga 182(59) vastu võetud MARPOLi muudetud VI lisale, ja määratakse proovi väävlisisaldus, või
 - ii) proov võetakse laeva pardal põletamiseks ette nähtud laevakütuse tankidest, kui see on tehniliselt ja majanduslikul teostatav, ja laeva pardal asuvatest suletud mahutitest ning määratakse proovi väävlisisaldus.
3. Väävlisisalduse määramise standardmeetod on ISO meetod 8754 (2003) või meetod EN ISO 14596:2007.

Selleks et teha kindlaks, kas laevale tarnitav ja seal kasutatav laevakütus vastab artiklite 4–7 kohaselt nõutavatele väävlisisalduse piirnormidele, kasutatakse MARPOLi VI lisa VI liites sätestatud kütteõli vastavustõendamise menetlust.

4. Komisjon võib vastu võtta vastu rakendusakte:
 - a) proovivõtmise sageduse kohta;
 - b) proovivõtmise meetodite kohta;
 - c) uuritava kütuse representatiivse proovi määratlemise kohta.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 17 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

*Artikkel 14***Aruandlus ja läbivaatamine**

1. Artikli 13 kohaselt teostatud proovivõtmise, analüüside ja kontrollimise tulemuste põhjal esitab liikmesriik komisjonile iga aasta 30. juuniks eelmist aastat käsitleva aruande käesolevas direktiivis sätestatud väävlinormide täitmise kohta.

Võttes aluseks käesoleva lõike esimese lõigu kohaselt esitatud aruanded ning teated käesoleva direktiivi nõuetele vastavate laevakütuste puudumise kohta, mille liikmesriigid edastasid vastavalt artikli 6 lõike 8 viiendale lõigule, koostab komisjon ja avaldab 12 kuu jooksul alates käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud kuupäevast aruande käesoleva direktiivi rakendamise kohta. Komisjon hindab vajadust käesoleva direktiivi asjaomaseid sätteid edaspidi karmistada ning esitab asjakohased seadusandlikud ettepanekud.

2. Komisjon esitab 31. detsembriks 2013 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, millele lisatakse asjakohasel juhul seadusandlikud ettepanekud. Komisjon kaalub aruandes õhusaaste vähendamise võimalusi, võttes muu hulgas arvesse lõigete 1 ja 3 alusel esitatud aastaaruandeid, täheldatud õhukvaliteeti ja hapestumist, kütuse hindu, võimalikku majandusmõju ning täheldatud suundumusi ja edusamme laevade heidete vähendamisel.

3. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte lõikes 1 osutatud aruandes sisalduva teabe ning aruande vormi kohta. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 17 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

*Artikkel 15***Kohandamine teaduse ja tehnika arenguga**

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 16 vastu delegeeritud õigusakte artikli 2 punktide a–e ning p, artikli 13 lõike 2 punkti b alapunkti i ja artikli 13 lõike 3 kohandamiseks teaduse ja tehnika arenguga. Kohandamine ei või kaasa tuua käesoleva direktiivi kohaldamisala või käesolevas direktiivis määratletud kütuste väävlisisalduse piirnormide otsest muutmist.

*Artikkel 16***Delegeeritud volituste rakendamine**

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artikli 8 lõikes 5 ja artiklis 15 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 17. detsembrist 2012. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 8 lõikes 5 ja artiklis 15 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Artikli 8 lõike 5 ja artikli 15 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kolme kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kolme kuu võrra.

Artikkel 17

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. Kõnealune komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Kui komitee arvamust ei esita, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ja kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.

Artikkel 18

Karistused

Liikmesriigid kehtestavad karistused, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi kohaselt vastu võetud siseriiklike sätete rikkumise korral.

Kehtestatud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad ning võivad hõlmata sellisel viisil arvutatud trahve, millega tagatakse, et esimeses lõigus osutatud siseriiklike õigusnormide rikkumisest majanduslikku kasu saanu jäetakse saadust ilma ja et trahvid suurenevad järk-järgult korduvate rikkumiste puhul.

Artikkel 19

Kehtetuks tunnistamine

Direktiiv 1999/32/EÜ, mida on muudetud III lisa A osas loetletud õigusaktidega, tunnistatakse kehtetuks, ilma et see mõjutaks liikmesriikide kohustusi, mis on seotud III lisa B osas esitatud direktiivide liikmesriigi õigusesse ülevõtmise tähtpäevadega.

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile ning neid loetakse vastavalt IV lisas esitatud vastavustabelile.

Artikkel 20

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

*Artikkel 21***Adressaadid**

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg, 11. mai 2016

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
J. A. HENNIS-PLASSCHAERT

I LISA

ARTIKLI 8 LÕIKES 2 OSUTATUD SAMAVÄÄRSED HEITE PIIRNORMID HEITEVÄHENDUSMEETODI KASUTAMISE KORRAL

Käesoleva direktiivi artiklites 6 ja 7 ning MARPOLi VI lisa reegli 14 punktides 1 ja 4 osutatud laevakütuse väävlisisalduse piirnormid ning vastavad artikli 8 lõikes 2 osutatud heite piirnormid:

Laevakütuse väävlisisaldus (massiprotsent)	SO ₂ (ppm) / CO ₂ (mahuprotsent) heite suhtarv
3,50	151,7
1,50	65,0
1,00	43,3
0,50	21,7
0,10	4,3

Märkused

- Heite suhtarv on kohaldatav üksnes naftal põhinevate kütteõli destillaatide või masuudi kasutamise korral.
- Põhjendatud juhtudel, kui CO₂ sisaldust vähendab heitgaaside puhastussüsteem, võib CO₂ sisaldust mõõta heitgaaside puhastussüsteemi sisselaskeava juures, tingimusel et sellise meetodi oõigsust on võimalik selgelt näitlikustada.

II LISA

ARTIKLI 8 LÕIKES 4 OSUTATUD HEITEVÄHENDUSMEETODITE KASUTAMISE KRITEERIUMID

Artiklis 8 osutatud heitevähendusmeetodid vastavad vähemalt järgmistes kohaldatavates õigusaktides täpsustatud kriteeriumidele:

Heitevähendusmeetod	Kasutamise kriteeriumid
Laevakütuse ja aurustuva gaasi segu	Komisjoni otsus 2010/769/EL ⁽¹⁾ .
Heitgaaside puhastussüsteemid	Resolutsioon MEPC.184(59), vastu võetud 17. juulil 2009 Kemikaale, lisaaineid, valmistisi ja kohapeal valmistatud asjakohaseid keemilisi ühendeid kasutavate heitgaaside puhastussüsteemide pesuvett, millele osutatakse resolutsiooni MEPC.184(59) punktis 10.1.6.1, ei tohi lasta merre, sealhulgas suletud sadamatesse ega jõesuudmetesse, välja arvatud juhul, kui laeva operaator tõendab, et sellise pesuvee merre laskmine ei avalda märkimisväärset kahjulikku mõju ega ohusta inimeste tervist ega keskkonda. Kui kasutatav keemiline ühend on naatriumhüdrosiid, piisab sellest, et pesuvesi vastab resolutsioonis MEPC.184(59) esitatud kriteeriumidele ja selle pH ei ole kõrgem kui 8,0.
Biokütused	Biokütuste kasutamine vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/28/EÜ ⁽²⁾ määratlusele kooskõlas asjakohaste CEN ja ISO standarditega. Biokütuste ja laevakütuste segud peavad vastama käesoleva direktiivi artiklis 5, artikli 6 lõigetes 1, 2 ja 5 ning artiklis 7 sätestatud väävlisisalduse normidele.

⁽¹⁾ Komisjoni 13. detsembri 2010. aasta otsus 2010/769/EL, millega kehtestatakse kriteeriumid, mille alusel veeldatud maagaasi tankerid saavad kasutada muid tehnilisi meetodeid alternatiivina nõukogu direktiivi 1999/32/EÜ (mis käsitleb väävlisisalduse vähendamist teatavates vedelkütustes; muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu laevakütuste väävlisisaldust käsitleva direktiiviga 2005/33/EÜ) artikli 4b nõuetele vastavate madala väävlisisaldusega laevakütuste kasutamisele (ELT L 328, 14.12.2010, lk 15).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/28/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta ning direktiivide 2001/77/EÜ ja 2003/30/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 140, 5.6.2009, lk 16).

III LISA

A OSA

Kehtetuks tunnistatud direktiiv koos hilisemate muudatustega
(osutatud artiklis 19)

Nõukogu direktiiv 1999/32/EÜ

(EÜT L 121, 11.5.1999, lk 13)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1882/2003

Ainult I lisa punkt 19

(ELT L 284, 31.10.2003, lk 1)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/33/EÜ

(ELT L 191, 22.7.2005, lk 59)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 219/2009

Ainult lisa punkt 3.4

(ELT L 87, 31.3.2009, lk 109)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/30/EÜ

Ainult artikkel 2

(ELT L 140, 5.6.2009, lk 88)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2012/33/EL

(ELT L 327, 27.11.2012, lk 1)

B OSA

Liikmesriigi õigusesse ülevõtmise tähtpäevad
(osutatud artiklis 19)

Direktiiv	Ülevõtmise tähtpäev
1999/32/EÜ	1. juuli 2000
2005/33/EÜ	11. august 2006
2009/30/EÜ	31. detsember 2010
2012/33/EL	18. juuni 2014

IV LISA

VASTAVUSTABEL

Direktiiv 1999/32/EÜ	Käesolev direktiiv
Artikli 1 lõige 1	Artikli 1 lõige 1
Artikli 1 lõike 2 teise lõigu sissejuhatav osa	Artikli 1 lõike 2 teise lõigu sissejuhatav osa
Artikli 1 lõike 2 teise lõigu punktid a, b ja c	Artikli 1 lõike 2 teise lõigu punktid a, b ja c
Artikli 1 lõike 2 teise lõigu punkti d sissejuhatav osa	Artikli 1 lõike 2 teise lõigu punkti d sissejuhatav osa
Artikli 1 lõike 2 teise lõigu punkti d esimene taane	Artikli 1 lõike 2 teise lõigu punkti d alapunkt i
Artikli 1 lõike 2 teise lõigu punkti d teine taane	Artikli 1 lõike 2 teise lõigu punkti d alapunkt ii
Artikli 1 lõike 2 teise lõigu punktid e–h	Artikli 1 lõike 2 teise lõigu punktid e–h
Artikli 2 sissejuhatav osa	Artikli 2 sissejuhatav osa
Artikli 2 punkt 1	Artikli 2 punkt a
Artikli 2 punkti 1 esimene taane	Artikli 2 punkti a alapunkt i
Artikli 2 punkti 1 teine taane	Artikli 2 punkti a alapunkt ii
Artikli 2 punkt 2	Artikli 2 punkt b
Artikli 2 punkti 2 esimene taane	Artikli 2 punkti b alapunkt i
Artikli 2 punkti 2 teine taane	Artikli 2 punkti b alapunkt ii
Artikli 2 punkti 2 lõpulause	Artikli 2 punkti b lõpulause
Artikli 2 punkt 3	Artikli 2 punkt c
Artikli 2 punkt 3a	Artikli 2 punkt d
Artikli 2 punkt 3b	Artikli 2 punkt e
Artikli 2 punkt 3c	Artikli 2 punkt f
Artikli 2 punkt 3d	Artikli 2 punkt g
Artikli 2 punkt 3e	Artikli 2 punkt h
Artikli 2 punkt 3f	Artikli 2 punkt i
Artikli 2 punkt 3g	Artikli 2 punkt j
Artikli 2 punkt 3h	Artikli 2 punkt k
Artikli 2 punkt 3i	Artikli 2 punkt l
Artikli 2 punkt 3k	Artikli 2 punkt m
Artikli 2 punkt 3l	Artikli 2 punkt n
Artikli 2 punkt 3m	Artikli 2 punkt o
Artikli 2 punkt 4	Artikli 2 punkt p
Artikli 2 punkt 5	Artikli 2 punkt q
Artikkel 3	Artikkel 3
Artikkel 3a	Artikkel 5

Direktiiv 1999/32/EÜ	Käesolev direktiiv
Artikkel 4	Artikkel 4
Artikli 4a lõige 1	Artikli 6 lõige 2
Artikli 4a lõige 1a	Artikli 6 lõige 1
Artikli 4a lõige 2	Artikli 6 lõige 3
Artikli 4a lõige 3	Artikli 6 lõige 4
Artikli 4a lõige 4	Artikli 6 lõige 5
Artikli 4a lõige 5	Artikli 6 lõige 6
Artikli 4a lõige 5a	Artikli 6 lõige 7
Artikli 4a lõige 5b	Artikli 6 lõige 8
Artikli 4a lõige 6	Artikli 6 lõige 9
Artikli 4a lõige 7	Artikli 6 lõige 10
Artikkel 4b	Artikkel 7
Artikli 4c lõiked 1 ja 2	Artikli 8 lõiked 1 ja 2
Artikli 4c lõige 2a	Artikli 8 lõige 3
Artikli 4c lõige 3	Artikli 8 lõige 4
Artikli 4c lõige 4	Artikli 8 lõige 5
Artikkel 4d	Artikkel 9
Artikkel 4e	Artikkel 10
Artikkel 4f	Artikkel 11
Artikkel 5	Artikkel 12
Artikli 6 lõige 1	Artikli 13 lõige 1
Artikli 6 lõige 1a	Artikli 13 lõige 2
Artikli 6 lõige 2	Artikli 13 lõige 3
Artikli 6 lõige 1b	Artikli 13 lõige 4
Artikli 7 lõiked 1 ja 2	Artikli 14 lõiked 1 ja 2
Artikli 7 lõige 1a	Artikli 14 lõige 3
Artikli 7 lõige 3	—
Artikli 7 lõige 4	Artikkel 15
Artikkel 9	Artikkel 17
Artikkel 9a	Artikkel 16
Artikkel 10	—
Artikli 11 lõige 1	Artikli 18 esimene lõik
Artikli 11 lõige 2	Artikli 18 teine lõik
—	Artikkel 19
Artikkel 12	Artikkel 20

Direktiiv 1999/32/EÜ	Käesolev direktiiv
Artikkel 13	Artikkel 21
I ja II lisa	I ja II lisa
—	III lisa
—	IV lisa

II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

RAHVUSVAHELISED LEPINGUD

NÕUKOGU OTSUS (EL) 2016/803,

7. mai 2015,

protokoli, millega muudetakse Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning Jordaania Hašimiidi Kuningriigi valitsuse vahelist Euroopa – Vahemere piirkonna lennunduslepingut, et võtta arvesse Horvaatia Vabariigi ühinemist Euroopa Liiduga, liidu ja selle liikmesriikide nimel allkirjastamise ja selle ajutise kohaldamise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 100 lõiget 2 koostoimes artikli 218 lõikega 5,

võttes arvesse Horvaatia ühinemisakti, eriti selle artikli 6 lõike 2 teist lõiku,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu andis 14. septembril 2012 komisjonile loa alustada liidu ja selle liikmesriikide ning Horvaatia Vabariigi nimel läbirääkimisi, et sõlmida protokoll, millega muudetakse Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning Jordaania Hašimiidi Kuningriigi vahelist Euroopa – Vahemere piirkonna lennunduslepingut, ⁽¹⁾ et võtta arvesse Horvaatia Vabariigi ühinemist Euroopa Liiduga (edaspidi „protokoll“).
- (2) Kõnealused läbirääkimised jõudsid edukalt lõpule 24. aprillil 2014.
- (3) Protokoll tuleks liidu ja selle liikmesriikide nimel allkirjastada, tingimusel et see hiljem sõlmitakse.
- (4) Protokoll tuleks kohaldada ajutiselt,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Protokoll, millega muudetakse Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning Jordaania Hašimiidi Kuningriigi valitsuse vahelist Euroopa – Vahemere piirkonna lennunduslepingut, et võtta arvesse Horvaatia Vabariigi ühinemist Euroopa Liiduga, liidu nimel allkirjastamiseks antakse luba, eeldusel et nimetatud protokoll sõlmitakse.

Protokoll tekst on lisatud käesolevale otsusele.

⁽¹⁾ Lepingu tekst on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas* (ELT L 334, 6.12.2012, lk 3).

Artikkel 2

Nõukogu eesistujal on õigus määrata isik(ud), kes on volitatud protokollile liidu ja selle liikmesriikide nimel alla kirjutama.

Artikkel 3

Vastavalt protokollile artikli 3 lõikele 2 kohaldatakse protokollile ajutiselt alates selle allkirjastamisest lepinguosaliste ⁽¹⁾ poolt kuni selle jõustumiseni.

Artikkel 4

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise kuupäeval.

Brüssel, 7. mai 2015

Nõukogu nimel
eesistuja
E. RINKĒVIČS

⁽¹⁾ Nõukogu peasekretariaat avaldab protokollile ajutise kohaldamise alguskuupäeva *Euroopa Liidu Teatajas*.

PROTOKOLL,

millega muudetakse Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning Jordaania Hašimiidi Kuningriigi valitsuse vahelist Euroopa – Vahemere piirkonna lennunduslepingut, et võtta arvesse Horvaatia Vabariigi ühinemist Euroopa Liiduga

BELGIA KUNINGRIIK,

BULGAARIA VABARIIK,

TŠEHHI VABARIIK,

TAANI KUNINGRIIK,

SAKSAMAA LIITVABARIIK,

EESTI VABARIIK,

IIRIMAA,

KREEKA VABARIIK,

HISPAANIA KUNINGRIIK,

PRANTSUSE VABARIIK,

HORVAATIA VABARIIK,

ITAALIA VABARIIK,

KÜPROSE VABARIIK,

LÄTI VABARIIK,

LEEDU VABARIIK,

LUKSEMBURGI SUURHERTSOGIRIIK,

UNGARI,

MALTA VABARIIK,

MADALMAADE KUNINGRIIK,

AUSTRIA VABARIIK,

POOLA VABARIIK,

PORTUGALI VABARIIK,

RUMEENIA,

SLOVEENIA VABARIIK,

SLOVAKI VABARIIK,

SOOME VABARIIK,

ROOTSI KUNINGRIIK,

SUURBRITANNIA JA PÕHJA-IIRI ÜHENDKUNINGRIIK,

kes on Euroopa Liidu lepingu ja Euroopa Liidu toimimise lepingu osalised ja Euroopa Liidu liikmesriigid (edaspidi „liikmesriigid“), ning

EUROOPA LIIT

ühelt poolt ja

JORDAANIA HAŠIMIIDI KUNINGRIIK

teiselt poolt,

VÖTTES ARVESSE Horvaatia Vabariigi ühinemist Euroopa Liiduga 1. juulil 2013,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

Artikkel 1

Horvaatia Vabariik on 15. detsembril 2010 allkirjastatud Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning Jordaania Hašimiidi Kuningriigi valitsuse vahelise Euroopa – Vahemere piirkonna lennunduslepingu ⁽¹⁾ (edaspidi „leping“) osaline.

Artikkel 2

Lepingu horvaadikeelne tekst, ⁽²⁾ on autentne samadel tingimustel kui teised keeleversioonid.

Artikkel 3

1. Lepinguosalised kiidavad käesoleva protokolliga heaks oma menetluste kohaselt. Protokoll jõustub lepingu jõustumise kuupäeval. Kui lepinguosalised kiidavad käesoleva protokolliga heaks lepingu jõustumise kuupäevast hilisemal kuupäeval, siis kooskõlas lepingu artikli 29 lõikega 1 jõustub protokoll üks kuu pärast kuupäeva, mil lepinguosaliste vahel on vahetatud viimane diplomaatiline noot, millega kinnitatakse kõigi käesoleva protokolliga jõustumiseks vajalike menetluste lõpuleviimist.

2. Käesolev protokoll on lepingu lahutamatu osa ja seda kohaldatakse ajutiselt alates protokolliga allkirjastamisest lepinguosaliste poolt.

Koostatud 3. mail 2016 Brüsselis kahes eksemplaris bulgaaria, eesti, hispaania, hollandi, horvaadi, inglise, itaalia, kreeka, leedu, läti, malta, poola, portugali, prantsuse, rootsi, rumeenia, saksa, slovaki, sloveeni, soome, taani, tšehhi, ungari ja araabia keeles, kusjuures kõik tekstid on võrdselt autentset.

⁽¹⁾ Lepingu tekst on avaldatud ELT L 334, 6.12.2012, lk 3.

⁽²⁾ Horvaadikeelne eriväljaanne, peatükk 7, köide 24, lk 280.

За държавите-членки
 Por los Estados miembros
 Za členské státy
 For medlemsstaterne
 Für die Mitgliedstaaten
 Liikmesriikide nimel
 Για τα κράτη μέλη
 For the Member States
 Pour les États membres
 Za države članice
 Per gli Stati membri
 Dalībvalstu vārdā –
 Valstybių narių vardu
 A tagállamok részéről
 Ghall-Istati Membri
 Voor de lidstaten
 W imieniu Państw Członkowskich
 Pelos Estados-Membros
 Pentru statele membre
 Za členské štáty
 Za države članice
 Jäsenvaltioiden puolesta
 För medlemsstaterna
 عن الدول الأعضاء

За Европейския съюз
 Por la Unión Europea
 Za Evropskou unii
 For Den Europæiske Union
 Für die Europäische Union
 Euroopa Liidu nimel
 Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
 For the European Union
 Pour l'Union européenne
 Za Europsku uniju
 Per l'Unione europea
 Eiropas Savienības vārdā –
 Europos Sąjungos vardu
 Az Európai Unió részéről
 Ghall-Unjoni Ewropea
 Voor de Europese Unie
 W imieniu Unii Europejskiej
 Pela União Europeia
 Pentru Uniunea Europeană
 Za Európsku úniu
 Za Evropsko unijo
 Euroopan unionin puolesta
 För Europeiska unionen
 عن الإتحاد الأوروبي

За Хашемицкото кралство Йордания
Por el Reino Hachemí de Jordania
Za Jordánské hášimovské království
For Det Hashemitiske Kongerige Jordan
Für das Haschemitische Königreich Jordanien
Jordaania Hašimiidi Kuningriigi nimel
Για το Χασεμιτικό Βασίλειο της Ιορδανίας
For the Hashemite Kingdom of Jordan
Pour le Royaume hachémite de Jordanie
Za Hašemitsku Kraljevinu Jordan
Per il Regno hascemita di Giordania
Jordānijas Hāšimītu Karalistes vārdā –
Jordanijos Hašimitų Karalystės vardu
A Jordán Hásimita Királyság részéről
Ghar-Renju Haxemita tal-Ġordan
Voor het Hasjemitisch Koninkrijk Jordanië
W imieniu Jordańskiego Królestwa Haszymidzkiego
Pelo Reino Hachemita da Jordânia
Pentru Regatul Haşemit al Iordaniei
Za Jordánske hášimovské královstvo
Za Hašemitsko kraljevino Jordanijo
Jordanian hašemiittisen kuningaskunnan puolesta
För Hashemitiska konungariket Jordanien

عن المملكة الأردنية الهاشمية

MÄÄRUSED

NÕUKOGU MÄÄRUS (EL, Euratom) 2016/804,

17. mai 2016,

millega muudetakse määrust (EL, Euratom) nr 609/2014 meetodite ja menetluse kohta, millega tehakse kättesaadavaks traditsioonilised, käibemaksupõhised ja kogurahvatulul põhinevad omavahendid, ning muude sularahavajaduste rahuldamiseks vajalike meetmete kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 322 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 106a,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja arvamust ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1150/2000 ⁽³⁾ sõnastati uuesti nõukogu määrusega (EL, Euratom) nr 609/2014 ⁽⁴⁾. Määrus (EL, Euratom) nr 609/2014 jõustub nõukogu otsuse 2014/335/EL, Euratom ⁽⁵⁾ jõustumise päeval. Nimetatud otsus ei ole veel jõustunud.
- (2) Selleks et jätta komisjonile (Eurostat) piisavalt aega asjakohaste kogurahvatulu andmete hindamiseks ja jätta kogurahvatulu komiteele piisavalt aega kogurahvatulu andmeid käsitleva arvamuse koostamiseks, peaksid kõik eelarveaasta kogurahvatulus tehtavad muudatused olema võimalikud kuni asjaomasele eelarveaastale järgneva neljanda aasta 30. novembrini. Käibemaksupõhiste ja kogurahvatulul põhinevate omavahenditega seotud tõendavate dokumentide säilitamise perioodi tuleks sellest tulenevalt pikendada sellele eelarveaastale järgneva neljanda aasta 30. septembrist 30. novembrini, mille kohta andmed on esitatud.
- (3) Käesolevas määruses tuleks kajastada kehtivat tava, mille kohaselt määruse (EL, Euratom) nr 609/2014 artiklis 9 osutatud, omavahendite jaoks ette nähtud komisjoni kontosid („omavahendite jaoks ette nähtud komisjoni kontod“) hallatakse liikmesriikide riigikassades või nende keskpankades. Riigikassa mõiste peaks hõlmama ka samalaadseid funktsioone täitvaid muid riigiasutusi.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi 15. detsembri 2015. aasta arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

⁽²⁾ ELT C 5, 8.1.2016, lk 1.

⁽³⁾ Nõukogu 22. mai 2000. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 1150/2000, millega rakendatakse otsus 2007/436/EÜ, Euratom Euroopa ühenduste omavahendite süsteemi kohta (EÜT L 130, 31.5.2000, lk 1).

⁽⁴⁾ Nõukogu 26. mai 2014. aasta määrus (EL, Euratom) nr 609/2014 meetodite ja menetluse kohta, millega tehakse kättesaadavaks traditsioonilised, käibemaksupõhised ja kogurahvatulul põhinevad omavahendid, ning muude sularahavajaduste rahuldamiseks vajalike meetmete kohta (ELT L 168, 7.6.2014, lk 39).

⁽⁵⁾ Nõukogu 26. mai 2014. aasta otsus 2014/335/EL, Euratom Euroopa Liidu omavahendite süsteemi kohta (ELT L 168, 7.6.2014, lk 105).

- (4) Omavahendite jaoks ette nähtud komisjoni kontode haldamine peaks olema tasuta ja intressita. Tasude või negatiivse intressi kohaldamine vähendaks liidu eelarve vahendeid ja põhjustaks liikmesriikide ebavõrdset kohtlemist. Seetõttu peaksid liikmesriigid juhul, kui omavahendite jaoks ette nähtud komisjoni kontode suhtes kohaldatakse negatiivset intressi, kandma konto kreditiisse negatiivse intressiga võrduva summa. Kuivõrd mõnel liikmesriigil ei ole võimalik vältida selliste negatiivse intressi summade omavahendite jaoks ette nähtud komisjoni kontode krediteerimise kohustuse rahalist mõju, siis on asjakohane, et komisjon püüaks oma sularahavajaduste katmisel seda mõju vähendada, kasutades eelisjärjekorras asjaomaste kontode kreditiisse kantud summasid.
- (5) Omavahendite jaoks ette nähtud komisjoni kontosid tuleks debiteerida ainult komisjoni korraldusel. See ei tohiks piirata negatiivse intressi kohaldamist.
- (6) Selguse ja loetavuse huvides tuleks määruse (EL, Euratom) nr 609/2014 artikkel 10 jagada mitmeks artiklikuks.
- (7) Komisjonile peaks igal ajal olema kättesaadav piisav sularahavaru, et täita eelarve täitmisest tulenevad maksenõuded, mis on koondunud eriti aasta esimestele kuudele. Komisjonil on juba võimalus paluda liikmesriikidel kanda varem üle kuni kaks täiendavat kaheteistkümnendikosa Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi (EAGF) erivajadustega seotud kulude katmiseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1307/2013 ⁽¹⁾ kohaselt. Selleks et veelgi vähendada ajutisest sularahapuudusest tingitud makseviivituste ohtu, peaks komisjonil olema võimalik paluda liikmesriikidel kanda varem üle veel kuni pool ühest kaheteistkümnendikosast Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide erivajadustega seotud kulude katmiseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 ⁽²⁾ kohaselt, niivõrd kui see on põhjendatud sularahavajadustega. Kuid vältimaks liigset survet liikmesriikide riigikassadele, ei tohiks samaks kuuks varem ülekantav summa kokku ületada kaht täiendavat kaheteistkümnendikosa. EAGFi maksete suhtes kehtivate erivajaduste tõttu ei kohaldata seda EAGFi kahjustaval viisil.
- (8) Määruse (EÜ, Euratom) nr 1150/2000 kohaselt peab komisjon arvutama käibemaksupõhiste ja kogurahvatulul põhinevate omavahendite korrigeerimised ja teatama need liikmesriikidele õigel ajal, et nad saaksid kanda need korrigeerimiste summad detsembri esimesel tööpäeval omavahendite jaoks ette nähtud komisjoni kontole. Korrigeerimiste summad, mis tuli teha kättesaadavaks 2014. aasta detsembri esimesel tööpäeval, olid enneolematult suured. Selleks et vältida vahetult enne aasta lõppu põhjendamatult suuri eelarvelisi piiranguid liikmesriikidele, muudeti nõukogu määrusega (EL, Euratom) nr 1377/2014 ⁽³⁾ määrust (EÜ, Euratom) nr 1150/2000, et võimaldada liikmesriikidel lükata teatavatel erandlikel asjaoludel edasi nende summade kandmise omavahendite jaoks ette nähtud komisjoni kontole.
- (9) Selliselt muudetud määrus (EÜ, Euratom) nr 1150/2000 kaotab kehtivuse pärast määruse (EL, Euratom) nr 609/2014 jõustumist. See ei tohiks aga mõjutada nende korrigeerimiste summade kontole kandmise edasilükkamist, mida on juba ametlikult taotletud määruse (EL, Euratom) nr 1377/2014 kohaselt nimetatud määruse kehtimise ajal.
- (10) Lihtsustamise huvides ning selleks, et piirata liikmesriikide ja komisjoni eelarvekoormust, eelkõige aasta lõpus, tuleks ühtlustada käibemaksupõhiste ja kogurahvatulul põhinevate omavahendite korrigeerimise menetlust. Liikmesriikidele nõutavate korrigeerimiste ametliku teatamise ja nende korrigeerimiste summade omavahendite jaoks ette nähtud komisjoni kontole kandmise kuupäeva vahele peaks jääma rohkem aega. Teatamine ja kontole kandmine peaksid toimuma samal aastal, kuna see aasta on oluline ka valitsemissektori raamatupidamisarvestusele avalduva mõju registreerimisel ning stabiilsuse ja kasvu pakti rakendamisel. Korrigeerimiste kogusumma tuleks liikmesriikide vahel kohe ümber jagada vastavalt nende osakaalule kogurahvatulul põhinevates omavahendites. See kõrvaldaks vajaduse määrusega (EL, Euratom) nr 1377/2014 ette nähtud erandi järele.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1307/2013, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames toetuskavade alusel põllumajandustootjatele makstavate otsetoetuste eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 637/2008 ja (EÜ) nr 73/2009 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 608).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320).

⁽³⁾ Nõukogu 18. detsembri 2014. aasta määrus (EL, Euratom) nr 1377/2014, millega muudetakse määrust (EÜ, Euratom) nr 1150/2000, millega rakendatakse otsus 2007/436/EÜ, Euratom Euroopa ühenduste omavahendite süsteemi kohta (ELT L 367, 23.12.2014, lk 14).

- (11) Selleks et saavutada liidu eesmärke, peaks viivise arvutamise kord tagama eelkõige selle, et omavahendid tehakse kättesaadavaks õigel ajal ja täies mahus.
- (12) Selleks et parandada õiguskindlust ja selgust, tuleks käibemaksupõhiste ja kogurahvatulul põhinevate omavahendite puhul kindlaks määrata juhtumid, mille korral nõutakse hilinenud makse eest viivist. Võttes arvesse selliste omavahendite eripära, mille suhtes rakendatakse kontrollitsükli, mis võimaldab parandamist ja korrigeerimist nelja aasta jooksul, ei tohiks selliste paranduste ja korrigeerimiste tulemusel käibemaksupõhistes ja kogurahvatulul põhinevates omavahendites tehtavad muudatused anda alust viivise arvutamiseks tagasiulatavalt. Seega tuleks nende omavahendite puhul maksta viivist vaid igakuiste kaheteistkümnendikosade ja eelmiste eelarveaastate korrigeerimiste iga-aastasest arvutamisest tulenevate summade kontodele kandmise hilinemise eest. Selleks et säilitada asjakohane stiimul parandusmeetmete võtmiseks, tuleks viivist maksta ka juhul, kui hilinetakse selliste summade kontodele kandmisega, mis tulenevad käibemaksu aruande eriparandustest kuupäeval, mis on kindlaks määratud vastavalt meetmetele, mida komisjon on võtnud nõukogu määruse (EMÜ, Euratom) nr 1553/89⁽¹⁾ artikli 9 lõike 1 teise lõigu kohaselt. Kui liikmesriik jätab komisjoni määratud kindlaks tähtjaks esitamata kogurahvatulu andmete parandused, mis on vajalikud komisjoni või liikmesriigi teatatud punktide käsitlemiseks, tuleks viivist kohaldada ka igasuguse omavahendite suurenemise puhul, mis tuleneb teatatud punkti käsitlemise tagajärjel tehtud korrigeerimisest. Sellist viivist tuleks kohaldada alates ajast, mil korrigeerimise summa oleks tulnud kontole kanda, st konkreetse tähtaja möödumise aastale järgneva aasta juuni esimesest tööpäevast, ning ajani, mil kõnealune korrigeerimise summa kontole kantakse. Vastavalt kehtivatele reeglitele ja tavale tuleks viivist arvutada traditsiooniliste omavahendite summade kontole kandmise mis tahes hilinemise korral.
- (13) Määruse (EL, Euratom) nr 609/2014 artiklis 12 sätestatud viivisemäära süsteem sisaldab baasmäära fikseeritud suurendamist 2 protsendipunkti võrra ja progressiivset suurendamist 0,25 protsendipunkti võrra iga viivitatud kuu kohta; suurendatud määra kohaldatakse kogu viivitusaja suhtes. Nimetatud viivisemäära süsteem on aidanud tagada, et omavahendid tehakse kättesaadavaks õigel ajal ja täies mahus, ning seetõttu tuleks selle põhielemendid säilitada.
- (14) Olemasolevad reeglid, mis näevad ette üha suureneva määra, on toonud aga erandjuhtudel kaasa väga kõrge intressimäära maksmise, hõlmates mõnikord mitmeaastasi hilinemisi. Selleks et tagada süsteemi proportsionaalsus, säilitades samas hoiatava mõju, peaks baasmäära kogukasv piirduma maksimaalselt 16 protsendipunktiga aastas.
- (15) Teisest küljest võib kehtiv baasmäära fikseeritud suurendamine kahe protsendipunkti võrra põhjustada eeskätt lühiaegsete hilinemiste korral huvipuuduse teha omavahendid kättesaadavaks õigel ajal juhtudel, kui refinantseerimiskulud rahaturgudel on suuremad kui makstav viivis. Selleks, et kindlustada veelgi süsteemi tõrgeteta toimimist, tuleks baasmäära fikseeritud suurendamine tõsta 2,5 protsendipunktini ning tulemuseks olev kohaldatav intressimäär ei tohiks olla sellest määrast madalam, isegi kui kohaldatav baasmäär on negatiivne. See peaks eelkõige ära hoidma hilinemisi selliste käibemaksupõhiste ja kogurahvatulul põhinevate omavahendite igakuiste kaheteistkümnendikosade kättesaadavaks tegemisel, mis praegu moodustavad rohkem kui 80 % liidu eelarve tuludest.
- (16) Selleks et edendada liidu finantshuvide tõhusat kaitset ja võtta arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013⁽²⁾ hiljuti kasutusele võetud sätteid, peaks olema võimalik vabastada liikmesriigid kohustusest teha liidu eelarve jaoks kättesaadavaks traditsiooniliste omavahendite need summad, mida ei ole võimalik sisse nõuda liidu finantshuve mõjutavate kriminaaluurimiste kahjustamise vältimise eesmärgil edasi lükatud raamatupidamisarvestusse kandmise või tollivõlgadest teatamise edasilükkamise tõttu. Komisjon peaks võimalikult väikese viivitusega teatama liikmesriikidele seda võimalust sisaldavate juhtumite hindamise kriteeriumid ning neid vajaduse korral ajakohastama.
- (17) Selleks et vähendada liikmesriikide ja komisjoni halduskoormust, tuleks suurendada künnist, mille korral liikmesriikidel on kohustus teatada komisjonile sissenõudmisele mittekuuluvateks loetud või kuulutatud traditsiooniliste omavahendite juhtudest.
- (18) Tuleks täpsustada, et komisjonile määruse (EL, Euratom) nr 609/2014 artikli 14 lõike 3 kohaselt antav võimalus võtta välja varade kogusummast suurem summa, et tagada liidu kohustuste täitmine ainult juhul, kui nõukogu

⁽¹⁾ Nõukogu 29. mai 1989. aasta määrus (EMÜ, Euratom) nr 1553/89 käibemaksust laekuvate omavahendite kogumise kindla ühtse korra kohta (EÜT L 155, 7.6.1989, lk 9).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1).

määruste ja otsuste kohaselt sõlmitud lepingu järgse või kohaselt garanteeritud laenu maksmisel tekib makseviivitus, hõlmab ka määrusi ja otsuseid, mille pärast Lissaboni lepingu jõustumist peavad vastu võtma nii nõukogu kui ka kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepinguga Euroopa Parlament ja nõukogu.

- (19) Komisjon peaks teavitama liikmesriike või liikmesriikide keskpanku oma sularahatehinguid puudutavatest maksekorraldustest, mis mõjutavad omavahendite hoidmiseks avatud kontosid, vähemalt üks päev enne maksekorralduste täitmist, välja arvatud erandjuhtudel.
- (20) Määrust (EL, Euratom) nr 609/2014 tuleks seetõttu vastavalt muuta.
- (21) Järjepidevuse tagamiseks peaks käesolev määrus jõustuma määruse (EL, Euratom) nr 609/2014 jõustumisega samal päeval. Käesolevas määruses sätestatud määruse (EL, Euratom) nr 609/2014 artikli 18 muudatust tuleks kohaldada 1. jaanuarist 2014, et tagada määrusega (EL, Euratom) nr 1377/2014 sätestatud erandi jätkuv kohaldamine kuni käesoleva määruse jõustumise kuupäevani. Käesolevas määruses sätestatud määruse (EL, Euratom) nr 609/2014 artikli 12 muudatust tuleks kohaldada juhul, kui omavahendi maksetähtpäev on hilisem kui käesoleva määruse jõustumise kuupäev. Kuid proportsionaalsusest tulenevatel põhjustel peaks liikmesriikidele olema kasulik ka viivisemäära summaarse kasvu piiramine, ning käibemaksupõhiste omavahendite puhul viivise maksmise piiramine vaid määruse (EL, Euratom) nr 609/2014 artiklis 12 (nagu seda on muudetud käesoleva määrusega) nimetatud hilinemistega, omavahendite puhul, mille maksetähtaeg oli enne käesoleva määruse jõustumise kuupäeva, kui kõnealused omavahendid said teatavaks pärast seda kuupäeva,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EL, Euratom) nr 609/2014 muudetakse järgmiselt.

- 1) Artikli 3 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Liikmesriigid säilitavad määruse (EÜ, Euratom) nr 1287/2003 artiklis 3 osutatud statistiliste menetluste ja alustega seotud tõendavaid dokumente asjaomasele eelarveaastale järgneva neljanda aasta 30. novembrini. Käibemaksupõhiste omavahendite baasiga seotud tõendavaid dokumente säilitatakse sama kaua.“

- 2) Artiklit 6 muudetakse järgmiselt:

- a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Omavahendite raamatupidamisarvestust peab iga liikmesriigi riigikassa või samalaadseid funktsioone täitev muu riigiasutus („riigikassa“) või iga liikmesriigi keskpank. Raamatupidamisarvestus jaguneb vastavalt vahendite liigile.“

- b) lõike 3 kolmandat lõiku muudetakse järgmiselt:

- i) esimeses taandes asendatakse viide artikli 10 lõikele 3 viitega artikli 10a lõikele 1;

- ii) teine taane asendatakse järgmisega:

„— artikli 10b lõike 5 esimeses lõigus märgitud arvutuse tulemus kantakse arvestusse kord aastas, välja arvatud artikli 10b lõike 2 punktis b märgitud erikorrigeerimised, mis kantakse raamatupidamisarvestusse asjaomase liikmesriigi ja komisjoni vahelise kokkuleppe sõlmimisele järgneva kuu esimesel tööpäeval.“

- 3) Artiklit 9 muudetakse järgmiselt:

- a) lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

- i) esimene ja teine lõik asendatakse järgmisega:

„1. Iga liikmesriik kannab omavahendid artiklites 10, 10a ja 10b sätestatud korras kontole, mis on avatud komisjoni nimel liikmesriigi riigikassas või riigi keskpangas. Ilma et see piiraks kolmandas lõigus osutatud negatiivse intressi kohaldamist, võib seda kontot debiteerida ainult komisjoni korraldusel.“

See konto on omavääringus ning tasuta ja intressita.“;

ii) lisatakse järgmine lõik:

„Kui selle konto suhtes kohaldatakse negatiivset intressi, kannab asjaomane liikmesriik kontole summa, mis vastab kohaldatud negatiivse intressi summale, hiljemalt negatiivse intressi kohaldamisele järgneva teise kuu esimesel tööpäeval.“;

b) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Liikmesriigid või nende keskpangad edastavad komisjonile elektroonilisel kujul järgmise teabe:

a) tööpäeval, mil nad kannavad omavahendid komisjoni kontole, konto väljavõtte või krediteerimise teatise, millel on näidatud omavahendite kanne kontole;

b) ilma et see piiraks punkti a kohaldamist, hiljemalt teisel tööpäeval pärast konto krediteerimist konto väljavõtte, millel on näidatud omavahendite kanne kontole.“

4) Artikkel 10 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 10

Traditsiooniliste omavahendite kättesaadavaks tegemine

1. Pärast sissenõudmiskulude mahaarvamist vastavalt otsuse 2014/335/EL, Euratom artikli 2 lõikele 3 ja artikli 10 lõikele 3 tehakse kanne kõnealuse otsuse artikli 2 lõike 1 punktis a osutatud traditsiooniliste omavahendite kohta hiljemalt sellele kuule järgneva teise kuu üheksateistkümnendale kuupäevale järgneval esimesel tööpäeval, mil nõue käesoleva määruse artiklis 2 ette nähtud korras kindlaks määrati.

Artikli 6 lõike 3 teise lõigu alusel eraldi raamatupidamisarvestusse kantavate nõuete puhul tuleb kanne teha hiljemalt nõude sissenõudmise kuule järgneva teise kuu üheksateistkümnendale kuupäevale järgneval esimesel tööpäeval.

2. Vajaduse korral võib komisjon paluda liikmesriikidel teha omavahendite, välja arvatud käibemaksupõhiste ja kogurahvatulul põhinevate omavahendite kanne ettemaksena ühe kuu võrra varem teabe alusel, mis on nende käsutuses sama kuu viieteistkümnendal kuupäeval.

Iga ettemaksena tehtavat kannet korrigeeritakse järgmisel kuul lõikes 1 nimetatud kande tegemise ajal. Korrigeerimises sisaldub ettemaksena tehtava kande summaga võrduva negatiivse kande summa.

Artikkel 10a

Käibemaksupõhiste ja kogurahvatulul põhinevate omavahendite kättesaadavaks tegemine

1. Võttes arvesse mõju, mida käibemaksupõhiste ja kogurahvatulul põhinevatele omavahenditele avaldab Ühendkuningriigile võimaldatav eelarvelise tasakaalustamatuse korrigeerimine ning Taani, Madalmaade, Austria ja Rootsi brutomaksete vähendamine, kantakse nimetatud vahendid kontole iga kuu esimesel tööpäeval kaheteistkümnendikosaadana asjaomastest eelarve kogusummadest konverteerituna omavääringusse eelarveaastale eelneva kalendriaasta viimasel ametliku noteeringu päeval kehtiva, *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias avaldatud vahetuskursi alusel.

2. Erivajadusteks, mis on seotud EAGFi kulude maksimisega vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 1307/2013, (*) ning olenevalt liidu sularahaposisioonist võib komisjon paluda liikmesriikidel kanda eelarveaasta esimeses kvartalis ettemaksena kuni kahe kuu võrra varem kontole käibemaksupõhiste ja kogurahvatulul põhinevate omavahendite eelarvelistest summadest ühe kaheteistkümnendiku või osa sellest, võttes arvesse mõju, mida nimetatud vahendite avaldab Ühendkuningriigile võimaldatav eelarvelise tasakaalustamatuse korrigeerimine ning Taani, Madalmaade, Austria ja Rootsi brutomaksete vähendamine.

Ilma et see piiraks kolmanda lõigu kohaldamist, võib komisjon erivajadusteks, mis on seotud Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kulude maksimisega vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 1303/2013, (**) ning olenevalt liidu sularahaposisioonist, paluda liikmesriikidel kanda eelarveaasta esimese kuue

kuu jooksul ettemaksena varem kontole käibemaksupõhiste ja kogurahvatulul põhinevate omavahendite eelarvelistest summadest kuni täiendava poole ühest kaheteistkümnendikust, võttes arvesse mõju, mida nimetatud vahenditele avaldab Ühendkuningriigile võimaldatav eelarvelise tasakaalustamatuse korrigeerimine ning Taani, Madalmaade, Austria ja Rootsi brutomaksete vähendamine.

Kogusumma, mille komisjon võib paluda liikmesriikidel kanda sama kuu jooksul esimese ja teise lõigu alusel ettemaksena kontole, ei ole ühelgi juhul suurem kui kahele täiendavale kaheteistkümnendikosale vastav summa.

Pärast esimest kuut kuud ei tohi ühe kuu taotletav kanne olla suurem kui üks kaheteistkümnendik käibemaksupõhistest ja kogurahvatulul põhinevatest omavahenditest ning peab jääma eelarvesse selleks otstarbeks kavandatud summade piiresse.

Komisjon teatab sellest liikmesriikidele ette hiljemalt kaks nädalat enne esimese ja teise lõigu alusel taotletava kande tegemist.

Komisjon teatab liikmesriikidele oma kavatsusest taotleda sellise kande tegemist ette piisavalt aegsasti ja hiljemalt kuus nädalat enne teise lõigu alusel taotletava kande tegemist.

Lõiget 4, mis käsitleb iga aasta jaanuaris kontole kandmiseks ette nähtud summat, ning lõiget 5, mida kohaldatakse juhul, kui eelarvet ei ole enne eelarveaasta algust lõplikult vastu võetud, kohaldatakse kõnealuste ettemaksena tehtavate kannete suhtes.

3. Muudatuste tegemine käibemaksupõhiste omavahendite ühtses määras, kogurahvatulul põhinevate omavahendite määras, otsuse 2014/335/EL, Euratom artiklites 4 ja 5 osutatud Ühendkuningriigile võimaldatava eelarvelise tasakaalustamatuse korrigeerimises ja selle rahastamises ning Taani, Madalmaade, Austria ja Rootsi brutomaksete vähendamise rahastamises eeldab paranduseelarve lõplikku vastuvõtmist ning kõnealuste muudatuste alusel taaskorrigeeritakse pärast eelarveaasta algust kontole kantud kaheteistkümnendikosad.

Kõnealused taaskorrigeerimised tehakse esimese kande ajal pärast paranduseelarve lõplikku vastuvõtmist, kui see võetakse vastu enne kuu kuuteistkümnendat päeva. Vastasel juhul tehakse taaskorrigeerimised teise kande ajal pärast paranduseelarve lõplikku vastuvõtmist. Erandina finantsmääruse artiklist 11 kantakse need taaskorrigeerimised asjaomase paranduseelarve eelarveaasta raamatupidamisarvestusse.

4. Iga eelarveaasta jaanuari kaheteistkümnendikosad arvutatakse Euroopa Liidu toimimise lepingu („ELi toimimise leping“) artikli 314 lõikes 2 nimetatud eelarveprojekti ette nähtud summade põhjal, konverteerituna omavääringusse vahetuskursi alusel, mis kehtib eelarveaastale eelneva kalendriaasta 15. detsembrile järgneval esimesel ametliku noteeringu päeval; korrigeerimise kohta tehakse kanne järgmisesse kuusse.

5. Kui eelarvet ei ole vähemalt kaks nädalat enne järgmise eelarveaasta jaanuari kannet lõplikult vastu võetud, teevad liikmesriigid iga kuu, sealhulgas jaanuari esimesel tööpäeval, kande ühe kaheteistkümnendikosa kohta viimati lõplikult vastu võetud eelarvesse kantud käibemaksupõhistest ja kogurahvatulul põhinevatest omavahenditest, võttes arvesse mõju, mida nimetatud vahenditele avaldab Ühendkuningriigile võimaldatav eelarvelise tasakaalustamatuse korrigeerimine ning Taani, Madalmaade, Austria ja Rootsi brutomaksete vähendamine; tehtud kanded korrigeeritakse eelarve lõplikule vastuvõtmisele järgneval esimesel maksetähtpäeval, kui eelarve võetakse vastu enne asjaomase kuu kuuteistkümnendat päeva. Vastasel juhul toimub korrigeerimine teisel maksetähtpäeval, mis järgneb eelarve lõplikule vastuvõtmisele.

6. Taani, Madalmaade, Austria ja Rootsi brutomaksete vähendamise rahastamises ei tehta hilisemaid muudatusi, kui määruse (EÜ, Euratom) nr 1287/2003 artikli 2 lõike 2 kohased kogurahvatulu andmed muutuvad.

Artikkel 10b

Eelmiste eelarveaastate käibemaksupõhiste ja kogurahvatulul põhinevate omavahendite korrigeerimised

1. Võttes aluseks määruse (EMÜ, Euratom) nr 1553/89 artikli 7 lõikes 1 ette nähtud käibemaksupõhiste omavahendite baasi aastaaruande, kantakse iga liikmesriigi puhul kõnealuse aruande edastamise aastale järgneval aastal deebetisse kõnealuses aruandes sisalduva info alusel summa, mille arvutamiseks kohaldatakse eelarveaastal, mida aruanne käsitleb, vastu võetud ühtset määra, ning kantakse krediidisse kõnealuseks eelarveaastaks tehtud

12 makset. Liikmesriigi käibemaksupõhiste omavahendite baas, mille suhtes kohaldatakse kõnealust määra, ei või ületada otsuse 2014/335/EL, Euratom, artikli 2 lõike 1 punktis b kindlaks määratud protsendimäära kogurahvatulust, millele on osutatud kõnealuse otsuse artikli 2 lõike 7 esimeses lõigus.

2. Pärast iga käibemaksupõhiste omavahendite baasi parandust vastavalt määruse (EMÜ, Euratom) nr 1553/89 artikli 9 lõikele 1 korrigeeritakse iga asjaomase liikmesriigi puhul, kelle kõnealuseid parandusi võimaldav baas ei ületa otsuse 2014/335/EL, Euratom artikli 2 lõike 1 punktis b ja artikli 10 lõikes 2 sätestatud protsendimäärasid, käesoleva artikli lõike 1 kohaselt kindlaks määratud saldot järgmiselt:

- a) 31. juuliks määruse (EMÜ, Euratom) nr 1553/89 artikli 9 lõike 1 esimese lõigu alusel tehtud parandused põhjustavad üldise korrigeerimise järgmisel aastal;
- b) erikorrigeerimise võib igal ajal kontole kanda asjaomase liikmesriigi ja komisjoni vahelisel kokkuleppel kooskõlas määruse (EMÜ, Euratom) nr 1553/89 artikli 9 lõike 1 esimese lõiguga;
- c) kui komisjoni meetmed baasi parandamiseks määruse (EMÜ, Euratom) nr 1553/89 artikli 9 lõike 1 teise lõigu alusel põhjustavad käesoleva määruse artikli 9 lõikes 1 osutatud kontole tehtavate kannete erikorrigeerimise, siis tehakse kõnealune korrigeerimine kuupäeval, mille komisjon määrab kindlaks vastavalt kõnealustele meetmetele.

Käesoleva artikli lõikes 4 osutatud muudatused kogurahvatulus põhjustavad nende liikmesriikide saldo korrigeerimise, kelle käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud parandusi võimaldava käibemaksupõhiste omavahendite baasi muutuva määra ülempiir on selline, nagu on sätestatud otsuse 2014/335/EL, Euratom artikli 2 lõike 1 punktis b ja artikli 10 lõikes 2.

3. Liikmesriikide poolt määruse (EÜ, Euratom) nr 1287/2003 artikli 2 lõike 2 kohaselt esitatud eelmise aasta kogurahvatulu kogusummat turuhindades ja selle komponente väljendavate arvandmete põhjal kantakse iga liikmesriigi puhul arvandmete esitamise aastale järgneval aastal deebetisse summa, mille arvutamiseks kohaldatakse tema kogurahvatulu suhtes arvandmete esitamisele eelneva aasta puhul vastuvõetud määra, ning krediidisse kantakse kõnealuse aasta jooksul tehtud maksed.

4. Kõik muudatused, mis tehakse eelmiste eelarveaastate kogurahvatulus vastavalt määruse (EÜ, Euratom) nr 1287/2003 artikli 2 lõikele 2, kui nimetatud määruse artiklist 5 ei tulene teisiti, põhjustavad iga asjaomase liikmesriigi vastavalt käesoleva artikli lõikele 3 kindlaks määratud saldo korrigeerimise. Pärast asjaomasele eelarveaastale järgneva neljanda aasta 30. novembrist ei võeta arvesse ühtegi kogurahvatulus tehtavat muudatust, välja arvatud muudatused seoses punktidega, millest komisjon või liikmesriik on teatanud enne kõnealust kuupäeva.

5. Komisjon arvutab iga liikmesriigi jaoks välja lõigetes 1–4 nimetatud korrigeerimistest, välja arvatud lõike 2 punktide b ja c kohased erikorrigeerimised, tuleneva summa ja selle tulemuse vahe, mis saadakse korrutades korrigeerimiste kogusummad protsendiga, mis väljendab selle liikmesriigi kogurahvatulu osa kõigi liikmesriikide kogurahvatulust, nagu on kohaldatav korrigeerimiste tegemiseks esitatud andmete aastale järgneva aasta eelarve suhtes 15. jaanuaril („netosumma“).

Selleks arvutuseks konverteeritakse summad omavääringust eurodesse või vastupidi asjaomasele eelarveaastale eelneva kalendriaasta viimasel ametliku noteeringu päeval kehtiva *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias avaldatud vahetuskursi alusel.

Komisjon teatab selle arvutuse tulemusel saadud summad liikmesriikidele enne korrigeerimiste tegemiseks andmete esitamise aastale järgneva aasta 1. veebruari. Iga liikmesriik kannab netosumma artikli 9 lõikes 1 osutatud kontole sama aasta juunikuu esimesel tööpäeval.

6. Käesoleva artikli lõigetes 1–5 nimetatud toimingud kujutavad endast tulutoiminguid selle eelarveaasta puhul, mille jooksul tuleb need kanda artikli 9 lõikes 1 osutatud kontole.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1307/2013, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames toetuskavade alusel põllumajandustootjatele makstavate otsetoetuste eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 637/2008 ja (EÜ) nr 73/2009 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 608).

(**) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320).“

5) Artikli 11 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Komisjon arvutab korrigeerimise välja asjaomasele eelarveaastale järgneval aastal.

Arvutus tehakse järgmiste asjaomase eelarveaasta arvandmete põhjal:

a) kogurahvatulu kogusumma turuhindades ja selle komponendid, mille liikmesriigid on esitanud määruse (EÜ, Euratom) nr 1287/2003 artikli 2 lõike 2 kohaselt;

b) kõnealusele meetmele või poliitikale vastavate tegevuskulude eelarve täitumine.

Korrigeerimine arvutatakse, korrutades kõnealuste kulude kogusumma, välja arvatud kõnealuses meetmes või poliitikas osalevate kolmandate riikide rahastatud kulud, protsendiga, mis väljendab korrigeerimisele õigust omava liikmesriigi kogurahvatulu osa kõikide liikmesriikide kogurahvatulust. Korrigeerimist rahastavad meetmes või poliitikas osalevad liikmesriigid vastavalt skaalale, mis määratakse kindlaks, jagades nende kogurahvatulu kõikide osalevate liikmesriikide kogurahvatuluga. Korrigeerimise arvutamiseks konverteeritakse summad omavääringust eurodesse või vastupidi asjaomasele eelarveaastale eelneva kalendriaasta viimasel ametliku noteeringu päeval kehtiva *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias avaldatud vahetuskursi alusel.

Iga asjaomast aastat käsitlev korrigeerimine on ühekordne ja see on lõplik isegi juhul, kui kogurahvatulu suurust hiljem muudetakse.“

6) Artikkel 12 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 12

Viivis hilinenult kättesaadavaks tehtud summadel

1. Iga hilinemise eest summade kandmisel artikli 9 lõikes 1 osutatud kontole peab asjaomane liikmesriik maksma viivist.

2. Käibemaksupõhiste ja kogurahvatulul põhinevate omavahendite puhul makstakse viivist üksnes hilinemiste eest järgmiste summade kontole kandmisel:

a) artiklis 10a osutatud summad;

b) artikli 10b lõike 5 esimeses lõigus osutatud arvutuse tulemusel saadud summad kõnealuse lõike kolmandas lõigus kindlaks määratud ajal;

c) käesoleva määruse artikli 10b lõike 2 punkti c alusel toimunud käibemaksupõhiste omavahendite erikorrigeerimiste tulemusel saadud summad komisjoni poolt määruse (EMÜ, Euratom) nr 1553/89 artikli 9 lõike 1 teise lõigu alusel võetud meetmete kohaselt kindlaks määratud kuupäeval;

d) summad, mis tulenevad sellest, et liikmesriik on jätnud esitamata komisjoni või liikmesriigi poolt teatud punktide käsitlemiseks vajalikud muudatused kogurahvatulu andmetes, nagu on osutatud artikli 10b lõikes 4, komisjoni poolt sõnaselgelt kehtestatud tähtaja jooksul. Viivist selliste paranduste tulemusel saadud korrigeerimistelt arvutatakse alates komisjoni poolt sõnaselgelt kehtestatud tähtaja lõppemise aastale järgneva aasta juuni esimesest tööpäevast.

3. Alla 500 euro suuruste viivisesummade sissenõudmisest loobutakse.

4. Majandus- ja rahaliitu kuuluvate liikmesriikide viivisemäär võrdub *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias avaldatud maksetähtpäeva kuu esimese kalendripäeva intressimääraga, mida Euroopa Keskpang kohaldas oma põhiliste refinantseerimistehingute suhtes, või 0 protsendiga, olenevalt sellest, kumb on suurem, ning mida on suurendatud 2,5 protsendipunkti võrra.

Kõnealusele määrale lisandub 0,25 protsendipunkti iga viivitatud kuu kohta.

Esimese ja teise lõigu kohane suurendamine kokku ei tohi ületada 16 protsendipunkti. Suurendatud määra kohaldatakse kogu viivitusaja suhtes.

5. Majandus- ja rahaliitu mittekuuluvate liikmesriikide viivisemäär võrdub määraga, mida keskpangad kohaldasid kõnealuse kuu esimesel päeval oma põhiliste refinantseerimistingute suhtes, või 0 protsendiga, olenevalt sellest, kumb on suurem, ning mida on suurendatud 2,5 protsendipunkti võrra. Liikmesriikide puhul, kelle kohta keskpanga määr ei ole kättesaadav, võrdub viivisemäär määraga, mis on kõige lähemal määrale, mida kohaldati kõnealuse kuu esimesel päeval liikmesriigi rahaturul, või 0 protsendiga, olenevalt sellest, kumb on suurem, ning mida on suurendatud 2,5 protsendipunkti võrra.

Kõnealusele määrale lisandub 0,25 protsendipunkti iga viivitatud kuu kohta.

Esimese ja teise lõigu kohane suurendamine kokku ei tohi ületada 16 protsendipunkti. Suurendatud määra kohaldatakse kogu viivitusaja suhtes.

6. Käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud viivise maksmise suhtes kohaldatakse artikli 9 lõikeid 2 ja 3 *mutatis mutandis*.”

7) Artiklit 13 muudetakse järgmiselt:

a) lõikesse 2 lisatakse teine lõik:

„Liikmesriigid võidakse vabastada kohustusest anda komisjoni käsutusse artikli 2 alusel kindlaks määratud nõuetele vastavad summad, kui neid nõudeid ei ole võimalik sisse nõuda liidu finantshuve mõjutavate kriminaaluurimiste kahjustamise vältimise eesmärgil edasi lükatud raamatupidamisarvestusse kandmise või tollivõlgadest teatamise edasilükkamise tõttu.“;

b) lõike 3 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„3. Kui asjaomaste kindlaksmääratud nõuete suurus ületab 100 000 eurot, edastavad liikmesriigid kolme kuu jooksul pärast lõikes 2 märgitud haldusotsuse tegemist või kooskõlas nimetatud lõikes osutatud tähtaegadega komisjonile aruande nende juhtumite kohta, mille suhtes on kohaldatud lõiget 2.“

8) Artikli 14 lõiked 3 ja 4 asendatakse järgmisega:

„3. Ainult juhul, kui nõukogu või Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt vastu võetud määruste ja otsuste kohaselt sõlmitud lepingu järgse või kohaselt garanteeritud laenu maksmisel tekib makseviivitus ning tekib olukord, mille tõttu komisjon ei saa õigel ajal võtta selliste laenu suhtes finantseeskirjades ette nähtud muid meetmeid, et tagada liidu seadusjärgsete kohustuste täitmine laenuandjate ees, võib liidu võlgade maksmiseks ajutiselt kohaldada lõikeid 2 ja 4, olenemata lõikes 2 ette nähtud tingimustest.

4. Ilma et see piiraks teise lõigu kohaldamist, jagatakse vahe koguvarade ja sularahavajaduste vahel liikmesriikide vahel võimaluse korral osadeks, mille suurus on proportsionaalne iga asjaomase liikmesriigi prognoositud eelarvelise tuluga.

Komisjon püüab oma sularahavajaduste katmisel vähendada liikmesriikide poolt artikli 9 lõike 1 kolmanda lõigu kohaselt negatiivse intressi summade kontode krediteerimise kohustuse mõju, kasutades eelisjärjekorras asjaomaste kontode kreditiisse kantud summasid.“

9) Artikkel 15 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 15

Maksekorralduste täitmine

1. Liikmesriigid või nende keskpangad täidavad komisjoni maksekorraldused komisjoni juhiste kohaselt ja mitte hiljem kui kolme tööpäeva jooksul pärast korralduse saamist. Sularahatehingute puhul täidavad liikmesriigid või nende keskpangad korraldused komisjoni määratud aja jooksul, kes teavitab neid vähemalt üks päev enne maksekorralduste täitmist, välja arvatud erandjuhtudel.

2. Liikmesriigid või nende keskpangad saavad komisjonile elektroonilisel kujul ja hiljemalt kahe tööpäeva jooksul pärast iga tehingu sooritamist konto väljavõtte, millel on näha asjaomased tehingud.“

10) Artikkel 18 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 18

Kehtetuks tunnistamine

1. Ilma et see piiraks lõike 2 kohaldamist, tunnistatakse määrus (EÜ, Euratom) nr 1150/2000 kehtetuks alates 1. jaanuarist 2014.
2. Määruse (EÜ, Euratom) nr 1150/2000 artikli 10 lõige 7a tunnistatakse kehtetuks alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast.
3. Viiteid kehtetuks tunnistatud määrusele käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ning neid loetakse vastavalt II lisas esitatud vastavustabelile.“

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub määruse (EL, Euratom) nr 609/2014 jõustumise kuupäeval.

Ilma et see piiraks kolmanda ja neljanda lõigu kohaldamist, kohaldatakse seda alates samast kuupäevast.

Artikli 1 punkti 6 kohaldatakse nende omavahendite hilinevad maksete eest viivise arvutamise suhtes, mille maksetähtpäev on pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva. Sellegipoolest kohaldatakse viivisemäära summaarse kasvu piiramist 16 protsendipunktiga ning käibemaksupõhiste omavahendite puhul viivise maksmise piiramist üksnes nende erikorrigeerimistest tulenevate summade kontole kandmise hilinemistega komisjoni poolt võetud meetmete kohaselt kindlaks määratud kuupäeval ka nende omavahendite hilinevad maksete eest viivise arvutamisel, mille maksetähtpäev oli enne käesoleva määruse jõustumise kuupäeva ning millest komisjon või asjaomane liikmesriik sai teada alles pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva.

Artikli 1 punkti 10 kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2014.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 17. mai 2016

Nõukogu nimel

eesistuja

M. H. P. VAN DAM

KOMISJONI MÄÄRUS (EL) 2016/805,

20. mai 2016,

millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 396/2005 IV lisa seoses *Streptomyces* K61 (varem *S. griseoviridis*), *Candida oleophila* O-tüve, FEN 560 (lambaläätse seemnetest jahvatatud pulber), metüüldekanaadi (CAS 110-42-9), metüüloktanaadi (CAS 111-11-5) ja terpenoidide seguga QRD 460

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. veebruari 2005. aasta määrust (EÜ) nr 396/2005 taimses ja loomses toidus ja söödas või nende pinnal esinevate pestitsiidide jääkide piirnormide ja nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ muutmise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 5 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

- (1) *Streptomyces* K61 (varem *S. griseoviridis*), *Candida oleophila* O-tüve, FEN 560 (lambaläätse seemnetest jahvatatud pulber) ja terpenoidide segu QRD 460 suhtes ei ole kehtestatud konkreetseid jääkide piirnorme. Kuna neid aineid ei ole loetletud määruse (EÜ) nr 396/2005 IV lisa, tuleb nende ainete puhul kohaldada vaikeväärtust 0,01 mg/kg, mis on sätestatud kõnealuse määruse artikli 18 lõike 1 punktis b. Metüüldekanaat (CAS 110-42-9) ja metüüloktanaat (CAS 111-11-5) kuuluvad rühma rasvhapped C7–C20, mis on kantud määruse (EÜ) nr 396/2005 IV lisasse.
- (2) FEN 560 (lambaläätse seemnetest jahvatatud pulber) puhul jõudis Euroopa Toiduohutusamet (edaspidi „toiduohutusamet“) järeldusele, ⁽²⁾ et selle aine lisamine määruse (EÜ) nr 396/2005 IV lisasse on asjakohane.
- (3) Terpenoidide segu QRD 460 puhul jõudis toiduohutusamet järeldusele, ⁽³⁾ et selle aine lisamine määruse (EÜ) nr 396/2005 IV lisasse on asjakohane.
- (4) *Streptomyces* K61 (varem *S. griseoviridis*) ⁽⁴⁾ puhul ei saanud toiduohutusamet teha järeldust ohu kohta toidu kaudu omastamisel, kuna teave ei olnud täies ulatuses kättesaadav ja riskijuhtijatel tuli asjaolusid täiendavalt kaaluda. Kõnealust täiendavat kaalutlust on kajastatud läbivaatamisaruandes, ⁽⁵⁾ milles jõuti järeldusele, et kõnealuse aine metaboliitidest tulenev oht inimestele on minimaalne. Seepärast on asjakohane kanda kõnealune aine määruse (EÜ) nr 396/2005 IV lisasse.
- (5) *Candida oleophila* O-tüve ⁽⁶⁾ puhul ei saanud toiduohutusamet teha järeldust ohu kohta toidu kaudu omastamisel, kuna teave ei olnud täies ulatuses kättesaadav ja riskijuhtijatel tuli asjaolusid täiendavalt kaaluda. Kõnealust täiendavat kaalutlust on kajastatud läbivaatamisaruandes, ⁽⁷⁾ milles jõuti järeldusele, et kõnealuse aine metaboliitidest tulenev oht inimestele on minimaalne. Seepärast on asjakohane kanda kõnealune aine määruse (EÜ) nr 396/2005 IV lisasse.

⁽¹⁾ ELT L 70, 16.3.2005, lk 1.

⁽²⁾ Euroopa Toiduohutusamet; Conclusion on the peer review of the pesticide risk assessment of the active substance fenugreek seed powder (FEN 560) („Järeldused toimeaine lambaläätse seemnetest jahvatatud pulbri (FEN 560) pestitsiidina kasutamise riskihindamist käsitleva vastastikuse eksperdiarvamuse kohta“). *EFSA Journal* 2010; 8(3): 1448, 50 lk.

⁽³⁾ Euroopa Toiduohutusamet, 2014. Conclusion on the peer review of the pesticide risk assessment of the active substance terpenoid blend QRD-460 („Järeldused toimeaine terpenoidide segu QRD 460 pestitsiidina kasutamise riskihindamist käsitleva vastastikuse eksperdiarvamuse kohta“). *EFSA Journal* 2014;12(10):3816, 41 lk.

⁽⁴⁾ Euroopa Toiduohutusamet; Conclusion on the peer review of the pesticide risk assessment of the active substance *Streptomyces* K61 (formerly *Streptomyces griseoviridis*) („Järeldused toimeaine *Streptomyces* K61 (varem *Streptomyces griseoviridis*) pestitsiidina kasutamise riskihindamist käsitleva vastastikuse eksperdiarvamuse kohta“). *EFSA Journal* 2013;11(1):3061, 40 lk.

⁽⁵⁾ Toimeainet *Streptomyces* K61 (varem *Streptomyces griseoviridis*) käsitlev läbivaatamisaruanne, mille koostas alaline toiduuhela ja loomatervishoiu komitee 11. juuli 2008. aasta koosolekul lähtuvalt eesmärgist kanda *Streptomyces* K61 (varem *Streptomyces griseoviridis*) direktiivi 91/414/EMÜ I lisasse. SANCO/1865/08 – rev. 5, 11. juuli 2014.

⁽⁶⁾ Euroopa Toiduohutusamet; Conclusion on the peer review of the pesticide risk assessment of the active substance *Candida oleophila* strain O („Järeldused toimeaine *Candida oleophila* O-tüve pestitsiidina kasutamise riskihindamist käsitleva vastastikuse eksperdiarvamuse kohta“). *EFSA Journal* 2012;10(11):2944, 27 lk.

⁽⁷⁾ Toimeaine *Candida oleophila* O-tüve käsitlev läbivaatamisaruanne, mille koostas alaline toiduuhela ja loomatervishoiu komitee 15. märtsi 2013. aasta koosolekul lähtuvalt eesmärgist kanda *Candida oleophila* O-tüvi määruse (EÜ) 1107/2009 I lisasse. SANCO/10395/2013 – rev. 1, 15. märts 2014.

- (6) Metüüldekanaat (CAS 110-42-9) kanti nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ⁽¹⁾ I lisasse komisjoni direktiiviga 2008/127/EÜ⁽²⁾ ning loetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1107/2009⁽³⁾ alusel heakskiidetuks. Kõnealuse aine puhul ei ole olulisi lisandeid kindlaks tehtud. Lisaks on metüüldekanaadiga loodusliku kokkupuute määr palju suurem kui see, mis on seotud kõnealuse aine kasutamisega taimekaitsevahendina. Seepärast on asjakohane jätta see aine määruse (EÜ) nr 396/2005 IV lisasse, kuid läbipaistvuse tagamiseks eraldi rühmast rasvhapped C7–C20.
- (7) Metüüloktanaat (CAS 111-11-5) kanti direktiivi 91/414/EMÜ I lisasse direktiiviga 2008/127/EÜ ning loetakse määruse (EÜ) nr 1107/2009 alusel heakskiidetuks. Kõnealuse aine puhul ei ole olulisi lisandeid kindlaks tehtud. Lisaks on metüüloktanaadiga loodusliku kokkupuute määr palju suurem kui see, mis on seotud kõnealuse aine kasutamisega taimekaitsevahendina. Seepärast on asjakohane jätta see aine määruse (EÜ) nr 396/2005 IV lisasse, kuid läbipaistvuse tagamiseks eraldi rühmast rasvhapped C7–C20.
- (8) Seepärast tuleks määrust (EÜ) nr 396/2005 vastavalt muuta.
- (9) Käesoleva määrusega ette nähtud meetmed on kooskõlas alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EÜ) nr 396/2005 IV lisasse lisatakse tähestikulises järjekorras järgmised kanded: „*Streptomyces* K61 (varem *S. griseoviridis*)“, „*Candida oleophila* O-tüvi“, „FEN 560 (lambaläätse seemnetest jahvatatud pulber)“, „metüüldekanaat (CAS 110-42-9)“, „metüüloktanaat (CAS 111-11-5)“ ja „terpenoidide segu QRD 460“.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 20. mai 2016

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER

⁽¹⁾ Nõukogu 15. juuli 1991. aasta direktiiv 91/414/EMÜ taimekaitsevahendite turuleviimise kohta (EÜT L 230, 19.8.1991, lk 1).

⁽²⁾ Komisjoni 18. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/127/EÜ, millega muudetakse nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ mitme toimeaine lisamisega (ELT L 344, 20.12.2008, lk 89).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise ja nõukogu direktiivide 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 309, 24.11.2009, lk 1).

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2016/806,**20. mai 2016,****millega kehtestatakse kindlad impordiväärtused, et määrata kindlaks teatava puu- ja köögivilja hind piiril**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 ⁽¹⁾,võttes arvesse komisjoni 7. juuni 2011. aasta rakendusmäärust (EL) nr 543/2011, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1234/2007 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses puu- ja köögiviljasektori ning töödeldud puu- ja köögivilja sektoriga ⁽²⁾, eriti selle artikli 136 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

- (1) Rakendusmääruses (EL) nr 543/2011 on sätestatud vastavalt mitmepoolsete kaubanduslääbirääkimiste Uruguay voozu tulemustele kriteeriumid, mille alusel kehtestab komisjon kolmandatest riikidest importimisel kõnealuse määruse XVI lisa A osas sätestatud toodete ja ajavahemike kohta kindlad impordiväärtused.
- (2) Iga turustuspäeva kindel impordiväärtus on arvatud rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artikli 136 lõike 1 kohaselt, võttes arvesse päevaandmete erinevust. Seetõttu peaks käesolev määrus jõustuma selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise kuupäeval,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Käesoleva määruse lisas määratakse kindlaks rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artikliga 136 ette nähtud kindlad impordiväärtused.

*Artikkel 2*Käesolev määrus jõustub *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 20. mai 2016

Komisjoni nimel
presidendi eest
põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektor
Jerzy PLEWA

⁽¹⁾ ELT L 347, 20.12.2013, lk 671.⁽²⁾ ELT L 157, 15.6.2011, lk 1.

LISA

Kindlad impordiväärtused, et määrata kindlaks teatava puu- ja köögivilja hind piiril

(eurot 100 kg kohta)

CN-kood	Kolmanda riigi kood ⁽¹⁾	Kindel impordiväärtus
0702 00 00	MA	104,4
	TR	63,7
	ZZ	84,1
0707 00 05	TR	105,8
	ZZ	105,8
0709 93 10	TR	138,4
	ZZ	138,4
0805 10 20	EG	47,0
	IL	62,4
	MA	54,9
	TR	41,8
	ZA	75,5
	ZZ	56,3
	AR	166,2
0805 50 10	TR	143,1
	ZA	190,7
	ZZ	166,7
	AR	111,7
0808 10 80	BR	101,6
	CL	124,4
	CN	107,2
	NZ	157,8
	US	198,5
	ZA	103,2
	ZZ	129,2

⁽¹⁾ Riikide nomenklatuur on sätestatud komisjoni 27. novembri 2012. aasta määruses (EL) nr 1106/2012, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 471/2009 (mis käsitleb ühenduse statistikat väliskaubanduse kohta kolmandate riikidega) seoses riikide ja territooriumide nomenklatuuri ajakohastamisega (ELT L 328, 28.11.2012, lk 7). Kood „ZZ“ tähistab „muud päritolu“.

OTSUSED

NÕUKOGU OTSUS (EL) 2016/807,

15. märts 2016,

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) mereliikluse hõlbustamise komitee 40. istungjärgul, merekeskkonna kaitse komitee 69. istungjärgul ja meresõiduohutuse komitee 96. istungjärgul rahvusvahelise mereliikluse hõlbustamise konventsiooni, MARPOLi konventsiooni IV lisa, SOLASi konventsiooni reeglite II-2/13 ja II-2/18, tuleohutussüsteemide koodeksi ja 2011. aasta laiendatud kontrolli programmi koodeksi muudatuste vastuvõtmise suhtes

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 100 lõiget 2 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Liidu tegevuse eesmärk meretranspordi sektoris peaks olema suurendada meresõiduohutust, kaitsta merekeskkonda ja hõlbustada rahvusvahelist mereliiklust.
- (2) IMO mereliikluse hõlbustamise komitee („FAL“) kiitis oma 39. istungjärgul heaks 1965. aasta rahvusvahelise mereliikluse hõlbustamise konventsiooni („FAL konventsioon“) muudatused. Need muudatused on kavas vastu võtta FAL komitee 40. istungjärgul 2016. aasta aprillis.
- (3) IMO merekeskkonna kaitse komitee („MEPC“) leppis oma 68. istungjärgul kokku, et vastavalt rahvusvahelise laevade põhjustatava merereostuse vältimise konventsiooni IV lisa („MARPOLi IV lisa“) reeglile 13 on saadud piisaval arvul teavitusi, et nimetada Läänemere teatav osa eripiirkonnaks. Seega võib kindlaks määrata kuupäevad, millal jõustub MARPOLi IV lisa reeglina 11.3 sätestatud kõnealune eripiirkonnaks nimetamine. MEPC 68. istungjärgul jõuti järeldusele, et selleks, et kõnealuse osa eripiirkonnaks nimetamine saaks jõustuda, tuleb muuta MARPOLi IV lisa reegleid 1 ja 11 ning et selleks tuleb teha ettepanekud MARPOLi IV lisa muutmiseks. Kõnealused muudatused on kavas vastu võtta MEPC 69. istungjärgul 2016. aasta aprillis.
- (4) IMO meresõiduohutuse komitee („MSC“) 95. istungjärgul kiideti heaks SOLASi konventsiooni (rahvusvaheline konventsioon inimeste ohutusest merel) reeglite II-2/13 ja II-2/18, rahvusvahelise tuleohutussüsteemide koodeksi ja 2011. aasta laiendatud kontrolli programmi koodeksi muudatused. Kõnealused muudatused on kavas vastu võtta MSC 96. istungjärgul 2016. aasta mais.
- (5) FAL konventsiooni üldise läbivaatamise eesmärk on ajakohastada selle sätteid, võttes arvesse elektroonilise teabe- ja andmeedastuse arengut ja ühtse liidese põhimõtet. Sellega kehtestatakse eelkõige liidu jaoks olulised meetmed seoses viisa numbri lisamisega reisijate nimekirja, kuid mitte munsterrolli, ning ametiasutuste õigusega teha kohustuslikuks vormide elektrooniline esitamine. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/65/EL⁽¹⁾ artiklites 5 ja 7 sätestatakse, et liikmesriikide sadamatesse sisenevate ja neist väljuvate laevade teavitustavalaadus aktsepteeritakse alates 1. juunist 2015 ainult elektroonilises vormis ja ühtse liidese kaudu ning et liikmesriigid aktsepteerivad paberandjal FAL vorme teavitustavalaaduste täitmiseks kuni selle kuupäevani. Direktiivis

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta direktiiv 2010/65/EL, milles käsitletakse liikmesriikide sadamatesse sisenevate ja neist väljuvate laevade teavitustavalaadus ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2002/6/EÜ (ELT L 283, 29.10.2010, lk 1).

2010/65/EL sätestatakse samuti, et alates 1. juunist 2015 tuleb liidu õigusaktis nõutud teave esitada elektroonilises vormis. Nõue lisada munsterrolli ja reisijate nimekirja vajaduse korral viisa number tuleneb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 562/2006 ⁽¹⁾ VI lisa punktist 3.1.2.

- (6) FAL konventsiooni artikli VIII kohaselt peavad FAL konventsiooni pooled, kes ei suuda toimida kooskõlas FAL konventsiooni standarditega või leiavad, et on vajalik erilistel põhjustel võtta vastu erinevaid dokumentide nõudeid või menetlusi, peavad peasekretäri nendest erinevustest teavitama. Osa direktiivis 2010/65/EL ja määruses (EÜ) nr 562/2006 sätestatud kohustest on rangemad kui FAL konventsiooniga sätestatud asjaomased eeskirjad ja seetõttu kujutavad need endast konventsiooni artikli VIII mõistes erinevust, millest tuleb teavitada.
- (7) MARPOLi konventsiooni IV lisa muudatuste eesmärk on luua õigusraamistik, et rakendada MEPC 68. istungjärgu kokkulepet, mille kohaselt on saadud piisaval arvul teavitusi vastuvõtuseadmete olemasolu kohta sadamates, et saaksid jõustuda Läänemere eripiirkonna sätted, ning et järelikult võib kooskõlas kõnealuste teavitustega määrata kindlaks Läänemere osa eripiirkonnaks nimetamise kuupäevad. Vastuvõtuseadmete olemasolu sadamates sätestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/59/EÜ ⁽²⁾ artiklis 4 ning samuti IMO resolutsiooni MEPC.200(62) reeglis 12bis eesmärgiga vähendada laevaheitmete ja lastijäätmete merrejuhtimist – eelkõige ebaseaduslikku merrejuhtimist – liidu sadamaid külastavatel laevadelt.
- (8) SOLASi konventsiooni reegli II-2/13 muudatustega kehtestatakse nõuded evakatsiooniteede hindamiseks evakatsioonianalüüsiga varases projekteerimisjärgus; nõudeid kohaldatakse uute ro-ro-reisiparvlaevade ja muude rohkem kui 36 reisijat vedavate reisilaevade suhtes. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/45/EÜ ⁽³⁾ kohaldatakse siseriikliku reisijateveoga tegelevatele reisilaevadele ja kiirreisilaevadele. Selle direktiivi artikli 6 lõike 2 punkti a alapunktis i on sätestatud, et uued A-klassi reisilaevad peavad täielikult vastama 1974. aasta SOLASi konventsiooni (muudetud kujul) nõuetele. Lisaks näeb direktiiv 2009/45/EÜ ette üksikasjalikud eeskirjad evakatsiooniteede kohta B-, C- ja D-klassi ro-ro-reisiparvlaevadel, nagu on esitatud I lisa II peatüki B osa punktis 6–1.
- (9) SOLASi konventsiooni reegli II-2/18 muudatustega seoses helikopteri maandumispiirkondadega uutel ro-ro-reisiparvlaevadel tehakse kohustuslikuks IMO 31. mai 2012. aasta ringkiri MSC.1/Circ.1431 helikopterirajatiste vahtkustutusseadmete heakskiitmise suuniste kohta. Direktiivi 2009/45/EÜ I lisa II-2 peatüki B osa 18. reeglis on sätestatud, et helikopteritekkidega varustatud laevad peavad vastama SOLASe konventsiooni (1. jaanuari 2003. aasta seisuga muudetud kujul) nõuetele, mida nüüd eeldatavasti muudetakse.
- (10) Tuleohutussüsteemide koodeksi muudetud 8. peatükis sätestatakse, et erilist tähelepanu tuleb pöörata süsteemi tootja määratud veekvaliteedinõuetele, et hoida ära sprinklerite sisemine korrosioon ja ummistumine. Direktiivi 2009/45/EÜ artikli 6 lõike 2 punkti a alapunktis i on sätestatud, et uued A-klassi reisilaevad peavad täielikult vastama 1974. aasta SOLASi konventsioonile (muudetud kujul), mis hõlmab tuleohutussüsteemide koodeksit, kui võrd see on tehtud SOLASi konventsiooni raames kohustuslikuks IMO resolutsiooniga MSC 99(73). Lisaks näeb direktiiv 2009/45/EÜ ette üksikasjalikud tulekustutuseeskirjad B-, C- ja D-klassi laevadele, nagu on esitatud I lisa II-2 peatüki A osa punktides 4.5 ja 4.8.
- (11) Tuleohutussüsteemide koodeksi uues, 17. peatükis täpsustatakse helikopterirajatiste vahtkustutusseadmete nõudeid, nagu on ette nähtud SOLASi konventsiooni II-2 peatükis. Direktiivi 2009/45/EÜ artikli 6 lõike 2 punkti a alapunktis i on sätestatud, et uued A-klassi reisilaevad peavad täielikult vastama 1974. aasta SOLASi konventsioonile (muudetud kujul), mis hõlmab tuleohutussüsteemide koodeksit, kui võrd see on tehtud SOLASi konventsiooni raames kohustuslikuks IMO resolutsiooniga MSC 99(73). Lisaks sätestatakse direktiivis 2009/45/EÜ üksikasjalikud eeskirjad helikopterirajatiste erinõuete kohta B-, C- ja D-klassi laevade puhul, nagu on esitatud I lisa II peatüki B osa punktis 18.
- (12) SOLASi konventsiooni reegli II-2/13, SOLASi konventsiooni reegli II-2/18, tuleohutussüsteemide koodeksi muudetud 8. peatükk ja uus 17. peatükk, niivõrd kui need võivad mõjutada direktiivi 2009/45/EÜ siseriikliku reisijateveoga tegelevaid reisilaevu ja kiirreisilaevu reguleerivaid sätteid, kuuluvad liidu ainupädevusse.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2006. aasta määrus (EÜ) nr 562/2006, millega kehtestatakse isikute üle piiri liikumist reguleerivad ühenduse eeskirjad (Schengeni piirieskirjad) (ELT L 105, 13.4.2006, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. novembri 2000. aasta direktiiv 2000/59/EÜ laevaheitmete ja lastijäätmete vastuvõtmise seadmete kohta sadamates (EÜT L 332, 28.12.2000, lk 81).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. mai 2009. aasta direktiiv 2009/45/EÜ reisilaevade ohutuseeskirjade ja -nõuete kohta (ELT L 163, 25.6.2009, lk 1).

- (13) 2011. aasta laiendatud kontrolli programmi koodeksi muudatuste eesmärk on ühtlustada tunnustatud organisatsioonidega seotud terminite kasutamist. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 530/2012 ⁽¹⁾ artiklitega 5 ja 6 muudetakse kohustuslikuks IMO kehtestatud seisukorra hindamise kava kohaldamine üle 15 aasta vanuste ühekordse põhja ja parrastega naftatankerite suhtes. Puistlastilaevade ja naftatankerite ülevaatuste käigus tehtavate kontrollide tõhustatud programmis ehk laiendatud kontrolli programmis sätestatakse sellise üksikasjalikuma kontrollimise viis. Kuna seisukorra hindamise kava eesmärgi saavutamiseks kasutatakse laiendatud kontrolli programmi, on kõik laiendatud kontrolli programmi kohaste kontrollide muudatused määruse (EL) nr 530/2012 kaudu automaatselt kohaldatavad.
- (14) Liit ei ole IMO liige ega asjaomaste konventsioonide või koodeksite osaline. Seepärast on vajalik, et nõukogu volitaks liikmesriike väljendama liidu seisukohta ja kinnitama oma nõusolekut, et kõnealused muudatused on nende suhtes siduvad, sel määral, mil need kuuluvad liidu ainupädevusse,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSTE:

Artikkel 1

Liidu nimel võetav seisukoht IMO mereliikluse hõlbustamise komitee 40. istungjärgul on järgmine: nõustuda vastu võtma rahvusvahelise mereliikluse hõlbustamise konventsiooni muudatused, mis on esitatud IMO dokumendis FAL 40/3.

Artikkel 2

Liidu nimel võetav seisukoht IMO merekeskkonna kaitse komitee 69. istungjärgul on järgmine: nõustuda vastu võtma MARPOLi konventsiooni IV lisa reeglite 1 ja 11 muudatused, mis on esitatud IMO dokumendi MEPC 69/3/3 lisas.

Artikkel 3

Liidu nimel võetav seisukoht IMO meresõiduohutuse komitee 96. istungjärgul on nõustuda vastu võtma järgmised muudatused:

- SOLASi konventsiooni reegli II-2/13 muudatused, mis on esitatud IMO dokumendi MSC 95/22/Add.2 14. lisas;
- SOLASi konventsiooni reegli II-2/18 muudatused, mis on esitatud IMO dokumendi SSE 2/20 2. lisas;
- tuleohutussüsteemide koodeksi 8. peatüki muudatused, mis on esitatud IMO dokumendi 95/22/Add.2 18. lisa punktis 1;
- tuleohutussüsteemide koodeksi 17. peatüki muudatused, mis on esitatud IMO dokumendi 95/22/Add.2 18. lisa punktis 2;
- 2011. aasta laiendatud kontrolli programmi koodeksi muudatused, mis on esitatud IMO dokumendi 95/22/Add.2 15. lisas.

Artikkel 4

1. Artiklites 1, 2 ja 3 sätestatud liidu nimel võetavat seisukohta väljendavad IMOsse kuuluvad liikmesriigid, tegutsedes ühiselt liidu huvides.

2. Artiklites 1, 2 ja 3 osutatud seisukohtade väikestes muudatustes võidakse kokku leppida ilma täiendava nõukogu otsuseta.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuni 2012. aasta määrus (EL) nr 530/2012 topeltpõhja ja -parraste või samaväärsete konstruktsiooninõuete kiirendatud järkjärgulise kasutuselevõtu kohta ühekordse põhja ja parrastega naftatankerite puhul (ELT L 172, 30.6.2012, lk 3).

Artikkel 5

Liikmesriike volitatakse andma liidu huvides oma nõusolek, et artiklites 1, 2 ja 3 osutatud muudatused on nende suhtes siduvad, sel määral, mil need kuuluvad liidu ainupädevusse.

Artikkel 6

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 15. märts 2016

Nõukogu nimel

eesistuja

A. G. KOENDERS

POLIITIKA- JA JULGEOLEKUKOMITEE OTSUS (ÜVJP) 2016/808,**18. mai 2016,****Somaalia ranniku lähedal aset leidvate piraatlusjuhtumite ja relvastatud röövimiste tõkestamiseks, ennetamiseks ja ohjamiseks läbi viidava Euroopa Liidu sõjalise operatsiooni (Atalanta) ELi operatsiooni ülema nimetamise kohta (ATALANTA/2/2016)**

POLIITIKA- JA JULGEOLEKUKOMITEE,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artiklit 38,

võttes arvesse nõukogu 10. novembri 2008. aasta ühismeedet 2008/851/ÜVJP, mis käsitleb Euroopa Liidu sõjalist operatsiooni Somaalia ranniku lähedal aset leidvate piraatlusjuhtumite ja relvastatud röövimiste tõkestamiseks, ennetamiseks ja ohjamiseks, ⁽¹⁾ eriti selle artiklit 6,

ning arvestades järgmist:

- (1) Ühismeetme 2008/851/ÜVJP artikli 6 lõike 1 kohaselt volitas nõukogu poliitika- ja julgeolekukomiteed tegema otsuseid Somaalia ranniku lähedal aset leidvate piraatlusjuhtumite ja relvastatud röövimiste tõkestamiseks, ennetamiseks ja ohjamiseks läbi viidava Euroopa Liidu sõjalise operatsiooni ELi operatsiooni ülema („ELi operatsiooni ülem“) nimetamise kohta.
- (2) Poliitika- ja julgeolekukomitee võttis 3. juulil 2014 vastu otsuse 2014/433/ÜVJP, ⁽²⁾ millega nimetatakse ELi operatsiooni ülemaks kindralmajor Martin SMITH.
- (3) Ühendkuningriik on teinud ettepaneku, et pärast kindralmajor Martin SMITHi saaks ELi operatsiooni ülemaks brigaadikindral Robert A. MAGOWAN.
- (4) ELi sõjaline komitee toetab kõnealust ettepanekut.
- (5) Kooskõlas Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokoll nr 22 (Taani seisukoha kohta) artikliga 5 ei osale Taani liidu kaitsepoliitilise tähendusega otsuste ja meetmete väljatöötamises ning rakendamises,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Brigaadikindral Robert A. MAGOWAN nimetatakse Somaalia ranniku lähedal aset leidvate piraatlusjuhtumite ja relvastatud röövimiste tõkestamiseks, ennetamiseks ja ohjamiseks läbi viidava Euroopa Liidu sõjalise operatsiooni (Atalanta) ELi operatsiooni ülemaks alates 3. juunist 2016.

Artikkel 2

Otsus 2014/433/ÜVJP tunnistatakse kehtetuks.

⁽¹⁾ ELT L 301, 12.11.2008, lk 33.⁽²⁾ Poliitika- ja julgeolekukomitee 3. juuli 2014. aasta otsus ATALANTA/3/2014 Somaalia ranniku lähedal aset leidvate piraatlusjuhtumite ja relvastatud röövimiste tõkestamiseks, ennetamiseks ja ohjamiseks läbi viidava Euroopa Liidu sõjalise operatsiooni (Atalanta) ELi operatsiooni ülema nimetamise kohta (2014/433/ÜVJP) (ELT L 198, 5.7.2014, lk 5).

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Seda kohaldatakse alates 3. juunist 2016.

Brüssel, 18. mai 2016

Poliitika- ja julgeolekukomitee nimel

eesistuja

W. STEVENS

KOMISJONI OTSUS (EL) 2016/809,**20. mai 2016,****milles käsitletakse Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi teatamist oma soovist osaleda teatavates politseikoostöö valdkonna liidu õigusaktides, mis on võetud vastu enne Lissaboni lepingu jõustumist ja mis ei ole Schengeni *acquis'* osa**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse protokoll nr 36 üleminekusätete kohta, eriti selle artikli 10 lõiget 5 koostoimes protokoll nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artikliga 4 ja Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 331 lõikega 1,

ning arvestades järgmist:

- (1) Protokoll nr 36 artikli 10 lõike 4 kohaselt võib Ühendkuningriik hiljemalt kuus kuud enne protokoll nr 36 artikli 10 lõikes 3 osutatud viieaastase üleminekuperioodi lõppu teatada nõukogule, et ta ei aktsepteeri politseikoostöö ja kriminaalasjades tehtava õigusosalase koostöö valdkonnas enne Lissaboni lepingu jõustumist vastu võetud liidu õigusaktide puhul protokoll nr 36 artikli 10 lõikes 1 osutatud komisjoni ja Euroopa Liidu Kohtu volitusi.
- (2) Ühendkuningriik kasutas nõukogu eesistujale 24. juulil 2013 saadetud kirjas seda võimalust, teatades, et ta ei aktsepteeri asjaomaseid komisjoni ja Euroopa Liidu Kohtu volitusi, ning sellest tulenevalt lõpetatakse 1. detsembril 2014 asjaomaste politseikoostöö ja kriminaalasjades tehtava õigusosalase koostöö valdkonnas vastu võetud õigusaktide kohaldamine Ühendkuningriigi suhtes.
- (3) Protokoll nr 36 artikli 10 lõike 5 kohaselt võib Ühendkuningriik teatada nõukogule oma soovist osaleda õigusaktides, mille kohaldamine on tema suhtes lõpetatud.
- (4) Komisjoni otsusega 2014/858/EL ⁽¹⁾ kinnitati Ühendkuningriigi osalemist teatavates õigusaktides.
- (5) Nõukogu otsusega 2014/836/EL ⁽²⁾ kinnitati, et nõukogu otsuse 2008/615/JSK, ⁽³⁾ nõukogu otsuse 2008/616/JSK ⁽⁴⁾ ja nõukogu raamotsuse 2009/905/JSK ⁽⁵⁾ (edaspidi „Prümi otsused“) kohaldamine Ühendkuningriigi suhtes lõpetatakse alates 1. detsembrist 2014 ning Ühendkuningriik kaotab juurdepääsu Eurodac-süsteemile õiguskaitses eesmärgil kuni Prümi otsustes osalemiseni. Samuti kutsuti otsusega 2014/836/EL Ühendkuningriiki üles viima läbi igakülgset tasuvuse ja rakendamise analüüsi, et hinnata Prümi otsustes osalemise väärtust ja sellest saadavat praktilist kasu. Ühendkuningriik on viinud läbi igakülgse tasuvuse ja rakendamise analüüsi ja riigi parlament hääletas Prümi otsustes osalemise poolt.
- (6) Nõukogu otsusega 2014/857/EL ⁽⁶⁾ kinnitati Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi teatamist oma soovist osaleda teatavates Schengeni *acquis'* sätetes, mis sisalduvad politseikoostöö ja kriminaalasjades tehtava õigusosalase koostöö valdkonna liidu õigusaktides.

⁽¹⁾ Komisjoni 1. detsembri 2014. aasta otsus 2014/858/EL, milles käsitletakse Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi teatamist oma soovist osaleda politseikoostöö ja kriminaalasjades tehtava õigusosalase koostöö valdkonna liidu õigusaktides, mis on võetud vastu enne Lissaboni lepingu jõustumist ja mis ei ole Schengeni *acquis'* osa (ELT L 345, 1.12.2014, lk 6).

⁽²⁾ Nõukogu 27. novembri 2014. aasta otsus 2014/836/EL, millega määratakse kindlaks teatav üleminekukord, mis käsitleb Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi osalemise lõpetamist teatavates liidu õigusaktides politseikoostöö ja kriminaalasjades tehtava õigusosalase koostöö valdkonnas, mis on võetud vastu enne Lissaboni lepingu jõustumist (ELT L 343, 28.11.2014, lk 11).

⁽³⁾ Nõukogu 23. juuni 2008. aasta otsus 2008/615/JSK piiriülese koostöö tõhustamise kohta, eelkõige seoses terrorismi- ja piiriülese kuritegevuse vastase võitlusega (ELT L 210, 6.8.2008, lk 1).

⁽⁴⁾ Nõukogu 23. juuni 2008. aasta otsus 2008/616/JSK, millega rakendatakse otsus 2008/615/JSK piiriülese koostöö tõhustamise kohta, eelkõige seoses terrorismi- ja piiriülese kuritegevuse vastase võitlusega (ELT L 210, 6.8.2008, lk 12).

⁽⁵⁾ Nõukogu 30. novembri 2009. aasta raamotsus 2009/905/JSK laboritoiminguid tegevate kohtuekspertiisi teenuse pakkujate akrediteerimise kohta (ELT L 322, 9.12.2009, lk 14).

⁽⁶⁾ Nõukogu 1. detsembri 2014. aasta otsus 2014/857/EL, milles käsitletakse Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi teatamist oma soovist osaleda teatavates Schengeni *acquis'* sätetes, mis sisalduvad politseikoostöö ja kriminaalasjades tehtava õigusosalase koostöö valdkonnas vastu võetud liidu õigusaktides, ning millega muudetakse otsuseid 2000/365/EÜ ja 2004/926/EÜ (ELT L 345, 1.12.2014, lk 1).

- (7) Ühendkuningriik kasutas nõukogu eesistujale 22. jaanuaril 2016 saadetud kirjas võimalust teatada protokoll nr 36 artikli 10 lõike 5 kohaselt soovist osaleda otsuses 2008/615/JSK, otsuses 2008/616/JSK ja raamotsuses 2009/905/JSK.
- (8) Õigusaktide puhul, mis ei ole Schengeni *acquis*' osa, viidatakse protokoll nr 36 artikli 10 lõikes 5 protokollile nr 21 Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes. Protokoll nr 21 artiklis 4 viidatakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 331 lõikega 1 ette nähtud menetlusele. Viimati nimetatud sätte kohaselt peab komisjon kinnitama selle liikmesriigi osalemise, kes on selleks soovi avaldanud, ja vajaduse korral märkima, et kõik osalemistingimused on täidetud.
- (9) Vastavalt protokoll nr 36 artikli 10 lõike 5 neljandale lausele püüavad liidu institutsioonid ja Ühendkuningriik uuesti sisse seada Ühendkuningriigi võimalikult suures ulatuses osalemist liidu *acquis*'s vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala valdkonnas, ilma et see mõjutaks tõsiselt *acquis*' eri osade praktilist toimimist, järgides samas nende sidusust.
- (10) Protokoll nr 36 artikli 10 lõike 5 neljandas lauses ette nähtud tingimused on täidetud aktide puhul, mille kohta Ühendkuningriik on teatanud oma soovist neis osaleda.
- (11) Seepärast tuleks kinnitada Ühendkuningriigi osalemine põhjenduses 7 loetletud aktides,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Kinnitatakse Ühendkuningriigi osalemine järgmistes nõukogu otsustes:

otsus 2008/615/JSK,

otsus 2008/616/JSK,

raamotsus 2009/905/JSK.

Artikkel 2

Käesolev otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Otsus jõustub 21. mail 2016.

Brüssel, 20. mai 2016

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER

EUROOPA KESKPANGA OTSUS (EL) 2016/810,**28. aprill 2016,****suunatud pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide teise seeria kohta (EKP/2016/10)**

EUROOPA KESKPANGA NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eelkõige selle artikli 127 lõike 2 esimest taanet,

võttes arvesse Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja, eelkõige selle artikli 3.1 esimest taanet, artiklit 12.1, artikli 18.1 teist taanet ja artikli 34.1 teist taanet,

ning arvestades järgmist:

- (1) Otsus EKP/2014/34 ⁽¹⁾ näeb ette suunatud (sihtotstarbeliste) pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide teostamise kahe aasta jooksul 2014 kuni 2016.
- (2) Hindade stabiilsuse säilitamise pädevuse teostamisel otsustas EKP nõukogu 10. märtsil 2016 alustada nelja suunatud pikemaajalise refinantseerimisoperatsiooni uut seeriat (TLTRO-II) eesmärgiga veelgi pehmendada erasektori krediitingimusi ja stimuleerida krediidiloomet. Eeldatakse, et TLTRO-II tugevdab rahapoliitika ülekandumist, motiveerides pankade laenuandmist erasektori mittefinantsasutustele, s.o kodumajapidamistele ja mittefinantsettevõtetele, liikmesriikides, mille rahaühik on euro. Meetme eesmärk ei ole toetada pankade laenuandmist kodumajapidamistele eluaseme ostude eesmärgil. Seetõttu jätab kõlblik laenuandmine erasektori mittefinantsasutustele selle meetme raames välja laenuandmist kodumajapidamistele eluaseme ostude eesmärgil. Koosmõjus muude kehtivate mittestandardsete meetmetega on TLTRO-II eesmärk keskpikas perspektiivis tagasi pöörduda 2 %st allpool, kuid selle lähedal oleva inflatsioonitaseme juurde.
- (3) Nagu ka suunatud pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide esimese seeria puhul, on TLTRO-II-s võimalik osaleda grupina, kui grupina käsitlemiseks on institutsionaalne alus, kuna see lihtsustab TLTRO-II-s osalemist asutuste jaoks, kes korralduslikel kaalutlustel laenavad eurosüsteemilt grupistruktuuri vahendusel. Grupina osalemine toimub ühe konkreetse grupiliikme kaudu, kui ettenähtud tingimused on täidetud. Kui tegemist on gruppidega, kes on asutatud märkimisväärse seosega liikmete vahel, peavad kõik grupi liikmed grupisisese likviidsuse jaotusega seotud probleemide käsitlemiseks kirjalikult kinnitama oma osalemist grupist. Suunatud pikemaajalise refinantseerimisoperatsiooni grupp, mida tunnustati suunatud pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide eesmärgil otsuse EKP/2014/34 alusel, võib osaleda TLTRO-II-s teatavat teavitamise ja tunnustamise menetlust järgides TLTRO-II-grupina.
- (4) Kogusumma, mida on võimalik TLTRO-II alusel laenata, määratakse osaleja kõlblike laenude kogusumma jäägi alusel erasektori mittefinantsasutustele 31. jaanuaril 2016, millest lahutatakse TLTRO-II osaleja poolt esimeses ja teises suunatud pikemaajalises refinantseerimisoperatsioonis septembris ja detsembris 2014 otsuse EKP/2014/34 alusel varem laenuatud summa, mis on TLTRO-II arvelduspäeval veel tagasi maksmata.
- (5) Iga TLTRO-II suhtes kohaldatav intressimäär määratakse osaleja laenukäitumise alusel ajavahemikus 1. veebruarist 2016 kuni 31. jaanuarini 2018 kooskõlas käesolevas otsuses sätestatud põhimõtetega.
- (6) 24 kuud pärast iga TLTRO-II arveldamist on osalejatel võimalus ettenähtud korras määratud summad kord kvartalis tagasi maksta.
- (7) TLTRO-II-s osaleda soovivate asutuste suhtes kohaldatakse teatavaid aruandlusnõudeid. Esitatud andmeid kasutatakse järgmiseks: a) laenuvõtmise piirmäära kindlaksmääramine, b) kohaldatava võrdlusaluse arvutamine,

⁽¹⁾ Otsus EKP/2014/34, 29. juuli 2014, sihtotstarbeliste pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonidega seotud meetmete kohta (ELT L 258, 29.8.2014, lk 11).

c) osaleja käitumise hindamine võrdlusaluse suhtes ja d) muud analüütilised eesmärgid, mis on nõutavad eurosüsteemi ülesannete täitmiseks. Täiendavalt nähakse ette, et keskpangad liikmesriikides, mille rahaühik on euro (edaspidi „RKPd“) võivad aruandlusandmete saamisel neid edastada eurosüsteemisiselt ulatuses, mis on vajalik TLTRO-II raamistiku kohaseks rakendamiseks, selle tulemuslikkuse analüüsiks ja muudel eurosüsteemi analüütilistel eesmärkidel. Aruandlusandmeid võib eurosüsteemisiselt edastada esitatud andmete kontrollimiseks.

- (8) Et anda krediidasutustele piisavalt aega tegevuse ettevalmistamiseks esimeseks TLTRO-IIks, peab käesolev otsus jõustuma ebakohase viivitusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Mõisted

Käesolevas otsuses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „netolaenude võrdlusalus“ (benchmark net lending) – kõlblike netolaenude summa, mille osaleja peab ületama ajavahemikus 1. veebruarist 2016 kuni 31. jaanuarini 2018, et tema TLTRO-II laenusaamise suhtes saaks kohaldada intressimäära, mis on madalam kui esialgne intressimäär, mida kohaldati ja arutati kooskõlas artiklis 4 ja I lisas sätestatud põhimõtete ja täpsustatud sätetega;
- 2) „jäägi võrdlusalus“ (benchmark outstanding amount) – osaleja kõlblike laenude jäägi summa 31. jaanuaril 2016 ja netolaenude võrdlusalus, mis arvutatakse kooskõlas artiklis 4 ja I lisas sätestatud põhimõtete ja täpsustatud sätetega;
- 3) „pakkumismahu piir“ (bid limit) – maksimumsumma, mida osaleja saab laenata igas TLTRO-IIks, mis arvutatakse kooskõlas artiklis 4 ja I lisas sätestatud põhimõtete ja täpsustatud sätetega;
- 4) „laenuvõtmise piirmäär“ (borrowing allowance) – kogusumma, mida osaleja saab laenata kõikides TLTRO-II tehingutes, mis arvutatakse kooskõlas artiklis 4 ja I lisas sätestatud põhimõtete ja täpsustatud sätetega;
- 5) „krediidasutus“ (credit institution) – krediidasutus määratluse kohaselt Euroopa Keskpannga suunise (EL) 2015/510 (EKP/2014/60) ⁽¹⁾ artikli 2 punktis 14;
- 6) „kõlblikud laenud“ (eligible loans) – laenud mittefinantsettevõtetele ja kodumajapidamistele (sealhulgas kodumajapidamisi teenindavatele kasumitaotluseta institutsioonidele), kes on eurot rahaühikuna kasutava liikmesriigi residendid nõukogu määruse (EÜ) nr 2533/98 ⁽²⁾ artikli 1 punkti 4 määratluses, v.a eluasemelaenu kodumajapidamistele kooskõlas täpsustustega II lisas;
- 7) „kõlblikud netolaenu“ (eligible net lending) – kõlblike laenu brutomaht, millest on maha arvatud kõlblike laenude jääkide tagasimaksud konkreetsel perioodil II lisa täpsustuste kohaselt;
- 8) „esimene vaatlusperiood“ (first reference period) – ajavahemik 1. veebruarist 2015 kuni 31. jaanuarini 2016;
- 9) „rahaloomeasutus“ (monetary financial institution) – rahaloomeasutus määratluse kohaselt Euroopa Keskpannga määruse (EL) nr 1071/2013 (EKP/2013/33) ⁽³⁾ artikli 1 punktis a;
- 10) „rahaloomeasutuse kood“ (MFI code) – rahaloomeasutuse unikaalne tunnuscode, mis on toodud Euroopa Keskpannga (EKP) poolt statistilistel eesmärkidel koostatavas ja avaldatavas rahaloomeasutuste nimekirjas kooskõlas määruse (EL) nr 1071/2013 (EKP/2013/33) artikliga 4;

⁽¹⁾ Euroopa Keskpannga suunis (EL) 2015/510, 19. detsember 2014, eurosüsteemi rahapoliitika raamistiku rakendamise kohta (EKP/2014/60) (ELT L 91, 2.4.2015, lk 3).

⁽²⁾ Nõukogu määrus (EÜ) nr 2533/98, 23. november 1998, statistilise teabe kogumise kohta Euroopa Keskpannga poolt (EÜT L 318, 27.11.1998, lk 8).

⁽³⁾ Euroopa Keskpannga määrus (EL) nr 1071/2013, 24. september 2013, rahaloomeasutuste sektori bilansi kohta (EKP/2013/33) (ELT L 297, 7.11.2013, lk 1).

- 11) „kõlblike laenude jäägid“ (outstanding amounts of eligible loans) – bilansis kajastatud kõlblike laenude tagasimaksmata summad, v.a väärtpaberistatud või muul viisil ülekantud, kuid bilansist eemaldamata kõlblikud laenud II lisa täpsustuste kohaselt;
- 12) „osaleja“ (participant) – eurosüsteemi rahapoliitika avaturuoperatsioonideks kõblilik tehingupool kooskõlas suunisega (EL) 2015/510 (EKP/2014/60), kes esitab pakkumisi TLTRO-II pakkumismenetlustes kas individuaalselt või grupi tasandil juhtasutusena ning kelle suhtes kehtivad kõik õigused ja kohustused, mis kaasnevad tema osalemisega TLTRO-II pakkumismenetlustes;
- 13) „asjaomane RKP“ (relevant NCB) – konkreetse osaleja RKP liikmesriigis, kus osaleja on asutatud;
- 14) „teine vaatlusperiood“ (second reference period) – ajavahemik 1. veebruarist 2016 kuni 31. jaanuarini 2018.

Artikkel 2

Suunatud pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide teine seeria

1. Eurosüsteem teostab neli TLTRO-II tehingut kooskõlas esialgse TLTRO-II ajakavaga, mis avaldatakse EKP veebilehel.
2. Iga TLTRO-II tähtaeg lõpeb neli aastat pärast vastavat arvelduskuupäeva päeval, mis langeb kokku eurosüsteemi põhilise refinantseerimisoperatsiooni arvelduskuupäevaga, kooskõlas esialgse TLTRO-II ajakavaga, mis avaldatakse EKP veebilehel.
3. TLTRO-II-d:
 - a) on likviidsust lisavad pöördtehingud;
 - b) neid teostavad RKPd detsentraliseeritult;
 - c) neid teostatakse standardpakkumise kaudu ja
 - d) neid teostatakse fikseeritud intressimääraga pakkumismenetluse vormis.
4. Kui käesolev otsus ei sätesta teisiti, kehtivad TLTRO-II puhul standardtingimused, mille kohaselt RKPd teostavad krediiditehinguid. Need tingimused hõlmavad avaturuoperatsioonide teostamise menetluse, osapoolte kõblikkuse määramise kriteeriumid, eurosüsteemi krediiditehingutes kasutatava tagatise ja sanktsioonid, mida kohaldatakse osapoolte kohustuste rikkumise puhul. Kõik need tingimused on sätestatud refinantseerimisoperatsioonide suhtes kohaldatavates üldistes ja ajutistes õigusraamistikes ning RKPde riigisisestest lepingulistest ja/või rakendusaktides.
5. Vastuolu korral käesoleva otsuse ja suunise (EL) 2015/510 (EKP/2014/60) või muu EKP õigusakti vahel, millega kehtestatakse pikemaajaliste refinantseerimistehingute õigusraamistik ja/või riigisisestest rakendusmeetmed, kohaldatakse käesolevat otsust.

Artikkel 3

Osalemine

1. Asutused võivad osaleda TLTRO-II-s individuaalselt, kui nad on eurosüsteemi rahapoliitika avaturuoperatsioonideks kõblilikud tehingupooled.
2. Asutused võivad osaleda TLTRO-II-s grupi tasandil, moodustades TLTRO-II grupi. Grupi tasandil osalemine on asjakohane kohaldatava laenuvõtmise piirmäära ja võrdlusaluste arvutamise eesmärgil vastavalt artiklile 4 ning seonduvate aruandlusnõuetega kooskõlas artikliga 7. Grupi tasandil osalemise suhtes kehtivad järgmised piirangud:
 - a) asutus ei saa olla rohkem kui ühe TLTRO-II grupi liige;

- b) TLTRO-IIIs grupi tasandil osalev asutus ei saa osaleda individuaalselt;
- c) TLTRO-II grupi juhtasutuseks määratud asutus on ainuke selle grupi liige, kes võib osaleda TLTRO-II pakkumismenetluses, ja
- d) TLTRO-II grupi koosseis ja juhtasutus jääb muutumatuks kõikides TLTRO-II tehingutes, võttes arvesse käesoleva artikli lõikeid 6 ja 7.
3. TLTRO-IIIs grupina osalemiseks tuleb täita järgmisi tingimusi.
- a) Alates käesoleva lõike punktis d osutatud avalduse esitamisele eelneva kuu viimasest päevast peab konkreetse grupi iga liige:
- i) olema märkimisväärse seoses teise grupi liikmega suunise (EL) 2015/510 (EKP/2014/60) artiklis 138 määratletud märkimisväärse seose tähenduses ning osutusi osapoolele, garandile, emitendile või krediitisaajale loetakse osutusteks grupi liikmele või
 - ii) hoidma eurosüsteemis kohustuslikku reservi kooskõlas Euroopa Keskpanga määrusega (EÜ) nr 1745/2003 (EKP/2003/9) ⁽¹⁾ kaudselt läbi grupi muu liikme või olema eurosüsteemi kohustusliku reservi kaudselt hoidjaks grupi muule liikmele.
- b) Grupp peab määrama ühe liikme grupi juhtasutuseks. Juhtasutus peab olema kõlblik osapool eurosüsteemi avaturuoperatsioonideks.
- c) Kõik TLTRO-II grupi liikmed peavad olema liikmesriigis, mille rahaühik on euro, asutatud krediitiasutused, ning täitma suunise (EL) 2015/510 (EKP/2014/60) artikli 55 punktides a, b ja c sätestatud kriteeriume.
- d) Juhtasutus esitab oma RKP-le avalduse grupina osalemiseks kooskõlas lõikega e kooskõlas esialgse TLTRO-II ajakavaga, mis avaldatakse EKP veebilehel. Avalduses esitatakse järgmine:
- i) juhtasutuse nimi;
 - ii) rahaloomeasutuste koodide nimekiri ja kõikide TLTRO-II grupis osalevate asutuste nimed;
 - iii) selgitus grupina avalduse esitamise aluste kohta, sh märkimisväärse seose nimekiri ja/või kaudse reservi hoidmise lepingu grupi liikmete vahel, osutades iga liikme rahaloomeasutuse koodile;
 - iv) punkti a alapunktis ii sätestatud tingimusi täitvate grupi liikmete puhul on nõutav järgmine: juhtasutuse kirjalik kinnitus, et kõik TLTRO-II grupi liikmed on vormikohaselt otsustanud saada kõnealuse TLTRO-II grupi liikmeks ja nõustunud mitte osalema TLTRO-IIIs individuaalse osapoolena või muu TLTRO-II grupi liikmena; lisatakse tõend, et juhtasutuse kirjalik kinnitus on antud kohaselt volitatud allkirjaõiguslike isikute poolt. Juhtasutus võib anda vajaliku kinnituse oma TLTRO-II grupi liikmete osas vastavate lepingute olemasolu korral, näiteks kaudne kohustusliku reservi hoidmise leping kooskõlas määruse (EÜ) nr 1745/2003 (EKP/2003/9) artikli 10 lõikega 2, milles sätestatakse selgelt, et asjaomased grupi liikmed osalevad eurosüsteemi avaturutehingutes ainult juhtasutuse kaudu. Asjaomane RKP võib koostöös asjaomase grupi liikmete muude RKPdega kontrollida kirjaliku kinnituse kehtivust, ja
 - v) grupi liikme puhul, kelle suhtes kohaldatakse lõike a punkti i, on nõutav järgmine: 1) asjaomase grupiliikme kirjalik kinnitus, et ta on teinud vormikohase otsuse olla kõnealuse TLTRO-II grupi liige ja mitte osaleda TLTRO-IIIs individuaalse osapoolena ega olla muu TLTRO-II grupi liige, ja 2) kohane tõend, mida kinnitab asjaomase grupiliikme RKP, et see vormikohane otsus on tehtud liikme äriühingu struktuuri kõrgeimal otsuseid tegeval astmel, näiteks juhatuse poolt või muu samaväärse organi poolt kooskõlas kohaldatava õigusega.

⁽¹⁾ Euroopa Keskpanga määrus (EÜ) nr 1745/2003, 12. september 2003, kohustuslike reservide kohaldamise kohta (EKP/2003/9) (ELT L 250, 2.10.2003, lk 10).

- e) Suunatud pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide grupp, mida tunnustatakse suunatud pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide eesmärgil otsuse EKP/2014/34 alusel, võib osaleda TLTRO-IIis TLTRO-II grupina, kui juhtasutus esitab selle kohta kirjaliku teate asjaomasele RKP-le kooskõlas esialgse TLTRO-II ajakavaga, mis avaldatakse EKP veebilehel. Teates esitatakse järgmine:
- i) suunatud pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide grupi nende liikmete nimekiri, kes on teinud vormikohase otsuse saada asjaomase TLTRO-II grupi liikmeks ja mitte osaleda TLTRO-IIis individuaalse osapoolena ega muu TLTRO-II grupi liikmena. Punkti a alapunktis ii sätestatud tingimusi täitvate grupi liikmete puhul on nõutav järgmine: juhtasutus võib esitada vajaliku teate vastavate lepingute olemasolu korral kooskõlas punkti d alapunktiga iv, kus on selgelt sätestatud, et asjaomased grupiliikmed osalevad eurosüsteemi avaturuoperatsioonides ainult juhtasutuse kaudu. Asjaomane RKP võib koostöös asjaomase grupi liikmete muude RKPdega kontrollida nimekirja kehtivust, ja
 - ii) juhtasutuse RKP võib nõuda kohaseid tõendeid, et dokumendid on alla kirjutanud kohase pädevusega isik.
- f) Juhtasutus saab RKP-lt teate, et TLTRO-II on registreeritud. Enne oma kinnituse andmist võib asjaomane RKP nõuda juhtasutuselt täiendavat teavet, mis on vajalik tulevase TLTRO-II grupi hindamiseks. Grupiavalduse hindamisel võtab RKP vajaduse korral arvesse ka grupiliikmete RKPde hinnanguid, näiteks kontrollidokumente kooskõlas punktiga d või e.

Käesoleva otsuse eesmärgil loetakse ka konsolideeritud järelevalve alla kuuluvad krediidasutused, sh sama krediidasutuse filiaalid, sobivateks registreeritava TLTRO-II grupi kandidaatideks ning nad peavad täitma käesoleva artikli tingimusi *mutatis mutandis*. See lihtsustab TLTRO-II gruppide moodustamist asutuste jaoks, kes on sama juriidilise isiku osad. Sellise olemusega TLTRO-II grupi loomise või koosseisu muutmise kinnitamise eesmärgil kohaldatakse lõike 3 punkti d alapunkti iv ja lõike 6 punkti b alapunkti ii alapunkti 4.

4. Kui üks või enam asutust, mis on hõlmatud TLTRO-II grupi registreerimise avalduses, ei vasta lõike 3 tingimustele, võib asjaomane RKP ettepanud grupi avalduse osaliselt tagasi lükata. Sellisel juhul võivad avaldust esitavad asutused otsustada, kas tegutseda TLTRO-II grupina vajalikke tingimusi täitvate liikmete koosseisus või võtta avaldus TLTRO-II grupi registreerimiseks tagasi.

5. Erandjuhtudel ja objektiivsete põhjenduste korral võib EKP nõukogu otsustada lõigetes 2 ja 3 sätestatud tingimustest kõrvale kalduda.

6. Ilma et see mõjutaks lõiget 5, võib lõike 3 alusel registreeritud grupi koosseis muutuda järgmistel asjaoludel:

- a) liige jäetakse TLTRO-II grupist välja, kuna ta ei täida enam lõike 3 punkti a või c tingimusi. Asjaomase grupi liikme RKP teatab grupi juhtasutusele liikme kohustuste mittetäitmisest.

Sellistel juhtudel teatab asjaomane juhtasutus asjaomasele RKP-le muutustest grupi liikmestaatuses.

- b) Juhul kui TLTRO-II grupi osas tekib täiendavalt märkimisväärsed seoseid või eurosüsteemi kohustusliku reservi kaudset hoidmist pärast lõike 3 punktis d osutatud avalduse esitamisele eelneva kuu viimast päeva, võib TLTRO-II grupi koosseisu muuta uue liikme lisamise kajastamiseks järgmistel tingimustel:

- i) juhtasutus taotleb oma RKP-lt TLTRO-II grupi koosseisu muutuse tunnustamist;

- ii) alapunktis i osutatud avalduses on esitatud:

- 1) juhtasutuse nimi;

- 2) rahaloomeasutuste koodide nimekiri ja kõikide TLTRO-II grupis osalevate asutuste nimed;

- 3) selgitus avalduse esitamise aluste kohta, sh muutused märkimisväärse seose nimekirjas ja/või kaudse reservi hoidmise lepingutes grupi liikmete vahel, osutades iga liikme rahaloomeasutuse koodile;
- 4) lõike 3 punkti a alapunktiga ii hõlmatud grupi liikmete puhul on nõutav järgmine: juhtasutuse kirjalik kinnitus, et kõik TLTRO-II grupi liikmed on vormikohaselt otsustanud saada kõnealuse TLTRO-II grupi liikmeks ja mitte osalema TLTRO-IIs individuaalse osapoolena või muu TLTRO-II grupi liikmena. Juhtasutus võib anda vajaliku tõendi oma TLTRO-II grupi liikmete osas vastavate lepingute olemasolu korral, näiteks kaudne kohustusliku reservi hoidmise leping kooskõlas määruse (EÜ) nr 1745/2003 (EKP/2003/9) artikli 10 lõikega 2, milles sätestatakse selgelt, et asjaomased grupi liikmed osalevad eurosüsteemi avaturutehingutes ainult juhtasutuse kaudu. Asjaomane RKP võib koostöös asjaomase grupi liikmete muude RKPdega kontrollida kirjaliku kinnituse kehtivust, ja
- 5) lõike 3 punkti a alapunktiga i hõlmatud grupi liikmete puhul on nõutav järgmine: iga täiendava liikme kirjalik kinnitus, et ta on teinud vormikohase otsuse olla kõnealuse TLTRO-II grupi liige ja mitte osaleda TLTRO-II tehingutes individuaalse osapoolena või muu TLTRO-II grupi liikmena, samuti iga TLTRO-II grupi endise ja uue koosseisu liikme kirjalik kinnitus, et ta on andnud vormikohase nõusoleku kõnealuse TLTRO-II grupi koosseisu kohta, millele on lisatud asjaomase grupi liikme RKP poolt kinnitatud kohane tõend kooskõlas lõike 3 punkti d alapunktiga v, ja
- iii) juhtasutus on saanud RKP-lt teate, et muutunud koosseisus TLTRO-II grupp on registreeritud. Enne oma kinnituse andmist võib asjaomane RKP nõuda juhtasutuselt täiendavat teavet, mis on vajalik uue TLTRO-II grupi koosseisu hindamiseks. Grupiavalduse hindamisel võtab asjaomane RKP vajaduse korral arvesse ka grupiliikmete RKPde hinnanguid, näiteks kontrollidokumente kooskõlas alapunktiga ii.
- c) Juhul kui TLTRO-II grupi osas toimub TLTRO-II grupi liiget puudutav ühinemine, ülevõtmine või jagunemine pärast lõike 3 punktis d osutatud avalduse esitamisele eelneva kuu viimast päeva ning tehingust ei tulene kõlblike laenude kogumi mis tahes muutusi, võib TLTRO-II grupi koosseis muutuda ühinemise, ülevõtmise või jagunemise kajastamiseks, kui punkti b tingimused on täidetud.
7. Juhul kui TLTRO-II grupi koosseisu muudatused on EKP nõukogu poolt aktsepteeritud kooskõlas lõikega 5 või TLTRO-II gruppide koosseisus on toimunud muutusi kooskõlas lõikega 6, kohaldatakse järgmist, kui EKP nõukogu ei otsusta teisiti:
- a) muutuste osas kooskõlas lõikega 5 või lõike 6 punktiga b võib juhtasutus alustada osalemist TLTRO-IIs uues koosseisus TLTRO-II grupina kuus nädalat pärast juhtasutuse poolt tema RKP-le eduka tunnustamisavalduse esitamist grupi uue koosseisu kohta, ja
- b) asutus, mis ei ole enam TLTRO-II grupi liige, ei osale edasistes TLTRO-II tehingutes ei individuaalselt ega muu TLTRO-II grupi liikmena, v.a uue avalduse esitamise korral kooskõlas lõikega 1, 3 või 6.
8. Juhul kui juhtasutus ei ole enam eurosüsteemi rahapoliitika avaturuoperatsioonide kõlblik osapool, ei tunnustata enam tema TLTRO-II gruppi ja see juhtasutus peab tagasi maksma kõik TLTRO-II alusel laenatud summad.

Artikkel 4

Laenuvõtmise piirmäär, pakkumismahu piir ja võrdlusalusel

1. Iga osaleja suhtes kohaldatav laenuvõtmise piirmäär arvutatakse selle osaleja kõlblike laenude jääkide laenuandmete põhjal. TLTRO-II grupi juhtasutuseks oleva osaleja suhtes kohaldatav laenuvõtmise piirmäär arvutatakse kõikide TLTRO-II grupi liikmete kõlblike laenude jääkide agregeeritud laenuandmete põhjal.

2. Iga osaleja laenuvõtmise piirmäär on 30 % tema kõlblike laenude laenujäägi summast 31. jaanuaril 2016, millest lahutatakse selle TLTRO-II osaleja poolt varem esimese kahe, septembris ja detsembris 2014 teostatud suunatud pikemaajalise refinantseerimisoperatsiooni raames laenatud summad otsuse EKP/2014/34 alusel, mis on TLTRO-II arvelduspäeval veel tagasi maksmata, võttes arvesse osaleja poolt esitatud juriidiliselt siduvat teadet ennetähtaegse tagasimakse kohta kooskõlas otsuse EKP/2014/34 artikliga 6 või asjaomase RKP poolt esitatud juriidiliselt siduvat teadet kohustusliku ennetähtaegse tagasimakse kohta otsuse EKP/2014/34 artikli 7 alusel. Asjaomased tehnilised arvutused on esitatud I lisas.

3. Juhul kui otsuse EKP/2014/34 alusel suunatud pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide teostamiseks registreeritud TLTRO grupi liige ei soovi jätkata TLTRO-II grupi liikmena, loetakse TLTRO-II laenuvõtmise piirmäära arvutamisel selle krediitiasutuse kui individuaalosaleja osas, et ta on laenanud septembris ja detsembris 2014 teostatud suunatud pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide raames sama summa, mis on laenanud nende tehingute raames TLTRO grupi juhtasutus ja mis on TLTRO-II arvelduspäeval veel tagasi maksmata, mida korrutatakse selle liikme kõlblike laenude suhtega TLTRO grupi kõlblikes laenudes 30. aprilli 2014 seisuga. Juhtasutuse TLTRO-II laenuvõtmise piirmäära arvutamisel lahutatakse viimane summa asjaomase TLTRO-II grupi summast, mida loetakse tema laenusummaks septembris ja detsembris 2014 teostatud suunatud pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide raames.

4. Iga osaleja pakkumismahu piir võrdub tema laenuvõtmise piirmääraga, millest lahutatakse eelmiste TLTRO-II tehingute raames laenatud summad. See summa loetakse iga osaleja pakkumismahu ülempiiriks ja kohaldatakse pakkumismahu ülempiiri rikkuvate pakkumiste reegleid suunise (EL) 2015/510 (EKP/2014/60) artiklis 36. Asjaomased tehnilised arvutused on esitatud I lisas.

5. Osaleja netolaenude võrdlusalus määratakse kõlblike netolaenude alusel esimeses vaatlusperioodis järgmiselt:

- a) osalejate jaoks, kelle aruandlusest nähtub esimeses vaatlusperioodis positiivne või null kõlblike netolaenude maht, on netolaenude võrdlusalus null;
- b) osalejate jaoks, kelle aruandlusest nähtub esimeses vaatlusperioodis negatiivne kõlblike netolaenude maht, võrdub netolaenude võrdlusalus netolaenude mahuga esimeses vaatlusperioodis.

Asjaomased tehnilised arvutused on esitatud I lisas. Osalejate jaoks, kes said panga tegevusloa pärast 31. jaanuari 2015, on netolaenude võrdlusalus null, v.a juhul, kui EKP nõukogu otsustab objektiivselt põhjendatud juhtudel teisiti.

6. Osaleja laenujäägi võrdlusalus on 31. jaanuaril 2016 tagasi maksmata kõlblike laenude laenujäägi ja netolaenude võrdlusaluse summa. Asjaomased tehnilised arvutused on esitatud I lisas.

Artikkel 5

Intress

1. TLTRO-II raames laenatud iga laenusumma intressimäär on põhilise refinantseerimisoperatsiooni intressimäär asjaomase TLTRO-II pakkumise jaotamise ajal, võttes arvesse lõiget 2.

2. Laenusummade intressimäär, kui osaleja kõlblike netolaenude maht teises vaatlusperioodis ületab netolaenude võrdlusalust, on samuti seotud hoiustamise püsivõimaluse intressimääraga TLTRO-II jaotamise ajal kooskõlas täpsustuste ja arvutustega I lisas. Intressimäär teatatakse osalejatele enne esimest ennetähtaegse tagasimakse kuupäeva juunis 2018 kooskõlas esialgse TLTRO-II ajakavaga, mis avaldatakse EKP veebilehel.

3. Intress tasutakse vastavalt asjaoludele pärast TLTRO-II tehingu tähtaja lõppu või ennetähtaegsel tagasimaksmisel kooskõlas artikliga 6.

4. Juhul kui RKP kasutab lepingutest või õigusaktidest tulenevaid meetmeid ja osaleja peab TLTRO-II laenujäägi tagasi maksuma enne sellele osalejale kohaldatavast intressimäärast teatamist, kohaldatakse selle osaleja poolt TLTRO-II tehingute raames laenatud summade suhtes põhilise refinantseerimisoperatsiooni intressimäära, mis kehtib asjaomase TLTRO-II pakkumiste jaotuse ajal.

Artikkel 6

Ennetähtaegne tagasimaksmine

1. Alates 24 kuu möödumisest iga TLTRO-II tehingu arveldamisest on osalejatel kord kvartalis võimalus asjaomane TLTRO-II summa ennetähtaegselt tagasi maksta või seda vähendada.
2. Ennetähtaegse tagasimakse kuupäevad langevad kokku eurosüsteemi põhiliste refinantseerimisoperatsioonide arvelduspäevadega, mille sätestab eurosüsteem.
3. Ennetähtaegse tagasimakse menetluse kasutamiseks peab osaleja asjaomasele RKP-le oma soovist teostada tagasimakse ennetähtaegse tagasimakse menetluses ennetähtaegse tagasimakse kuupäeval vähemalt ühe nädala enne seda ennetähtaegse tagasimakse kuupäeva ette teatama.
4. Lõikes 3 osutatud teade on asjaomasele osalejale siduv üks nädal enne selles osutatud ennetähtaegse tagasimakse kuupäeva. Kui osaleja ei ole ennetähtaegse tagasimakse menetluses makstavat summat osaliselt või täielikult õigel ajal arveldanud, võib kohaldada rahatrahvi. Kohaldatav rahatrahv arvutatakse kooskõlas suunise (EL) 2015/510 (EKP/2014/60) VII lisaga ja see vastab rahatrahvile, mida kohaldatakse osaleja kohustuse rikkumise korral seoses rahapoliitika eesmärgil teostatavateks pöördtehinguteks määratud summa piisava tagatise seadmise ja arveldamisega. Rahatrahvi kohaldamine ei piira RKP õigust kasutada meetmeid nende kohustuste rikkumise korral, mis on sätestatud suunise (EL) 2015/510 (EKP/2014/60) artiklis 166.

Artikkel 7

Aruandlusnõuded

1. TLTRO-II kõik osapooled esitavad asjaomasele RKP-le andmed II lisa aruandlusvormi kohaselt järgmise osas:
 - a) esimese vaatlusperioodiga seotud andmed osaleja laenuvõtmise piirmäära, pakkumismahu piiri ja võrdlusaluse määramiseks (edaspidi „esimene aruanne“) ja
 - b) teise vaatlusperioodiga seotud andmed kohaldatava intressimäära määramiseks (edaspidi „teine aruanne“).
2. Andmed esitatakse kooskõlas järgmisega:
 - a) esialgne TLTRO-II ajakava, mis avaldatakse EKP veebilehel;
 - b) II lisas sätestatud juhised ja
 - c) täpsuse ja mõistete vastavuse miinimumstandardid kooskõlas määruse (EL) nr 1071/2013 (EKP/2013/33) IV lisaga.
3. Mõisteid osalejate poolt esitatavates aruannetes kasutatakse määruse (EL) nr 1071/2013 (EKP/2013/33) mõistete tähenduses.
4. TLTRO-II gruppide juhtasutuste aruannetes esitatakse agregeeritud andmed kõikide TLTRO-II grupi liikmete osas. Lisaks võib juhtasutuse RKP või TLTRO-II grupi liikme RKP, koordineerides juhtasutuse RKPga, nõuda juhtasutuselt disagregeeritud andmete esitamist iga grupi liikme kohta eraldi.

5. Iga osaleja tagab, et lõigete 1 ja 2 alusel esitatud andmete kvaliteeti on hinnanud välisaudiitor kooskõlas järgmiste reeglitega:

- a) audiitor võib hinnata esimese aruande andmeid osana osaleja aasta finantsaruandest ning audiitorhinnangu tulemused esitatakse kuupäevaks, mis on sätestatud esialgses TLTRO-II ajakavas, mis avaldatakse EKP veebilehel;
- b) teist aruannet käsitleva audiitorhinnangu tulemused esitatakse koos teise aruandega, v.a erakorralistel juhtudel, kui asjaomane RKP on heaks kiitnud muu kuupäeva; sellisel juhul teatatakse edasilükkamist taotlenud osaleja poolt laenatud summade intressimäär pärast audiitorhinnangu tulemuste esitamist; juhul kui osaleja otsustab asjaomase RKP heakskiidul oma TLTRO-II summa tagasi maksta või seda vähendada enne audiitorhinnangu tulemuste esitamist, kohaldatakse selle osaleja poolt tagasi makstavatele summadele intressimäära, mis on põhilise refinantseerimisoperatsiooni intressimäär asjaomase TLTRO-II pakkumiste jaotamise ajal;
- c) audiitorhinnang peab käsitlema lõigetes 2 ja 3 sätestatud nõudeid. Eelkõige peab audiitor:
 - i) hindama esitatud andmete täpsust, kontrollides, kas osaleja kõlblikud laenud, juhtasutuse puhul TLTRO-II grupi liikmete kõlblikud laenud, vastavad kõlblikkuse tingimustele;
 - ii) kontrollima, kas esitatud andmed on kooskõlas II lisas sätestatud juhistega ja määruses (EL) nr 1071/2013 (EKP/2013/33) sätestatud mõistetega;
 - iii) kontrollima, kas esitatud andmed on kooskõlas andmetega, mida kogutakse määruse (EL) nr 1071/2013 (EKP/2013/33) alusel, ja
 - iv) kontrollima, kas andmete terviklikkuse, täpsuse ja kooskõla kehtivaks tunnistamiseks on kehtestatud kontrollid ja menetlused.

Grupina osalemisel teatatakse audiitorhinnangu tulemustest TLTRO-II grupi teiste liikmete RKPdele. Osaleja RKP taotlusel esitatakse käesoleva lõike alusel teostatud hindamise tulemuste üksikasjad sellele RKP-le ja grupina osalemise korral edastatakse need seejärel grupiliikme RKP-le.

Eurosüsteem võib esitada täiendavaid juhiseid audiitorhinnangu teostamise viisi kohta; sel juhul peavad osalejad tagama, et audiitorid võtavad neid juhiseid oma hinnangus arvesse.

6. Kui TLTRO-II grupi koosseisus toimub muutus või äriühingute ümberkorraldus, näiteks ühinemine, ülevõtmine või jagunemine, mis mõjutab osaleja kõlblike laenude kogumit, esitatakse läbivaadatud esimene aruanne kooskõlas osaleja RKP-lt saadud juhistega. Asjaomane RKP hindab ümbervaatamise mõju ja võtab kohased meetmed. Meetmed võivad hõlmata nõuet laenatud summad tagasi maksta osas, mis ületavad asjaomast laenuvõtmise piirmäära, võttes arvesse TLTRO-II grupi koosseisu muudatusi või äriühingute ümberkorraldamist. Asjaomane osaleja (kes võib olla ka äriühingute ümberkorraldamise tulemusel asutatud uus üksus) peab läbivaatamise mõju hindamise abistamiseks esitama asjaomase RKP poolt nõutud täiendavat teavet.

7. Osaleja poolt käesoleva artikli alusel esitatud andmeid võib eurosüsteem kasutada TLTRO-II raamistiku rakendamiseks, raamistiku tulemuslikkuse analüüsimiseks ja muudel eurosüsteemi analüüsieesmärkidel.

Artikkel 8

Aruandlusnõuete rikkumine

1. Kui osaleja ei esita aruannet, ei järgi auditi nõudeid või esitatud andmetes tuvastatakse vigu, kohaldatakse järgmist:
 - a) esimese aruande asjaomaseks kuupäevaks esitama jätmisel osaleja poolt määratakse tema laenuvõtmise piirmäär nulltasemele.

- b) Teise aruande asjaomaseks kuupäevaks esitama jätmisel osaleja poolt või artikli 7 lõigetes 5 ja 6 sätestatud kohustuste täitmata jätmisel kohaldatakse osaleja poolt TLTRO-II alusel laenatud summadele põhilise refinantseerimisoperatsiooni intressimäära asjaomase TLTRO-II pakkumiste jaotamise ajal.
- c) Juhul kui osaleja avastab (seoses artikli 7 lõikes 5 osutatud auditiga või muul juhul) esitatud aruannetes andmevigu, k. a täpsuse ja puudulikkuse osas, peab ta sellest asjaomasele RKP-le lühima võimaliku aja jooksul teatama. Juhul kui asjaomast RKPd on vigadest teavitatud või ta on neid vigu ise märganud, i) esitab osaleja asjaomase RKP poolt nõutud täiendavat teavet, et aidata asjaomase vea mõju hinnata, ja ii) asjaomane RKP võib võtta kohased meetmed, näiteks osaleja TLTRO-II laenude suhtes kohaldatava intressimäära kohandamine ja nõue ekslikult laenatud, osaleja laenuvõtmise piirmäära ületavad summad tagasi maksta.
2. Lõige 1 ei mõjuta muid sanktsioone, mida võib kohaldada Euroopa Keskpanga otsuse EKP/2010/10 ⁽¹⁾ kohaselt seoses määruses (EL) nr 1071/2013 (EKP/2013/33) sätestatud aruandlusnõuetega.

Artikkel 9

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub 3. mail 2016.

Frankfurt Maini ääres, 28. aprill 2016

EKP president
Mario DRAGHI

⁽¹⁾ Euroopa Keskpanga otsus EKP/2010/10, 19. august 2010, statistikaaruandluse nõuete eiramise kohta (ELT L 226, 28.8.2010, lk 48).

I LISA

SUUNATUD PIKEMAAJALISTE REFINANTSEERIMISOPERATSIOONIDE TEISE SEERIA TEOSTAMINE

1. Laenuvõtmise piirmäärade ja pakkumismahu piiri arvutamine

Individuaalselt või TLTRO-II grupi juhtasutusena suunatud pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide teise seeria (TLTRO-II) tehingutes osalejatele kehtivad laenuvõtmise piirmäärad. Arvutatavad laenuvõtmise piirmäärad ümardatakse üles 10 000 euro kordseni.

Iga TLTRO-II osaleja laenuvõtmise piirmäär arvutatakse kõlblike laenude jäägi põhjal 31. jaanuari 2016 seisuga. TLTRO-II grupi juhtasutusele kohaldatav laenuvõtmise piirmäär arvutatakse kõikide TLTRO-II grupi liikmete kõlblike laenude jääkide põhjal 31. jaanuari 2016 seisuga.

Laenuvõtmise piirmäär on 30 % osaleja ⁽¹⁾ kõlblike laenude jäägist 31. jaanuari 2016 seisuga, millest lahutatakse osaleja poolt septembris ja detsembris 2014 otsuse EKP/2014/34 alusel suunatud pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide käigus laenatud summad, mis on TLTRO-II arvelduspäeval tagasi maksmata, st:

$$BA_k = 0,3 \times OL_{Jan2016} - OB_k \text{ kus } k = 1, \dots, 4$$

Olgu BA_k laenuvõtmise piirmäär TLTRO-II k (kus $k = 1, \dots, 4$), $OL_{Jan2016}$ on osaleja kõlblike laenude summa jääk 31. jaanuari 2016 seisuga ja OB_k on osaleja poolt esimeses suunatud pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide seeria TLTRO1 ja TLTRO2 käigus laenatud summad, mis on tagasi maksmata TLTRO-II k arvelduspäeval.

Pakkumismahu piir iga osaleja kohta TLTRO-II os on laenuvõtmise piirmäär, millest lahutatakse osaleja laenud eelmises TLTRO-II os.

Olgu $C_k \geq 0$ TLTRO-II osaleja laenud k . Pakkumismahu piir BL_k selle osaleja jaoks operatsioonis k on:

$$BL_1 = BA_1 \text{ ning}$$

$$BL_k = BA_k - \sum_{j=1}^{k-1} C_j \text{ kus } k = 2, 3, 4$$

2. Võrdlusaluste arvutamine

Olgu NL_m osaleja kõlblikud netolaenud kalendrikuus m , mis arvutatakse, lahutades kõlblike laenude tagasimaksed osaleja kõlblike laenude brutovoost selles kuus kooskõlas II lisaga.

Tähistagu NLB osaleja netolaenude võrdlusalust. See määratletakse järgmiselt:

$$NLB = \min(NL_{Feb2015} + NL_{March2015} + \dots + NL_{Jan2016}, 0)$$

See tähendab, et osaleja kõlblike netolaenude positiivse või nullvoo puhul esimeses vaatlusperioodis on $NLB = 0$. Kui osaleja kõlblikud netolaenud on esimeses vaatlusperioodis negatiivsed, siis $NLB = NL_{Feb2015} + NL_{March2015} + \dots + NL_{Jan2016}$

Tähistagu OAB osaleja tagasimaksmata summa võrdlusalust. See määratletakse järgmiselt:

$$OAB = \max(OL_{Jan2016} + NLB, 0)$$

⁽¹⁾ Osaleja all mõistetakse TLTRO-II individuaalseid osalejaid või gruppe.

3. Intressimäära arvutamine

Tähistagu $NS_{Jan2018}$ summat, milleks liidetakse kõlblikud netolaenud ajavahemikul 1. veebruarist 2016 kuni 31. jaanuarini 2018 ja kõlblike netolaenude jääk 31. jaanuari 2016 seisuga; see arvutatakse järgmiselt: $NS_{Jan2018} = OL_{Jan2016} + NL_{Feb2016} + NL_{March2016} + \dots + NL_{Jan2018}$

Tähistagu EX nüüd protsentuaalset kõrvalekallet $NS_{Jan2018}$ jäägi võrdlusalusest,

$$EX = \frac{(NS_{Jan2018} - OAB)}{OAB} \times 100$$

Kui OAB on null, loetakse EX võrdseks 2,5ga.

Olgu r_k TLTRO-II suhtes kohaldatav intressimäär k . Olgu MRO_k ja DF_k põhilise refinantseerimisoperatsiooni ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäär, mida väljendatakse aasta protsendimäärana, mis kehtib TLTRO-II jaotuse k ajal. Intressimäär määratakse järgmiselt.

- a) Kui osaleja ei ületa kõlblike laenude jäägi võrdlusalust 31. jaanuari 2018 seisuga, kohaldatakse kõikide osaleja poolt TLTRO-II laenatud summade suhtes põhilise refinantseerimisoperatsiooni intressimäära, mis kehtib TLTRO-II iga jaotuse ajal, s.o:

$$\text{kui } EX \leq 0, \text{ siis } r_k = MRO_k.$$

- b) Kui osaleja ületab kõlblike laenude jäägi võrdlusaluse 31. jaanuari 2018 seisuga vähemalt 2,5 %, kohaldatakse kõikide osaleja poolt TLTRO-II laenatud summade suhtes hoiustamise püsivõimaluse intressimäära, mis kehtib TLTRO-II iga jaotuse ajal, s.o:

$$\text{kui } EX \geq 2,5, \text{ siis } r_k = DF_k.$$

- c) Kui osaleja ületab kõlblike laenude jäägi võrdlusaluse 31. jaanuari 2018 seisuga vähem kui 2,5 %, kohaldatakse kõikide osaleja poolt TLTRO-II laenatud summade suhtes intressimäära, mis lineaarselt järk-järguliselt järgib protsenti, mille võrra osaleja kõlblike laenude jääk ületab võrdlusalust, s.o:

$$\text{kui } 0 < EX < 2,5, \text{ siis } r_k = MRO_k - \frac{(MRO_k - DF_k) \times EX}{2,5}.$$

Intressimäär väljendatakse aastaprotsendimäärana, mis ümardatakse järgmise neljanda kümnendkohani.

II LISA

SUUNATUD PIKEMAAJALISTE REFINANTSEERIMISOPERATSIOONIDE TEINE SEERIA – JUHISED
ARUANDEVORMI TÄITMISEKS1. Sissejuhatus ⁽¹⁾

Käesolevaga antakse juhised osalejate esitatava aruandevormi täitmiseks TLTRO-II raames kooskõlas artikliga 7. Aruandlusnõuded on toodud aruandevormil käesoleva lisa lõpus. Täpsustatakse aruandlusnõudeid operatsioonides osalevatele TLTRO-II gruppide juhtasutustele.

Punktides 2 ja 3 esitatakse üldteave andmete koostamise ja edastamise kohta ning punktis 4 selgitatakse esitatavaid näitajaid.

2. Üldandmed

Laenuvõtmise piirmäära arvutamisel kasutatavad meetmed puudutavad rahaloomeasutuste laenusid euroala mittefinantsettevõtetele ja euroala kodumajapidamistele, ⁽²⁾ v.a eluasemelaenuid, kõikides vääringutes. Kooskõlas artikliga 7 tuleb andmete aruanded esitada artiklis 1 määratletud kahe vaatlusperioodi kohta. Eelkõige tuleb esitada andmed eraldi mittefinantsettevõtete ja kodumajapidamiste kohta kõlblike laenude jäägi osas kuu kohta, mis eelneb perioodile, ja perioodi lõpus, samuti kõlblikud netolaenuid perioodi kestel (arvutatakse brutolaenuandmisena, millest lahutatakse laenude tagasimaksud). Kõlblike laenude jäägid korrigeeritakse, võttes arvesse väärtpaperistatud või muul viisil üle kantud (kuid bilansist eemaldamata) laenusid. Samuti esitatakse üksikasjalik teave nende näitajate asjakohaste alamkomponentide kohta ning ka mõjude kohta, mis põhjustavad muutusi kõlblike laenude jääkides, kuigi ei ole seotud kõlblike netolaenudega (edaspidi „laenujääkide korrigeerimised“); hõlmatud on ka laenude müügid ja ostud ning muud laenude ülekandmised.

Kogutud teavet kasutatakse laenuvõtmise piirmäära arvutamisel kõlblike laenude jääkide andmete alusel 31. jaanuari 2016 seisuga. Lisaks kasutatakse esimese vaatlusperioodi andmeid kõlblike netolaenude kohta netolaenude võrdluseluse ja laenujääkide võrdluseluse arvutamisel. Teise vaatlusperioodi andmeid kõlblike netolaenude kohta kasutatakse laenuandmise muutuste ja sellest tulenevate kohaldatavate intressimäära muutuste hindamiseks. Kõik muud aruandevormil esitatavad näitajad on vajalikud teabe sisemise kooskõla kontrollimiseks ja kooskõla kontrollimiseks eurosüsteemis kogutava statistilise teabega, samuti TLTRO-II programmi mõju põhjalikuks seireks.

Aruandevormi täitmise üldine raamistik on sätestatud euroala rahaloomeasutuste aruandlusnõuetes rahaloomeasutuste bilansikirjete kontekstis kooskõlas määrusega (EL) nr 1071/2013 (EKP/2013/33). Eelkõige on seoses laenudega määruse (EL) nr 1071/2013 (EKP/2013/33) artikli 8 lõike 2 kohaselt nõutav, et andmeid laenude kohta „esitatakse laenu põhisumma kuulõpu seisuna. See summa ei võta arvesse laenu kustutamist ja väärtuse vähendamist kohaldatava raamatupidamistava alusel. [...] laenude andmeid ei tasaarvestata mis tahes muu vara või kohustustega.“ Erinevalt artikli 8 lõike 2 sätestusest, mis viitab sellele, et andmed laenude kohta esitatakse provisjoniidena, sätestatakse artikli 8 lõikes 4, et „RKPd võivad lubada proviseeritud laenude aruandlust, millest on maha arvatud eraldised, ja ostetud laenude aruandlust soetamisel kokkulepitud hinnaga [st nende tehinguväärtus], kui sellist aruandlusviisi kasutavad kõik residentidest andmeesitajad.“ Üldistest bilansikirjete juhistest kõrvalekaldumise mõju aruandevormi täitmisel käsitletakse üksikasjalikumalt allpool.

Määrust (EL) nr 1071/2013 (EKP/2013/33) tuleks kasutada viitedokumendina ka aruandevormi täitmisel esinevate mõistete osas. Eelkõige artiklis 1 on esitatud üldised mõistete määratlused ning II lisa 2. ja 3. osas vastavalt „laenudeks“ liigitatavate instrumentide ja osalejate sektorite määratlused. Oluline on, et bilansikirjete raames peab laenude kogunenud intressi reeglina kirjendama bilansis selle tekkimisel (st pigem tekkepõhiselt, mitte siis, kui see tegelikult saadakse), kuid seda ei tohiks laenujääkide andmetes arvesse võtta. Samas aga tuleks kapitaliseeritud intressi kajastada osana laenujääkidest.

⁽¹⁾ Aruandlusnõuete üldraamistik jääb samaks, mis sätestati otsuses EKP/2014/34.

⁽²⁾ Aruannete eesmärgil on kodumajapidamisi teenindavad kasumitaotluseta institutsioonid hõlmatud kodumajapidamiste all.

Paljud aruandevormil esitatavad andmed on rahaloomeasutustel määruse (EL) nr 1071/2013 (EKP/2013/33) nõuete kohaselt juba kogutud, kuid TLTRO-II's pakkumisi tegevatele osalejatele peab koguma teatavaid täiendavaid andmeid. Rahaloomeasutuste bilansistatistika juhendis⁽¹⁾ sätestatud bilansikirjete statistika metodoloogilises raamistikus on esitatud kogu taustateave, mis on vajalik nimetatud täiendavate andmete kogumiseks; täiendav teave on esitatud allpool punktis 4 konkreetsete näitajate määratlustes.

3. Üldised aruandlusnõuded

a) Aruandevormi struktuur

Aruandevorm sisaldab märke perioodi kohta, mille kohta andmeid esitatakse, ning näitajad on aruandevormil jagatud kahte rühma: rahaloomeasutuste laenu euroala mittefinantsettevõtetele ja euroala kodumajapidamistele (v. a eluasemelaenu). Kõikides kollasega märgitud lahtrites olevad andmed arvutatakse automaatselt teistesse lahtritesse sisestatud andmete põhjal, kasutades ettenähtud valemeid. Aruandevormil toimub ka andmete kontrollimine, mille käigus kontrollitakse laenujääkide ja tehingute vahelist kooskõla.

b) „Aruandlusperioodi“ määratlus

Aruandlusperiood on kuupäevaline ajavahemik, mille kohta andmeid esitatakse. TLTRO-II's on kaks aruandlusperioodi: esimene aruandlusperiood on 1. veebruarist 2015 kuni 31. jaanuarini 2016 ja teine aruandlusperiood on 1. veebruarist 2016 kuni 31. jaanuarini 2018. Näitajad laenujääkide kohta esitatakse aruandlusperioodi algusele eelneva kuu lõpu seisuga ja aruandlusperioodi lõpu seisuga; st esimese vaatlusperioodi jäägid tuleb esitada 31. jaanuaril 2015 ja 31. jaanuaril 2016 ning teise vaatlusperioodi jäägid tuleb esitada 31. jaanuaril 2016 ja 31. jaanuaril 2018. Andmed tehingute ja korrigeerimiste kohta peavad aga hõlmama kõiki asjaomaseid mõjusid aruandlusperioodi jooksul.

c) TLTRO-II gruppide aruandlus

TLTRO-II's grupina osalemisel peab andmed esitama üldjuhul agregeeritult. Samas aga võivad eurot rahaühikuna kasutatavate riikide keskpangad (RKPd) koguda teavet individuaalsete asutuste tasandil, kui seda peetakse asjakohaseks.

d) Aruandevormide esitamine

Täidetud aruandevormid tuleb esitada asjaomasele RKP-le kooskõlas artikliga 7 ja kooskõlas esialgse TLTRO-II ajakavaga, mis avaldatakse EKP veebilehel, kus sätestatakse ka iga edastamisega hõlmatavad vaatlusperioodid ja andmereal, mida andmete koostamisel peaks kasutama.

e) Andmeühik

Andmed tuleb esitada tuhandetes eurodes.

4. Mõisted

Käesolevas punktis on välja toodud aruandevormil esitatavate kirjete üksikasjalikud määratlused; sulgudes on märgitud aruandevormil kasutatav nummerdus.

a) Kõlblike laenude jäägid (1 ja 4)

Nendes lahtrites olevad andmed arvutatakse neile järgnevate kirjete lahtritesse sisestatud andmete põhjal, nimelt „Bilansijäägid“ (1.1 ja 4.1) miinus „Väärtpaberistatud või muul viisil üle antud, kuid bilansist eemaldamata laenude jäägid“ (1.2 ja 4.2) pluss „Kõlblike laenude osas moodustatud provisjonid“ (1.3 ja 4.3). See viimane on asjakohane ainult juhtudel, kui andmed laenude kohta esitatakse vastupidiselt üldisele bilansikirjete tavale ilma provisjonideta.

⁽¹⁾ Vt „Manual on MFI balance sheet statistics“, EKP, aprill 2012, avaldatud EKP veebilehel www.ecb.europa.eu. Eelkõige käsitleb laenude statistilisi aruandeid punkt 2.1.4, lk 76.

i) Bilansijäägid (1.1 ja 4.1)

See kirje hõlmab euroala mittefinantsettevõtetele ja kodumajapidamistele antud laenude (v.a eluasemelaenud) jääke. Tekkepõhist intressi, erinevalt kapitaliseeritud intressist, nendes näitajates arvesse ei võeta.

Aruandevormi lahtrite täitmine põhineb määruse (EL) nr 1071/2013 (EKP/2013/33) I lisa 2. osa nõuetel (tabeli 1 punkt 2 „Kuuseisud“).

Aruandevormil esitatavate kirjete üksikasjalikum määratlus on määruse (EL) nr 1071/2013 (EKP/2013/33) II lisa 2. osas ja rahaloomeasutuste bilansistatistika juhendi punktis 2.1.4.

ii) Väärtpaberistatud või muul viisil üle kantud, kuid bilansist eemaldamata laenude jäägid (1.2 ja 4.2)

See kirje sisaldab väärtpaberistatud või muul viisil üle antud, kuid bilansist eemaldamata laenude jääke. Andmed tuleb esitada kõikide väärtpaberistamiste kohta, olenemata sellest, kus asjaomane väärtpaberistaja on resident. Selles kirjes ei ole hõlmatud laenud, mis on antud eurosüsteemile tagatiseks seoses rahapoliitika krediidioperatsioonidega krediidinõuete vormis, mille tulemusena need kantakse üle, kuid jäävad bilansist eemaldamata.

Määruse (EL) nr 1071/2013 (EKP/2013/33) I lisa 5. osa (tabeli 5a „Kuuandmed“ punkt 5.1) hõlmab mittefinantsettevõtetele ja kodumajapidamistele antud bilansist eemaldamata väärtpaberistatud laenude kohta nõutavat teavet, kuid ei sisalda nõuet esitada asjaomane teave laenu otstarbe kaupa. Lisaks ei hõlma määrus (EL) nr 1071/2013 (EKP/2013/33) muul viisil (st mitte väärtpaberistamise teel) üle antud, kuid bilansist eemaldamata laenude jääke. Seetõttu on aruandevormi täitmisel vaja teha rahaloomeasutuste siseandmebaasidest eraldi väljavõtted.

Aruandevormil esitatavate kirjete üksikasjalikum määratlus on määruse (EL) nr 1071/2013 (EKP/2013/33) I lisa 5. osas ja rahaloomeasutuste bilansistatistika juhendi punktis 2.3.

iii) Kõlblike laenude osas moodustatud provisjonid (1.3 ja 4.3)

Need andmed puudutavad üksnes asutusi, mis vastupidiselt üldisele bilansikirjete tavale esitavad andmeid laenude kohta ilma provisjonideta. TLTRO-II grupina pakkumisi tegevate asutuste puhul kehtib nõue vaid selliste grupi liikmetele, kes kajastavad laene provisjonideta.

See kirje sisaldab laenudega seotud individuaalseid ja üldiseid allahindlusi ning väärtuse langusest tulenevaid kahjumeid (enne kui toimub laenude osaline/lõplik mahakandmine). Andmed tuleb esitada bilansis kajastatud kõlblike laenude jääkide kohta, st välja arvatud väärtpaberistatud või muul viisil üle antud, kuid bilansist eemaldamata laenud.

Punkti 2 kolmanda lõigu kohaselt tuleb bilansikirjete statistikas esitada laenud üldjuhul põhisumma jäägina; vastavad provisjonid on kirjes „Kapital ja reservid“. Sellistel juhtudel ei ole eraldi teavet provisjonide kohta vaja esitada. Kui aga andmed laenude kohta esitatakse provisjonideta, tuleb esitada täiendav teave, et koguda rahaloomeasutuste lõikes täielikult võrreldavaid andmeid.

Kui on tavaks esitada andmeid laenude kohta provisjonideta, võivad RKPd muuta selle teabe esitamise vabatahtlikuks. Samas aga on sellistel juhtudel TLTRO-II raamistikus arvutuste aluseks bilansis kajastatavad laenude jäägid provisjonideta ⁽¹⁾.

Üksikasjalikuma teabe saamiseks vt määruse (EL) nr 1071/2013 (EKP/2013/33) II lisa 2. osas esitatud „kapitali ja reservide“ mõistet.

⁽¹⁾ See erand mõjutab ka osalise/lõpliku mahakandmise andmete esitamist, nagu selgitatud allpool.

b) Kõlblikud netolaenu (2)

Need aruandevormi lahtrid kajastavad aruandlusperioodil antud netolaene (tehingud). Andmed arvutatakse alamkirjetena sisestatud näitajate alusel, s.o „Väljaantud laenu“ (2.1) miinus „Tagasimaksed“ (2.2).

Laenu, mille tingimusi aruandlusperioodil muudetakse, tuleks kajastada nii „Tagasimaksed“ kui ka „Väljaantud laenu“ all aruandlusperioodil, mil muudatused kokku lepikse. Korrigeerimisandmetes tuleb arvesse võtta laenu tingimuste muutmise seotud mõjusid.

Perioodil toimunud pöördtehingud (st perioodi jooksul antud ja tagasi makstud laenu) tuleks üldjuhul kajastada nii „Väljaantud laenu“ kui ka „Tagasimaksed“ all. Samas aga on pakkumisi tegevatel rahaloomeasutustel lubatud need tehingud aruandevormi täitmisel ka välja jätta ulatuses, milles see leevendaks nende aruandluskoormust. Sellisel juhul peaksid nad teavitama asjaomast RKPd ja laenujääkide korrigeerimise andmetes ei tohi pöördtehingutega seotud mõjusid arvesse võtta. See erand ei kehti perioodi jooksul antud laenu, mis on väärtpaberistatud või muul viisil üle antud.

Arvesse tuleks võtta ka krediitkaardivõlgnevusi, vaba tagasimaksega laenu ja arvelduskrediite. Nende instrumentide puhul tuleks netolaenu näitaja asendusena kasutada aruandlusperioodi jooksul toimunud muutusi kasutatud või väljavõetud summades. Positiivsed summad tuleks kajastada kui „Väljaantud laenu“ (2.1) ning negatiivsed summad (plussmärgiga) kui „Tagasimaksed“ (2.2).

i) Väljaantud laenu kokku (2.1)

See kirje hõlmab uute väljaantud laenu voogu aruandlusperioodil, v.a omandatud laenu. Antud krediit, mis on seotud krediitkaardivõlgnevustega, vaba tagasimaksega laenu ja arvelduskrediitidega, tuleks ka esitada, nagu eespool selgitatud.

Samuti tuleks arvesse võtta perioodi jooksul klientide nõuetele lisatud summad, näiteks tulenevalt intressi kapitaliseerimisest (vastandina tekkepõhisele intressile) ja tasudest.

ii) Tagasimaksed (2.2)

See kirje hõlmab laenu põhiosa tagasimaksete voogu aruandlusperioodi jooksul, v.a vood, mis on seotud väärtpaberistatud või muul viisil üle antud, kuid bilansist eemaldamata laenu. Kajastada tuleks ka krediitkaardivõlgnevustega, vaba tagasimaksega laenu ja arvelduskrediitidega seotud tagasimakseid, nagu eespool selgitatud.

Kajastama ei peaks kapitaliseerimata tekkepõhise intressiga seotud intressimakseid, laenu üleminekuid ja muid laenujääkide korrigeerimisi (sh laenu osaline/lõplik mahakandmine).

c) Laenujääkide korrigeerimised

Need aruandevormi lahtrid on mõeldud selliste aruandlusperioodi jooksul laenujääkides toimuvate muutuste (vähenemiste (-) ja suurenemiste (+)) kajastamiseks, mis ei ole seotud netolaenuandmisega. Need muutused tulenevad sellistest tehingutest nagu laenu väärtpaberistamine või muu üleminek aruandlusperioodi jooksul ning muudest ümberhindlustega seotud korrigeerimistest, mille põhjuseks on vahetuskursi muutused, laenu osaline/lõplik mahakandmine ja ümberklassifitseerimine. Nende lahtrite andmed arvutatakse automaatselt alamkirjetena sisestatud näitajate alusel, nimelt „Laenu müük ja ost ning muu laenu üleandmine aruandlusperioodil“ (3.1) pluss „Muud korrigeerimised“ (3.2).

i) Laenude müük ja ost ning muu laenude ülekandmine aruandlusperioodil (3.1)

— Väärtpaberistatud laenude netovood, mis mõjutavad laenude seisu (3.1A)

See kirje sisaldab laenude seisu mõjutavate aruandlusperioodi jooksul väärtpaberistatud laenude netosummat, mille arvutamisel lahutatakse võõrandamised omandamistest ⁽¹⁾. Andmed tuleb esitada kõikide väärtpaberistamiste kohta, olenemata sellest, kus asjaomane väärtpaberistaja on resident. Laenude ülekandmine tuleks kajastada müügi toimumise ajal nominaalväärtuses koos laenude osaliste/lõplike mahakandmistega. Need osalised/lõplikud mahakandmised tuleks esitada siis, kui need on kindlaksmääratavad, aruandevormi kirje 3.2B (vt allpool) all. Rahaloomeasutuste puhul, kelle aruandluses on laenud provisjonideta, tuleks ülekandmine kajastada bilansilises väärtuses (st nominaalväärtuses provisjonideta) ⁽²⁾.

Neid üksikasju hõlmab määruse (EL) nr 1071/2013 (EKP/2013/33) I lisa 5. osa (tabeli 5a „Kuuandmed“ ja 5b „Kvartaliandmed“ punkt 1.1).

Esitatavate andmete üksikasjalikum määratlus on määruse (EL) nr 1071/2013 (EKP/2013/33) I lisa 5. osas ja rahaloomeasutuste bilansistatistika juhendi punktis 2.3.

— Laenude jääki mõjutav muul viisil ülekantud laenude netovoog (3.1B)

See kirje sisaldab esitatud laenude seisu mõjutavate aruandlusperioodi jooksul väärtpaberistamisega mitte seotud tehingutes võõrandatud või omandatud laenude netojääki, mille arvutamisel lahutatakse võõrandamised omandamistest. Ülekandmine tuleks kajastada müügi toimumise ajal nominaalväärtuses koos laenude osaliste/lõplike mahakandmistega. Need osalised/lõplikud mahakandmised tuleks esitada (kui need on kindlaksmääratavad) aruandevormi kirje 3.2B all. Rahaloomeasutuste puhul, kelle aruandluses on laenud provisjonideta, tuleks ülekandmine kajastada bilansilises väärtuses (st nominaalväärtuses provisjonideta).

Neid üksikasju hõlmab osaliselt määruse (EL) nr 1071/2013 (EKP/2013/33) I lisa 5. osa. Tabeli 5a „Kuuandmed“ ja tabeli 5b „Kvartaliandmed“ punkt 1.2 hõlmab muul viisil üle kantud laenude netovooge, mis mõjutavad laenude seisu, kuid ei hõlma järgmist:

- 1) teistele riigisisestele rahaloomeasutustele võõrandatud või teistelt riigisisestelt rahaloomeasutustelt omandatud laenud, sh ettevõtte restruktureerimisest tulenevad grupisisesed ülekandmised (nt laenude kogumi üleminek riigisisestelt tütarettevõtjast rahaloomeasutuselt rahaloomeasutusest emaettevõttele);
- 2) laenude ülekandmine seoses grupiseste ümberkorraldustega – ettevõtete ühinemine, ülevõtmine ja jagunemine.

Aruandevormi täitmisel tuleb esitada andmed kõikide mõjude kohta. Esitatavate andmete täpsustused on määruse (EL) nr 1071/2013 (EKP/2013/33) I lisa 5. osas ja rahaloomeasutuste bilansistatistika juhendi punktis 2.3. Seoses „Rahaloomeasutuste sektori struktuuri muutustega“ sisaldab rahaloomeasutuste bilansistatistika juhendi punkt 1.6.3.4 (ja sellega seotud lisa 1.1 punkt 5.2) grupisestest üleminekute üksikasjalikku kirjeldust, milles eristatakse juhtumeid, kus üleminek toimub eraldiseisvate institutsionaalsete üksuste vahel (nt enne, kui üks või mitu üksust ühinemisel või omandamisel likvideeritakse), ja juhtumeid, mis toimuvad mõne üksuse likvideerimise hetkel, millisel juhul tuleks teostada statistiline ümberklassifitseerimine. Aruandevormi täitmisel on mõju mõlemal juhul sama ja andmed tuleks esitada kirje 3.1C (mitte kirje 3.2C) all.

— Laenude jääki mitte mõjutav väärtpaberistatud või muul viisil ülekantud laenude netovoog (3.1C)

See kirje sisaldab laenude seisu mõjutavate aruandlusperioodi jooksul väärtpaberistatud või muul viisil üle kantud laenude netosummat, mille arvutamisel lahutatakse võõrandamised omandamistest. Ülekandmine

⁽¹⁾ Märkide kokkulepe (mis on määruse (EL) nr 1071/2013 (EKP/2013/33) nõuetele vastupidine) on kooskõlas üldise nõudega korrigeerimisandmete kohta, nagu eespool sätestatud – nimelt laenujääkide suurenemist või vähenemist põhjustavad mõjud tuleb esitada vastavalt plussmärgiga või miinusmärgiga.

⁽²⁾ Määruse (EL) nr 1071/2013 (EKP/2013/33) kohaselt võivad rahaloomeasutused kajastada ostetud laene nende tehinguväärtuses, kui seda teevad kõik selle riigi residentidest rahaloomeasutused. Sellisel juhul tuleb võimalikud ümberhindamiskomponendid esitada aruandevormi kirje 3.2B all.

tuleks kajastada müügi toimumise ajal nominaalväärtuses koos laenude osaliste/lõplike mahakandmistega. Need osalised/lõplikud mahakandmised tuleks esitada siis, kui need on kindlaksmääratavad, aruandevormi kirje 3.2B all. Rahaloomeasutuste puhul, kelle aruandluses on laenud provisjonideta, tuleks ülekandmine kajastada bilansilises väärtuses (st nominaalväärtuses provisjonideta). Selles kirjes ei ole hõlmatud nende laenude, mis on antud eurosüsteemile tagatiseks seoses rahapoliitika krediidioperatsioonidega krediidiinõuete vormis, mahakandmisega seotud netovood, mille tulemusena need kantakse üle, kuid jäävad bilansist eemaldamata.

Neid üksikasju hõlmavad osaliselt määruse (EL) nr 1071/2013 (EKP/2013/33) I lisa 5. osa nõuded. Tabeli 5a „Kuuandmed“ ja tabeli 5b „Kvartaliandmed“ punkt 2.1 hõlmab andmeid väärtpaberistatud või muul viisil üle antud laenude netovoogude kohta, mis ei mõjuta laenude seis, kuid eluasemelaene kodumajapidamistele ei ole eraldi määratletud ning seetõttu tuleks nende kohta teha rahaloomeasutuste majasisestest andmebaasidest eraldi väljavõtteid. Peale selle, nagu eespool märgitud, ei hõlma need nõuded järgmist:

- 1) teistele riigisisestele rahaloomeasutustele võõrandatud või teistelt riigisisestelt rahaloomeasutustelt omandatud laenud, sh ettevõtte restruktureerimisest tulenevad grupisisesed ülekandmised (nt laenude kogumi üleminek riigisiselt tütarettevõtjast rahaloomeasutuselt rahaloomeasutusest emaettevõttele);
- 2) laenude ülekandmine seoses grupiseste ümberkorraldustega – ettevõtete ühinemine, ülevõtmine ja jagunemine.

Aruandevormi täitmisel tuleb esitada andmed kõikide mõjude kohta.

Esitatavate andmete täpsustused on määruse (EL) nr 1071/2013 (EKP/2013/33) I lisa 5. osas ja rahaloomeasutuste bilansistatistika juhendi punktis 2.3.

ii) Muud korrigeerimised (3.2)

Andmed muude korrigeerimiste kohta tuleb esitada seoses bilansis kajastatavate kõlblike laenude jääkidega, v.a väärtpaberistatud või muul viisil üle antud, kuid bilansist eemaldamata laenud.

— Vahetuskursi muutustest tulenevad ümberhindlused (3.2A)

Euro vahetuskursi kõikumised põhjustavad muutusi välisvääringus fikseeritud laenude väärtuses nende väljendamisel eurodes. Andmed mõjude kohta tuleks esitada miinusmärgiga (plussmärgiga), kui need põhjustavad netoarvestuses laenujääkide vähenemist (suurenemist) ning see on vajalik netolaenude ja laenujääkide muutuste täielikuks vastavusse viimiseks.

Määruses (EL) nr 1071/2013 (EKP/2013/33) sätestatud nõuded neid korrigeerimisi ei hõlma. Kui asjaomased andmed (või ligikaudsed näitajad) ei ole rahaloomeasutustele kergesti kättesaadavad, arvutatakse andmed rahaloomeasutuste bilansistatistika juhendi punktis 4.2.2 esitatud juhiste põhjal. Antud prognoosimeetodi kohaselt piirduvad arvutused peamiste vääringutega ja põhinevad järgmistel sammudel:

- 1) kõlblike laenude jäägid perioodi algusele eelneva kuu lõpu seisuga ja perioodi lõpu seisuga (kirjed 1 ja 4) jaotatakse nende vääringu põhjal rühmadesse, moodustades laenude kogumid, mille vääringuks on GBP, USD, CHF ja JPY. Kui need andmed ei ole kergesti kättesaadavad, võib kasutada andmeid bilansis kajastatud laenujääkide kogumahu kohta, sh väärtpaberistatud või muul viisil üle kantud, kuid bilansist eemaldamata laenud (kirjed 1.1 ja 4.1);
- 2) iga laenude kogumit käsitletakse järgmiselt. Sulgudes märgitakse asjaomase võrrandi number rahaloomeasutuste bilansistatistika juhendis:

— laenujäägid perioodi algusele eelneva kuu lõpu seisuga ja perioodi lõpu seisuga konverteeritakse algseesse vääringusse, kasutades asjakohast nominaalset vahetuskursi ⁽¹⁾ (võrrandid [4.2.2] ja [4.2.3]);

⁽¹⁾ Kasutada tuleks EKP viitekursse. Vt 8. juuli 1998. aasta pressiteadet ühisturustandardite kehtestamise kohta, mis on avaldatud EKP veebilehel www.ecb.europa.eu.

- välisvääringus fikseeritud laenujääkide muutus võrdlusperioodil arvutatakse välja ja konverteeritakse tagasi eurodesse, kasutades aruandlusperioodi päevaste vahetuskursside keskmist väärtust (võrrand [4.2.4]);
- arvutatakse välja eurodesse konverteeritud laenujääkide muutuse (vt eelmist etappi) ja eurodes fikseeritud laenujääkide muutuse vahe (võrrand [4.2.5], vastandmargiga);

3) lõplik vahetuskursist tulenev korrigeerimine prognoositakse iga vääringu korrigeerimise summana.

Täiendav teave on rahaloomeasutuste bilansistatistika juhendi punktides 1.6.3.5 ja 4.2.2.

— Täielik/osaline mahakandmine (3.2B)

Kooskõlas määruse (EL) nr 1071/2013 (EKP/2013/33) artikli 1 punktiga g on „väärtuse vähendamine“ (osaline mahakandmine) laenu halvenemise tõttu laenujäägi summa otsene vähendamine (statistilises bilansis. Samamoodi on „kustutamine“ (täielik mahakandmine) laenu bilansilise väärtuse lõplik vähendamine, mille tulemusel see bilansist eemaldatakse. Laenude osaliste ja lõplike mahakandmiste mõjud tuleks kajastada miinusmargiga (plussmargiga), kui need põhjustavad netoarvestuses laenujääkide vähenemist (suurenemist). Need andmed on vajalikud netolaenuandmise ja laenujääkide muutuste täielikku vastavusse viimiseks.

Bilansis kajastatavate laenujääkidega seotud osaliste/lõplike mahakandmiste kohta võib kasutada määruse (EL) nr 1071/2013 (EKP/2013/33) I lisa 4. osa (tabel 1A „Kuu ümberhindluskorrigeerimised“) miinimumnõuete täitmiseks kogutavaid andmeid. Et eristada laenude osaliste/lõplike mahakandmiste mõju väärtpaberistatud või muul viisil üle kantud, kuid bilansist eemaldamata laenudele, tuleb rahaloomeasutuste siseandmebaasidest teha eraldi väljavõte.

Kõlblike laenude jääkide andmeid (kirjed 1 ja 4) korrigeeritakse põhimõtteliselt provisjonide summadega juhul, kui laene kajastatakse statistilises bilansis provisjonideta.

— Kui osaleja esitab andmeid kirjete 1.3 ja 4.3 all, peaksid andmed laenude osaliste/lõplike mahakandmiste kohta hõlmama (osaliselt või täielikult) lootusetuks tunnistatud laenude varasemate provisjonide tühistamist ning lisaks peaks see kohastel juhtudel hõlmama ka provisjone ületavaid kahjumeid. Samamoodi tuleb proviseeritud laenu väärtpaberistamisel või muul viisil üle kandmisel kajastada provisjoniga võrdne osaline/lõplik mahakandmine (vastandmargiga), et tasakaalustada väärtuse muutust bilansis (korrigeeritud provisjonide summa ja netovoo väärtusega). Provisjonid võivad aja jooksul muutuda uute mahaarvamiste ja laenukahjumitest tulenevate väärtuse languste tõttu (v.a võimalikud vähenemised, sh need, mis toimuvad laenu tagasimaksmisel laenuvõtja poolt). Neid muutusi ei tuleks aruandevormil kajastada osana laenude osalisest/lõplikust mahakandmisest (kuna aruandevorm arvutab väärtused provisjonidega) ⁽¹⁾.

Laenude osaliste/lõplike mahakandmiste mõju väärtpaberistatud või muul viisil üle kantud, kuid bilansist eemaldamata laenudele ei pea eristama, kui rahaloomeasutuste siseandmebaasidest ei ole võimalik provisjonide kohta eraldi andmeid saada.

— Kui on tavaks kajastada laenujääke provisjonideta, kuid asjaomaseid provisjonidega seotud kirjeid (1.3 ja 4.3) ei esitata (vt punkti 4 alapunkt a), peavad osalised/lõplikud mahakandmised hõlmama uusi mahaarvamisi ja laenukahjumitest tulenevaid väärtuse langusi laenuportfellis (v.a võimalikud vähenemised, sh need, mis toimuvad laenu tagasimaksmisel laenuvõtja poolt) ⁽²⁾.

⁽¹⁾ See nõue erineb määruse (EL) nr 1071/2013 (EKP/2013/33) aruandlusnõuetest.

⁽²⁾ Nõue puudutab sama teavet, mida laene provisjonideta kajastavad rahaloomeasutused peavad esitama määruse (EL) nr 1071/2013 (EKP/2013/33) kohaselt.

Laenude osaliste/lõplike mahakandmiste mõju väärtpaberistatud või muul viisil üle kantud, kuid bilansist eemaldamata laenudele ei pea eristama, kui rahaloomeasutuste siseandmebaasidest ei ole provisjonide kohta võimalik saada eraldi andmeid.

Põhimõtteliselt hõlmavad need kirjed ka laenude väärtpaberistamisel või muul viisil üle kandmisel tekkivaid ümberhindlusi, kui tehinguväärtus erineb nominaalväärtusest ülekandmise ajal. Asjaomased ümberhindlused tuleb kajastada, kui need on kindlaksmääratavad, ning neid tuleks arvestada tehinguväärtuse ja müügi toimumise ajal kehtiva nominaalväärtuse vahena.

Täiendav teave on määruse (EL) nr 1071/2013 (EKP/2013/33) I lisa 4. osas ja rahaloomeasutuste bilansistatistika juhendi punktis 1.6.3.3.

— Ümberliigitus (3.2C)

Ümberliigituse all kajastatakse kõik mõjud, mis ei ole seotud netolaenudega määratluse kohaselt punkti 4 alapunktis b, kuid mis põhjustavad muutusi bilansis kajastatavates laenujääkides, v.a väärtpaberistatud või muul viisil üle kantud, kuid bilansist eemaldamata laenud.

Määruses (EL) nr 1071/2013 (EKP/2013/33) sätestatud nõuded asjaomaseid mõjusid ei hõlma ning nende mõju tuletatakse tavaliselt agregeeritult makromajandusliku statistika koostamisel. Samas on need tähtsad individuaalsete asutuste (või TLTRO-II gruppide) tasandil netolaenude ja laenujääkide muutuste vastavusse viimiseks.

Andmed tuleb esitada järgmiste bilansis kajastatud laenude jääkidega seotud mõjude kohta, v.a väärtpaberistatud või muul viisil üle kantud, kuid bilansist eemaldamata laenud; kohaldatakse tavalist kokkulepet, mille kohaselt kajastatakse laenujääkide vähenemist (suurenemist) põhjustavad mõjud miinusmärgiga (plussmärgiga).

- 1) Muutused laenuvõtjate sektoriliigis või residentsuses, mis põhjustavad muutusi kajastatavates jääkide positsioonides, mis ei tulene netolaenuandmisest, tuleb seega kajastada.
- 2) Muutused instrumentide liigituses Need võivad samuti näitajaid mõjutada, kui laenujäägid suurenevad (vähenevad) näiteks võlaväärtpaberi (laenu) laenuks (võlaväärtpaberiks) ümberliigitamise tõttu.
- 3) Aruandlusvigade parandamisest tulenevad korrigeerimised kooskõlas asjaomaselt RKP-lt artikli 8 lõike 1 punkti c alusel saadud juhistega.

Kooskõlas artikli 7 lõikega 6 tuleb üldjuhul TLTRO-II gruppide koosseisu muutuste ja äriühingu ümberkujundamiste puhul esimene aruanne uuesti esitada, et kajastada TLTRO-II grupi uut koosseisu. Seega ei esine nende sündmustega seoses ümberliigitamist.

Täiendav teave on rahaloomeasutuste bilansistatistika juhendi punktis 1.6.3.4. Samas tuleks aga eespool kirjeldatud kontseptuaalseid erinevusi arvesse võtta ümberklassifitseerimiste andmete tuletamisel individuaalsete asutuste tasandil.

TLTRO-II aruandlus

21.5.2016

ET

Euroopa Liidu Teataja

L 132/127

Aruandlusperiood

Laenuid mittefinantsettevõtetele ja kodumajapidamistele, v.a kodumajapidamiste eluasemelaenuid (tuhandetes eurodes)

	Laenuid mittefinantsettevõtetele	Laenuid kodumajapidamistele (sh kodumajapidamisi teenindavad kasumitaotluseta institutsioonid), v.a eluasemelaenuid	Kirje	valem	kontroll
Koondnäitajad					
1	Kõlblike laenuid jäädid aruandlusperioodi algusele eelneva kuu lõpus	0	0	1	$1 = 1.1 - 1.2 (+ 1.3)$
2	Kõlblikud netolaenuid aruandlusperioodil	0	0	2	$2 = 2.1 - 2.2$
3	Jääkide korrigeerimine: vähendamine (-) ja suurendamine (+)	0	0	3	$3 = 3.1 + 3.2$
4	Kõlblike laenuid jäädid aruandlusperioodi lõpus	0	0	4	$4 = 4.1 - 4.2 (+ 4.3)$ $4 = 1 + 2 + 3$
Alusvara					
Kõlblike laenuid jäädid aruandlusperioodi algusele eelneva kuu lõpus					
1.1	Bilansijäägid			1.1	
1.2	Väärtpaberistatud või muul viisil üle kantud, kuid bilansist eemaldamata laenuid jäädid			1.2	
1.3	Kõlblike laenuid osas moodustatud provisjonid (*).....			1.3	
Kõlblikud netolaenuid aruandlusperioodil					
2.1	Väljaantud laenuid kokku			2.1	
2.2	Tagasimaksed			2.2	
Jääkide korrigeerimine: vähendamine (-) ja suurendamine (+)					
3.1	Laenuid müük ja ost ning muu laenuid ülekanndmine aruandlusperioodil	0	0	3.1	$3.1 = 3.1A + 3.1B + 3.1C$
3.1A	Laenuid jääki mõjutav väärtpaberistatud laenuid netovoog			3.1A	
3.1B	Laenuid jääki mõjutav muul viisil üle kantud laenuid netovoog			3.1B	
3.1C	Laenuid jääki mitte mõjutav väärtpaberistatud või muul viisil üle kantud laenuid netovoog			3.1C	
3.2	Muu korrigeerimine	0	0	3.2	$3.2 = 3.2A + 3.2B + 3.2C$
3.2A	Kursimuutustest tulenev ümberhindamine			3.2A	
3.2B	Täielik/osaline mahakandmine			3.2B	
3.2C	Ümberliigitus			3.2C	

Kõlblike laenude jäägid aruandlusperioodi lõpus

4.1	Bilansijäägid			4.1
4.2	Väärtpaberistatud või muul viisil üle kantud, kuid bilansist eemaldamata laenude jäägid			4.2
4.3	Kõlblike laenude osas moodustatud provisjonid (*).....			4.3

(*) Kohaldatav ainult juhtudel, kui laenude aruandlus toimub ilma provisjonideta; vt täpsustusi aruandlusjuhistes.

EUROOPA KESKPANGA OTSUS (EL) 2016/811,**28. aprill 2016,****millega muudetakse otsust EKP/2014/34 sihtotstarbeliste pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonidega seotud meetmete kohta (EKP/2016/11)**

EUROOPA KESKPANGA NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eelkõige selle artikli 127 lõike 2 esimest taanet,

võttes arvesse Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja, eelkõige selle artikli 3.1 esimest taanet, artiklit 12.1, artikli 18.1 teist taanet ja artikli 34.1 teist taanet,

võttes arvesse Euroopa Keskpanga 19. detsembri 2014. aasta suunist (EL) 2015/510 eurosüsteemi rahapoliitika raamistiku rakendamise kohta (EKP/2014/60) ⁽¹⁾,

ning arvestades järgmist:

- (1) Suunise (EL) 2015/510 (EKP/2014/60) artikli 1 lõike 4 kohaselt võib EKP nõukogu eurosüsteemi rahapoliitika operatsioonide teostamise instrumente, tingimusi, kriteeriume ja menetlusi igal ajal muuta.
- (2) Hindade stabiilsuse säilitamise pädevuse teostamisel ja reaalmajandusele laenuandmist toetava rahapoliitika ülekandemehhanismi toimimise tõhustamisele suunatud meetmete kontekstis võttis EKP nõukogu 29. juulil 2014 vastu otsuse EKP/2014/34 ⁽²⁾. Otsusega nähti ette suunatud (sihtotstarbeliste) pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide seeria teostamine kahe aasta jooksul.
- (3) 10. märtsil 2016 otsustas EKP nõukogu teostada uued seeriad suunatud pikemaajalisi refinantseerimisoperatsioone (TLTRO-II), et rõhutada EKP kohandatud rahapoliitika kurssi ja tugevdada rahapoliitika ülekandumist, motiveerides pankasid täiendavalt reaalmajandusele laenu andma. Nende TLTRO-II tingimused sätestatakse eraldi otsuses. Et võimaldada asutustel tagasi maksta suunatud pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonideks laenatud summad ja võtta laenu TLTRO-II alusel, otsustas EKP nõukogu juunis 2016 algatada täiendava vabatahtliku tagasimaksevõimaluse kõikide suunatud pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide jääkide osas.
- (4) Samuti otsustas EKP nõukogu, et osalejate suhtes, kes esitasid andmed kohustusliku ennetähtaegse tagasimakse arvutamiseks septembris 2016, ei kohaldata muid aruandluskohustusi.
- (5) Et anda krediitiasutustele piisavalt aega tegevuse ettevalmistamiseks esimeseks TLTRO-IIks, peab käesolev otsus jõustuma ebakohase viivitusega.
- (6) Seetõttu tuleb otsust EKP/2014/34 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

*Artikkel 1***Muudatused**

Otsust EKP/2014/34 muudetakse järgmiselt.

- 1) Artikkel 6 asendatakse järgmisega:

*„Artikkel 6***Ennetähtaegne tagasimaksmine**

1. Ilma et see mõjutaks lõiget 2, on osalejatel 24 kuu jooksul pärast igat suunatud pikemaajalist refinantseerimisoperatsiooni kord poole aasta jooksul võimalus suunatud pikemaajaline refinantseerimisoperatsioon ennetähtaegselt lõpetada või selle summat vähendada. Ennetähtaegsed tagasimakse kuupäevad langevad kokku eurosüsteemi põhiliste refinantseerimisoperatsioonide arvelduspäevadega, mille sätestab eurosüsteem.

⁽¹⁾ ELT L 91, 2.4.2015, lk 3.

⁽²⁾ Otsus EKP/2014/34, 29. juuli 2014, sihtotstarbeliste pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonidega seotud meetmete kohta (ELT L 258, 29.8.2014, lk 11).

2. Samuti on osalejatel võimalus suunatud pikemaajaline refinantseerimisoperatsioon ennetähtaegselt lõpetada või selle summat vähendada kuupäeval, mis langeb kokku esimese suunatud pikemaajalise refinantseerimisoperatsiooni arvelduspäevaga Euroopa Keskpannga otsuse (EL) 2016/810 (EKP/2016/10) (*) alusel. Ennetähtaegse tagasimakse menetluse kasutamiseks esimesel ennetähtaegse tagasimakse kuupäeval peab osaleja asjaomasele RKP-le oma soovist teostada tagasimakse ennetähtaegse tagasimakse menetluses ennetähtaegse tagasimakse kuupäeval vähemalt kolm nädalat enne seda ennetähtaegse tagasimakse kuupäeva ette teatama. See teade muutub osaleja suhtes kohustuslikuks kolm nädalat enne teates osutatud ennetähtaegse tagasimakse kuupäeva. Kahtluste ärahoidmiseks: täiendav laenuvõimalus suunatud pikemaajalisteks refinantseerimisoperatsioonideks juunis 2016, mis arvutatakse kooskõlas artikli 4 lõikega 3, määratakse summade põhjal, mis laenati märtsis 2015 teostatud suunatud pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonides, ilma esimesel ennetähtaegsel tagasimakse kuupäeval tagasi makstud summasid maha arvamata.

3. Muude ennetähtaegse tagasimakse kuupäevade osas peab osaleja ennetähtaegse tagasimakse menetluse kasutamiseks asjaomasele RKP-le oma soovist teostada tagasimakse ennetähtaegse tagasimakse menetluses ennetähtaegse tagasimakse kuupäeval vähemalt kaks nädalat enne seda ennetähtaegse tagasimakse kuupäeva ette teatama. See teade muutub osaleja suhtes kohustuslikuks kaks nädalat enne teates osutatud ennetähtaegse tagasimakse kuupäeva.

4. Kui osaleja ei ole tagasimakse kuupäeval ennetähtaegse tagasimakse menetluses maksmisele kuuluvat summat tervikuna või osaliselt arveldanud, võib kohaldada rahatrahvi. Kohaldatav rahatrahv arvutatakse kooskõlas Euroopa Keskpannga suunise (EL) 2015/510 (EKP/2014/60) (**) VII lisaga ja see vastab rahatrahvile, mida kohaldatakse osaleja kohustuse rikkumise korral seoses rahapoliitika eesmärgil teostatavateks pöördtehinguteks määratud summa piisava tagatise seadmise ja arveldamisega. Rahatrahvi kohaldamine ei piira RKP õigust kasutada meetmeid kohustuste rikkumise korral, mis on sätestatud suunise (EL) 2015/510 (EKP/2014/60) artiklis 166.

(*) Euroopa Keskpannga otsus (EL) 2016/810, 28. aprill 2016, suunatud pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide teise seeria kohta (EKP/2016/10) (ELT L 132, 21.5.2016, lk 107).

(**) Euroopa Keskpannga suunis (EL) 2015/510, 19. detsember 2014, eurosüsteemi rahapoliitika raamistiku rakendamise kohta (EKP/2014/60) (ELT L 91, 2.4.2015, lk 3).“

2) Artikli 7 lõiked 1 ja 2 asendatakse järgmistega:

„1. Suunatud pikemaajalistes refinantseerimisoperatsioonides osalejad, kelle antud kõlblike netolaenude kumulatiivne maht ajavahemikul 1. maist 2014 kuni 30. aprillini 2016 on 30. aprilli 2016 seisuga nende kehtivast võrdlusalusest väiksem, peavad oma esialgsed ja täiendavad suunatud pikemaajalistes refinantseerimisoperatsioonides võetud laenu täielikult tagasi maksma 28. septembril 2016, kui eurosüsteem ei sätesta muud kuupäeva. Tehnilised arvutused on esitatud I lisas.

2. Kui osaleja on oma täiendava piirmäära ulatuses võtnud ajavahemikul 2015. aasta märtsist kuni 2016. aasta juunini teostatud suunatud pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide raames laenu mahus, mis ületab jaotamise võrdluskuu ehk 2016. aasta aprilli seisuga arvatud täiendavat piirmäära, kuulub piirmäära ületav osa tagasimaksmisele 28. septembril 2016, kui eurosüsteem ei sätesta muud kuupäeva. Tehnilised arvutused on esitatud I lisas.“

3) Artikli 7 lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Kui osaleja ei ole tagasimakse kuupäeval kohustusliku ennetähtaegse tagasimakse menetluses maksmisele kuuluvat summat tervikuna või osaliselt arveldanud, võib kohaldada rahatrahvi. Kohaldatav rahatrahv arvutatakse kooskõlas suunise (EL) 2015/510 (EKP/2014/60) VII lisaga ja see vastab rahatrahvile, mida kohaldatakse osaleja kohustuse rikkumise korral seoses rahapoliitika eesmärgil teostatavateks pöördtehinguteks määratud summa piisava tagatise seadmise ja arveldamisega. Rahatrahvi kohaldamine ei piira RKP õigust kasutada meetmeid kohustuste rikkumise korral, mis on sätestatud suunise (EL) 2015/510 (EKP/2014/60) artiklis 166.“

4) Artikli 8 lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Suunatud pikemaajalistes refinantseerimisoperatsioonides osalemise korral ja seni, kuni asutusel on suunatud pikemaajalise refinantseerimisoperatsiooni raames tagastamata laen, peab ta esitama täidetud aruandevormid kord kvartalis kooskõlas lõikega 1, kuni kõik andmed, mis on nõutavad kohustusliku tagasimakse kohustuse määramiseks kooskõlas lõikega 7, on esitatud.“

5) Artikli 8 lõige 8 asendatakse järgmisega:

„8. Välja arvatud juhul, kui kõik suunatud pikemaajalistest refinantseerimisoperatsioonidest tulenevad jäägid on tagasi makstud kooskõlas artikli 6 lõikega 2, peab suunatud pikemaajalises refinantseerimisoperatsioonis osaleja kord aastas kontrollima lõike 1 alusel esitatud andmete õigsust. Seda võib teha välisaudiitor iga-aastase auditi käigus. Välisaudiitori kasutamise asemel võivad osalejad korraldada seda teisiti kooskõlas eurosüsteemi heakskiiduga. Osaleja RKP-le teatatakse kontrolli tulemustest. Suunatud pikemaajalistes refinantseerimisoperatsioonides grupina osalemisel teatatakse kontrolli tulemustest suunatud pikemaajalises refinantseerimisoperatsioonis osaleva grupiliikme RKP-le. Osaleja RKP taotlusel esitatakse käesoleva lõike alusel teostatud kontrolli tulemuste üksikasjadest sellele RKP-le ja grupina osalmise korral edastatakse need seejärel suunatud pikemaajalises refinantseerimisoperatsioonis osaleva grupiliikme RKP-le.“

Artikkel 2

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub 3. mail 2016.

Frankfurt Maini ääres, 28. aprill 2016

EKP president
Mario DRAGHI

ISSN 1977-0650 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5082 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET